

בעזה"ש"ת

ספר

אור האורות

הפּפּוּת

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

מרבנו נחמן מברסלב זיע"א

עם לקוטי הגפלות

פרשת לך לך

אור
האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפילות

גליון 240

פרשת לך לך

שנת תשפ"ד לפ"ק

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

הרה"ח' פנחס יוחנן הברפלד
שליט"א

לרגל נישואי בתו שתחי'
למז"ט

עב"ג החתן המופלג
אהרן הי"ז

בהרה"ח' נפתלי הערץ יאראזויטש
שליט"א

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין,
שיזכו לבנות בית נאמן בישראל, שיהא
קשר של קיימא ובנין עדי עד, והזיווג
יעלה יפ"ה, ויזכו להעמיד דורות
ישרים ומבורכים, על דרך הצדיקים
האמיתיים

לרפואת

מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

האזהרה האזהרה

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעֵתִיקָא סְתִימָא

דְּעֵתִידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעֵתִיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרֻשַׁת לֶךְ לְךָ

לְעִבּוּד־תִּיבּוּרָא - קַבֵּל מִה' לֵב שֶׁל מַעֲלָה,
שֶׁנֶּקְרָא: "סֵפֶר הַזְכָּרוֹן" (מִלְאָכִי ג, טז).

וְאִזּוּ לֹא הָיוּ שׁוֹם צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְהָיָה
נִכְתָּב עַל ה' לֵב, מִה שֶׁחֲדָשׁוּ הַנְּשָׁמוֹת
קִדְּם הַבְּרִיאָה.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'אַבְרָהָם אַבְיָנוּ': 'צוּר', כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נא, א): "הַבֵּיטוּ אֶל
צוּר הַצְּבֹתָם", "זֶה אַבְרָהָם" (רש"י שם) - כִּי
הוּא בְּחִינַת: "צוּר לְבָבִי" (תְּהִלִּים עג, כו), כִּי לֹא
הָיָה לוֹ רַק לֵב חוֹשֵׁק לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל־כֵּן כָּל הַגֵּרִים נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ,
וְנִקְרָאִים (תְּהִלִּים מז, י): "נְדִיבֵי
עַמִּים עִם אֱלֹקֵי אַבְרָהָם", בְּחִינַת (שְׁמוֹת לה,
כב): "נְדִיב לֵב" ('אַבְרָהָם' נִקְרָא 'נְדִיב', הֵי אֵךְ מִה
דָּאת אָמַר: 'נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹקֵי אַבְרָהָם'. שִׁיר־
הַשִּׁירִים רַבָּה ז, ה) - כִּי אֵין לָהֶם רַק מִה שֶׁלָּבָם
נִכְסְפָה לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ 'אַבְרָהָם'.

[עֵינָן פּוֹנְכֵי־אוֹר, אֲנִשְׁי־מוֹהֲרֵין ח"ג, סְפוּרִים מְמוֹהֲרֵנִת
ז"ל, ל - ל מ'תְּבַעֲרַת הַלֵּב שֶׁל אַבְרָהָם אַבְיָנוּ. (מוֹזָא לְהַלֵּן
בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרֹן").]

[לְקוֹטִי־הַלְכוֹת, עֵרֵב ג, כב: 'אַבְרָהָם' הוּא בְּחִינַת
'רְצוֹן', כִּי נִקְרָא "נְדִיב לֵב הַרְאִשׁוֹן", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רש"י עַל
פִּסּוּק (תְּהִלִּים מז, י): "נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ" (עַל־פִּי סֶפֶה מֵט:
חֲגִיגָה ג). כִּי כָּל עִבּוּדֹתוֹ שֶׁל 'אַבְרָהָם', הָיָה רַק עַל יְדֵי
הַרְצוֹן, שֶׁהָיָה מִשְׁתוֹקֵק וְנִכְסְפָה תְּמִיד לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
בְּרְצוֹן חֲזָק מְאֹד, עַד שֶׁזָּכָה לְמַה שֶׁזָּכָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב רַבְּנֵי
ז"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר (ח"א קמב).

כִּי הוּא הָיָה "רֹאשׁ לְגֵרִים" (סֶפֶה וְחֲגִיגָה שָׁם), וְעַדִּין לֹא הָיָה
שׁוֹם תּוֹרָה וּמִצְוָה, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם עִבּוּדָה, רַק הַרְצוֹן
לְבַד, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעִצְמוֹ זָכָה שֶׁגָּלָה לוֹ הִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ כָּל
הַתּוֹרָה וְכוּ'.

"לֶךְ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ,
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ" (בְּרֵאשִׁית יב, א)
"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" (יִחְזַקְאֵל לד, כג)
"הַבֵּיטוּ אֶל צוּר הַצְּבֹתָם וְגו' הַבֵּיטוּ אֶל
אַבְרָהָם אַבְיָנֵם וְאֶל שְׂרָה תַחּוֹלְלֵכֶם, כִּי אֶחָד
קִרְאתִיו וְאַבְרָכְהוּ וְאַרְבֶּהוּ" (יִשְׁעִיָּה נא, א-ב)

א.

(ח"א מד)

'אַבְרָהָם' הוּא רֹאשׁוֹן לְהַשְׁגַּת 'אַרְץ־
יִשְׂרָאֵל', בְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר (לֶךְ־לְךָ
עח): "תִּקַּל בְּתַקְלָא עַד דְּאִתְגַּלִּיא לָהּ".

[שֶׁקַל וְצָרַף בְּמֵאזְנֵי שֶׁכְּלוֹ, וְהַשְׁגִּיחַ וְהַתְּבוּנָה, לְעַמֵּד עַל
בְּרוּר מַהוּת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַשְׁיִגּוֹ וְלַעֲמֹד
בְּדָבָר. כִּיִּן שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ
וְהַשׁוֹקֵתוֹ, מִיָּד נִגְלָה עָלָיו וְאָמַר לוֹ: "לֶךְ לְךָ" וְכוּ' - לְחַקֵּר
וְלְדַעַת שֶׁרֶשׁ נִשְׁמַתָּךְ וְכוּ' - וְגִלָּה לוֹ סֵפֶר יְצִירָה וְכוּ',
וּמִשָּׁם הִשְׁיִג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' וְכוּ'. (עַל־פִּי פְרוּשׁ מְתוּק
מְדַבֵּשׁ, עַז־שָׁם).]

ב.

(ח"א מח)

'אַרְץ־יִשְׂרָאֵל' סִגְלָה לְבָנִים, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רֵאשִׁי־הַשְּׁנָה
טז: עַל בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֶךְ לְךָ מֵאַרְצֶךָ" -
"וְשָׁם תִּזְכָּה לְבָנִים" (רש"י בְּרֵאשִׁית שָׁם) - כִּי
"נַחֲלַת ה' בְּנִים" (תְּהִלִּים קכז, ג).

ג.

(ח"א קמב)

'אַבְרָהָם' שֶׁהָיָה "רֹאשׁ לְגֵרִים" (סֶפֶה מֵט:
חֲגִיגָה ג), וְלֹא הָיָה לוֹ מְמִי לְלַמֵּד,
וְלֹא הָיָה לוֹ רַק ה' לֵב, שֶׁחָשַׁק מְאֹד

[צְרוּפֵי-אוֹתִיּוֹת, לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת דְּפוּסֵי-יָשָׁן] (תְּחַלֵּת אֲרַחֲ-חַיִּים וְחָשׁוֹן-מִשְׁפָּט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה" (תְּהִלִּים נא, יט) - סוּפְרֵי-תַבּוֹת צְרוּפֵי 'אַבְרָהָם', פִּי הָיָה "נְדִיב לֵב הָרֵאשׁוֹן" (רַש"י תְּהִלִּים מז, י - עַל־פִּי סָבָה מִט: חֲגִיגָה ג), פִּי לֹא הָיָה עֵדִין תּוֹרָה, וְכָל עֲבוּדָתוֹ הָיָה עַל־יְדֵי 'תְּשׁוּקַת הַלֵּב', כְּמוֹ שֶׁפָּתַח אֲדָמוֹר "רְצוּק" ל (ח"א קמב).

[שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"א שְׁנָה: פֶּעַם שָׁאֲלוּ אֶת רַבְנּוּ ז"ל: "מִדּוּעַ הָיָה לְזַקְנֵכֶם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, כִּזּוֹ הַמְּשֻׁכָּה, וְדוֹקָא לְזַקְנֵתְכֶם מֵרַת אֲדָל"?! (בַּת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, אָמָרָה שֶׁל מֵרַת פִּיגָא אִם רַבְנּוּ ז"ל) - כִּי יָדוּעַ שֶׁהַחֲשִׁיב אֶת בַּתּוֹ, יוֹתֵר מִבְּנֵי רַבִּי הִירְשֵׁל. וְהַשִּׁיב רַבְנּוּ: "וַיִּיֵּל זִי אִיז אַרְוּמָנְעָנָנְעָן כְּסֹדֵר מֵיט א 'פֶּאֶרְבַּעַנְקֵט הָאֶרֶץ' צוּם אִוִּיבַעַרְשֵׁטוֹן: 'וְוֹאֵם נֶאֱדָ וְוֹאֵלֵט אִיךְ גֵּעַטָן עֶפְעֵם א זֶאֱדָ וְוֹאֵם דָּאֵם זָאל זִיין דִּיין רַצוֹן"?! (מִפְּנֵי שֶׁהָיָה סָבָבָה כָּל הַעֵת עִם 'לֵב פּוֹסֵף' לְהַשְׁמִי-יִתְבַּרְךָ: 'אִיזָה דְבַר נוֹסֵף הָיִיתִי וְכוּלָּה לַעֲשׂוֹת שִׁיחָה לְרַצּוֹנִי וְתִבְרָךְ!)]

[לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, פֶּסַח ט, נב: לֹא יִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִחֲמַת שְׁנִדְמָה לוֹ: "שֶׁחֲבָרִיו בְּנֵי גִילּוֹ טוֹבִים מִמֶּנּוּ הִרְבֵּה!" - פִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מִדָּה טוֹבָה לְהִיּוֹת עֵנּוּ וְלִהְיוֹתֵךְ כָּל אָדָם טוֹב מִמֶּנּוּ, אָבָל אִם יִפְלֵ בְדַעְתּוֹ עַל־יְדֵי-יִזָּה חֲסִי-שְׁלוֹם - אִין זֶה עֲנִיָּה, אֲדַרְבָּא, זֶהוּ גְדֻלוֹת גְּדוּל, שְׂאִין נָאָה לוֹ שִׁיעֵבַד אִיזָה עֲבוּדָה לְהַשְׁמִי-יִתְבַּרְךָ וְעֵדִין הוּא רְחוּק כָּל-כָּף, וְחֲבָרִיו כְּבָר זָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ.

פִּי אָסוּר לְהִרְהַר אַחֲרֵי הַמְּקוֹם, וּמִי יוֹדֵעַ מֵאִיזָה מְקוֹם הוּא, וּבִאִיזָה מְקוֹמוֹת נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו - פִּי אִין אָדָם דּוֹמָה לְחֲבָרוֹ כָּלֵל וְכוּ'. וְאֵל יִפִּיל אוֹתוֹ חֲבָרוֹ כָּלֵל חֲסִי-וְשְׁלוֹם.

וְכַעֲיִן שֶׁפָּתַח רַבְנּוּ ז"ל (ח"ב הַשְּׁמֵטָה הַנ"ל) עַל פְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" - שֶׁעָקַר הַתְּקַרְבוֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ עַל־יְדֵי-הַשְּׁלוֹם לְהַשְׁמִי-יִתְבַּרְךָ, הָיָה עַל יְדֵי שֶׁחָשַׁב תְּמִיד: "שֶׁהוּא רַק אֶחָד בְּעוֹלָם!" - וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנַע וּמַעֲכָב וּמַבְלִיב וְכוּ'.

וּבִאֲמַת: כְּמוֹ שִׁישׁ כְּפָה מֵינִי מְנִיעוֹת מֵהַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים אוֹ מֵתַנְגְּדִים הַרוֹצִים לְמוֹנַע מֵהַאֲמַת בְּכַפָּה הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים וְדַבְרֵי לִיצָנוֹת וְחִלְקִלְקוֹת וְכוּ' - בֵּן יֵשׁ גַּם כְּפָה מֵינִי מְנִיעוֹת וְחִלְשׁוֹת-הַדַּעַת, אֶפְלוֹ מִחֲבָרִיו וְאוֹהַבֵּיו בְּאֲמַת.

וְכַל־זֶה אִי-אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכַתֵּב, רַק כָּל אֶחָד יִבִּין בְּעַצְמוֹ כְּפִי עֲנִינְיוֹ. וְכַנֵּגֵד כָּל מֵינֵי מְנִיעוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שֶׁבְּעוֹלָם, צְרִיכִין לִילָךְ בְּדַרְךְ הַנ"ל, בְּבַחֲיִנַת: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" - לְחֻשָׁב: "כָּאֵלוֹ הוּא יְחִידֵי בְּעוֹלָם!" כַּנ"ל.

וְכַמוֹ שֶׁמוֹבָא בְּהַמְעַשָּׂה שֶׁל הַחֲכָם וְהַתָּם וְכוּ' וְכוּ' - הַשִּׁיב לָהּ (הַתָּם לְאִשְׁתּוֹ): "מָה לִּי בְּזָה? זֶה מַעֲשָׂה שְׁלוֹ, וְזֶה מַעֲשָׂה שְׁלִי" [דָּאֵם אִיזוּ יַעֲנֵעַם'ס מַעֲשָׂה, אוֹן דָּאֵם אִיזוּ מִיין מַעֲשָׂה], וְעוֹד: לְמָה לָּנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים!" וְכוּ'.

וְאֵל יִבְלַבֵּל אוֹתוֹ הַעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוֹ חֲבָרִיו שְׂזוּכִין לְתַפְלָה וְעֲבוּדָה הִרְבֵּה יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִזָּה כָּלֵל, רַק יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, בְּכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁמְרוּיַח בְּתַפְלָתוֹ וְעֲבוּדָתוֹ אִיךְ שֶׁהוּא, עֵינִ-שָׁם בְּהַמְעַשָּׂה וְתִבִּין. (עֵינִ-שָׁם עוֹד בְּפָנִים)].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ד' תְּצוּהָ תַקְצ"ה: וְאִנִּי מֵאֲמִין: שְׁגָם עָתָה בְּוֹדָאֵי, אִין לְשׁוֹם אֶחָד נְסִיווֹנוֹת שְׁלֹא יוֹכֵל לְעַמֵּד בָּהֶם, וְעָקַר הוּא 'מְנִיעַת-הַמַּח'. אָבָל מֵאַחַר שֶׁבְּרוּךְ-הַשֵּׁם, אִתָּם כָּלְכֶם חֲזָקִים וּמְקִימִים בְּהַאֲמַת וְהַאֲמוּנָה, מְבֻטְחָנִי בְּכֶם: שֶׁבַחֲסֵדֵי הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ, לֹא אֲבוֹשׁ בְּכֶם, וְאַתֶּם לֹא תִבוֹשׁוּ בִּי, לֹא בְּעֵלְמָא דִּין, וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

ד.

(ח"ב הַשְּׁמֵטָה בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר)

"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" (יִחְזַקְאֵל לג, כד) - שֶׁ'אַבְרָהָם' עֲבַד הַשֵּׁם, רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה 'אֶחָד', שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ: "שֶׁהוּא רַק יְחִידֵי בְּעוֹלָם!" - וְלֹא הִסְתַּכַּל כָּלֵל עַל בְּנֵי-הָעוֹלָם, שֶׁסָּרִים מֵאַחֲרֵי הַשֵּׁם, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וְשָׂאֵר הַמוֹנְעִים - רַק כָּאֵלוֹ הוּא 'אֶחָד' בְּעוֹלָם!

וְכֵן כָּל הַרוֹצֶה לְכַנֵּס בְּעֲבוּדַת-הַשֵּׁם - אִי-אֶפְשָׁר לוֹ, כִּי-אֵם עַל־יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, שֶׁיִּחְשַׁב: "שְׂאִין בְּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידֵי בְּעוֹלָם!"

וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל שׁוּם אָדָם הַמוֹנְעוֹ, כַּגּוֹן אָבִיו וְאִמּוֹ, אוֹ חוֹתָנּוֹ, וְאִשְׁתּוֹ, וּבְנָיו, וְכוּ' וְצָא. אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ מִשָּׂאֵר בְּנֵי-הָעוֹלָם, הַמְּלַעֲיָגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְצָרִיךְ שְׁלֹא יְחוּשׁ וְיִסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, רַק יִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", כָּאֵלוֹ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָם!

הספמה הזאת. ועוד בתכלית ההפך, תתעורר ותתגבר כל-כך לבבו ונפשו בהבחנה והפרה הזאת, עד אשר יחבר ויאגד אגדות וחבורות שישמעו ויקבלו מאתו הספמה הזאת. ונראה מבאר: שגם כעין זה היתה תפארת ותשבחות 'יצחק ויעקב', אשר הלכו בדרךיו, לגיר גרים, ולהודיע לבניהם אשר נתרבו ונתעצמו מאז והלאה, באפן שיהיה קל ונקל אצלם, הכרה הזאת לכל איש ואיש, מרב ועצם האגדה, כנ"ל.]

ה.

(שיחות הר"ן רלט)

אמר: "שלא במדת הקדוש-ברוך-הוא, מדת-בשר-ודם" (ברכות ה. ועוד הרבה בש"ס). כי האדם, כשעושה לעצמו מלבוש, אזי בתחלה כשהוא חדש חשוב אצלו ביותר. ואחר-כך כל מה שמזקין אצלו המלבוש, נתקלקל בכל פעם יותר, ונתמעט חשיבותו בכל פעם כשמזקין.

אבל הקדוש-ברוך-הוא, ברא את העולם. ובתחלה היה העולם מקלקל, ואחר-כך בכל פעם נתתקן העולם, ונחשב העולם אצלו יותר.

כי אחר-כך בא 'אברהם' 'יצחק' ו'יעקב', ואחר כך 'משה רבנו' עליו-השלוש וכו'. וכן בכל פעם באים צדיקים, ומתקנים בכל פעם את העולם יותר ויותר. ונחשב בכל פעם אצלו יתברך העולם ביותר. ואחר-כך בסוף יבוא משיח במהרה בימינו, ואז יהיה גמר תקון-העולם.

ו.

(חיי-מוהר"ן טו)

פעם-אחת אמר רבנו ז"ל: יש שנדמה להם: "שרוצין ונכספין מאד לבוא לארץ-ישראל, אם היו יכולים לפע לשם בהרחבה, אבל לא בצער ודחק!"

ובאמת אין זה רצון שלם. כי מי שרוצה לבוא באמת לארץ-ישראל,

וכל אחד צריך לומר על עצמו: "אחד היה אברהם", כמו שמבאר בתחלת הספר (לקוטי-מוהר"ן תננא). ואני מחיה עצמי עתה בזה הרבה - כי מה הייתי עושה, אם גם אתם חסיושלום הייתם זורקים בי אבנים חסיושלום, כמו שעבר על אברהם אבינו שהיה אחד בעולם, ברוך השם שאתם נצלתם מזה. וגם אתם, כל אחד ואחד, צריך לחשב בעצמו: "שאפלו אם היה רק אחד בעולם, יודע מאמת בזה, היה צריך להתחזק נגד כל העולם!"

אך הקדוש-ברוך-הוא אינו שולח על האדם, מה שאין יכול לעמד בו, וברוך-השם שיש לנו על-כל-פנים מעט הקבוץ הקדוש הזה התמימים והכשרים, אשר אינם בותרים בשום חכמות של שקר, ולא בשום ליצנות ובלבולים הנוהגים עתה, רק הולכים בתם ובאמת ובישר, בדרך הקדושה אשר דרכו בו אבותינו מעולם.

אשר לא היינו זוכים לזה, כיון-אם על ידי דבריו הקדושים והנוראים האמתיים, העמקים בכל מיני עמקות, התמימים בכל מיני תמימות אמתי. אשרינו מה טוב חלקנו, שזכינו לשמע כל-זה, אשרינו על כל דבור ודבור, ועל כל שיחה ושיחה וכו', ששמענו מפינו זכרונם לברכה.]

[עלים-לתרופה, ה' תענית אסתר תקצ"ה:] ואנו צריכין עתה ביותר, לילך עם התורה (ח"א ערב): של "היום אם בקלו תשמעו" (תהלים צה, ז) - שאין להאדם בעולמו, כיון-אם אותו היום! - ועל-ידי-זה יכולין לסבל עמל ויסורים, שצריכין לסבל בשביל התורה ובשביל האמת. וגם לילך עם מה שאמר רבנו ז"ל: "אחד היה אברהם" וכו'! - ועל-ידי-זה יכולים לסבל הבזיונות וכו'.

ואנו מחיבים לקבל במחשבותינו: לשאר קנים בהאמת, יהיה אף שיהיה חסיושלום, "עד אגוע, לא אסיר תפתי מפני" (איוב כה, ה). ולבלי להסתפל על אותות ומופתים שיעשה השם-יתברך מיד בענין זה, כי דרכי ה' נפלאים מאד, והבחירה יש לה פח גדול מאד, אף אף-על-פי-כן בה' בטחוני, שלא יוכלו אויבינו נגדנו כלל, כי בודאי יהיה אף שיהיה, יעזרנו השם-יתברך ויצילנו מידם וכו'.]

[באור-הלקוטים, ח"ב השמטה 'אחד היה אברהם': במאמר הנדפס בתחלת לקוטי-תננא על אודות הכתוב: "אחד היה אברהם". יש לפרש בדרךיו הקדושים: שזה עקר וככליות תפארותיו ותשבחותיו שזכה על-ידם להתגלות שכנינו יתברך, פי אין דומה המפיר ומבחין באמתת האמונה בשמעו וראותו מהסכמת הרבים על אמתתה, בהמפיר ומבחין באמתתה, ובכל לבבו ונפשו, ואין לו כלל אגודה וחבורה להביט עליהם ולקבל מהם

צריך לילך גם רגלי, וכמו שנאמר לאברהם (בראשית יב, א): "לך לך" וכו', "לך" דיקא.

בדרבו, וענה ואמר: פשוטים באמת לבא לארץ ישראל, יאמר: אם אקה אותו יסע? - כך רוצים לבא לארץ ישראל?

ז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א לו)

בתו מרת מרים ז"ל, נסעה לארץ ישראל בקיץ תקס"ט. ורבנו ז"ל לזה אותה בעצמו עד רחוק מהעיר, והלך עד חוץ להעיר רגלי, ולא רצה לישב על העגלה. ואמר: "שלארץ ישראל צריבין ללכת רגלי"! - וכל בני העיר הלכו עמו ללוותה בשמחה ומשתה. ונשמע אז מפיו הקדוש דברים נפלאים.

הלא פשוטים לבוא לארץ ישראל, צריבין לילך רגלי - פי השם-יתברך אמר לאברהם (בראשית יב, א): "לך לך מארצה וממולדתך וכו', אל הארץ" - "לך" דיקא, שצריבין לילך רגלי ממש כדי לזכות לבוא לארץ ישראל. ואמר זאת בהתלהבות גדול מאד.

והנה דבורים אלו, חזקו את לבי מאד, בענין הנסיעה לארץ ישראל וכו'.

ואבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל נה: פעם-אחת אמר רבנו ז"ל: "אם היה לי רבי פמותכם, הייתי הולך ברגלי"! (וען איה האב אזא רעביה, וואלט איה צופוס געגאנגען). ועמד שם אחד מן הצד ושאל לרבנו ז"ל: "ובחזרה מאי"? - ענה לו רבנו ז"ל: "ובחזרה הייתי רץ"!.

[חיי-מוהר"ן שכת: פשהייתי בנעמרוב, והיה דרפי לנסע אליו ז"ל לברסלב. פעם-אחת ספרו לי בשמו: שאמר והקפיד על שנוסעים אליו בעגלות, ואין הולכים אליו רגלי! - ונכנס בלבי אותו הדבר הרבה, פי ידעתי שבודאי כך ראוי ויפה לנו לילך אליו רגלי דיקא, והייתי משתוקק לזה.

וסבב השם-יתברך, וזכיתי לילך אליו ז"ל ברגלי, שלש פעמים. ואלו השלשה פעמים, הרוחתי על-ידי מה שהלכתי ברגלים. כאשר אני יודע בעצמי: שבאלו השלשה פעמים, אם לא הייתי מתגבר לילך רגלי - לא הייתי כלל אצלו באלו השלש פעמים.

ברוך הטוב והמטיב לרעים ולטובים שזכנו לזה. ומה שהרוחתי ביהוד באלו השלש פעמים, מעט מזה אני יודע בעצמי, פי אני זוכר עדין מה ששמעתי אז, ויתר מזה אם אזכה אבחין לעתיד לבוא.

וכן חברי רבי נפתלי הלך גם-כן ברגליו, מחמת ששמע דברים הנ"ל. ושאר החברים היו בהם כמה עניים שהלכו כמה פעמים אליו ברגליהם דרך רחוק, אשריהם אשרי חלקם.

ח.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב מט)

ספר לי אחד מאנשי-שלומנו: שהיה אצל רבנו ז"ל בעת שכבר אחז בדרך נסיעתו הקדושה לנסע לארץ ישראל, ונמצא אז איש אחד מאנשי-שלומנו, עשיר קצת ומיחם גדול, ונתאוה מאד לנסע עם רבנו ז"ל לארץ ישראל והרבה עליו רעים לבקש: "שיקה אותו עמו לארץ ישראל"!

ענה ואמר רבנו ז"ל להאיש הנ"ל: "אתה חפץ לנסע לארץ ישראל, מפני מה אין אתה נוסע?!" - השיב לו: "אם תקחו אותי עמכם, אסע עמכם מיד"!

ענה רבנו ז"ל ואמר לו: "מה טעם יש לך שאתה רוצה לנסע לארץ ישראל, בודאי מכרה שיש לך טעם, פי הלא גם ישמעאלים וערבים נוסעים לארץ ישראל!" - והשיב לו מה שהשיב!

ואחר-כך נזדעזע רבנו ז"ל, והפך פניו מאיש הנ"ל, ודבר אל העולם בהתלהבות גדול, וכל דבריו היו בגחלי-אש

ט.

(לקוטי-הלכות, שַׁבַּת ז, עה)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ וְכוּ" (בראשית יד, א).

זֶהוּ שְׁאֵמַר הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְאַבְרָהָם, שְׁמַרְמֵז בְּזֶה לְכָל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם: "לֵךְ לְךָ" - שְׁמִזְהִיר אֶת הָאָדָם "שִׁילְךָ לְעַצְמוֹ" (זהר לֶךְ לְךָ עח).

כִּי "עֵצִים הָאָדָם" מֵה שֶׁנִּקְרָא 'אָנִי', הוּא רַק הַנְּשָׁמָה" (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כב), וְכֵן כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם הָאָדָם לְנִכּוּחַ וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אַתָּה', או 'לְךָ' - עֵקֶר הַפְּנוּנָה עַל הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא 'עֵצִים הָאָדָם', כִּידוּעַ.

וְזֶהוּ שְׁמִזְהִיר הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם: "לֵךְ לְךָ" - שֶׁתִּלְכֶּךָ "לְךָ לְעַצְמְךָ", הֵינּוּ: לְמִקּוֹר נִשְׁמָתְךָ'.

שֶׁכָּל הַלּוֹכֶה וְנִסְיַעְתָּהּ וְכָל דְּרָכֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם - בְּכֹלֶם תִּכְוֶן לִילְךָ "לְךָ בְּעַצְמְךָ", הֵינּוּ לְמִקּוֹר נִשְׁמָתְךָ, שֶׁזֶה עֵקֶר 'עֵצִים הָאָדָם' שְׁמִדַּבְּרִים עִמּוֹ, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "מֵאַרְצְךָ". "מֵאַרְצְךָ" דִּיקָא - הֵינּוּ: מֵתוֹךְ 'אַרְצִיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת' שְׁלְךָ.

לְאַיִזָּה 'אַרְצִיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת' שֶׁיִּרְדְּתָ לְשָׁם, שֶׁנִּדְמָה לְךָ שֶׁקִּשְׁתָּ לְצֵאת מִשָּׁם - אַף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה צְרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר לִילְךָ מֵתוֹךְ "אַרְצְךָ" דִּיקָא - לִילְךָ "לְךָ לְנִשְׁמָתְךָ" וְכוּ, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" - אֵיךְ שֶׁנּוֹלַדְתָּ, בְּאַיִזָּה גַּשְׁמִיּוֹת שֶׁנּוֹלַדְתָּ. אַף-עַל-פִּי שֶׁגַּם זֶה מוֹנֵעַ גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁאֵמַר דּוֹד (תְּהִלִּים נא, ז): "הוּ בָּעוֹן חוֹלְלָתִי" וְכוּ - אַף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה מְכַרְח לִילְךָ "מִמּוֹלַדְתְּךָ" דִּיקָא - לִילְךָ "לְךָ" דִּיקָא בְּנ"ל.

אָבֵל אֲנַחְנוּ תְּהִלָּה לְאֶל-הַיּוֹ לָנוּ עַל הוֹצָאוֹת, כִּי הֵינּוּ אֲז בְּנֵי עֲשִׂירִים, רַק מִגְּדֹל הַהִשְׁתַּוְּקָאוֹת עֲזָרְנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ" שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ הִלְכְנוּ בְּרִגְלֵינוּ דִּיקָא, אֵיזָה פְּעָמִים בְּנ"ל. וְעַיֵן בְּהַלְכוֹת יְבוּס-וְחִלְצָה' בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת' מֵה שֶׁכְּתַבְתִּי בְּזֶה (הַלְכוֹת גִּטִּין ד, ייא - מוֹבָא לְקַמּוֹ).

[חֵי-מוֹהַר"ן שֵׁבַט: שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ שְׁאֵמַר, עַל אֶחָד שֶׁבָּא אֵלָיו רְגֵלִי: וְמָה אִם "נְבוּכַדְנֶאֶצַּר הִרְשַׁע שֶׁבְּשִׁבִיל שֶׁהִלְךְ שְׁלֹשׁ פְּסִיעוֹת בְּרִגְלָיו, זָכָה לְמְלוּכָה וּמִמְשָׁלָה גְּדוֹלָה מְפֹלְגֶת כְּזֹאת" (סִנְהֶדְרִין צו) - כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ לְהַצְדִּיק פְּרָסָה וְיוֹתֵר, כְּמָה וְכְמָה יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה, "עַיֵן לֹא רָאָתָה" וְכוּ' (יִשְׁעִיָּה סד, ג).

כְּמִדְמָה שְׁאֵמַר זֹאת, עַל אִישׁ אֶחָד מִטִּירְהָאוּיָצַע שֶׁהָיָה דֹרְכוֹ בְּכַל-עַתָּה, לְבּוֹא אֵלָיו רְגֵלִי מִטִּירְהָאוּיָצַע לְבַרְסֻלָּב, שֶׁהֵם אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה פְּרָסָאוֹת שֶׁלָנוּ הַגְּדוֹלִים.

וּפְעַם-אַחַת עָמַדְתִּי לְפָנָיו ז"ל, בָּעַת שֶׁבָּא אֵלָיו רְגֵלִי, הָאִישׁ הַנ"ל מִטִּירְהָאוּיָצַע. וְסִפֵּר לִי הוּא ז"ל: שֶׁבָּעַת שֶׁצָּר לָךְ הָאִישׁ הַנ"ל בְּעַבּוּדֵת-הַשֵּׁם, הוּא הוֹלֵךְ בְּרִגְלָיו מִשָּׁם לְכֹאֵן. וְהַבְּנֵיתִי: שֶׁהוּסַב זֹאת בְּעַיְנָיו ז"ל מֵאֵד מֵאֵד!

וְכֵן פְּעַם-אַחַת נִפְטַר לְעוֹלָמוֹ, אֶחָד מִבְּנֵי-הַנְּעוּרִים מְנַעַמְרוֹב שֶׁהָיָה מִמְּקַרְבֵּיו, וְסִפֵּר הוּא ז"ל גַּם-כֵּן בְּשִׁבְחוֹ וְאָמַר עֲלָיו: "שֶׁדְּרָכּוֹ הָיָה, שֶׁתִּכְרַף כְּשֶׁהָיָה צָר לוֹ בְּאַיִזָּה דְּבַר בִּיחֻדוֹתוֹ, הִלְךְ בְּרִגְלָיו מִשָּׁם לְכֹאֵן, אֲשֶׁרִי לָהֶם].

[לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גִּטִּין ד, ייא: וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ מֵה שֶׁצָּוְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְעֵלוֹת לְרַגְלֵי, שֶׁעֵקֶר הַמִּצְוָה תְּלוּיָהּ בְּרִגְלָיו וּבְמַנְעָלִים, לִילְךָ בְּרִגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הַמִּצְוָה תְּלוּיָהּ בְּרִגְלָיו דִּיקָא, לִילְךָ בְּרִגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם - כִּי עֵקֶר הַתְּקוּנָה לְבַחֲיַנַת הַרְגְלָיו. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין (שְׁמוֹת כג, יד): "שְׁלֹשׁ רְגָלִים".

וְעַל-כֵּן אֵיחָא (עַיֵן יְרוּשָׁלַיִם פְּסָחִים פ"ד ה"ז): "שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים מְחַבְּבִין אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת, שֶׁאַף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה לָהֶם עֲגָלוֹת צֶבֶ, הָיוּ יוֹרְדִין מֵהָעֲגָלוֹת וְהָיוּ הוֹלְכִין בְּרִגְלֵיהֶם' דִּיקָא, כִּי כָּךְ יִפָּה לָהֶם" - כִּי עֵקֶר הַתְּקוּנָה נִמְשָׁד לְרִגְלָיו וְכוּ'.

וְזֶה בַּחֲיַנַת גְּדֹל הַמְּעֵלָה וְהַזְכוּת שֶׁאֵין לוֹ שְׁעוֹר, שֶׁל אֲנָשִׁים-הַבְּשִׂרִים הַחֲסִים עַל חַיֵּיהֶם הַנְּצַחִיִּים, הַמְּשַׁתְּדָלִים לְהַצִּיל וּלְמַלֵּט נַפְשָׁם מִנִּי שַׁחַת, שֶׁהֵם הוֹלְכִים בְּרִגְלֵיהֶם' דִּיקָא לְקַבֵּל פָּנָיו רַבָּם וְכוּ'.

עַל-כֵּן צְרִיכִין לִילְךָ בְּרִגְלָיו דִּיקָא - כְּדִי לְתַקֵּן הַרְגְלָיו, בַּחֲיַנַת 'חֻכְמָה-תְּתַאֲה' וְכוּ' - שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְהַשְׁגוֹת-אֶלְקוֹת' כִּי-אִם עַל-יְדֵי-זֶה].

"ומבית אביך" - שהם המִשְׁפָּחָה, וְהַשְׁכָּנִים, וְקִרְוָבָיו, וְמִיּוֹדְעֵיו' - שְׁמַגְדֵּל בֵּינֵיהֶם. שָׁגַם מֵהֶם יֵשׁ בָּמָה וּכְמָה מְנִיעוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שְׁמוֹנָעִים בְּכִמָּה דְרָכִים. לְפַעְמִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְלְפַעְמִים עַל־יְדֵי דַעוֹתֵיהֶם וּסְבֻרוֹתֵיהֶם הַהַפּוּכּוֹת מִן הָאֱמֶת - מִכֻּלָּם אַתָּה צָרִיךְ לְצֵאת וְלִילֵךְ "לָךְ לְנִשְׁמֹתֶךָ" בְּנ"ל.

כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהֵאֱמִין: שְׁבוּדָאֵי "אֵין הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בָּא בְטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו" (עֲבוּדֵה־זָרָה ג), וּבּוּדָאֵי יֵשׁ לָךְ בַּח לְעַמּוֹד בְּכַל־זָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אַדְמוֹר"ר ז"ל (ח"ב ט): "שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח לְהָאָדָם מְנִיעוֹת שְׁלֵא יוּכַל לְעַמּוֹד בָּהֶם" וְכו'.

וְזָהוּ: "אַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ" - שֶׁהוּא 'אָרֶץ־יִשְׂרָאֵל', "שֶׁהוּא כָּל־לֵיּוֹת הַקְּדוֹשָׁה" (ח"א רלד), שֶׁשֵּׁם הַיְבִית־הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם מְקוֹר כָּל הַנְּשֻׁמוֹת - שֶׁעַל־זָּה מְזַהֵר: "לָךְ לָךְ לְנִשְׁמֹתֶךָ", בְּנ"ל.

וְזָה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "וְלֹא גָלָה לּוֹ הָאָרֶץ מִיָּד, כִּדֵּי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו, וְלָתֵת לּוֹ שְׂכָר עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, ט).

הֵינּוּ: כִּי זֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם - מֵה שְׂאִין הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מֵרְאָה לְהָאָדָם מִיָּד בְּעַת הַנְּסִיּוֹן, מֵה שִׁיזְכָּה אִם יַעֲמֵד בְּזָה הַנְּסִיּוֹן וְהַצְּרוּף.

כִּי בּוּדָאֵי אִם כָּל אָדָם הִיָּה רוֹאֵה בְּזָה הָעוֹלָם, כָּל מֵה שִׁיזְכָּה כְּשִׁישְׁבֵר תְּאוּוֹתָיו וּמְדוּתָיו הָרָעִים - בּוּדָאֵי לֹא הִיָּה לּוֹ נְסִיּוֹן כָּלֵל, כִּי מִי פָתִי וְסָכַל שִׁישְׁלִיךְ נְעִימוֹת לְנִצְח' בְּזָה, 'אִוְרוֹת נִשְׁגָּבוֹת' כְּאֵלֶּה, בְּשִׁבִיל שְׁטוֹת בְּזָה, בְּרַגַע קִלָּה כְּזֹאת.

אָךְ עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן - מִחֲמַת שְׂאִינוֹ רוֹאֵה כָּל־זֶה, עַל־כֵּן צָרִיךְ 'הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוּל'.

וְזָה בְּחִינַת: "אַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ" - שְׂאִין הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מֵרְאָה "אָרֶץ הַחַיִּים" (יִשְׁעִיָּה לח, יא; תְּהִלִּים קמב, ו; אִיּוֹב כח, יג), שֶׁשֵּׁם "נְעִימוֹת בֵּימֵינוֹ נִצַּח" (תְּהִלִּים טז, יא), שֶׁהוּא תְּכֵלִיתוֹ הַטּוֹב־הַנְּצָחִי, שֶׁעַל־יְדֵי־זָּה כָּל הַנְּסִיּוֹן שָׁלוֹ וְכו'.

י.

(לקוטי־הלכות, גְּנֵבָה ה, ז-ח)

"לָךְ לָךְ מֵאֲרָצֶךָ" וְכו' (בְּרֵאשִׁית יב, א). "לָךְ לָךְ" - "לָךְ" דִּיקָא, שֶׁכָּל הַלּוֹכֵךְ וְנִסְיַעְתָּךְ, יְהִיָּה לָךְ וְאַלִּיךְ לְבַד, הֵינּוּ: לְעֵצָם נִקְדַּת־הָאֱמֶת, שֶׁזֶּה עֵקֶרָךְ וְחֵיוֹתָךְ.

כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוֹשָׁה שְׁבוּ, שֶׁזֶּה כָּל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִפְרֵים, וּמוֹבָא בְּדְבָרֵי ז"ל (ח"א כב): "שְׁמָה שְׁנַקְרָא אֲצֵל הָאָדָם 'אֲנִי' הוּא רַק עֵצָם הַנְּשֻׁמָּה, כִּי בִשְׁר הָאָדָם נִקְרָא בִשְׁר אָדָם, וְעֵקֶר הָאָדָם הוּא הַנְּשֻׁמָּה, וְהַנְּשֻׁמָּה הִיא חֵלֶק אֶלְקִי מִמַּעַל שֶׁהוּא עֵצָם הָאֱמֶת".

וְזָה בְּחִינַת נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֲבָרָהֶם שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (יְרֵמִיָּה ב, כא): "כֹּל זָרַע אֱמֶת".

וְזָהוּ: "לָךְ לָךְ" - הֵינּוּ: שֶׁתִּלְךָ "לָךְ לְעֵצְמֶךָ" (זִהַר לְדִלְךָ עַתָּה), דְּהֵינּוּ לְעֵצָם הָאֱמֶת שֶׁלָּךְ הַמְּשָׁרֵשׁ בְּךָ, שֶׁרַק זֶה נִקְרָא 'אֲנִי', כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עַל עֵצְמוֹ, וְכֵן רַק זֶה נִקְרָא 'אַתָּה' אוֹ 'לָךְ' - כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ לְנֹכַח.

הֵינּוּ: שֶׁכָּל הַלּוֹכֵךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוֹחַ־נִיּוֹת, תִּלְךָ רַק "לָךְ לְעֵצְמֶךָ", לְעֵצָם נִקְדַּת־הָאֱמֶת הַמְּשָׁרֵשׁ בְּךָ. וְלֹא תִסְתַּכַּל עַל

בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל (שיחות-הר"ן סימן פ): "שְׁבִינֵי-אָדָם
הֵם מוֹנְעִים גְּדוּלִים יוֹתֵר מִהַיִצְרֵה־רַע", עֵינַי-
שָׁם.

וְלֹא-מִבְּעֵינָא שֵׁישׁ מוֹנְעִים רְשָׁעִים, או
קַל־יְעוּלָם וְלִצְנִים וְכוּ',
הַמוֹנְעִים בְּדַבְּרֵיהֶם מִן הָאֱמֶת - אִף גַּם 'יְרֵאִי-
הַשָּׁם' יְכוּלִים לִפְעָמִים לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם,
בְּעֲצָתָם שְׂאִינָה טוֹבָה לְפָנָיו לְפִי דְרָבּוּ. וַיֵּשׁ
בְּזָה פְּמָה בְּחִינּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר.

עַל-כֵּן הַחֲפִץ בְּאֱמֶת - צָרִיךְ לִזְהַר לְמִשְׁךְ
עֲצָמוֹ תְּמִיד לְעֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת
שְׁלוֹ, כְּפִי מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ בְּאֱמֶת - שְׂזָהוּ:
"לָךְ לָךְ", "לָךְ" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: "לְעֲצָמְךָ",
לְעֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת' הַשִּׁיךְ לָךְ.

וְכַמוֹבָא בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַחֲכָם וְהַתָּם (סְפוּרֵי-
מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשָׂה ט): "שֶׁאֵמַר הַתָּם:
זֶה מַעֲשָׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשָׂה שְׁלִי".

וְכַמוֹבָא מְזָה (בְּלִקוּטֵי-הַלְכוּת, פֶּסַח ט) עַל
פְּסוּק (וַיִּקְרָא כַג, טו): "וּסְפַרְתָּם
לָכֶם" - "לָכֶם, לְעֲצָמְכֶם" (מִנְחוֹת סה: זָהר אָמַר
צז:), עֵינַי-שָׁם בְּדַבְּרֵינוּ.

יא.

(בְּאוֹר־הַלְקוּטִים ח"א קנח)

אֲבָרְהָם אָבִינוּ עֲלִיזֵה-שְׁלוֹם, לְעֵצָם
הַפְּלֶגֶת מַעֲלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ,
נִתְגַּלָּה לוֹ הַשְּׂגַת קִדְשַׁת הָאָרֶץ, וְהָאִיר וְהַזְרִיחַ
בּוֹ פְּאוֹר נִגְהָ שֶׁהוּלָךְ וְאוֹר בְּכָל שְׁעָה יוֹתֵר,
כְּפִי עִבּוּדָתוֹ וְהַתְּעוּרָרוֹתוֹ שֶׁנִּתְעוּרַר לְעַבֵּד
בְּכָל-יַעַת.

וּבִתְחִלָּה נִתְגַּלָּה לוֹ עַל-יַדֵי עִבּוּדָתוֹ בְּדַרְךְ-
כָּלל, שֶׁהַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ מְצַמֵּם
אֶת-עֲצָמוֹ מֵאִין-סוּף עַד אִין תְּכָלִית, לְהִיּוֹת
שְׂכִינָתוֹ בְּנִקְדַּת מְרִכְז הָאָרֶץ, שֶׁנִּבְחַר לוֹ מִכָּל
הָאֲרָצוֹת.

שׁוֹם הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים שֶׁל הַשִּׁקָּר הַמַּחֲשִׁיךְ
פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, עַד שֶׁקָּשָׂה מְאֹד לְעַמֵּד עֲלֵיהֶם -
מִי שְׂאִינּוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְחוּס עַל עֲצָמוֹ לְחַפֵּשׁ
תְּמִיד הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ לְבַל יִטְעָה אֶת-עֲצָמוֹ.

וְזָהוּ: "לָךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלְדֹתְךָ וּמִבֵּית
אָבִיךָ" - כִּי פְּמָה מִיַּי חֲשֵׁךְ וּשְׁקָרִים
הַנִּמְשָׁכִים "מֵאֲרָצְךָ" - דְּהֵינּוּ: מִהָעִיר
וְהַמְדִינָה שֶׁנִּתְגַּדֵּל בָּהּ.

כִּי זֶה יְדוּעַ: שֶׁהַקְּלָפָה קִדְמָה לְפָרִי. וּבְכָל
אָרֶץ וּבְכָל מְקוֹם, אִף-עַל-פִּי שֵׁישׁ שָׁם
הַרְבֵּה טוֹב, אָבֵל יֵשׁ בְּכָל מְקוֹם פְּמָה מִיַּי
חֲשִׁכוֹת הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת הָאֱמֶת, דְּהֵינּוּ: מַה
שֶׁבְּכָל אָרֶץ רַבִּים רוֹדְפִים אַחֵר תְּאוֹת, וּבְפֶרֶט
אַחֵר הַמְּמוֹן וְהַכְּבוֹד וְכוּ', פְּאֵלוֹ זֶה הַדְּרָךְ נִתֵּן
מִסִּינַי חֶסֶד-וְשְׁלוֹם.

וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מְזָה וְלִצְאֵת "מֵאֲרָצְךָ"
הַנ"ל, וְתִלְךָ "לָךְ לְעֲצָמְךָ"
לְנִקְדַּת-הָאֱמֶת', שְׂזָה עֵקֶר 'עֲצָמְךָ'. כִּי-אִם
תִּסְתַּפֵּל עַל הָאֱמֶת, תִּבְיִן הֵיטֵב: כִּי לֹא זֶה
הַדְּרָךְ לְבֹא לְתַכְלִית הַנִּצְחִי לְעוֹלָם-הַבָּא.

וְכֵן: "וּמִמּוֹלְדֹתְךָ" - דְּהֵינּוּ: שֶׁיֵּצֵא מִהָרַע
וְהַחֲשֵׁךְ שֵׁישׁ בּוֹ מִצַּד הַהוֹלָדָה, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים נא, ז): "הֵן בְּעוֹזֵן חוֹלְלָתִי" וְכוּ'.

וְכֵן: "וּמִבֵּית אָבִיךָ" - שֶׁהוּא 'מִשְׁפַּחְתּוֹ'.
כִּי יֵשׁ פְּמָה שְׁטוּתִים וּשְׁקָרִים שֶׁנִּדְבַּק
בּוֹ מִצַּד מִשְׁפַּחְתּוֹ, שֶׁמַּחֲזִיקִים עֲצָמוֹ
לְמִיחָסִים גְּדוּלִים, וּכְאֵלוֹ כָּל הַכְּבוֹד שִׁיךְ
לָהֶם, וְכִיּוֹצֵא בְּזָה שְׂאֵר שְׁטוּתִים וּבְלִבּוּלִים.

וּמִכָּלֵם צָוָה לוֹ הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ שֶׁיֵּצֵא וַיִּלְךְ
מֵהֶם - "לָךְ" דִּיקָא - דְּהֵינּוּ:
"לְעֲצָמְךָ", שֶׁהוּא 'עֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת',
שֶׁהוּא כָּל הָאָדָם.

וְכִלְזָה אִי-אֶפְשָׁר לְבַרֵּר בְּכַתֵּב, רַק כִּי-אִם
הַחֲפִץ בְּאֱמֶת יְבִין. כִּי כָּבֵד מִבְּאֵר

עד שנתעורר ונתחבב בעיניו להשיג ולראות את הארץ, מה הוא, והיכן הוא - עד שפעל בחבתו והתעוררותו בעשית דבר השם, לשמע בקול דברו אשר הראה וגלה לו אחר-כך את הארץ, לבא ולהגיע לשם.

וגם לפי־זה תבין ותתבונן במאמרי חז"ל: שפאשר סבב השם־יתברך שחזר משם מהתגברות הרעב, הכרח להמתין ולהתעפב שם חמשה שנים, אשר הרבה אז את רצונו וכספו והתעוררותו הנ"ל לבא לשם בכפל־כפלים.

והיה צועק ואומר (בראשית־רבה לט, ח): "טוב ללון במדברות של ארץ־ישראל, מלישב בפלטין של חוץ־לארץ!" - כי פל־זה, הוא לרב ועצם הפלים, המכרחים לקדשה עצומה ונוראה בזאת.

שאר עניני "ארץ־ישראל - נמצאים בפרשת שלח

"ואעשך לגוי גדול" (בראשית יב, ב)

"ואעשך לגוי גדול" - יצא לו מניטין, ומהו מניטין שלו, זמן וזמנה מפאן בחור ובתולה מפאן. (בראשית־רבה לט, יא)
 'מטבע של אברהם אבינו' - זמן וזמנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד. (בבא־קמא צז:)
 [בחור ובתולה - יצחק ורבקה. זמן וזמנה - אברהם ושרה. רש"י]

יב.

(חיי־מוהר"ן קיד)

ויהי היום, התפלל אחד נעילה לפני העמוד ביום־כפור שלא ברצון רבנו ז"ל (בזלאטיפאליע שנת תקס"א), ונשתקל מלולו באמצע התפלה, ולא היה יכול לפתח פיו בשום אפן, עד שהכרח להסתלק בחרפה גדולה. ועמד אחר תחתי!

ואחר־כך במוצאי יום־הכפורים, אמר רבנו ז"ל דברי צחות נאה בדרבו, על ענין הבעלי־תפלה של אותו יום־כפור: שהוא "מטבע של אברהם אבינו, זמן וזמנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד" (בבא־קמא צז:). - כי בתחלה התפלל חותנו של הבעל נעילה הנ"ל, ואחר־כך חתנו הנ"ל, ושניהם התפללו בשביל נשותיהם, כדי להתכבד בעיניהם וכו'.

יג.

(לקוטי־הלכות, שבת ז, עה)

"ואעשך לגוי גדול", ואברכה, ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב) - זה בחינת (סנהדרין כ): "להכרית זרעו של עמלק".

כי כל מלחמת־עמלק, הוא להשפיע שמו יתברך חס־ושלום, ולהרחיק כל החלושי־כח מהשם־יתברך וכו'. ועל־כן זה שמתגבר ומכניע אותו - הוא זוכה 'להגדיל שמו יתברך', על־ידי שמגביה ומקרב כל אלו הרחוקים החלושי־כח להשם־יתברך.

שזהו בחינת: "ואעשך לגוי גדול" - על־ידי שיתרבה ה'קבוץ־הקדוש' שלו, שיקרב הרבה הרבה נפשות להשם־יתברך, היפך פונתו הרעה של עמלק ימח־שמו.

"ואברכה ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב)

שאודיע טבעך בעולם. (רש"י על פסוק לך לך, בראשית יב, א)
 "ואברכה" - במקוון. (רש"י; בראשית־רבה לט, יא)
 רבי ברכיה פתח: "לרית שמניך טובים, שמן תורק שמך" (שיר־השירים א, ג). אמר רבי ברכיה: למה היה אברהם אבינו דומה, לצלוחית של אפופילסימון מקפת צמיד פתיל, ומנחת בזוית, ולא היה ריחו נודף, כיון שהיתה מטלטלת היה ריחו נודף. כך אמר הקדוש־ברוך־הוא לאברהם

אבינו: "טלטל עצמך ממקום למקום ושמך מתגדל בעולם". (בראשית רבה לט, ב)

"ואגדלה שמך" - הריני מוסיף אות על שמך, שיעד עכשיו שמך אברם, מכאן ואילך אברתם. (רש"י: בראשית רבה לט, יא)

"ואגדלה שמך" - ששמך מתגדל בעולם. (תנחומא לך לך ד)

הַפֶּשֶׁר, נִכְנְסוּ בְלִבְכֶם, וַחֲזְרוּ לַהֲשִׁים־יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וְזָהוּ (ישעיה נה, ה): "וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמֹּתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת".

"יָד" - הינו: שיהיה לו פה להעמיד 'תלמידים-הגונים' וכו'.

"וְשֵׁם" - הינו: שיזכה ל'שם-טוב' - שכל הנפשות יתאונו תאוה להיות נשרשים בשמו.

פי ה'שם' הוא ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, ט): "נפש חיה הוא שמו". ויתאונו להיות נשרשים בנפשו, בבחינת (ישעיה כו, ח): "לשמך ולזכרך תאות נפש".

וְל'שֵׁם' הַזֶּה, יִזְכּוּ מִחַמַּת בְּחִינַת 'חֹמֶה'. וְזֶה בְּחִינַת 'חֹמֶה', בְּחִינַת 'מְאָרֵךְ אֶף', שֵׁיכָבֵשׁ בְּעֶסוֹ. פי 'עשירות' ו'כבישת-בעס' - בחינה אחת, ונקראים 'חומה'.

פי מי שהוא מקלקל 'חומה של עשירות', ולוקח לעצמו 'בעס וחמה', ומ'חומה' עושה 'חמ"ה', פי שניהם מסטרא דשמאלא וכו'. ו'עשירות' היא 'חומה', כמו שכתוב (משלי יח, יא): "הון עשיר קרית עזו, וכחומה נשגבה במשכתו". וב'בעס' פתיב (שם כה, כח): "עיר פרוצה אין חומה, איש אשר אין מעצר לרוחו".

וּבְשֵׁנֵי מִשְׁךְ לְאִישׁ עֲשִׂירוֹת, אֲזִי יֵשׁ לוֹ 'חומה', וה'חומה של עשירות' מעצור לבעסו.

וּלְפַעֲמִים כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר בְּכַעֲסוֹ, וּמְקַלְקֵל ה'חומה של עשירות', נמצא: ש'ה'בעס' מזיק ל'עשירות' וכו'.

יָד.

(ח"א נט, א"ה)

זֶה הָאִישׁ הַמְּשַׁתְּדֵל לְקֶרֶב בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת 'נַפְשׁוֹת', בְּבַחֲיִנַת (בראשית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרֶן" - הוא בונה בחינת 'היכל הקדש'.

'קדש' - זֶה בְּחִינַת (ישעיה ד, ג): "וְהִנּוֹתֶר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ". הינו: זֶה שְׂפָנֵי־אָדָם נִשְׂאָרִים דְּבוֹקִים בְּ'רְאָה שְׁלֵמָה' עַל־יָדוֹ, אֶף־עַל־פִּי שֵׁיִשׁ כְּמָה וְכְמָה שֶׁנִּפְלוּ מִקְדָּשְׁתֶּם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן מֵאֲלוֹ שֶׁנִּשְׂאָרוֹ בְּ'רְאָה שְׁלֵם', עַל־יְדֵי־זֶה: "קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ".

וְ'הֵיכַל' - זֶה בְּחִינַת ה'כבוד' שְׁנֵת־כְּבֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹכָא בְּזֶהר (יתרו טז): "כֹּד אֶתִּי יִתְרוֹ, כְּדִין אֶתִּיקֶר שְׁמָא דְקִדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא".

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים צו, ג; דברי הימים א טז כד): "סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֵת כְּבוֹדוֹ" - שְׁעַל־יְדֵי שְׂמֻקְרָבִים עֲצָמָן לְעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ אֲלוֹ ה'רְחוּמִים' - זֶהוּ 'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ'. וְה'כְּבוֹד' זֶהוּ בְּחִינַת 'הֵיכַל', בְּבַחֲיִנַת (תהלים כט, ט): "וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוֹ אִמַר כְּבוֹד".

וְ'הֵיכַל־הַקְּדוֹשׁ' הַזֶּה - מוֹשֵׁף אֶת־עֲצָמוֹ תָּמִיד לְשִׂרְשׁוֹ, הֵינּוּ: לְלִבּוֹ שֶׁל עוֹשֶׂהוּ - כִּי שֵׁם שְׂרֻשׁוֹ. כִּי מִחַמַּת הַדְּבָרִים שִׁיָּצְאוּ מֵעֵמֶק לְבוֹ שֶׁל הָאִישׁ-

וְעַקֵּר 'שְׁמִירַת־הַשֵּׁם', 'שְׁמִירַת־הַנֶּפֶשׁ' -
 אינו אלא שִׁישְׁמֹר מ'פֶּעַס'. כִּי
 ה'פֶּעַס' פּוֹגֵם ב'נֶפֶשׁוֹ', בְּבַחֲיִנַת (איוב יח, ד):
 "טִרְף נֶפֶשׁוֹ בְּאִפּוֹ".

אָבֵל כְּשִׁשְׁמֹר אֶת־עֲצָמוֹ מ'פֶּעַס', וּמִגְדִּיל
 ה'חֹמֶה שֶׁל עֲשִׂירוֹת', וּבִזָּה מִגְדִּיל
 נֶפֶשׁוֹ וְשִׁמוֹ - אֲזִי כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת תְּאֵבִים
 לְהַכִּיל בְּנֶפֶשׁוֹ.

כִּי כָּל ה'נֶפֶשׁוֹת' שָׂרָשָׁם ב'עֲשִׂירוֹת',
 בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כד, טו): "וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא
 אֶת נֶפֶשׁוֹ" וְכוּ'.

בְּשִׁבִיל־זָה הַכֹּל תְּאֵבִים לְקָרֵב אֶת עֲצָמוֹ
 ל'עֲשִׂיר' - כִּי שָׁם 'שָׂרֵשׁ'
 נֶפֶשָׁם'.

נִמְצָא: זֶה שְׂזָכָה לְהַעֲמִיד 'תְּלִמִּידִים'-
 חֲכָמִים', וְזָכָה שִׁיכָּלְלוּ בְּנֶפֶשׁוֹ
 'נֶפֶשׁוֹת שֶׁל רַבִּים' - בְּוֹדָאֵי זֶה "טוֹב מִבָּנִים
 וּבָנוֹת" - כִּי בָּנִים וּבָנוֹת הֵם מְעֵטִים, וְאֵלוֹ
 הֵם מְרַבִּים, וְכֹלָם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ,
 ו"כֹּאֵלוֹ יִלְדָם" (סְנֵהֲדָרִין יט:).

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּרַאשִׁית יב, ב): "וְאַבְרָהָם וְאַנְדֹּלָה
 שָׁמַד", וּפְרֵשׁ רַש"י: "וְאַבְרָהָם,
 בְּמִמּוֹן" (בְּרַאשִׁית־רַבָּה לט, יא) - כִּי עַקֵּר גְּדוּל
 ה'שֵׁם' וְה'נֶפֶשׁ', הוּא עַל־יְדֵי 'עֲשִׂירוֹת'.

וְעַל־יְדֵי ה'פְּבוּד' שְׁנִתְגַּדֵּל - עַל־יְדֵי־זָה
 נִתְגַּדֵּל 'נֶפֶשׁ' הַמְּגִדֵּל אֶת ה'פְּבוּד'.

כִּי ה'נֶפֶשׁ' ב'פְּבוּד', בְּבַחֲיִנַת (בְּרַאשִׁית מט, ו):
 "בְּסֶדֶם אֵל תֵּבֵא נֶפְשִׁי" וְכוּ' [בַּקְּהֵלֶם אֵל תִּחַד
 כְּבֹדִי]. וְכִשְׁנִתְגַּדֵּל 'שִׁמוֹ' וְנֶפֶשׁוֹ - עַל־יְדֵי־זָה
 כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת תְּאֵבִים לְהַכִּיל ב'נֶפֶשׁוֹ' וּב'שִׁמוֹ'
 הַנִּלְ.

וְזֶה פְּרוּשׁ (מְשָׁלֵי יט, יד): "בֵּית וְהוֹן נִחְלַת
 אָבוֹת". "בֵּית וְהוֹן" - זֶה בַּחֲיִנַת:

"בְּבֵיתִי וּבַחֹמוֹתַי" וְכוּ'. זֶה הַפֶּחַ מְקַבֵּל
 מ'אָבוֹת', שֶׁהָאָבוֹת הֵיוּ מְגִירִים גְּרִים.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב גַּם 'אֲבֵרָהֶם' (בְּרַאשִׁית יב, ה):
 "וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוֹ".

וּכְתִיב (שָׁם לז, א): "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי
 אָבִיו", וְאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית־רַבָּה
 פד, ד): "מִלְּמַד שִׁיִּצְחָק גְּיָר גְּרִים", וְזֶה:
 "מְגוּרֵי אָבִיו".

וּכְתִיב ב'יַעֲקֹב' (שָׁם לה, ב): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 אֵל בֵּיתוֹ וְלֹאֲשֶׁר עִמּוֹ" - הֵינּוּ
 ה'גְּרִים': "הִסִּירוּ אֶת אֲלֹכֵי הַנֹּכֶר".

טו.

(ח"ב סז - עֲנִיִן גְּדֹלַת וּפְרִסוּם 'שֵׁם הַצְּדִיק' בְּעוֹלָם')

יֵשׁ 'צְדִיק' שֶׁהוּא הַיָּפִי וְהַפֶּאָר וְהַחֵן שֶׁל
 כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּבַחֲיִנַת (בְּרַאשִׁית לט, ו):
 "וַיְהִי יוֹסֵף יִפְהַתְּאָר וַיִּפְהַמְרָאָה", בַּחֲיִנַת
 (תְּהִלִּים מח, ג): "יִפְהַ נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ" (זֶה־ר
 וַיִּגֶשׁ רנ). כִּי זֶה ה'צְדִיק־הָאֱמֶתִי' שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת
 'יוֹסֵף', הוּא הַהַדּוּר וְהַיָּפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

וּכְשֶׁזָּה הַיָּפִי וְהַפֶּאָר נִתְגַּלָּה בְּעוֹלָם,
 דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁזָּה ה'צְדִיק' שֶׁהוּא הַיָּפִי
 שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם -
 אֲזִי נִפְתָּחִין הָעֵינַיִם שֶׁל הָעוֹלָם.

שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה ה'חֵן הָאֱמֶתִי' שֶׁל זֶה
 הַצְּדִיק שֶׁהוּא הַחֵן וְהַיָּפִי שֶׁל הָעוֹלָם,
 דְּהֵינּוּ: שְׁמֵת־קָרֵב אֵלָיו וְנִכְלָל בּוֹ - נִפְתָּחִין
 עֵינָיו, וְיִכּוֹל לְרַאוֹת, וְהַעֲקֵר לְהַסְתַּפֵּל עַל־
 עֲצָמוֹ וְכוּ'.

וְגַם יִכּוֹל לְרַאוֹת וּלְהַסְתַּפֵּל בְּגִדְלַת הַשֵּׁם,
 וּלְהַסְתַּפֵּל בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי שְׁנִפְתָּחוֹ
 עֵינָיו עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַפֶּאָר שֶׁל ה'צְדִיק־
 הָאֱמֶתִי, כְּנִלְ.

כִּי פִשְׁזָה ה'צַדִּיק' נִתְגַּלָּה וְנִתְפָּרַס בְּעוֹלָם - זֶה בַּחֲנִינַת 'שֵׁם' - דְּהֵינּוּ: שְׁנֵת־פָּרַסם וַיֵּשׁ לוֹ 'שֵׁם' בְּעוֹלָם.

וּבַתּוֹךְ זֶה ה'שֵׁם' שֶׁל ה'צַדִּיק־הָאֱמֵת, מְלַבֵּשׁ וּמְשַׁתֵּף שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "שְׁמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ" (ירוּשְׁלָמִי תַעֲנִית פ"ב).

נִמְצָא: כְּשֶׁנִּתְגַּדַּל 'שֵׁם הַצַּדִּיק', נִתְגַּדַּל 'שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ'. וְכֹל מֵה שֶׁנִּתְגַּדַּל יוֹתֵר 'שֵׁם הַצַּדִּיק', נִתְגַּדַּל יוֹתֵר 'שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ' כַּבֵּיכּוֹל - כִּי "שְׁמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ", כַּנִּלְוֵי וְכוּ'.

אָבֵל יֵשׁ חֲסִדוֹשְׁלוֹם הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ - כְּשֶׁנִּתְפָּרַס חֲסִדוֹשְׁלוֹם מִי שְׂאִין בּוֹ 'שֵׁם הַשֵּׁם' כֹּלֵל. וְכֶשֶׁנִּתְפָּרַס וְנִתְגַּדַּל שְׁמוֹ שֶׁל זֶה - כַּבֵּיכּוֹל נִתְמַעַט וְנִתְעַלֵּם 'שֵׁם הַשֵּׁם'.

וְאִזִּי נִתְגַּדַּלִּין בְּעוֹלָם, 'בְּעֵלֵי שְׁמוֹת וּקְדָרִיִּים' שְׁקוֹרִין "טֹאטִירִין". וּבְאִין לְעוֹלָם חֲסִדוֹשְׁלוֹם, דְּבָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם כִּי־אִם 'שְׁמוֹת הַטְּמָאָה' חֲסִדוֹשְׁלוֹם - שֶׁכֹּל זֶה הֶפֶךְ 'שֵׁם הַשֵּׁם', כִּי נִתְעַלֵּם שֵׁם הַשֵּׁם חֲסִדוֹשְׁלוֹם וְכוּ'.

טז

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, טִלְטוּל ח"ב א)

עַל־יַדֵּי ה'טִלְטוּל', זֹכִין ל'שֵׁם־טוֹב'.

[הֵרַב מִטְּשַׁעְהָרִין ז'ל', צִין לְבְרָאשִׁית־רַבָּה לט, ב, הַנִּלְוֵי: "כֶּךָ אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם אַבִּינּוּ: טִלְטַל עֲצָמָהּ מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה וְשָׁמָּה מִתְגַּדַּל בְּעוֹלָם"].

יז

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, נְטִילַת־יָדַיִם לְסַעֲדָה ו, קז)

"וְאַגְדְּלָה שְׁמִי" (בְּרָאשִׁית יב, ב) - זֶה בַּחֲנִינַת ה'אֲרַת־הַרְצוֹן', שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת (יִשְׁעִיָּה כו, ח): "לְשִׁמָּה וּלְזַכָּרָה תֵּאֱוֹת נַפְשׁ".

וְכֹל מֵה שֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּרְצוֹנוֹת טוֹבִים וְכַסּוּפִין קְדוֹשִׁים לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - נִכְלָלִין בְּיוֹתֵר בְּשִׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכִמּוֹ כֵּן נִגְדַּל שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, וְהַכֹּל מְשַׁתּוֹקְקִים וְרוֹצִים לְהַכְּלִל בּוֹ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

וְזֶה בַּחֲנִינַת הַה"א שְׁנֵת־וּסַף עַל שְׁמוֹ, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרָאשִׁית יז, ה): "וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמִי אַבְרָם וְהָיָה שְׁמִי אַבְרָהָם".

כִּי אֹת ה', הוּא בַּחֲנִינַת (שִׁיר אֶקְדְּמוֹת' לְשַׁבּוּעוֹת): "אַתָּה קָלִילָא דְלִית בְּהָ מְשִׁשׁוֹתָא" - שְׁזַהוּ בַּחֲנִינַת 'מ"ה' - שְׂאִין בּוֹ מְשִׁשׁוֹת, רַק 'תְּשׁוּקָה וְרְצוֹן' לְבַד, שְׁזַהוּ בַּחֲנִינַת שֵׁם 'מ"ה' הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הַיְוָי"ה בְּרוּךְ הוּא (עֵינן לְקוּטִי־מוֹהָרִין ח"ב פב).

כִּי הַה"א הוּא בַּחֲנִינַת רְצוֹן, בַּחֲנִינַת 'מ"ה' - שְׁזַה זָכָה אַבְרָהָם, עַל־יַדֵּי גְדַל רְצוֹנוֹ וְכַסּוּפִיו הַטוֹבִים לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה זָכָה לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל וּלְהַגְדִּיל שְׁמוֹ וְכוּ'.

וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב בְּדַבְּרֵי ז'ל (ח"א קמב - מוֹבָא לְעֵיל): שֶׁעָקַר הָעֵבֹדָה שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינּוּ, הָיָה הַרְצוֹן הַטוֹב. כִּי הוּא "נְדִיב לֵב (שְׁמוֹת לז, כב) הָרֵאשׁוֹן" (רִש"י תַּהֲלִים מז, י - עַל־פִּי סִפָּה מַט: חֲגִיגָה ג), כִּי לֹא הָיָה אִז עֲדִין תּוֹרָה. וְכֹל עֲבוֹדָתוֹ הָיָה רַק רְצוֹן וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת וְכַסּוּפִין טוֹבִים וְכוּ', וְכֵן גַּם עֵתָה אַחַר מִתְנֵי־תּוֹרָה הָעָקַר הוּא הַרְצוֹן הַטוֹב. וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵינוּ הַרְבֵּה בְּזֶה.

יח

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, חֲלֻקַּת־שְׁתַּפְּיִין ב)

וְזֶה שֶׁהַבְּטִיחַ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם (בְּרָאשִׁית יב, ב): "וְאַגְדְּלָה שְׁמִי", כִּמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רִש"י שָׁם: "לְפִי שֶׁהִדְרָה מִמַּעֲטָת אֶת הַשֵּׁם" וְכוּ'.

[וְנָעַן אִיֶּךָ וְוָאֵלֶּט גְּעָהֲאֵט מִיַּיִן אֲשֶׁת־נְעוּרִים, וְוָאֵלֶּט אִיֶּךָ
 אוֹיֶסְגַּעֲשְׁטְרַעֲקֵט מִיַּיִנְעַ פִּיס צוֹ אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל].
 [סְפִיר נְסִיעֶתוֹ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, נִמְצָא בְּמַעְרַכַת "חֵג הַפֶּסַח"].

"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

אֲבָרְהָם מְגִיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִירַת הַנָּשִׁים.
 (ר"ש"; תְּרַגּוּם יוֹנָתָן; בְּרֵאשִׁית יַדְבָּה לט, יד)

נא.

(ח"א לא, ה'ד-ט)

'אֲבָרְהָם' הוּא **'בְּרִית עֶלְאָה'** וְכוּ', וְהוּא
 בְּחִינַת **'בְּרֵחֲזוּרִין'** וְכוּ'. וְהוּא
 עֶבֶד **'תּוֹלְדִין'**, בְּבַחֲינַת (בְּרֵאשִׁית יב, ה): **"וְאֵת
 הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן"**. כִּי ה' חֲרוֹת' תְּלוּוִיה
 בְּ**'בְּרִית' וְכוּ'**.

וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת **'בְּרִית' - אַזִּי: "חֶסֶד
 מִתְּנַלָּה בְּפִמָּא דְאִמָּה"** (זִהֲר אֲדָרְא־רַבָּא
 נְשֵׂא קַמְב.), בְּבַחֲינַת (תְּהִלִּים פט, כט): **"לְעוֹלָם
 אֲשַׁמֵּר לֹא חֶסְדֵי וּבְרִיתֵי נְאֻמָּנַת לֹא"**.

וּבְשִׁבְלִי־זָה נִתְּנָה מִדַּת **'חֶסֶד'**, לְ**'אֲבָרְהָם'**,
 כִּי הוּא הָיָה **"רֹאשׁ
 לְמֵאֲמִינִים"** (עַל־פִּי שִׁיר־הַשִּׁירִים רַבָּה ז, כ),
 וְ**"רֹאשׁ לְנַמּוּלִים"** (אֶסְתֵּר־רַבָּה פְּתִיחָתָא י).

וּכְשֶׁנִּתְּנָה **'חֶסֶד'**, הֵינּוּ: ה'אֶהְבָּה'
 וְה'הִשְׁתַּוְּקוּת', בְּבַחֲינַת (שִׁיר־
 הַשִּׁירִים ב, ה): **"כִּי חוֹלַת אֶהְבָּה אֲנִי" - אַזִּי הוּא
 עוֹשֶׂה נְפֻשׁוֹת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת
 הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ" - הֵינּוּ: שְׁעוֹשֶׂה נְקֻדּוֹת'
 לְ**'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה'**.**

כִּי **'אוֹתִיּוֹת'** בְּלֹא **'נְקֻדּוֹת'**, כְּגֹוֶף בְּלֹא
'נֶפֶשׁ', שְׂאִין לָהֶם שׁוּם תְּנוּעָה וּפְעֻלָּה'
 בְּלֹא **'נֶפֶשׁ'** - כֵּן ה'הֲצַטְרַפּוֹת וְזוּוּגָן' שֶׁל
 ה'אוֹתִיּוֹת', אִין לָהֶם פֶּח אֶלָּא לְפִי ה'נְקֻדּוֹת'.

**כִּי בְּאֵמַת: הַצְּדִיק־הָאֵמַת, אֶף־עַל־פִּי
 שְׁנוּסַע בְּדַרְךְ וְ"נָע וְנָד" (עַל־פִּי בְּרֵאשִׁית ד,
 יב) בְּאוֹרֵי־הָעוֹלָם - עַם־כְּלִיזָה הַכֹּל לְטוֹבַת
 הָעוֹלָם, כְּדִי לְבַרַר מְשֵׁם 'נִיצוּצוֹת־הַקְּדוּשִׁים'
 שְׁנַעִים־וְנָדִים בְּאוֹרֵא־דְעֻלְמָא. וּבְשִׁבְלִי־זָה
 עֶקֶר הַלּוּכּוֹ וְנִסְיַעַתוֹ.**

**וְעַל־יְדִי־זָה שְׁזוּכָה לְבַרְרָם - עַל־יְדִי־זָה
 אֲדַרְבָּא, יִגְדַּל שְׁמוֹ בְּיוֹתֵר, כִּי
 נִתְּנָדַל 'שֵׁם הַשֵּׁם' עַל־יְדִי־זָה - עַל־יְדִי
 שְׁמֻלְקַט וּמַעֲלָה אֵלּוֹ ה'נִיצוּצוֹת'. וְעַל־יְדִי־זָה
 יִגְדַּל שְׁמוֹ גַם־כֵּן.**

"וְהָיָה בְּרָכָה" (בְּרֵאשִׁית יב, ב)

"וְהָיָה בְּרָכָה" - קָרִי בִיה 'בְּרָכָה', מֵה 'בְּרָכָה' זֹו
 מְטַהֲרַת אֵת הַטְּמֵאִים, אֶף אֵת מְקַרְב רְחוּקִים
 וּמְטַהֲרֵם לְאֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמִים וְכוּ'. אָמַר לוֹ: "עַד
 כָּאֵן הֵייתִי זָקוּם לְבַרְךְ אֵת עוֹלָמִי, מִכָּאֵן וְאֵילָךְ
 הָרִי הַבְּרָכוֹת מְסוּרוֹת לֶךְ" וְכוּ'. (בְּרֵאשִׁית־יַדְבָּה לט, יא)

ט.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, בְּרָכָה ח"ב ג; תּוֹכַחַת ח"ב ב)

כִּי שְׁמֻקְרַב אֵת הָרְחוּקִים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־
 יִתְבַּרְךְ' - הַבְּרָכוֹת מְסוּרִים בְּיָדוֹ. [הַרְב
 מְטַשְׁעֵהֲרִין ז'ל, צִין לְבְּרֵאשִׁית־רַבָּה ה'נ"ל].

**"וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרִי אֲשֶׁתוֹ וְגו', וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת
 אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנַעַן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)**

נ.

(שִׁיח־טְרַפִּי־קַדְשׁ ח"ג תרד)

אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זִיע"א: **"אֶלְמָלָא
 הָיָה לִי אֵת הָאֲשֶׁת־נְעוּרִים, הָיִיתִי
 אֶךְ פּוֹשֵׁט אֵת רַגְלֵי וּמְגִיעַ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל"**.

וְהַנְקֻדוֹת' הֵן ה'אֵהָבָה' וְה'פְּסוּפִין',
בְּבַחֲיִנּוֹת (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, יא):
"נְקֻדוֹת הַכֶּסֶף", וְה'פְּסוּפִין' הֵן ה'נֶפֶשׁ',
בְּבַחֲיִנּוֹת (תְּהִלִּים פד, ג): "נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה
נִפְשִׁי".

וּלְפִי ה'פְּסוּפִין' כֵּן ה'נְקֻדוֹת'. אִם כּוֹסֵף
לְרַע', עוֹשֶׂה ה'נְקֻדוֹת' רָעִים, וְאִזִּי
נִצְטָרְפִים ה'אוֹתִיּוֹת' וְנִזְדוּגִים לַעֲשׂוֹת
'פְּעֻלוֹת רָעוֹת'. וְאִם כּוֹסֵף לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה,
נַעֲשֶׂה 'נְקֻדוֹת טוֹבוֹת', 'נִפְשׁוֹת טוֹבוֹת',
וּמִתְנַוְעֵעִים ה'אוֹתִיּוֹת', וְנִזְדוּגִים לַעֲשׂוֹת
'פְּעֻלוֹת טוֹבוֹת'.

וְזֶהוּ (מוֹעֲד־קָטָן יז. - עַל מִלְאֲכֵי ב, ז): "אִם הָרַב
דוֹמָה לְמִלְאֲךָ ה' צְבָאוֹת" - אִזִּי
בּוֹדֵאֵי 'חֶסֶד וְאֵהָבָה' מִתְגַּלֶּה, וְהַשְׁתַּוְקָקוֹת'
נִתְגַּלֶּה, שֶׁהֵם ה'נְקֻדוֹת'.

אִזִּי (שם): "תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ" - אִזִּי
'אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה' בְּעֶצְמָן מִבְּקָשִׁים
מִמֶּנּוּ: "שִׁידְבַר אוֹתָם!" - כִּדִּי שִׁיחֶיהָ לָהֶם
'נְקֻדוֹת' ו'נִפְשׁוֹת'.

נב.

(ח"א נג)

לְזָכוֹת לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת, הוּא עַל־יְדֵי
'גֵרִים', כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ז.
מִכּוֹת י): "וּמִתְלַמְּדֵי יוֹתֵר מִכָּלֶם". כִּי עַל־יְדֵי
שְׂכָל־אֶחָד מִקְּשָׁה וְשׂוֹאֵל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ
מִנִּיעָה לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לְהַשִּׁיב
לְכָל אֶחָד עַל שְׂאֵלָתוֹ - עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלָם
דַּעַתוֹ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה 'זוֹכָה לְבָנִים' - כִּי "קָטָן אֵינּוּ
מוֹלִיד" (סִנְהֶדְרִין סח:), כִּי אֵין
לוֹ 'דַּעַת הַשְּׁלָם'. אֲךָ כִּשְׂזוֹכָה לְדַעַת
הַשְּׁלָם, זוֹכָה לְבָנִים.

וּבְשִׁבְלִי־זֶה 'אֲבָרָהֶם וְשָׂרָה' טָרְחוּ עֶצְמוֹן
לְגִיד גֵרִים, "שֶׁהוּא הָיָה
מְגִיד אֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִידַת נָשִׁים" (בְּרֵאשִׁית־
רַבָּה לט, יד).

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה הַשְּׁלִימוּ דַּעַתְם, וְנִתְקַרְבוּ
לְדַעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְזָכוּ לְה"א
(שֶׁנִּתְוַסְפוּ ה"א עַל שְׁמֵם), וְזָכוּ לְבָנִים' - כִּי עַל־
יְדֵי ה'גֵרִים' נִתְגַּדֵּל דַּעַתְם כִּנ"ל.

נג.

(ח"א נח, ה)

עֵקֶר קִיּוּמוֹ שֶׁל ה'דַּעַת' - עַל־יְדֵי ה'אֲבוֹת',
שֶׁהֵם: 'חֶסֶד', 'גְּבוּרָה', 'תַּפְאֲרָת'.

'חֶסֶד' - הֵינּוּ בַחֲיִנַּת 'אֲבָרָהֶם', שֶׁצָּרִיךְ
לְלַמֵּד חֻמְתּוֹ לְאַחֲרִים, וּלְקַרְבֵם
תַּחַת כּוֹנֵן הַשְּׁכִינָה, בְּבַחֲיִנַּת (מִשְׁלֵי לא, כו):
"וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה", וְאָמְרוּ חַז"ל (סִפְרָה
מט:): "זֶה הַלּוֹמֵד עַל־מִנְתַּת לְלַמְּדָה". וְזֶה
בַּחֲיִנַּת (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ
בַחֲרוֹן".

'גְּבוּרָה' - זֶה בַּחֲיִנַּת "שְׂמֻקְדִים יִרְאֵת
חֻטְאוֹ לְחֻמְתּוֹ" (אֲבוֹת פ"ג מ"ט).

'תַּפְאֲרָת' - זֶהוּ שֶׁמְדַקְדֵּק אֵיךְ לְהוֹצִיא
חֻמְתּוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִבְזִים,
בְּבַחֲיִנַּת (קֹהֶלֶת י, יב): "דִּבְרֵי כִּי חָכֵם חוֹן".

[עֵינֶי־שֶׁם עוֹד בְּאוֹת ב - מַעֲנִין אֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב].

נד.

(ח"א נט, א-ה)

כִּי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְקַרֵב בְּנֵי אָדָם
לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
אֶת־עֶצְמוֹ: שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָרַע,
שֶׁל אֵלוּ בְנֵי־אָדָם.

כִּי זֶה הָאִישׁ הַמִּשְׁתַּדֵּל לְקַרֵב בְּנֵי־אָדָם
לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת',

בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית יב, ה): **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֹן" - הוּא בּוֹנֵה בַחֲיִנַת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'.**

'קֹדֶשׁ' - זֶה בַחֲיִנַת (ישעיה ד, ג): **"וְהִנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ".** הִינּוּ: זֶה שְׁבִנֵי-אָדָם נִשְׂאָרִים דְּבוּקִים בְּיִרְאָה שְׁלֵמָה עַל-יָדוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֵׁישׁ כְּמָה וְכְמָה שֶׁנִּפְּלוּ מִקְדָּשְׁתָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאֲלוֹ שֶׁנִּשְׂאָרוֹ בְּיִרְאָה שְׁלָם, עַל-יְדֵי-זֶה: **"קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ".**

וְהֵיכַל' - זֶה בַחֲיִנַת ה'כְּבוֹד' שֶׁנִּתְּכַבֵּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹבֵא בַזֶּהר (יתרו טו.ט): **"כִּד אֲתִי יִתְרוֹ, כִּדִּין אֶתִיקָר שְׁמָא דְקִדְשָׁא-בְרִידָהוּא".**

וְזֶה בַחֲיִנַת (תהלים צו, ג; דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א טז כד): **"סִפְּרוּ בְּגוֹיִם אֵת כְּבוֹדוֹ" - שְׁעַל-יְדֵי שְׁמִקְרָבִים עֲצָמוֹן לְעִבּוֹדַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֲלוֹ ה'רְחוּקִים' - זֶהוּ 'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְה'כְּבוֹד' זֶהוּ בַחֲיִנַת 'הֵיכַל', בְּבַחֲיִנַת (תהלים כט, ט): **"וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוּ אִמֹר כְּבוֹד".****

וְהֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ' הַזֶּה - מוֹשֵׁף אֶת-עֲצָמוֹ תָמִיד לְשִׂרְשׁוֹ, הִינּוּ: לְלִבּוֹ שֶׁל עוֹשֵׂהוּ - כִּי שָׁם שָׂרְשׁוֹ. כִּי מִחֲמַת הַדְּבָרִים שֶׁיֵּצְאוּ מֵעֵמֶק לִבּוֹ שֶׁל הָאִישׁ-הַכָּשֵׁר, נִכְנָסוּ בְּלִבָּם, וְחִזְרוּ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וּמִחֲמַת שֵׁי הֵיכַל הַנֶּל, נִעֲשֶׂה מֵהַנֶּפֶשׁוֹת אֲשֶׁר הֵיוּ רְחוּקִים עַד הַנְּהָ, וַיֵּשׁ קַלְפוֹת רַבּוֹת הַשׁוֹכְנִים סְבִיבָם וְכוּ', וְאֶפְשֶׁר עָבְשׁוּ כְּשִׁמְלֵבִישׁ ה'הֵיכַל' אֶת ה'לֵב' כִּנְל, שִׁיתְאַחֲזוּ חֲסִי-וְשָׁלוֹם הַחִיצוֹנִים בְּ"יֶצֶר מַחֲשַׁבַת לִבּוֹ" (בְּרֵאשִׁית ו, ה) שֶׁל הַכָּשֵׁר הַזֶּה.

עֲצָה עַל-זֶה: שִׁיזְמִין 'מְלֹאכֵי לִבּוֹ', שֶׁהוּא בַחֲיִנַת 'הַתְּלַהּבוֹת-הַלֵּב', שֶׁהִתְלַהּבוֹת הוּא בַחֲיִנַת 'מְלֹאכֵים' וְכוּ'. וְ"אֵשׁ" הַזֶּה שׁוֹרֵף

אוֹתָם. וְאִזּוּ גַם 'הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ' מִקְבֵּל 'כַּח הָאֵשׁ', וְשׁוֹרֵף אֶת הַקַּלְפוֹת גַּם מִלְּהַתְאַחֵז בּוֹ. וְזֶה שְׂזִכָּה לְהַעֲמִיד 'תְּלִמִּידִים-חֲכָמִים', וְזִכָּה שִׁיִּכְלְלוּ בְּנַפְשׁוֹ נַפְשׁוֹת שֶׁל רַבִּים, בְּוֹדָאֵי זֶה **"טוֹב מְבָנִים וּבְנוֹת"** (ישעיה נג, ה) - כִּי בָנִים וּבְנוֹת הֵם מְעֻטִים, וְאֲלוֹ הֵם מְרַבִּים, וְכֻלָּם מִקְבָּלִים חֵיוֹת מְמַנּוּ, וְ"כֹאֲלוֹ יִלְדָם" (סְנֵהֲדִרִין יט.).

וְעַל-יְדֵי ה'כְּבוֹד' שֶׁנִּתְּגַדֵּל - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַדֵּל 'נֶפֶשׁ' הַמְּגַדֵּל אֶת ה'כְּבוֹד'. כִּי ה'נֶפֶשׁ' ב'כְּבוֹד', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית מט, ו): **"בְּסֹדֶם אֵל תָּבֵא נֶפְשִׁי"** וְכוּ' [בַּקְהָלָם אֵל תַּחַד כְּבָדִי]. וְכִשְׁנִתְּגַדֵּל 'שְׁמוֹ' וְנֶפְשׁוֹ - עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת תֵּאָבִים לְהַכְּלִל בְּנֶפְשׁוֹ וּבְשְׁמוֹ.

וְזֶה פְּרוּשׁ (מִשְׁלֵי יט, יד): **"בֵּית וְהוֹן נִחְלַת אֲבוֹת".** "בֵּית וְהוֹן" - זֶה בַחֲיִנַת (תַּחֲלַת הַפְּסוּק יִשְׁעִיָה שָׁם): **"בְּבֵיתִי וּבְחֻמוֹתַי" וְכוּ'.** זֶה הַכַּח מִקְבֵּל מ'אֲבוֹת', שֶׁהָאֲבוֹת הֵיוּ מְגִירִים גֵּרִים.

כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב גְּנֵי 'אֲבָרָהֶם' (בְּרֵאשִׁית יב, ה): **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ".**

וּכְתִיב (שָׁם לז, א): **"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אֲבִיו",** וְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה פד, ד): **"מְלֻמֵּד שִׁיִּצְחָק גֵּיר גֵּרִים",** וְזֶה: **"מְגוּרֵי אֲבִיו".**

וּכְתִיב בְּ"עֵקֶב" (שָׁם לה, ב): **"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל בֵּיתוֹ וְלֹאֲשֶׁר עִמּוֹ" -** הִינּוּ ה'גֵּרִים': **"הִסִּירוּ אֶת אֲלֹכֵי הַנֹּכַר".**

[עֵינֵי עוֹד לְעִיל בְּפְסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, ב): **"וַאֲבָרָכָךְ וְאֲגַדְּלָה שְׁמֹךְ"**].

כה.
(ח"ב עב)

ה'גֵּרִים' בָּאִים מ'קְדָשׁת הַזְּוֹנָג' שֶׁל הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית יב,

עד שהיו מרחקים אותם מאד. עד שקצת
'בני־הנעורים' חזרו לסורם, מחמת
היסורים שהיו להם מביתם מחותנם
ומאביהם ומנשותיהם וכיוצא, וקצתם
נשארו אצלו ונדבקו בו.

והיה 'אברהם אבינו' עוסק בזה הרבה,
לגלות האמונה הקדושה בעולם.
והיה מחבר ספרים הרבה מאד על־זה,
אלפים ספרים וכו' וכו'.

[ספורי־מעשיות, מעשה יב מ'בעל־תפלה':
מעשה: פעם אחד היה 'בעל־תפלה', שהיה עוסק תמיד
בתפלות ושירות ותשבחות להשם־יתברך. והיה יושב
'חוץ־לישוב', והיה רגיל לכנס ל'ישוב'. והיה נכנס אצל
איזה אדם מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה, כגון
עניים וכיוצא והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל
העולם: "היות שבאמת אין שום תכלית, כי אם לעסק
בעבודת־השם כל ימי חייו, ולבלות ימיו בתפלה להשם־
יתברך ושירות ותשבחות וכו'.

והיה מרבה לדבר עמו 'דברי־התעוררות' כאלו - עד
שנכנסו דבריו באזניו, עד שנתרצה אותו האדם להתחבר
עמו. ותכף כשנתרצה עמו - היה לוקחו ומוליכו למקומו,
שהיה לו 'חוץ־לישוב', כי אותו ה'בעל־תפלה' הנ"ל, בחר
לו מקום 'חוץ־לישוב', כנ"ל וכו'.

וכן היה רגיל תמיד לכנס ל'ישוב', ולפתות ולרצות בני־
אדם לעבודת השם־יתברך, לילך בדרכו לעסק בתפלות
וכו'. וכל מי שהיה מרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו
למקומו 'חוץ־לישוב', כנ"ל וכו'. והיה נותן להם 'חבורים'
שהיו לו בעניני תפלות ושירות ותשבחות, וודויים, והיו
עוסקים בזה תמיד.

וכן היה ה'בעל־תפלה' הנ"ל, עוסק בענין זה תמיד, והיה
מקרב בכל־פעם אנשים, ומוציאם מן ה'ישוב', כנ"ל. עד
שנעשה רשם בעולם, והתחיל הדבר להתפרסם - פי
פתאם נמלטו איזה אנשים מן המדינה, ולא נודע איש. וכן
נדדמן: שפתאם נאבד אצל אחד בנו, וכיוצא בו, ולא נודע
איפה הם. עד שנודע: היות שנמצא ה'בעל־תפלה' הנ"ל,
שהוא הולך ומפתה בני־אדם לעבודת השם־יתברך, כנ"ל.

אך לא היה אפשר להכירו ולתפסו - פי ה'בעל־תפלה'
הזה היה מתנהג בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל
כל אחד ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה כעני,
ואצל זה כסוחר, ואצל זה־בענין אחר וכיוצא בזה וכו'.

ה): "ואת הנפש אשר עשו בחרן", ואיתא
(על פסוק הזה, בזהר שלח קסח.): "שאברהם
ושרה בעת שהיו עקרים, הולידו מזווגם
נפשות הגרים". [עין עוד בענין הזה בלקוטי־
מוהר"ן ח"א יד, ג].

כו.

(חי־מוהר"ן שצה)

ענה ואמר רבנו ז"ל: 'אברהם אבינו' היה
לו גם־כן יסורים גדולים ממעשיות
כאלו (כלומר: כמו ענין המעשיות והיסורים שעוברים
עליו), פי 'אברהם אבינו' היה גם־כן מקרב
בני־הנעורים להשם־יתברך, פי "היה מגיר
גרים" (בראשית־רבה לט, יד־טז; פד, ד; במדבר־רבה יד,
י; ועוד).

ודרכו (של אברהם אבינו) היה: שהיה בא
בתוך העיר, והיה רץ בתוך העיר,
והיה צועק: "הוי הוי, געוואלד". והיו רצים
אחריו כמו שרודפים אחר המשגע, והוא
היה טוען עמהם הרבה: "שהם כלם
בטעותים גדולים!"

כי היה בקי בכל השכליות והספרות של
דרכי העבודה־זרה שלהם, ודרכי
טעותיהם וכו'. והיה מוכיחם ומראה להם:
"שהכל טעות!"

וגלה להם האמונה הקדושה האמתית.
ונמשכו אחריו קצת 'בני־הנעורים',
פי 'זקנים' לא היה מקרב, כי כבר נשרשו
בטעותיהם הרבה, וקשה להשיבם מדרךם
עוד.

והיה הולך מעיר לעיר, ו'בני־הנעורים'
רצו אחריו. והיו אביהם ונשותיהם
חולקים עליהם על אלו 'בני הנעורים', פי
אמרו עליהם: "שיצאו ל'תרבות־רעה'
ונשתמדו!"

כז.

(פּוֹכְבֵי-אֹר, אֲנָשֵׁי-מוֹהַר"ן ח"ג,
ספּוּרִים מִמוֹהַרנ"ת ז"ל, ל, ל)

מוֹהַרנ"ת ז"ל דִּבֵּר פְּעַם-אַחַת: מִתְבַּעֲרַת
הַלֵּב, שֶׁל 'אַבְרָהָם אַבְיָנוּ'
עָלְיוֹהַשְׁלוֹם - שֶׁהוּא הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁזָּכָה
לְעַבֵּד אֶת בּוֹרְאוֹ יוֹמָם וּלְיָלָה בְּמַסִּירַת-נַפְשׁוֹ,
וּלְפָרְסָם שְׁמוֹ יִתְבַּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה בְּעוֹלָם.

[עֵינִי לְקוֹטֵי-מוֹהַר"ן ח"א קמב (מוֹבָא לְעֵיל) - מ'נְדִיב לֵב'
שֶׁל אַבְרָהָם אַבְיָנוּ, שֶׁהָיָה לוֹ 'לֵב הוֹשֵׁק וְכוּסֵּף' לְהַשֵּׁם-
יִתְבַּרַךְ].

וּבַתּוֹךְ שִׁיחַתּוֹ הַקְדוּשָׁה, עָנָה אֶחָד לְפָנָיו
בְּלִשׁוֹן צַעַר וּגְנִיחָה: "הֵחִיאֲךָ
לוֹקַחִין לֵב כָּזֶה?!" - גָּעַר בּוֹ וְאָמַר אֵלָיו: "גַּם
אַתָּה יֵשׁ לָךְ לֵב כָּזֶה, אֲכֹלָ שְׂאִין אֶתָּה מִלֵּבֵב
אוֹתָהּ!" [דוּ הָאֵסֵט אוֹיֵךְ דָּאֵס הָאֲרִץ, נָאֵר דוּ בֵּאֵהָאֲרִצְט
עַם נִישׁוּט!]

כִּי הַבְּחִירָה חֲפְזִית אֲצֵל כָּל אָדָם, וְכָל
אָדָם אֲפֹלוּ הִגְרוּעַ שֶׁבְּגִרוּעִים, יֵשׁ בְּכַחוֹ
לְזַכּוֹת לְמִדְרָגָה הַגְּדוּלָּה שֶׁבְּגְדוּלוֹת, וְכִמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (תְּנַאֲדֵבִי-אֵלֶיהוּ רַבָּה פכ"ה):
"שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לִזְמַר: 'מָתִי יִגְיַעוּ מַעֲשֵׂי
לְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי'".

כח.

(אַבְנֵי-הַבְּרִזָּל, בְּסוּף הַסֵּפֶר - ספּוּרִים
מִמוֹהַרנ"ת ז"ל שֶׁסֵּפֶר רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטְשִׁין)

מוֹהַרנ"ת ז"ל אָמַר: אַבְרָהָם אַבְיָנוּ עָלְיוֹ-
הַשְׁלוֹם, כְּשִׁישֵׁב עִם אֲנָשִׁים
שֶׁקָּרְבָם תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, הָיָה אוֹמֵר לָהֶם:
"תְּדַעוּ: שֶׁכָּל הָאֲרִץ הַזֹּאת, יִנְחִיל הַשֵּׁם-
יִתְבַּרַךְ לְזִרְעוֹ!" - לֹא הָאֵמִין לוֹ אִף אֶחָד עַל-זֶה!
וּבְכֵן אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם מַה שִׁיְהִיָּה עוֹד
לְעַתִּיד, תְּדַעוּ: "כְּשִׁיבֵא מְשִׁיחַ
צְדִיקֵנוּ, יוֹסֵדוּ עוֹד 'יְשִׁיבוֹת' שֶׁיִּלְמְדוּ בָהֶם
סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

אָמַר רִישׁ לְקִיטָּה: כָּל הַמְּלַמֵּד אֶת בְּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה,
מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ, שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן"; רַבִּי
אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ לְדַבְרֵי-תוֹרָה וְכוּ';
רַבָּא אָמַר: כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ לְעַצְמוֹ וְכוּ'. (סְנֵהֲדְרִין צט:)

נט.

(ח"א ס, ז)

בְּשִׁעוֹסֵק לְעוֹזֵר בְּנֵי-אָדָם - צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
עַצְמוֹ מִתְּלַמִּידִים שְׂאִינָם-
הַגּוֹנִים, כִּי שְׂלֵא יְהִי נִדְבָק בּוֹ מִהַרְע
שְׂלָהֶם, שְׂלֵא יִזִּיק לוֹ.

אֵךְ אֵי-אֲפָשֶׁר לְהִיוֹת נִשְׁמָר בְּעַצְמוֹ שְׂלֵא
יִשְׁמְעוּ תְּלַמִּידִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים מִמֶּנּוּ.

וְלָזֶה צָרִיךְ: "שִׁיְהִיָּה לְמוֹדוֹ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
וּלְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת" (אַבוֹת פ"ד מ"ה; בְּרֵכּוֹת
יד: סוּטָה לז:).

דְּהִינּוּ: שֶׁעַל-יְדֵי לְמוֹדוֹ עִם תְּלַמִּידוֹ, יְהִיָּה
"כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ לְחֲבֵרוֹ, וְכָאֵלוּ עֲשָׂאוּ
לְדַבְרֵי-תוֹרָה", כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדְרִין
צט:): "כָּל הַמְּלַמֵּד בְּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה, כָּאֵלוּ
עֲשָׂאוּ וְכוּ' [שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
עָשׂוּ בַחֲרוֹן"], וְכָאֵלוּ עֲשָׂאוּ לְדַבְרֵי תוֹרָה" וְכוּ'.

וּכְשֶׁלּוֹמֵד בְּכּוֹנֵה זוֹ - אֲזִי הַשֵּׁם-יִתְבַּרַךְ
שׁוֹמֵר אוֹתוֹ: שְׂלֵא יְהִי דְּבָרָיו
נִכְתָּבִין בְּכַח הַזְּכָרוֹן שֶׁל הַתְּלַמִּיד שְׂאִינּוֹ-
הַגּוֹן, רַק יְהִי נִשְׁפָּחִין מִמֶּנּוּ.

ל.

(ח"ב ז, ד)

גַּם הַתְּלַמִּיד הוּא בְּחִינַת 'בֵּן', כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סְנֵהֲדְרִין צט: - עַל בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן": "כָּל הַמְּלַמֵּד בְּן חֲבֵרוֹ
תוֹרָה, כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ" - כִּי נִחְשָׁב כָּאֵלוּ עָשָׂה
אֶת הַגּוֹף שֶׁל הַתְּלַמִּיד גַּם-כֵּן.

כי מקדם, לא היה נקרא בשם 'אדם' כלל - מאחר שלא היה בו 'דעת', ולא היה רק 'דמות אדם'.

נמצא: שעל-ידי שלמד עמו 'תורה' והכניס בו 'דעת' - על-ידי-זוהה נעשה 'אדם' - על-כן נחשב "כאלו עשאו" ממש.

לא.

(ספר-המדות, בנים כז)

כל המלמד בן חברו תורה, כאלו ילדו. [סנהדרין יט:].

לב.

(ספר-המדות, למוד נה; תשובה ט)

המלמד בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב: כאלו עשאו; וכאלו עשאה לדברי-תורה; וכאלו עשאו לעצמו. [סנהדרין צט: הנ"ל].

"ויקרא בשם ה'" (בראשית יב, ח)

"ויקרא שם אברם בשם ה'" (בראשית יג, ד)

לג.

(לקוטי-הלכות, דברים הנוהגים בסעדה ד, ו)

זוה שפתוב באברהם כשנכנס לארץ-ישראל (בראשית יג, ד): "ויקרא שם אברהם בשם ה'". וכן בפרשה הקודמת כתיב (שם יב, ח): "ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה'" - כי עקר "שם ה'" משיגין בארץ-ישראל.

ועל-כן על-ידי שזכה אברהם לארץ-ישראל - על-ידי-זוהה זכה שנגדל שמו ונתוסף לו ה' על שמו, וכמו שפתוב (שם יב, א-ב): "לך לך מארצה וכו' אל הארץ וכו'. ואברכה ואגדלה שמך".

ועל-כן בעת שהשם-יתברך הגדיל שמו וקרא שמו אברהם, אז הבטיח לו ביותר על ירשת ארץ-ישראל - כמבאר בפרשה שם (שם יז, ה-ז): "ולא יקרא עוד את שמך אברם, והיה שמך אברהם וכו'. והקמתי את בריתי וכו'. ונתתי לך ולזרעך את ארץ מגריך את ארץ פנעו" וכו'.

כי הא בהא תליא - כי עקר 'הגדלת-השם' הוא בארץ-ישראל, כי "קדשא-בריד-הוא, וישראל, ואורייתא, כלא חד" (זהר אחרי עג), ו"שמו משתף בשמנו" (ירושלמי תענית פ"ב). ועל-כן בארץ-ישראל ששם עקר הגדלת שמו יתברך, על-כן נגדל שם שם אברהם.

וזהו (נחמיה ט, ז-ח; תפלת שחרית): "ושמת שמו אברהם ומצאת את לבבו וכו', וברות עמו הברית לתת את ארץ הפנעני" וכו' - כי 'הגדלת-השם' ו'ארץ-ישראל', הם בחינה אחת, כנ"ל. כי "השם הוא בחינת מלכות" (שער מאמרי-רשב"י, ספר-אדעניעותא א), ו'מלכות' הוא בחינת 'ארץ', כידוע, הינו בחינת 'ארץ-ישראל'.

"ויסע אברם הלך ונסוע הנגבה. ויהי רעב בארץ, וירד אברם מצרימה לגור שם, כי כבד הרעב בארץ וגו'. ויראו המצרים את האשה כי יפה הוא מאד. ויראו אתה שרי פרעה, ויהללו אתה אל פרעה וגו'. ולאברם היטיב בעבורה וגו'. וינגע ה' את פרעה" (בראשית יב, ט-יז; טו-טז-יז)

לד.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; כתב-יד רבנו ז"ל השיך לתורה הזה, הנדפס בסוף הספר)

לפעמים מנח ה'דבור' ומוכן לצאת, ואינו יוצא דרך ה'פה', כפי-אם דרך ה'ערה'.

וּמַחֲמַת שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרִים' הַנ"ל שֶׁהֵם שְׂרִי פְּרַעַה, סְמוּכִים לְהַדְּבֹר' - אֲזִי תִכְּף שְׂרוּאִין אֶת 'שְׂרָה', שֶׁהוּא הַדְּבֹר' - אֲזִי 'יָפָה' וְנָאָה בְּעֵינֵיהֶם, וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ לְפְרַעַה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וַיִּרְאוּ אֶתְּהָ שְׂרִי פְּרַעַה, וַיְהַלְלוּ אֶתְּהָ אֶל פְּרַעַה".

כִּי הַשְּׂלֶשָׁה שְׂרִים' - הֵם 'קִנְיָה', וְיֹשֶׁט', וְזִרְיָדִין, וְתוֹפְסִין הַדְּבֹר' לְהַעֲרֹף, וּמְשִׁיכִין הַדְּבֹר' לְגִלּוֹת־מִצְרִים, בְּחֵינַת 'מִצְרַת הַגְּרוּן', בְּחֵינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נִחַר גְּרוּנִי", וְאֵינוֹ יִכּוֹל לְדַבֵּר שׁוּם דְּבֹר לְפָנָיו הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְהֵנָּה: כְּשֶׁהַדְּבֹר' הוּא 'דְּבֹר הַקְּדוּשָׁה', בְּחֵינַת 'שְׂרָה', שֶׁהִיא 'שְׂכִינָה' עִמָּה - אִף שֶׁהִיא צָר לְאַבְרָהָם מְאֹד מְאֹד בְּעַת שֶׁנִּלְקָחָה, עִם־כָּל־זֶה יָדַע וּבִטַח בְּהַשֵּׁם, שֶׁהוּא טוֹבָה גְּדוּלָּה שֶׁנִּתְפָּסָה לְשָׁם, שֶׁנִּעֲשְׂתָה מִזֶּה נִחַת גְּדוּלָּה לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחֵינַת (קִהְלֵת ח, ט): "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ" - שֶׁלְקָטָה מִשָּׁם נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים (עֵינן לְקוּטִי־תוֹרָה לְהַאֲרִיז"ל בְּפֶרֶשְׁתוֹן).

אָבֵל אִם הוּא דְּבֹר פְּשׁוּט - אֶפְשָׁר שִׁיתְפָּסוּ אוֹתוֹ לְשָׁם, וְכַמְעַט יִשְׁתַּקַּע שָׁם חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, אִם לֹא שִׁיבּוֹא צְדִיק־אֲמַת שִׁישׁ לוֹ כַּח לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם.

וְאֲזִי צָרִיךְ לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר 'אֲחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה' שֶׁלֹּא יִינָקוּ. וְדַבְּקוֹת 'אֲחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה' - הֵיא עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית' וְכוּ' (עֵינן בְּפָנִים).

וְעַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית' שֶׁמְרַעִיב עֲצָמוֹ - מְמַשִּׁיךְ 'מִימֵי הַחֲסָדִים' לְלַחֲלַח הַגְּרוּן, וְאֵז יוֹכֵל לְדַבֵּר.

כִּי יֵשׁ 'שְׂלֶשׁ קְלָפוֹת' שְׂרוּצִים תָּמִיד לְתַפֵּס הַדְּבֹר' לְעֲצָמָם, בְּפֶרֶט דְּבֹר הַקְּדוּשָׁה מְאֹדִים גְּדוּלָּה, כִּי אֲצֻלָּם כָּל הַדְּבֹרִים יָפִים וְנָאִים וְחֲשׁוּבִים וְרוּצִים לְתַפְסֵם, מְכַל־שָׁכֵן כְּשֶׁהַדְּבֹר נָאָה בְּאֲמַת.

כִּי הַמִּצְרִיִּים שֶׁהָיוּ בָּלָם שְׂחֹרְדִים, אֵלּוֹ לֹא הִיָּתָה שְׂרָה יִפְתִּיחַ־תֹּאֵר כָּל־כָּף, גַּם־כֵּן הִיָּתָה חֲשׁוּבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד.

וְהַדְּבֹר' הוּא בְּחֵינַת 'שְׂרָה', לְכָל־אֶחָד לְפִי עֲרָכּוֹ, יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחֵינַת "שְׂרָה לְאֲמַתִּי" (בְּרֵכּוֹת יג), שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּדְבֹר שְׁלוֹ עַל עִיר וּמְדִינָה, וְיֵשׁ שֶׁהוּא בְּחֵינַת "שְׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ" (שָׁם), וְיֵשׁ שֶׁהוּא "שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב), אִף אֲצֻלָּם הַמִּצְרִיִּים שֶׁכָּלָם שְׂחֹרְדִים וְשִׁפְלִים, כָּל הַדְּבֹרִים חֲשׁוּבִים וְרוּצִים לְתַפְסֵם.

וְעַקֵּר 'תְּקוּן הַדְּבֹר', הוּא עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית' - כִּי עַקֵּר יִנִּיקַת הַקְּלָפוֹת, אֵינוֹ אֵלּא מְאֲחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה. וְכַשֶּׁמְתַּגְּבְּרִים הַתְּאֻזוֹת' עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת' עַל הַקְּדוּשָׁה.

וְרֵאשֵׁי־הַתְּאֻזוֹת' - הֵם הַשְּׂלֶשׁ קְלָפוֹת, 'שְׂלֶשָׁה שְׂרֵי פְּרַעַה': 'שֵׁר הָאוֹפִים', וְ'שֵׁר הַמְּשֻׁקִים', וְ'שֵׁר הַטְּבָחִים' - שֶׁהֵם 'קִנְיָה', וְ'יֹשֶׁט', וְזִרְיָדִין' - שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'תְּאֻזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה', שֶׁהֵם 'רֵאשֵׁים', שֶׁכָּל הַתְּאֻזוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

וְיִנִּיקַתָּם: מִפְּרַעַה' שֶׁעוֹמֵד 'אֲחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה', שֶׁהוּא אוֹתִיוֹת 'הַעַרְ"ף', הֵינּוּ 'אֲחוּרִים'.

וְעַקֵּר יִנִּיקַתָּם: מִהַדְּבֹרִים' - כִּי 'קִנְיָה' וְ'יֹשֶׁט' וְזִרְיָדִין, הֵם סְמוּכִין לְחֲמֻשַׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יב, י): "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'תַּעֲנִית' שְׁמֵרְעִיב עֲצָמוֹ.

וְזֶה הוּא דְבִקּוּת אַחֲרֵי הַקִּדְשָׁה, כִּי 'הוֹיָה' אֱלֹקִים בְּחִינַת 'אֲחֻרִים', מִסְפַּר 'רַעַב' וְכו'.

"וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרֵימָה" - הֵינּוּ: הַוְרָדוֹת מִימֵי הַחֲסָדִים, לְלַחֵלַח 'מִצְר' הַגְּרוֹן, לְהוֹצִיא אֶת הַגְּרוֹן מִבְּחִינַת: "נָחַר גְּרוֹנִי" (תְּהִלִּים סט, ד). בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית שָׁם, ט): "הֲלוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגָבָה" - לְלַחֵלַח הַנְּגִיבָה וְכו'.

וְאִז כְּשֶׁנִּתְדַבְּקִין 'אֲחֻרֵי הַקִּדְשָׁה', שְׂאִי-אִפְשָׁר לְהַקְלִיפוֹת לְכַנֵּס לְשָׁם וְלִינֵק, וְאִז נִתְגַּלִּין הַפְּנִים שֶׁל הַקִּדְשָׁה.

וְאִז (שָׁם שָׁם, טו): "וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲה" (בְּרֵאשִׁית שָׁם). הֵינּוּ: שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרֵים הַנִּי, רֹאִים אֶת 'יוֹפֵי הוֹד הַדְּבוּר', "וַיְהִי לָלוֹךְ אֶתְּךָ אֶל פְּרַעֲה" (שָׁם).

וְכִלְיָה הוּא מְכוּן מֵהַשְּׂמֵי-יִתְבַּרֵךְ, כְּדֵי לְהוֹצִיא בְּלָעָם מִפִּיהֶם וְכו'. וְזֶה (שָׁם שָׁם, יז): "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲה" - הֵינּוּ: הוֹצָאוֹת 'נִיצוּצוֹת-הַקִּדְשָׁה' וְעַל-יְדֵי הַנִּיצוּצוֹת, נִתְּוֶסֶף לְחִלּוּחִית עַל לְחִלּוּחִית.

וְזֶה (שָׁם שָׁם, טז): "וּלְאֲבָרָם הִיטִיב בְּעִבּוּרָה" - בְּנ"ל.

וְזֶה (מִשְׁלֵי לא, ל): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל", בְּחִינַת: "וַיְהִי לָלוֹךְ אוֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה" - אֵין זֶה אֶלָּא בְּשִׁבִיל (מִשְׁלֵי שָׁם לא): "תָּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יְדֵיהָ" - הֵינּוּ: לְהוֹצִיא 'נִיצוּצוֹת-הַקִּדְשָׁה' מִבִּינֵיהֶם.

(עֵינן עוֹד בְּפָנִים בְּשֵׁנֵי הַתּוֹרוֹת הָאֵלוֹ - וּבְנִסְחָ אַחַר קִצָּת בְּכַתְבֵי-רַבֵּנוֹ ז"ל הַשֵּׁינִי לְתוֹרַת הַזֶּה, הַנִּדְפָס בְּסוֹף הַסֵּפֶר).

לה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, שְׁבַת ז, עה - ע"ל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ו, 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ')

"וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ, וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרֵימָה" (בְּרֵאשִׁית יב, י). אָמְרוּ רַז"ל (פְּרָקִי-דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר כו) וּמוֹבָא בְּפִירוּשׁ רַש"י: "שָׂזָה הָיָה נִפְיוֹן גָּדוֹל שְׁלוֹ, שֶׁהוּא מִזְהִירוֹ לְעֵלוֹת לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְעִבְשׁוּ מִשִּׂיאוֹ לְצֵאת מִמֶּנָּה".
זֶה כֹּל כֹּל דְּבִרְיֵנוּ: "שְׂעָרֵיכֶן לְהִיזֵת עֵיל וְנִפְיָק" (זֶהַר וַיִּקְהַל רִיג: הָאֲזִינוּ רַצַּב), וְלְהִיזֵת בְּקִי בְּזֶה מְאֹד, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִזֶּה, מִכָּל-שָׁבִן שְׁלֵא לְהִרְהַר אַחַר הַשְּׂמֵי-יִתְבַּרֵךְ, רַק לְהֶאֱמִין כִּי "צַדִּיק ה' וַיִּשֶׁר מִשְׁפָּטָיו", וְכֹל בּוֹנֵתוֹ רַק לְטוֹבָה.

כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל אֲבָרָהָם: שְׂכָשְׁבָא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הָיָה שָׁם דִּיקָא רָעַב, עַד שֶׁהִכְרַח לְצֵאת מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם - שְׂזָהוּ בְּחִינַת "וְנִפְיָק".

וְאֶת-עַל-פִּי-כֶן לֹא הִרְהַר אַחַר הַשְּׂמֵי-יִתְבַּרֵךְ, רַק עָמַד בְּנִסְיוֹן בְּמִצְרַיִם, עַד שֶׁזָּכָה לְעֵלוֹת מִשָּׁם "כְּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֵה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב" (בְּרֵאשִׁית יג, ב), שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נִיצוּצוֹת-הַקִּדְוֹשִׁים' שְׂבַר שָׁם, כְּמוֹבָא (סְפָר-הַלְקוּטִים לֶךְ-לְךָ יב). וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם, וְכַנ"ל. וְכֵן מוֹבָא בְּסִפְרִים (עֵין תּוֹלְדוֹת-יַעֲקֹב-יוֹסֵף, פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת, וּפְרֻשַׁת כִּי תִצָּא; דְּגַל-מַחֲנֵה-אֲפָרַיִם, פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת), וּבְדַבְּרֵי אֲדָמוֹר ז"ל (ח"א ח, ה - מוֹבָא לְהֵלֵן).

כֹּל הִירִידוֹת וְהַעֲלִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם, מִרְמְזִין בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, י; יג, א): "וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרֵימָה; וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם".

הֵינּוּ כַּנ"ל: שְׂכָלְיָה הוּא בְּחִינַת: "בְּקִי בְעֵיל, בְּקִי בְנִפְיָק", כַּנ"ל.

"וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" (בְּרֵאשִׁית יב, י)

"הֲנֵה נָא יִדְעֵתִי: כִּי אִשָּׁה יִפֶּת מְרֹאֵה אֶת" (בְּרֵאשִׁית יב, יא)

לו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קִרְחָה וּבְתֻבַּת-קַעֲקַע ג, יא)

בְּוֹדָאֵי בְּכָל דּוֹר נִמְצְאִים צְדִיקִים-אֲמֵתִים וְכַשְׂרִים-אֲמֵתִים, כִּי "אֵין דּוֹר יְתוֹם" (חֲגִיגָה ג: אָבוֹת דְּרַבִּי-נֶטָן פ"ח מ"ב).

וְכָל צְדִיק וְצְדִיק בְּדוֹרוֹ - בְּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ בַּח לְהַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְמוֹטָב, וְעַקֵּר הַמְּנִיעָה, הוּא רַק מַחֲמַת גְּדֹל הַמַּחֲלָקֶת שֵׁישׁ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַל הַצְדִּיקֵי-הָאֲמֵת שֶׁבְּדוֹר.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת מֵעוֹלָם: שֶׁתָּמִיד הָיָה מַחֲלָקֶת גְּדוֹל עַל הַצְדִּיקֵי-הָאֲמֵת שֶׁבְּדוֹר, וְעַקֵּר הַמַּחֲלָקֶת בְּיוֹתֵר, הוּא עַל הַצְדִּיקֵי-הָאֲמֵת שֶׁעוֹסֵק לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ - עָלָיו מִתְגַּבֵּר הַמַּחֲלָקֶת יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִזְהָר"ן ח"א רכח) עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית לו, א): "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב", "בִּקְשׁ יַעֲקֹב לֵישֵׁב בְּשִׁלּוֹה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה פד, א) וְכוּ', עֵינֵי-שָׁם.

וְכְמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת מִלְּפָנָיו, כִּי 'אֲבָרְהָם אָבִינוּ' עָלִי-הַשְּׁלוֹם, הָיָה עוֹסֵק לְגִיר גֵּרִים, וְהָיָה עָלָיו מַחֲלָקֶת עֲצוּם כָּל יָמָיו, וְכִשְׁבָּא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְהָיָה שָׁם רָעַב, אָמְרוּ: "שֶׁהָרָעַב בְּשִׁבְלוֹ".

כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ: "שֶׁאָמְרוּ עַל אֲבָרְהָם, בְּשִׁבְלֵי הַמִּין הַזֶּה שֶׁבָּא אֵלֵינוּ, נַעֲשֶׂה רָעַב" (תּוֹלְדוֹת-יִצְחָק, בְּרֵאשִׁית יד, ג).

לז.

(ח"א ס, ג)

כָּל ה'חַנּוּת שֶׁל שְׁקָר', בָּאִים עַל-יְדֵי 'הֶבֶל הַיְפִי', בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי לֵא, ל): "שְׁקָר הַחֵן וְהֶבֶל הַיְפִי". דְּהֵינּוּ: מִי שֶׁאֵינוֹ נִשְׁמַר מִיְפֵי הַנָּשִׁים, יֵשׁ לוֹ תְּאוֹזוֹת שֶׁל אֱלוֹ ה'חַנּוּת שֶׁל שְׁקָר'.

וְ'יִרְאָה' הוּא הַפֶּךְ מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שָׁם): "שְׁקָר הַחֵן וְהֶבֶל הַיְפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְּהַלֵּל".

וְעַל-כֵּן 'אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק' כְּשֶׁבָּאוּ לְמְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ שָׁם 'יְרֹאוֹת', וְתִכְּף כְּשֶׁרָצוּ לְכַנֵּס לְשֵׁם הַרְגִּישׁוּ זֹאת - עַל-יְדֵי שֶׁהִתְחִילוּ לְהַרְגִּישׁ לְפִי עֵרֶךְ גְּדֹל קִדְשָׁתָם, 'כִּי הַנָּשִׁים' - וְעַל-כֵּן הַרְגִּישׁוּ שֶׁאֵין שָׁם 'יִרְאָה' - וְעַל-כֵּן אָסְרוּ עַל-עַצְמָן זְיוּג נְשׁוֹתֵיהֶן כְּאֲחֻזָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כ, יא): "כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּמְקוֹם הַזֶּה" וְכוּ'. וְכִשְׁבָּא יִצְחָק לְשֵׁם, "הַעֲרֹךְ גַּם כֵּן לְאִסֵּר זְיוּגוֹ כְּאֲחֻזָּתוֹ" (שָׁם כו ז"ט) וְכוּ'.

[עֵינֵי עוֹד: ב'פְּרִשְׁת וַיִּרְא', בְּפְסוּק (בְּרֵאשִׁית כ, יא): כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּמְקוֹם הַזֶּה. וּב'פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת, בְּפְסוּק (בְּרֵאשִׁית כו, ז): "וַיִּשְׁאַלוּ אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ, וַיֹּאמֶר אֲחֵתִי הוּא"].

"וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעָה" (בְּרֵאשִׁית יב, טו)

לח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְפִילַת-אֲפִים הַלְכָה ו, ט)

וְזֶה בַּחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית יב, טו): "לְקִיחַת שָׂרָה לְבֵית פְּרַעָה", שֶׁהַצְדִּיקֶת הַכְּרֻחָה לִירֵד לְמְקוֹם טָמֵא וּמְטַנְּף כְּזֶה - בְּדֵי שֶׁבְּעֵצָם כָּחָה

"וְלֹא־אָבְרַם הִיטִיב בַּעֲבוּרָה" (בְּרֵאשִׁית יב, טז)

אמר רבי חלבו: לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "וְלֹא־אָבְרַם הִיטִיב בַּעֲבוּרָה". והיגו דאמר להו רבא לבני מחוזא: 'אוקירו לנשיכו פי היכי דתתעתרו'. (בבא-מציעא נט.)

'אברהם' - אף-על-גב דהוה דחיל חטא, לא סמיך על זכותא דליה, ולא בעא מן קודשא-בריך הוא לאפקא זכותיה, אלא על זכותא דאתתיה, דירווח בגינה ממונא דשאר עמין, דהא ממונא באתתיה זכי ליה בר נש.

הדא הוא דכתיב (משלי יט, יד): "בית והון נחלת אבות, ומה אשה מטפלת". מאן דזכי ב"אשה מטפלת", זוכה בכלא, וכתיב (משלי לא, יא): "בטח בה לב בעלה, וטלל לא יחסר".

ולא עוד: אלא דחמא חד מלאכא אזיל קמה, ואמר ליה לאברהם: "לא תדחל מנה, קודשא-בריך הוא שדר לי, לאפקא לה ממונא דשאר עמין, ולנטרא לה מכלא" וכו'.

"ייטב לי" [למען ייטב לי בעבורך] (בראשית יב, יג) - "ייטיבו לי" מבעי ליה וכו' - אלא "ייטב לי", דא דאזיל קמה. "ייטב לי" בהאי עלמא קודשא-בריך הוא ממונא. "זחיתא נפש" בההוא עלמא "בגללך" וכו'. (זהר תזריע נב. - עין בפנים)

לט.

(ח"א סט)

עקר ה'ממוזן' של האדם, בא לו על-ידי בת-זוגו - פי על-ידי 'אור נפשה', מזה בא לו ה'ממוזן'.

היגו: על-ידי שמתנוצץ ומתפשט 'אורות' מ'אור נפשה' - אלו ה'אורות' הם בחינת ה'ממוזן'.

פי ה'ממוזן' הוא ממקום ה'נפש', כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוה"ר"ן ח"א נט; ח"א סח; ח"ב מז). ו'נפש' היא בחינת 'נקבה', כידוע בכתבי האר"י וכו'.

על-כך על-ידי בחינת ה'נקבה בת-זוגו', שהיא בחינת ה'נפש' אצלו - על-ידה בא לו ה'ממוזן'. פי עקר ה'ממוזן' תלוי

תבקש ותחפש גם שם את השם-יתברך. ועל-ידי-זה תעלה עם אברהם בעליה גדולה, בבחינת (בראשית יג, א): "ויעל אברהם ממצרים".

ועל-ידי-זה הכינה הצלה וישועה גדולה לישראל בגלות-מצרים - שעל-ידי-זה לא יכלה טמאת מצרים לשלט בהם, ויצאו משם על-ידי עשר מכות שהכה את פרעה ומצרים.

שכל-זה היה על-ידי (שם יב, יז): "וינגע ה' את פרעה ואת ביתו" כשלקח את שרה, כמו שאמרו רז"ל (פרקי-דרבנאליעזר כו; זהר לך-לך פב: תזריע נב).

פי על-ידי-זה המשיכה דרך הנ"ל לישראל: שבכל-מקום שיהיו בגלות, אפלו במקומות-המטנפים מאד - גם שם יבקשו ויחפשו בבחינת "איה" וכו', ועל-ידי-זה יעלו משם.

וזהו גם כן בחינת (אסתר ב, טז): "לקיחת אסתר לבית אחשוורוש" וכו' - הכל בבחינה הנ"ל, כדי להורות לישראל: שגם במקומות-המטנפים יצעקו אל השם, ויחפשו ויבקשו אותו, וכמו שעשו אז מרדכי ואסתר שכנסו את כל היהודים לזעק הרבה להשם.

וכן צריכין בכל דור ודור בכלליות ישראל, ובפרטיות כל אחד ואחד: לבקש תמיד את השם-יתברך בכל-מקום שהוא, ולצעק בכל עת להשם-יתברך, בבחינת (יונה ב, ג): "מבטן שאול שועתי". ואל יתיאש מן הצעקה והבקשה לעולם, "עד ישקיף וירא ה' משמים" (איכה ג, ג).

בָּהּ, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקוטי-מוֹהֲרַן ח"א כג, ג: 'פְּרֻשַׁת' הוּא בְּחִינַת 'אִשָּׁה' וְכוּ').

כִּי הִיא בְּחִינַת 'רַגְלִיךָ', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּזֶהָר (וַיֵּרָא קִיב: - עַל שְׂמוֹאֵל-א ב, ט): "רַגְלֵי הַסִּידוֹ יִשְׁמֹר", "דָּא אֶתְתָּא"; וּכְתִיב (דְּבָרִים י"א, ו): "וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם", "זֶה מְמוֹנֵו שֶׁל אָדָם שֶׁמַּעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו" (פְּסָחִים קיט.).

כִּי עֵקֶר ה'מְמוֹן' - בָּא מִבְּחִינַת 'נֶפֶשׁ', בְּחִינַת 'נִקְבָּה', בְּחִינַת 'רַגְלִיךָ'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יְבָמוֹת סב:): "הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא חוֹמָה" - הֵינּוּ: בְּלֹא 'מְמוֹן'.

כִּי 'חוֹמָה' הִיא בְּחִינַת ה'מְמוֹן', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְשָׁלֵי יח, יא): "הוֹן עֲשִׂיר קַרְיַת עִזוֹ, וּכְחוֹמָה נִשְׁגָּבָה" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּבֵא-מִצְיָעָא נט.): "אוֹקִירוֹ לְנִשְׂיָכוֹ, כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ".

וְכָל אָדָם וְאָדָם כַּאֲשֶׁר הוּא בָּא לְעוֹלָם - הוּא בָּא עִם בְּתִיזוּגוֹ הַמִּיחָדָת לֹו, וְעִם סְבוּם מְמוֹן הַקְּצוּב לֹו, שִׂיחָהּ לֹו בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ'.

מ.

(שִׂיחוֹת-הַר"ן רסד)

הַזְהִיר: לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ. כִּי אָמַר: הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מֵאֹד מִלְּדֵיהֶם, צַעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כַּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל, עֵצָם מְכֹאֲבָם וְצַעֲרָם וְיִסוּרֵיהֶם, בְּכַמָּה אָפְנִים הַקָּשִׁים וְכַבֵּדִים מְאֹד מְאֹד. עַל-כֵּן רְאוּי: לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וּלְיַקֵּרָם, וּלְכַבֵּדָם.

וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּבֵא-מִצְיָעָא נט.): "אוֹקִירוֹ לְנִשְׂיָכוֹ, כִּי הֵיכִי

דִּתְתַעְתְּרוּ"; וְכֵן אָמְרוּ (יְבָמוֹת סג): "דֵּינֵנו שְׂמֻנְדָּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ" וְכוּ'.

מא.

(חֵי-מוֹהֲרַן תַּקַּעז)

שְׂמֵעֵתִי, שֶׁאָמַר לְאַחַד: "שִׂיחָהּ שִׂיחָהּ לֹו ב'וֹס נָאָה וַיִּקְרָה לְקַדוֹשׁ, וְזֶה מְסַגֵּל לְעִשִּׂירוֹת!"

וְאָמַר לֹו אַז: כִּי 'ב'וֹס' גִּימְטְרִיא 'אַלְקִי'ס, וְאַלְקִים' הוּא בְּחִינַת 'רְאָה', וְ'רְאָה' הִיא בְּחִינַת 'אִשָּׁה'. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּבֵא-מִצְיָעָא נט.): "אוֹקִירוֹ לְנִשְׂיָכוֹ, כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ".

מב.

(סִפְר-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ')

[א] אֲכִילָה וְשִׂתְיָה יִהְיֶה פְּחוֹת מִמָּה שִׂישׁ לֹו, וַיִּלְבַּשׁ וַיִּתְפַּסֵּה כַּמָּה שִׂישׁ לֹו, וַיִּכְבֵּד אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו יוֹתֵר מִמָּה שִׂישׁ לֹו. (מְמוֹן ח). [חֲלִין פּד:]

[ב] אוֹקִירוֹ לְנִשְׂיָכוֹ, כִּי הֵיכֵא דִתְתַעְתְּרוּ (מְמוֹן ח"א צג). [בְּבֵא-מִצְיָעָא נט. הַנ"ל]

[ג] אֵין הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֶלָּא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ (מְמוֹן צד). [בְּבֵא-מִצְיָעָא נט. הַנ"ל].

"וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית יג, א)

מג.

(ח"א ח, ה)

כַּשֶּׁהַצְּדִיק רוֹצֵה לְהַשְׁפִּיל הַרְשָׁע, הוּא מְכַרָּה לִירֵד לְהַפְדָּה רָעָה הַהִיא שֶׁהַגְּבִיר עָלָיו הַרְשָׁע, לְהַכְנִיעָה וּלְקַלְקֵל הַצְּנוּר הַהוּא שֶׁל הַרְשָׁע שֶׁמְקַבֵּל מִשָּׁם חֵיוֹתוֹ.

למצרים, למדך דרך-ארץ שלא ישנה אדם מאכסניא שלו. דבר-אחר: בחזרתו פרע הקפותיו. (רש"י: ערכין טז; בראשית יב, מא, ג)

מה.

(לקוטי-הלכות, הלואה ה, ה)

וְזֶה בחינת (בראשית יג, ג): **"וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו"** הנאמר באברהם, ודרשו רז"ל (בראשית יב, מא, ג): **"בְּחִזְרָתוֹ פָּרַע הַקְּפוֹתָיו"**.

כִּי כבר מבאר (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג; שיחות-הר"ן קיב; קכב; ועוד): **"שְׂצָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מִהַקְּפוֹת וְהַלְוֹאוֹת"** - כי כל ה'הלואות' נמשכין מ'התגברות הימירע' וכו'.

אֵךְ אף-על-פי-כן לפעמים גם ה'צדיק' מכרח לבוא לידי 'הלואות', וזה לטובת העולם, בבחינת 'ירידה תכלית העליה'.

כִּי על-ידי שה'ימירע' מתגברין כל-כף, עד שגם ה'צדיק' אינו יכול להמשיך השפע מיד, ומכרח לבוא לידי 'הלואה' - על-ידי-זה ה'צדיק' מתגבר אחר-כך ביותר, ומחפש ומבקש ומוצא טוב הרבה, בתקוף התגברות ה'ימירע' שהתגברו ביותר.

כִּי זה בחינת המלחמה של כל אחד מישראל, בפרט של הצדיק, שאינו נופל בדתו, ואינו מניאש עצמו, בכל הימים רעים והעתים רעות העוברים עליו.

רַק אדרבא: כל מה שמתגברין ה'ימירע' יותר ויותר, הוא מתגבר ביותר, לחפש ולבקש גם בהם, עד שמוצא גם בהם 'אותיות התורה', ובונה מהם 'תורה'.

כִּי באמת: אין שום מקום נמוך וירוד בעולם, ולא שום יום ועת וזמן בעולם, שאין שם 'דברי-תורה' בהעלים ובצמצום, שהוא בחינת 'אלקותו', המחיה אותו המקום והזמן.

וְעַל-כֵּן מכרח שיהיה זה הצדיק, 'צדיק-גמור' שאין בו שום רע - למען לא יהיה בוח לה'רוח-סערה', שהוא ה'רוח-חיים' של הרשע, לשלט ולהזיק חסוּשָׁלוֹם להצדיק, בעת שיורד לה'מדה-רעה' של הרשע לקלקלה.

כִּי אין להרע שום תפיסה ואחיזה בה'צדיק-גמור', ואין לו מקום לאחז בו. וגם מה'מדה-רעה' בעצמה שיורד להכניעה, אין לו שום תפיסה חסוּשָׁלוֹם. רק מה שיורד לתוכה, הוא להכניעה ולהשפילה, בבחינת (בראשית יג, א): **"וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם"** (עין לקוטי-תורה להאריז"ל בפרשתו - ועין לעיל מ'לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, ה; ח"א קסג).

מד.

(לקוטי-הלכות, שבת ז, עה)

כָּל הירידות והעליות של האדם, מרמזין בפסוק (בראשית יב, י; יג, א): **"וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִם; וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם"**.

[**צֹאֵת הַרִיב"ש**, אות **סד** (בעל-שם-טוב): פעמים שנופל אדם ממדרגה מחמת עצמו, שהשם-יתברך יודע שהוא צריך לכה. ופעמים העולם גורמים שיפל אדם ממדרגתו, והירידה היא לצורך עליה, כדי לבא למדרגה גדולה. כמו שפנתוב (תהלים מת, טו): "הוא ינהגנו על מות" (עין בספרנו, פרשת נח, בפסוק, בראשית ו, ט: "את האלקים התהלך נח"); וכתיב: **"וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִם"** (בראשית יב, י), **"וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם"** (שם יג, א). 'אברהם' היא ה'נשמה', ו'מצרים' הם ה'קלפות'].

[ועין תולדות-יעקב-יוסף, פרשת שמות, ופרשת פי תצא; דגל-מחנה-אפרים, פרשת שמות].

"וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו" (בראשית יג, ג)

'וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו' - בשחזר מצרים לארץ בנענו, היה הולך ולן באכסניות שלן בהם בהליכתו

וְעַל-כֵּן זֶה הָאִישׁ שֶׁכָּבַד נֶפֶל לְהִלְוֹאוֹת,
עַל-יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת ה'יְמִירֵעַ' -
תְּקוּנָו: שִׁישְׁתַּדֵּל בְּכָל כּוּחוֹ, לְשֵׁלֶם וּלְסַלֵּק
ה'הִלְוֹאוֹת'.

וְעַל-יְדֵי שֶׁמִּשְׁלֵם - מְקַיֵּם "פְּרִיעַת בַּעַל-
חֹב מִצְוָה" (כְּתוּבֹת פּו. בְּבֵא-בְתָרָא
קעד. עֲרִכִין כב.), כִּי מִתְקַן הַרְבֵּה בְּזֶה, עַל-יְדֵי
שֶׁהַתְּגַבֵּר אַחַר ה'הִלְוֹאָה', וּמִצָּא 'יְמִירֵעַ'
בְּתוֹךְ תְּקֵף ה'יְמִירֵעַ', עַד שֶׁהַמְּשִׁיךְ הַבְּרָכָה
וְהַשְּׁפַע לְסַלֵּק הַחֹב.

וְאִזִּי, אִם הוּא 'אִישׁ חֵיל' - יְכוּל אַחֲרֵי-כֵן
לְהַמְּשִׁיךְ שְׁפַע יוֹתֵר, כִּי כָּל מֵה
שֶׁמוּצָא 'טוֹב' בְּתוֹךְ תְּקֵף הַתְּגַבְרוֹת ה'יְמִירֵעַ'
רַע' בְּיוֹתֵר, כְּמוֹכֵן הוּא עוֹשֶׂה וּבּוֹנֵה 'תּוֹרָה'
יוֹתֵר בְּבַחֲיָנָה הַנ"ל, וּמִמְּשִׁיךְ שְׁפַע וּבְרָכָה
יוֹתֵר כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, כא): "לֹוּה רָשָׁע וְלֹא
יִשְׁלֵם" - שֶׁבַתְּחַלֵּה הָיָה "לֹוּה רָשָׁע",
כִּי לֹא הִשְׁתַּדֵּל לְבַקֵּשׁ וּלְמַצָּא ה'טוֹב' בְּתוֹךְ
ה'יְמִירֵעַ', עַד שֶׁבָּא לְיַדִּי ה'הִלְוֹאוֹת'.

וְאַחֲרֵי-כֵן הוֹסִיף עוֹד רָשָׁעוֹת בְּיוֹתֵר "וְלֹא
יִשְׁלֵם" - כִּי אֵינוֹ מִשְׁתַּדֵּל
לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ עֵתָהּ בְּיוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ
מִשְׁלֵם.

שְׁמִזָּה בָּא: שֶׁעַל-פִּירֵב נַעֲשִׂים 'בַּעֲלֵי
חֹבוֹת' גְּדוּלוֹת, שֶׁנִּקְרָאִים 'בַּעֲלֵי
יְשִׁיבוֹת', אֲן זַעֲצִירִס'.

אָבֵל (שם): "וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן" - הֵינּוּ:
שֶׁהַצַּדִּיק הוּא לְהַפֵּךְ, לֹא מִבְּעֵינָא
שְׂאִינוֹ 'בַּעַל-חֹב', אֲלָא גַם מִשְׁתַּדֵּל בְּכָל-
פַּעַם לְמַצָּא ה'טוֹב' בְּתוֹךְ הָרַע', עַד
שֶׁמִּמְּשִׁיךְ בְּרָכָה וְשְׁפַע טוֹבָה תְּמִיד, עַד
שֶׁחוֹנֵן וְנוֹתֵן וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל עַל-יְדֵי-זֶה.

וְאִפְלוּ כִּשְׁבָא לְיַדִּי ה'הִלְוֹאָה' - לְפַעֲמִים
מִתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא לְחַפֵּשׂ
יוֹתֵר, עַד שֶׁמוּצָא 'טוֹב' יוֹתֵר, וּמִמְּשִׁיךְ וְנוֹתֵן
שְׁפַע טוֹבָה יוֹתֵר, כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם,
שֶׁהָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁגָּלָה אֱלֻקוֹתוֹ
בְּעוֹלָם, שֶׁכָּל עֲבוּדָתוֹ הָיָה בְּבַחֲיָנָה זֹאת - כִּי
אִז הָיָה כָּל הָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
וּבְכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּתְגַּדֵּל שֵׁם, הָיָה מְלֵאִים
גְּלוּלִים. וְהוּא הַתְּגַבֵּר עַל יְצִרוֹ, עַד שֶׁהִתְחִיל
לְבַנּוֹת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי הִתְחַלַּת 'בְּנֵי
הַתּוֹרָה' הָיָה מ'אַבְרָהָם', כִּידוּעַ - הֵינּוּ עַל-
יְדֵי בְּחִינָה הַנ"ל.

עַל-כֵּן נֶאֱמַר ב'אַבְרָהָם': "וַיִּלְךְ לְמַסְעָיו",
"בְּבַחֲרָתוֹ פָּרַע הַקְּפוּתִיו".

כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ נִסָּה אוֹתוֹ, עַד שֶׁהִכָּרַח
לִירֵד מֵאַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם שֶׁמְלֵאָה
זָמָה וְגְלוּלִים בְּיוֹתֵר.

וְהוּא הַתְּגַבֵּר שָׁם - עַד שֶׁמִּצָּא שָׁם גַּם-כֵּן
ה'טוֹב', עַד שֶׁעָלָה מִשָּׁם "כְּבֵד
מְאֹד בְּמִקְנֵה בְּכֶסֶף וְזָהָב" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית יג, ב).

וְעַל-יְדֵי-זֶה (שָׁם פְּסוּק ג): "וַיִּלְךְ לְמַסְעָיו",
"שֶׁפָּרַע הַקְּפוּתִיו" - כִּי זֶה
עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַצַּדִּיק, בְּחִינַת "וְצַדִּיק חוֹנֵן
וְנוֹתֵן", וְכְנ"ל.

וְזֶהוּ גַם-כֵּן בְּחִינַת "וַיִּלְךְ לְמַסְעָיו", "שֶׁלֵּן
בְּאַכְסֵנְיָא שְׁלוֹ" (עֲרִכִין טז:) - זֶה
בְּחִינַת (יְרֵמְיָה לֵא, כא): "שֶׁתִּי לְבָד לְמַסְלָה דְרָדָה
הַלְכָתָה".

כִּי הַצַּדִּיק וְהָאִישׁ הַפָּשֵׁר, כְּשִׁינֵרֵד
לְמְקוֹמוֹת הַמְּגַנְנִים כְּאֵלוֹ, כְּשֶׁהוּא
מִתְגַּבֵּר לְחַפֵּשׂ גַם שָׁם 'אֱלֻקוֹתוֹ', שֶׁהֵם
'אוֹתִיּוֹת-הַתּוֹרָה' - אַחֲרֵי-כֵן צָרִיךְ לָשׁוּב

מז.

(ח"א רעז)

'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - לַפְעָמַיִם נִקְרָאת: "אֶרֶץ
כְּנָעַן" (בְּרֵאשִׁית יז, ח),
וְלַפְעָמַיִם נִקְרָאת "אֶרֶץ" סְתָם.

הֵינּוּ: כְּשֵׁישׁ 'מַחְלֶקֶת' - אֲזִי נִקְרָאת:
"אֶרֶץ כְּנָעַן", בְּחִינַת 'כָּאֵן עָנִי', כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים ג.) עַל פְּסוּק (זְכַרְיָה יד, כא):
"וְלֹא יִהְיֶה כְּנַעֲנִי", "אֵין כָּאֵן עָנִי" - וְזֶה עַל־
יְדֵי 'מַחְלֶקֶת', כִּי "מַחְלֶקֶת אַחַת דּוֹחָה מֵאַה
פְּרָנְסוֹת" [שְׁל"ה מִסְכַּת יוֹמָא, בְּשֵׁם הַז'ל].

וְזֶה בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית יג, ז): "וַיְהִי רִיב בֵּין
רוּעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רוּעֵי מִקְנֵה
לוֹט, וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאֶרֶץ" - שְׁעַל־יְדֵי הָרִיב'
וְהַמַּחְלֶקֶת, עַל־יְדֵי־זֶה: "וְהַכְּנַעֲנִי" וְכוּ',
כִּי אֲזִי נִקְרָאת בְּחִינַת "אֶרֶץ כְּנָעַן" כְּנ"ל.

אָבֵל כְּשֵׁישׁ 'שְׁלוֹם', אֲזִי נִקְרָאת בְּחִינַת
"אֶרֶץ" סְתָם, וְאֲזִי הִיא בְּחִינַת: "אֶרֶץ
נִתְּנָה יְבוּלָה" (תְּהִלִּים סז, ז) - שְׁנוֹתְנַת כַּחוֹתֶיהָ
לְכָל יְבוּל הָאֶרֶץ.

מת.

(לְקוּוֹטֵי־הַלְכוּת, הַזְמַת־קְרָקְעוֹת ג, ב)

"וַיְהִי רִיב בֵּין רוּעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רוּעֵי
מִקְנֵה לוֹט, וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי אֵז
יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ" (בְּרֵאשִׁית יג, ז).

שְׁעַל־יְדֵי שֶׁהָיָה אֵז עֲדִין אַחִיזַת הַשְּׁבָעָה -
עַמְמִין בְּאֶרֶץ - עַל־יְדֵי־זֶה הָיָה
רִיב וּמַחְלֶקֶת, שֶׁהֵם 'עֲרֵעוּרִים וְסַכְסוּכִים'
שֵׁישׁ עַל 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

וְכֵן הוּא תָּמִיד בְּכָל דּוֹר וְדוֹר - שֶׁצָּרִיכִין
לְגַרֵשׁ אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת מֵאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְלִין רִיב וּמַחְלֶקֶת
מִשָּׁם, וְזוֹכִין לְהַחֲזִיק בְּחֶלְקוֹ שֵׁישׁ לוֹ בְּאֶרֶץ.

בְּדֶרֶךְ שִׁירַד שָׁם, כְּדִי לְהַעֲלוֹת וּלְבַרֵר כָּל
הַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם בַּעַת הִירִידָה,
לְהַשִּׁיב הַכָּל אֶל מְקוֹם "אֲשֶׁר הָיָה שָׁם
אֶהְלֶה בְּתַחֲלָה" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית שָׁם).

"וַיְהִי רִיב בֵּין רוּעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רוּעֵי
מִקְנֵה לוֹט, וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי אֵז יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית יג, ז)

מז.

(ח"א יד, יב)

כְּשֶׁזוֹכִין לְשְׁלוֹם־הַכְּלָלִי, יִתְבַּטֵּל כָּל
הַמְּשֵׁאוֹמְתָן מִן הָעוֹלָם, כִּי כָּל
הַמְּשֵׁאוֹמְתָן שְׁבַעוֹלָם, הוּא מ'הַעֲדָר
הַשְּׁלוֹם, כִּי אִי־אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה רְצוֹן הַמוֹכֵר
וְהַקּוֹנֵה שְׁוֹה, כִּי זֶה רוּצָה לְמִכֹּר וְזֶה רוּצָה
לְקַנּוֹת.

נִמְצָא: שֶׁכָּל הַמְּשֵׁאוֹמְתָן וְהַסְּחוּרוֹת,
הוּא רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'מַחְלֶקוֹת',
שֶׁאֵין 'שְׁלוֹם' בֵּין הָרְצוֹנוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יג, ז): "וַיְהִי רִיב בֵּין רוּעֵי
מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רוּעֵי מִקְנֵה לוֹט,
וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאֶרֶץ".

"כְּנַעֲנִי" בְּחִינַת 'סוּחָר', כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י
עַל פְּסוּק (הוֹשַׁע יב, ח): "כְּנַעֲנִי
בִידוֹ" וְכוּ'. הֵינּוּ: עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'רִיב
וּמַחְלֶקֶת', בְּחִינַת: "וַיְהִי רִיב" וְכוּ' - עַל־
יְדֵי־זֶה: "וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאֶרֶץ" - עַל־יְדֵי־זֶה
יֵשׁ 'סוּחָרִים' וּמְשֵׁאוֹמְתָן בְּעוֹלָם.

אָבֵל לְעֵת־לְבָא שִׁיְהִיָּה הַשְּׁלוֹם הַמְּפֹאֵל
בְּעוֹלָם - אֲזִי יִתְבַּטֵּל הַמְּשֵׁאוֹמְתָן,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (זְכַרְיָה יד, כא): "וְלֹא יִהְיֶה כְּנַעֲנִי
עוֹד".

כי כל אחד מישראל, יש לו חלק בארץ. ואפלו עבשו בגלות שאנו רחוקים מארץ ישראל - אף-על-פי-כן בכל-מקום שישראל יושבין שם, אפלו בחוץ-לארץ, הוא גם-כן בחינת ארץ-ישראל.

ועל-כן אפלו בחוץ-לארץ, אי-אפשר להחזיק במקרקע בשלוח בלי ערעור ומחלקת, עד שמגרשין אחיזת הקלפות משם, הינו: בחינת הקלפות החופין על ארץ-ישראל.

”הלא כל הארץ לפניך, הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימנה, ואם הימין ואשמאילה” (בראשית יג, ט)

מט.

(לקוטי-הלכות, גנבה ה, ד-הו)

הכלל: שעקר הוא האמת. ואם הי' חשד' שהוא הקלפה' שהוא הי' שקר' מתגבר כמו שמתגבר - אף-על-פי-כן, כל הרוצה לחוס על-עצמו לחשב על תכליתו הנצחי באמת, ולא יטעה את-עצמו, רק בכל דבר יסתכל על האמת וכו' איזהו דרך ישרה שיבר לו - אם לעסק בהוללות וליצנות וכו', אם לעסק בתמימות בתורה ותפלה ומעשים טובים וכו' - בודאי יאיר לו האמת לצאת מחשכת אפלתו וכו'.

וזהו (בראשית יב, ד): ”ויילך אברם באשר דבר אליו ה', וילך אתו לוט” - הינו: שהחשד פרוץ תמיד אחר הקדשה, כי ”לוט בחינת לטותא” (זהר לך-לך עת), בחינת הי' חשד', שקר', שהוא עקר ז'המת-הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): ”ארור אתה”.

הינו: שה'חשד' בחינת 'לוט', הלך תמיד אחר אברהם להחשיף לו חסו'שלום וכו' - אזי תבא: ”ויילך אתו לוט” - שהחשד פרוץ אחריו, ורוצה להחשיף לו חסו'שלום.

וזה כל העבודה והיגיעה של הצדיקים והבשרים: לברר האמת, מתוך חשכת אפלת השקר, המסבב בכמה וכמה מיני סבובים וליצנות וערמומיות בלי שעור.

ומי שרוצה לחוס על-עצמו - הוא מושד עצמו תמיד אל האמת לאמתו. וזהו בחינת (בראשית יב, ט): ”ויסע אברם הלך ונסוע הנגבה” - שהוא דרום, ימין, בחינת אמת' וכו'. שבכל מקום שהלך ונסע בגשמיות ורוחניות, הלך ונסע והמשיך עצמו תמיד ל'ימין' שהוא ה'אמת'.

כי אי-אפשר להודיע לאדם דרך-האמת' בפרטי-פרטיות, בכל דבר ובכל עת וזמן. רק המשפיל החפץ באמת, הוא מסתכל בכל-פעם, בכל דבר, על נקודת-האמת. והולך ונוסע ומושד עצמו תמיד ל'ימין', שהוא בחינת אמת', בבחינת: ”הלך ונסוע הנגבה” וכו'.

וזה שאמר אברהם ללוט (שם יג, ח-ט): ”אל נא תהי מריבה ביני ובינה ובין רעי ובין רעיך וכו'; הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימנה, ואם הימין ואשמאילה”.

ואיתא במדרש (בראשית דבא מא, ו): ”שאמר לו: אם את לשמאלה, אנא לדרומא; ואם אנא לדרומא, את לשמאלא. והביא שם משל לשני בני אדם וכו', עד מן כל אתר אנא משמאיל לההוא גברא”.

עין-שם.

הינו: שאברהם' שהוא בחינת אמת', טען עם 'לוט' שהוא בחינת 'שקר' וחשד'

יְמִין' שְׁלֶךְ, וְאַפְנֵה לְשִׁמְאֵל, דְּהֵינּוּ: מַה שְׁלֶדְבְּרִיךְ הוּא שְׁמֵאֵל'.

וְעַתָּה צְדָקוֹ יִפֶּה דְבָרֵי הַמְּדַרְשׁ הַנִּלְוֵה שְׁאָמַר: "מִן כָּל אֶתְרָא אֲנָא מְשִׁמְאֵל לְהֵוּא גְבֵרָא" - כִּי בּוֹדְאֵי בְּאַמְת־לְאָמְתוֹ, נִשְׁאָר לֹוֹט תְּמִיד בְּשִׁמְאֵל', כִּי עֵקֶר בְּחִינַת יְמִין' הוּא אֲמַת', שֶׁהוּא כְּפֹלָא יְמִינָא'.

וְכִי שְׁנוּטָה מִהָאֲמַת' - אֲף־עַל־פִּי שְׁמֵלְבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת, וְאוֹמֵר שְׁכָךְ הוּא הָאֲמַת', בְּחִינַת יְמִין' - בְּאַמְת־הַכֹּל הוּא שְׁמֵאֵל גְּמוּר', כִּי "הָאֲמַת־הוּא אֶחָד" (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א נא), וּבְכָל צֶדֶד וּפְנֵה שֶׁהָאֲמַת' הוּא כֵּן, זֶהוּ עֵקֶר הַיְמִין'.

וְכִמוֹ לְמִשְׁלֵ: בְּשִׁאֲחָד הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וַיֵּשׁ לְפָנָיו שְׁנֵי דְרָכִים, אֶחָד לְיָמִין לְעִיר צֶפֶת, וְהַשְּׁנִי לְשִׁמְאֵל לְעִיר טְבֵרְיָה; וְכִי־צֵא.

כִּשֶׁהוּא צָרִיךְ לְטְבֵרְיָה - אֲזִי הַדֶּרֶךְ לְצֶדֶד שְׁמֵאֵל, הוּא אֲמַתַּת הַדֶּרֶךְ שְׁלֹוֹ, וְהוּא אֲצִלוֹ הַדֶּרֶךְ הַמְיָיִן. וְהַדֶּרֶךְ הַיְמִין שְׁפּוּנָה לְצֶפֶת, הוּא שְׁמֵאֵל אֲצִלוֹ, מֵאַחַר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְשֵׁם, וְהוּא פְּשׁוּט.

כִּמוֹ־כֵּן בְּכָל הַדְּרָכִים וְהַעֲצוֹת בְּדֶרֶכ־הַשֵּׁם. כִּשֶׁהִבְעַל־דָּבָר וְאֲנָשׁוֹ מְלַבִּישִׁין עֲצָמָן בְּמִצּוֹת, כִּי־אֵלוֹ הֵם רוֹצִים לְהַדְרִיכוֹ בְּדֶרֶךְ הַמְיָיִן, מֵאַחַר שֶׁהָאֲמַת־אֵינוֹ כֵּן - צָרִיכִין לְפָנוֹת מֵעֲלֵיהֶם, אֲף־עַל־פִּי שְׁלִפֵי דַעְתָּם הוּא לְשִׁמְאֵל - כִּי בְּאַמְת־זֶה הַשְּׁמֵאֵל הוּא עֵקֶר הַיְמִין, מֵאַחַר שֶׁהָאֲמַת־הוּא כֵּן.

וְזֶהוּ: "אִם הַיְמִין וְאִשְׁמֵאֵלָה" - שֶׁאֵינוֹ אֲפְנֵה לְשִׁמְאֵל מִהַיְמִין שְׁלֶךְ, וְאֲף־עַל־פִּי־כֵּן אֶתְרָא תִשְׁאָר תְּמִיד בְּשִׁמְאֵל, כִּמוֹ שְׁמֵבָאָר בְּמִדְרַשׁ הַנִּלְוֵה: "וְאִשְׁמֵאֵלָה אֵין

הַרוֹצֵה לְסַבֵּב אֶת הָאֲמַת' בְּכַפָּה מִיָּנִי סְבוּבִים בְּלֵי שְׁעוּרָה, וְטָעַן עִמּוֹ אֲבֵרְהֶם: "הַפְּרֵד נָא מֵעָלַי" - כִּי אֲנִי אֵינוֹ רוֹצֵה לִילְכֵךְ בְּדֶרֶכ־יָדְךָ. אֲךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁתִּפְּנֵה, אֲנִי אֲפְנֵה לְצֶדֶד אַחֵר.

"אִם הַשְּׁמֵאֵל וְאִימְנָה" - הֵינּוּ: אִם תִּרְצֶה לְסַבֵּב וּלְבַלְבֵּל אוֹתִי בְּבְחִינַת שְׁמֵאֵל', דְּהֵינּוּ: בְּתַאֲוֹת וּבְהִרְהוּרִים וְכוּ' שֶׁהֵם מ'סְטֵרָא דְשְׁמֵאֵל'.

"וְאִימְנָה" - אֲנִי אֲמַשִּׁיךְ עֲצָמִי לְצֶדֶד יְמִין', שֶׁהוּא דְרֶךְ־הַתּוֹרָה', דְרֶךְ־הָאֲמַת' - כִּי אֲנִי מוֹשֵׁךְ עֲצָמִי רַק לְדֶרֶךְ־הַתּוֹרָה' בְּאַמְת', שֶׁהוּא בְּחִינַת יְמִין'.

"וְאִם הַיְמִין" - הֵינּוּ: אִם אֶתְרָא תִאמֵר שֶׁאֶתְרָא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְמִין', כִּי עַל־פִּי־רַב: הַשֶּׁקֶר וְהַחֲשָׁךְ מְלַבִּישׁ אֶת־עֲצָמוֹ בְּאַמְת', וְאוֹמֵר שֶׁהוּא חָפֵץ רַק בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, וְכִמוֹ שֶׁכֶּתֵב אֲדָמוֹר ז"ל בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א א): "שֶׁהִיצַר־הָרַע מְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת" וְכוּ'.

וְכֵן בְּעֵינֵינוּ בְּנֵי־אָדָם הַרוֹצִים לְמַנַּע מ'דֶּרֶךְ־הָאֲמַת' - שֶׁהֵם "אוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע" (יִשְׁעִיָה ה', כ), וְאוֹמְרִים: שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַדְרִיךְ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ־הָאֲמַת', כִּי־אֵלוֹ הָאֲמַת' שֶׁהוּא בְּחִינַת יְמִין' - אֲצִלָּם.

וְעַל־זֶה טָעַן אֲבֵרְהֶם: "וְאִם הַיְמִין וְאִשְׁמֵאֵלָה" - הֵינּוּ: שֶׁאִם אֶתְרָא תִרְצֶה לְהַיְמִין, דְּהֵינּוּ: מַה שְּׁנִקְרָא אֲצִלְךָ יְמִין'. אֲזִי: "וְאִשְׁמֵאֵלָה" - אֲנִי אֶטָּה מֵעָלֶיךָ וְאַפְנֵה לְצֶדֶד אַחֵר לְשִׁמְאֵל', כִּי אֵינוֹ חָפֵץ יְמִין' שְׁלֶךְ.

כִּי בְּאַמְת־לְאָמְתוֹ: יְמִין' שְׁלֶךְ, הוּא שְׁמֵאֵל' וְשִׁקְר־גְּמוּר' - מֵאַחַר שֶׁבְּאַמְת־אֶתְרָא חָפֵץ בְּהִסְתוּתִיךָ, לְהַדִּיחַ אוֹתִי חֶסֶד־וְשְׁלוֹם מִנְקֻדַּת־הָאֲמַת', עַל־כֵּן אֵינוֹ חָפֵץ

כְּתִיב כָּאן, אֲלֵא וְאִשְׁמְאִילָהּ, מִן כָּל אֶתֶר
אֲנֵא מִשְׁמְאִיל לְהֵיחֵא גְבֵרָא”.

הֵינּוּ כַּנִּל: כִּי תָמִיד יִשְׂאֵר בְּחִינַת 'לוֹט'
שֶׁהוּא 'הַשְּׂכֵת הַשְּׂקֵר' בְּשִׁמְאֵל,
וְכַנִּל. [עִינֵשׁם עוֹד בַּפָּנִים עַל שְׂאֵר פְּסוּקֵי הַפְּרָשָׁה].

”וְהָ אָמַר אֵל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד לוֹט מֵעַמּוֹ”
(בְּרָאשִׁית יג, יד)

”כָּל זְמַן שֶׁהֲרָשַׁע עַמּוֹ הָיָה הַדְּבוּר פּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ”
(רש”י: תַּנְחוּמָא וַיֵּצֵא י)

ג.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי הַרְחָקָה מֵרְשָׁעִים)

[א] עַל־יָדֵי זְהִירָה מְלַתֵּן תְּקִיעַת־כַּף, יִזְכֶּה
לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן. גַּם עַל־יָדֵי שְׂלֵא יִתְחַבֵּר עִם
רְשָׁעִים (בְּטָחוֹן טו).

[ב] אִשָּׁה שֶׁשָּׁנוּאִין מַעֲשֵׂי רְשָׁעִים בְּעֵינֶיהָ,
עַל־יָדֵיהָ נִפְקֶדֶת (הַרְיוֹן ה).

[ג] גָּדוֹל יָכוֹל לְלַמֵּד מֵרְשָׁע, אֲבָל קָטָן לֹא
(לְמוֹד לב).

[ד] הַסֵּפֶר שֶׁאָדָם רָשָׁע לָמַד מִמֶּנּוּ, אֵל
תִּלְמָד מִמֶּנּוּ, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הֵם יִרְשִׁיעוּ אוֹתָהּ
(לְמוֹד פב).

[ה] מִחֻלְקַת בָּא עַל־יָדֵי 'חֲבוּרַת רְשָׁעִים'
(מְרִיבָה נח).

[ו] כְּשֶׁאָדָם מֵתְפַלֵּל בְּמִנְיָן, שֵׁישׁ שָׁם
רְשָׁעִים, לַפְּעָמִים הֵם מְשַׁלְּיכִין אוֹתוֹ לְמַטָּה
וְהַסְּגָלָה לָזֶה: שֵׁיגְבִיחַ יָדָיו לְמַעַלָּה בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה (נְפִילָה יב).

[ז] כְּשֵׁישׁ רָשָׁע בְּבֵית, אִזִּי נִסְתַּלַּק מֵהַצַּדִּיק
'מַעֲיֵן הַתּוֹרָה' (צַדִּיק מד).

[ח] כָּל טוֹבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, רָעָה הִיא אֲצֵל
הַצַּדִּיקִים (צַדִּיק ע).

[ט] מִה שֶׁלְּפָעָמִים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינּוּ
שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצַּדִּיק, כִּדִּי שִׁדְּחָה בָּזָה אֶת
הַרְשָׁעִים, שִׁישְׂאָרוֹ בְּרִשְׁעוֹתָן (צַדִּיק קמח).

[י] כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם רָשָׁע - עַל־יָדֵי 'הַבֵּל פִּיו',
נִתְגַּשֵּׁם (קַלְפָּה יא).

[יא] הַרְחַק מֵרְשָׁעִים, כִּדִּי שְׂלֵא תִתְפַּס
בְּעֲנָשָׁם (הַרְחַק־רְשָׁעִים ב).

[יב] מִי שֶׁעָרַב בְּעַד רָשָׁע, נּוֹפֵל לְיָדֵי 'תְּאוֹת־
נְאוּף', גַּם נּוֹפֵל לְ'חֻלְשָׁה' (הַרְחַק־רְשָׁעִים ח).

[יג] כְּשֶׁלֹּא תִחַבֵּר אֶת־עַצְמְךָ לְ'שִׁקְרָנִים'
הַיְדוּעִים לָךְ - עַל־יָדֵי־זֶה תִזְכֶּה לְהַבִּין אֶת
הַ'צְבוּעִים' (הַרְחַק־רְשָׁעִים יא).

[יד] מִי שֶׁשׁוֹנֵא אֶת הַמְּסִיתִים, בּוֹדֵאֵי לֹא
יִדְבַק בּוֹ דְבָרֵיהֶם (הַרְחַק־רְשָׁעִים יב).

[טו] מִי שֶׁמְרַחַק אֶת־עַצְמוֹ מֵרְשָׁעִים -
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לוֹ יְשׁוּעָה (הַרְחַק־
רְשָׁעִים יד).

[טז] תִּרְחִיק מִלְדוֹר בְּבֵית שְׂדֵר בּוֹ רָשָׁע
(הַרְחַק־רְשָׁעִים טז).

[יז] אֵל תִּדְבֵר עִם הַמְּסִיתִים, אֲפֹלוּ
לְהוֹכִיחֵם וּלְקַרְבֵּם (הַרְחַק־רְשָׁעִים יז).

[יח] הַתְּחַבְּרוֹת רְשָׁעִים, מְזִיק לְעִבּוּד־ת־
הַשָּׁם־יִתְבַּרַךְ (הַרְחַק־רְשָׁעִים יח).

[יט] נָאָה וּמִתְקַבֵּל לְקְדוּשַׁי־הַשָּׁם, שִׁיעֲשׂוּ
מְסָדֶךָ וּמִגְוֶה, עַד שֶׁמִּמֶּנּוּ יִבְרַח כָּל אִישׁ מִצִּיק
וְרָשָׁע (הַרְחַק־רְשָׁעִים יט).

[כ] מִי שֶׁאֵינּוּ מִבִּין רִשְׁעַת הַרְשָׁעִים
הַצְבוּעִים, הוּא מְתַעֵב (הַרְחַק־רְשָׁעִים ח"ב א).

[כא] הַ'צְבוּעִים' גּוֹרְמִים 'כְּאֲב־עֵינִים',
לְהַמּוֹרְעִים הַטּוֹעִים בָּם (הַרְחַק־רְשָׁעִים ח"ב ב).

[כב] צָרִיךְ אָדָם לְשָׁמֵר אֶת־עַצְמוֹ: מְלַנְשַׁק
אֶת־עַצְמוֹ עִם רְשָׁעִים! - כִּי עַל־יָדֵי

"אַרְבַּעַת מַלְכִים – וַיָּבֵס וַיַּרְדֵּם"
(בְּרֵאשִׁית יד, ט"טו)

נג.

(ח"א ל, ד-הו; ח"א קלה)

לְבוֹא לְהַשְׁכִּיל־הַתְּחִתּוֹן, 'הַכְּמַה־תְּתָאָה'
– אִי־אֶפְשָׁר פִּי אִם עַל־יַדֵּי "שֵׁנָא
בְּצַע" (שְׁמוֹת יח, כא; מְשָׁלֵי כח, טז), שֵׁי־שֵׁנָא
הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשֵּׁנָאָה וְכוּ'. פִּי "הַשְׁכִּיל־
הַתְּחִתּוֹן הוּא מְסֻטְרָא דְּמַלְכוּת (זַחְר־חֲדָשׁ ח"א
נז); וְכֵן "שֵׁנָא בְּצַע, הוּא מְסֻטְרָא דְּמַלְכוּת"
(תְּקוּנֵי־זַחַר קכא):.

וּמִי שֵׁי־שֵׁנָא לֹא אֹתוֹ הַכְּמַה, צָרִיךְ
לְהַמְשִׁיךְ לְתוֹכָהּ 'חֵיווּת'. וְעַקֵּר הַ'חֵיווּת'
הוּא מֵ'אוֹר־הַפְּנִים'.

וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת,
בְּחֵינּוֹת 'הַכְּמַה־תְּתָאָה', אֶל 'אוֹר־
הַפְּנִים' הַמְּאִיר בְּ'שִׁלְשִׁי־דְּגָלִים' וְכוּ'.

וְלַפְעָמִים שְׁנוּפֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם בְּחֵינּוֹת
הַמַּלְכוּת־דְּקַדְשָׁה, בְּחֵינּוֹת
'הַכְּמַה־תְּתָאָה' – לְגָלוּת שָׁל אַרְבַּע
מַלְכוּתוֹת וְכוּ'.

וּמִי יָכוֹל לְסַבֵּל קוֹל הַצִּעְקָה וְהַזְעָקָה
הַגְּדוֹלָה, כְּשֵׁנוּפֵל הַמַּלְכוּת בִּינֵיהֶם
חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת לְחַתּוֹךְ וּלְהַבְדִּיל אֶת הַמַּלְכוּת
מִבֵּין הַ'אַרְבַּע גְּלוּתוֹת, וּלְהַעֲלוֹתָהּ
מִשָּׁם. וְעַקֵּר עַל־יָתֵהּ, עַל־יַדֵּי בְּחֵינּוֹת הַ'חֲסָד'
וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן 'אַבְרָהָם' הָיָה 'אִישׁ חֲסָד', וְהָיָה
מִשְׁתַּדֵּל תְּמִיד לַעֲשׂוֹת 'חֲסָד' –
כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת מֵהֶם. וְעַל־כֵּן "רַדְף
אַחַר הָאַרְבַּעַת מַלְכִים" (בְּרֵאשִׁית יד, ט"טו), כְּדֵי
לְהַכְנִיעֵם – שֶׁהֵן בְּחֵינּוֹת הַ'אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת
דְּסֻטְרָא־אַחְרָא'.

הַ'נְּשִׁיקָה', נַעֲשֶׂה בִּינֵיהֶם 'הַתְּקַשְׁרוֹת' גַּם
לְאַחַר מִיתָהּ (הַרְחַקְת־רְשָׁעִים ח"ב ג).

[כג] יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם 'מִינִים וְאַפִּיקוֹרְסִים'
גְּדוֹלִים, אָבָל הֵם אֵינָם מְגַלִּים אֶת
'אַפִּיקוֹרְסוֹת', וְאִין בְּרֵאֲדָם יוֹדַע לְשָׁמֹר אֶת־
עַצְמוֹ. אָבָל עַל־יַדֵּי 'מַדַּת־הַצְּנִיעוּת', אָדָם
נִצּוֹל מֵאֲלוֹ הַ'אַפִּיקוֹרְסִים' (הַרְחַקְת־רְשָׁעִים ח"ב
ד).

[כד] הַרְשָׁעִים אֵינָם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ
מֵעֲבוֹדָתָנוּ בְּעִבְרוֹת שְׁעוֹבֵרִים, כְּמוֹ
שֶׁמְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ בְּמַצּוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים,
בְּשִׁבְלִיָּה (סְנֵהֲדָרִין נח): "גּוֹי שֶׁשָּׁבַת חֵיב
מִיתָה" (הַרְחַקְת־רְשָׁעִים ח"ב ה).

"וַיָּבֵאוּ אֶל עֵין מִשְׁפָּט הוּא קַדְשׁ" (בְּרֵאשִׁית יד, ז)

נא.

(ח"א ב, ה)

עַקֵּר הַ'מַּחְשְׁבוֹת־זְרוֹת', הֵם עַל־יַדֵּי 'קַלְקוּל'
הַמְּשַׁפֵּט' – כִּי 'מִשְׁפָּט' הוּא בְּחֵינּוֹת
'עֵינִין', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, ז): "וַיָּבֵאוּ אֶל
עֵין מִשְׁפָּט". וְעַל־יַדֵּי 'קַלְקוּל מִשְׁפָּט', בָּא
קַלְקוּל לְ'עֵינִין', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים טז, יט): "כִּי
הִשְׁחָד יַעֲוֹר עֵינֵי חֲכָמִים" – זֶה בְּחֵינּוֹת
'מַחְשְׁבוֹת־זְרוֹת' שֶׁבַתְּפֹלָה וְכוּ'.

נב.

(ח"א מח)

"קַדְשׁ" (בְּרֵאשִׁית יד, ז; דְּבָרִים לב, נא), תְּרַגְּמוּ:
"רְקָם" – לְשׁוֹן 'רְקָם' וְ'צִיר'
[תְּרַגְּמוּ שְׁמוֹת כו, לו: "מַעֲשֵׂה רְקָם" – "עוֹבֵד צִיר"),
בְּחֵינּוֹת 'צִיר' (עֵין בְּפָנִים).

כִּי 'אַבְרָהָם' הָיָה 'שׁוֹנֵא מְמוֹן', כִּי מֵאִם
 'מְמוֹן סְדוּם', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
 "אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּף וְכוּ', וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
 הֶעֱשִׂיתִי אֶת אַבְרָם". כִּי "אַבְרָהָם תִּקַּן
 שְׁחֵרִית" (בְּרֵכוֹת כו:), בְּחִינַת 'הֶכְמָה-תִּתְּאָה',
 שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁחֵרוֹת' (עֵינן בְּפָנִים), שְׁזוּכִין
 עַל-יְדֵי "שׁוֹנֵא בְּצַע" פּנ"ל.

וְעַל-כֵּן יֵצֵא מ'אַבְרָהָם': (א) 'יִצְחָק'. (ב)
 'יִשְׁמַעֵאל'. (ג) 'יַעֲקֹב'. (ד) 'עֵשָׂו'. -
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד 'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת שֶׁבִקְדֻשָּׁה' (פְּרִי-
 עֵץ-חַיִּים, חֲג המצות פ"ז).

וְהוּא בְּבַחֲינַת (תְּהִלִּים לז, לב): "צוֹפֵה רָשָׁע
 לְצַדִּיק" - 'אַבְרָהָם' וְכוּ'. "ה' לֹא
 יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדוֹ" (שָׁם), בְּבַחֲינַת (דְּבָרִים לב, מא):
 "וְתֹאחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יְדֵי".

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵשׂ מִשְׁפָּטוֹ מִמֶּנּוּ
 זְמַן רַב, עַד זְמַן 'מִשְׁחָה רַבְּנוֹ'
 עָלְיוֹהֶשְׁלוֹם.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה נִקְרָא: "פְּלִיט", בְּבַחֲינַת
 (אִיּוֹב כג, ז): "וְאַפְלָטָה לְנֶצַח
 מִשְׁפָּטִי" - שֶׁנִּמְלֵט מִהַמִּשְׁפָּט זְמַן כְּבִיר.

"וַיָּבֵא הַפְּלִיט" (בְּרֵאשִׁית יד, יג)

"וַיָּבֵא הַפְּלִיט" - לְפִי פְּטוּטוֹ זֶה עוֹג שְׁפֵלֵט מִן
 הַמְּלַחְמָה. וּמִדְרַשׁ בְּרֵאשִׁית-רַבָּה (מב, ח): "זֶה עוֹג
 שְׁפֵלֵט מִדוֹר-הַמְּבוּל וְכוּ', וּמִתְפַּוֵּן שִׁיִּהְרַג אַבְרָם
 וַיִּשָּׂא אֶת שְׂרָה". (רש"י; בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מב, ח; תַּרְגוּם יוֹנָתָן)

"וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעֵבְרִי" (בְּרֵאשִׁית יד, יג)

נה.

(ח"א סד, ב)

עַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים "עֵבְרִיִּים" (שְׁמוֹת ג,
 יח; ה, ג; ז, טז; ט, א-יג; י, ג) - עַל-שֵׁם
 שֶׁהֵם 'עוֹבְרִים' בְּאִמּוּנָתָם עַל כָּל הַחֲכָמוֹת,
 וְאַפְלוּ עַל הַחֲכָמוֹת שְׂאִינָם חֲכָמוֹת, הֵינּוּ:
 ה'אֶפִיקוֹרְסוֹת' הַבָּא מ'חֲלָל-הַפְּנוּי'.

וְעַל-כֵּן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ נִקְרָא (שְׁמוֹת ג, יח):
 "אֱלֹהֵי הָעֵבְרִיִּים", מְלִשׁוֹן (יְחוּשֵׁעַ
 כד, ג): "עֵבֶר הַנֶּהָר", לְשׁוֹן 'צַדִּיק'. הֵינּוּ:
 ש'אֱלֹקוֹתוֹ' מְסַבֵּב גַּם עַל ה'חֲלָל-הַפְּנוּי' הַבָּא
 עַל-יְדֵי ה'צִמְצוּם' שְׁצִמְצַם ה'אֹר' לְצַדִּיק.

וְעַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים 'עֵבְרִיִּים' -
 שֶׁעַל-יְדֵי אִמּוּנָתָם שְׁמֵאֲמִינִים
 שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ "אֱלֹהֵי הָעֵבְרִיִּים" - הֵם
 'עוֹבְרִים' עַל-כָּל הַחֲכָמוֹת, וְעַל מֵה שְׂאִינָם
 חֲכָמוֹת פּנ"ל.

נד.

(ח"א נה, ט)

אֶפְלוּ 'מֹשֶׁה רַבְּנוֹ' עָלְיוֹהֶשְׁלוֹם הָיָה יָרָא
 מ'עוֹג מְלַךְ הַבְּשָׁן', כִּי 'אַחִיזַת עוֹג'
 הָיָה סְמוּךְ ל'יַמִּין', שֶׁהִיא 'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל'.

עַד שֶׁהִבְטִיחוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בַּמִּדְבָּר כא,
 לד; דְּבָרִים ג, ב): "אֵל תִּירָא אֹתוֹ", כִּי אָמַר:
 "הָא יַמִּינָא דִּילִי אֶסְתַּלַּק" (זֶהַר חֲקַת קַפְד:).

"וְעוֹג אַחִיזַתוֹ בְּיַמִּין, שֶׁהוּא מִבְּנֵי בֵיתֵא
 דְּאַבְרָהָם" (זֶהַר חֲקַת שָׁם), וְאַרְצוֹ
 סְמוּךְ ל'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל', וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה יָרָא
 מֹשֶׁה מִמֶּנּוּ לְהַתְּנָרוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה בְּחִינַת רָשָׁע כְּעוֹג, נִקְרָא
 'פְּלִיט', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית
 יד, ג): "וַיָּבֵא הַפְּלִיט" - "זֶה 'עוֹג', שְׂרָצָה
 שִׁיִּהְרַג אַבְרָהָם וַיִּשָּׂא אֶת שְׂרָה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
 מב, ח).

"וַיִּרְק אֶת חֲנִיכָיו" (בְּרֵאשִׁית יד, יד)

"חֲנִיכָיו" - זֶה אֱלִיעֶזֶר שֶׁחָנְכוּ לְמַצּוֹת. (רש"י)

נו.

(ח"א יא, א)

"אָמְרֵי אָנָשִׁי: לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל"
 [לְעִיר שְׁגָדַל שֵׁם יִרְק הַרְבֵּה, הָבֵא יִרְק שְׁלֹף
 לְמַכֵּר] [מְנַחֵת פּוּה]. **"אָמְרֵי אָנָשִׁי" - שְׁעַל-יָדֵי**
הָאֲמִירוֹת' וְהַדְּבוּר שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, יָאִיר
לוֹ הַדְּבוּר לְכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

"לְמָתָא יִרְקָא" - לְמְקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. "יִרְקָא" - הוּא
בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמְדָּרָשׁ
(בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מַג, ב - עַל בְּרֵאשִׁית יד, יד): "וַיִּרְק אֶת
חֲנִיכָיו" - "אֲזַרְיָקוֹן בְּפָרְשַׁת שׁוֹפְטִים" [וַיִּנְן]
בְּמָה שֶׁפָּתוּב בְּפָרְשַׁת שׁוֹפְטִים: "שֶׁהֲוִיָקוֹן מַעֲבְרוֹת
שְׁבִינִים", הֵינֵנו: 'שֶׁאֲרָזִם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה'.

כִּי 'פָּרְשַׁת שׁוֹפְטִים' נֶאֱמַר עַל 'תְּשׁוּבָה'
(דְּבָרִים כ, ח): "מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ
הַלֵּבָב", "הֵיָרֵא מַעֲבְרוֹת שְׁבִינֵי" (סוּטָה מַג).

וְזֶה: "יִרְקָא שְׁקָל" - בְּחִינַת 'תְּשׁוּבַת-
הַמְּשָׁקָל' - שֶׁהַדְּבוּר יָאִיר לוֹ שְׂיֻכַּל
לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשָׁקָל'.

נד.

(ח"א יב, ד)

"וַיִּרְק אֶת חֲנִיכָיו" (בְּרֵאשִׁית יד, יד).
'אֲבָרְהָם', הוּא בְּחִינַת 'יְמִין', בְּחִינַת
'חֲבוּק'.

"וַיִּרְק" - זֶה בְּחִינַת "קוֹ הַיִּרְק שֶׁמְקִיף אֶת
כָּל הָעוֹלָם" (חֲגִיגָה יב).

ו"חֲנִיכָיו" - זֶה בְּחִינַת 'חֲסָדִים', כְּמוֹבֵא
בַּמְדָּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מַג, ב):

"לְשׁוֹן 'חֲנִיכָתוֹ' (גִּטִּין פ"ט מ"ח - כְּנֻיּוֹ), שֶׁשְּׁמֹן
אֲבָרְהָם כְּשֵׁמוֹ" [כָּלֶם הָיוּ גֵרִים, וְנִקְרְאוּ 'אֲבָרָם' כְּשֵׁמוֹ
(מִתְנֻזֹת-כְּהוֹנָה)].

הֵינֵנו: ש'קוֹ-הַיִּרְק', מְבַחֲיֵנַת: "אֲנִי
חֲבֻצֶלֶת" (שִׁיר-הַשִּׁירִים ב, א), בְּחִינַת
"יִרְקָה כְּחֻצֶלֶת" (זֹהַר וַיְחִי רַכָּא. אָמוֹר קִז),
בְּחִינַת "אֶסְתֵּר יִרְקֶרֶת" (מְגִלָּה יג) - זֹאת
עֲלֶיהָ יֵשׁ ל'שְׂכִינָה' עַל-יָדֵי 'חֲבוּק יְמִין' (עֵין
בְּפָנִים).

וְזֶה בְּחִינַת (בְּבֵרֵא-בְתָרָא עג): "וּמִזְרַק מֵהָאִי
לְהָאִי" - שְׂיֻמְשִׁיךְ 'קוֹ יִרְק' מֵהָאִי,
בְּבַחֲיֵנַת: "וַיִּרְק אֶת חֲנִיכָיו".

נח.

(ח"א לא, ה)

יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת 'בְּרִית': (א) בְּחִינּוֹת
'אֲבָרְהָם', (ב) בְּחִינּוֹת אֱלִיעֶזֶר.
'אֲבָרְהָם' הוּא 'בְּרִית-עֶלְאָה' וְכוּ'.

וְאֱלִיעֶזֶר' הוּא 'בְּרִית-תְּתָאָה' - בְּבַחֲיֵנּוֹת
(שְׁמוֹת כג, כא): "כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ",
"שְׁמוֹ כְּשֵׁם רַבּוֹ" (סְנֵהֲדָרִין לח), שֶׁהוּא 'חֲנוּךְ'
'מִט'ט' (זֹהַר בְּרֵאשִׁית כז. בְּלֶק קפס: תְּקוּנַי-זֹהַר קִיט:
זֹהַר-חֲדָשׁ רוֹת). בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית יד, יד): "וַיִּרְק
אֶת חֲנִיכָיו", בְּחִינּוֹת (מְשָׁלִי כב, ז): "חֲנֹךְ
לְנֶעֱר" וְכוּ' (עַל-פִּי רַש"י בְּרֵאשִׁית שָׁם: "חֲנִיכָיו - זֶה
אֱלִיעֶזֶר שֶׁחָנְכוּ לְמַצּוֹת").

"וַיִּרְדֹּף עַד דָּן" (בְּרֵאשִׁית יד, יד)

"עַד דָּן" - שָׁם תִּשָּׁשׁ כּוּחַ, שֶׁרָאָה שֶׁעֲתִידִין בְּנֵי
לְהַעֲמִיד שָׁם עֲגָל. (רש"י: סְנֵהֲדָרִין צו.)

"וַיִּרְדֹּף עַד דָּן" - שָׁם עֲבוּדַת-כּוֹכָבִים הִיא
[שֶׁעֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיד שָׁם], וּמִכָּה מִלְּפָנֶיהָ
וּמֵאַחֲרֶיהָ [שֶׁעֲבָרָה זוֹ גּוֹרְמַת, שֶׁתָּבֵא פְּרַעֲנוֹת עַל-יְדֶיהָ,
לְפָנֶי הַיּוֹתֵה בְּעוֹלָם, וְגַם אַחֲרֵי כֵן]. מִכָּה מִלְּפָנֶיהָ

(בראשית יד, ד): "וַיִּרְדֹּף עַד דָּן". וּמִכָּה מֵאַחֲרֶיהָ (ירמיהו, טו): "מִדָּן נִשְׁמַע נִחְרַת סוּסוֹ". (בראשית-רבה מג, ב)

ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' - זֶה נַעֲשֶׂה רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'אַבְרָהָם אִישׁ הַחֶסֶד', עַל-יְדֵי שֵׁי"מ מְטָה כִּלְפֵי חֶסֶד" (ראש-השנה יז).

נט.

(ספֿר-הַמְדוּת, אָמוּנָה ח"ב א)

לְפַעֲמִים אָדָם בָּא לְאִיזָהוּ מְקוֹם, וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר בְּזֶה הַמְּקוֹם. יָדַע: שֶׁזֶה הַמְּקוֹם הָיָה בּוֹ אֲבוֹתָיו, וְנִפְלַל לָהֶם אִיזָה כְּפִירָה, אוֹ בְּנָיו יָבוֹאוּ בַּמְּקוֹם הַזֶּה לְאִיזָה כְּפִירָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא סוֹבֵל עִכְשָׁו צַעַר בַּמְּקוֹם הַזֶּה. [הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל, צִיָּן לִבְרֵאשִׁית-רַבָּה הַנ"ל].

"וַיִּחַלַּק עֲלֵיהֶם לֵילָה" (בראשית יד, טו)

ס.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂכַמַּת-הַבְּקָר א, יג)

"בְּחֻצוֹת-הַלֵּילָה, אִזּוֹ הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל בְּתַכְלִית הַמַּעוֹט, כִּידוּעַ. וְאִזּוֹ הִיא בְּבְחִינַת נְקֻדָּה לְבַד" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שַׁעַר תְּקוּנַת-חֻצוֹת פ"ב).

וְאִזּוֹ הוּא הַתְּגַבְרוֹת הַשְּׁנָה, וְאִזּוֹ דִּיקָא צְרִיךְ כָּל אֶחָד מִי שֶׁנּוֹגֵעַ יְרֵאת-הַשֵּׁם בְּלִבּוֹ - לְהַתְּגַבֵּר בְּהַתְּגַבְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד, לְהַתְּעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה אִזּוֹ. וְזֶה בְּחִינַת שְׂמַתְעוֹרְרִים מִתְּקַף הַשְּׁנָה וְהַסְטָרָא אַחֲרָא עַל-יְדֵי 'נְקֻדָּה-טוֹבָה' לְבַד וְכו'.

וְעַל-כֵּן הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּלְחַם סוּד חֻצוֹת, הָיָה 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם, בְּעַת שֶׁנִּלְחַם עִם הַמְּלָכִים וְהֵצִיל אֶת לוֹט, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית יד, טו): "וַיִּחַלַּק עֲלֵיהֶם לֵילָה" וְכו'.

כִּי עֵקֶר בְּחִינּוֹת 'חֻצוֹת', דְּהֵינּוּ: לְשַׁבֵּר תְּקֵף הַשְּׁנָה, לְשַׁבֵּר הַלֵּילָה וְהַחֲשׂוֹף, עַל-יְדֵי

כִּי אַבְרָהָם רָדַף אַחֲרֵי הַמְּלָכִים לְהֵצִיל אֶת לוֹט, בְּשִׁבִיל ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' שֶׁהָיָה בְּלוֹט. וְעַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁלוֹט הָיָה רָשָׁע - מְסַר אַבְרָהָם נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִילוֹ לְהֵצִילוֹ, בְּשִׁבִיל ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' שֶׁהָיָה בּוֹ, כִּי מִמֶּנּוּ יֵצֵא 'רוֹת', שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה 'יְדוּד-מְשִׁיחַ', שֶׁהוּא עֵקֶר וְשֵׁרֶשׁ ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה'.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר בְּוִנַת הַמְּלָכִים הָיָה: לְהַרְגֵּן אֶת לוֹט! - כִּי כָּל בְּוִנַת הַסְטָרָא אַחֲרָא הוּא, לְהַתְּגַבֵּר עַל בְּחִינַת ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

אָבֵל ה' לֹא יַעֲזֹבָנָה בְּיָדָם, וְנָתַן כַּח לְבְּחִינַת 'אַבְרָהָם', בְּחִינַת 'חֶסֶד', לְהֵצִיל אֶת לוֹט', עַל-יְדֵי ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָרַג אֶת הַמְּלָכִים.

כִּי עַל-יְדֵי שְׂדָנִים לְכַף-זִכּוֹת, וּמוֹצָאִים ה'נְקֻדָּה-טוֹבָה' אֶפְלוּ בְּרָשָׁעִים - עַל-יְדֵי זֶה נִכְנַע הַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי הָרַע נִדְּחָה מִפָּנֵי מַעַט הַטוֹב.

"וַיִּרְדֹּפֶם עַד חוֹבָה" (בראשית יד, טו)

קָרָאוּ "חוֹבָה" - עַל-שֵׁם עִבּוּד-הַזָּרָה שֶׁעֲתִידָה לְהִיוֹת שָׁם. (רש"י: תַּנְחוּמָא לְדִלְקָה יג)

סא.

(ח"א כג, ה)

'עֲבוּדַת-אֱלֹהִים' הִיא "חוֹבָה" (לְשׁוֹן הַפְּסוּק בְּרֵאשִׁית יד, טו) - שֶׁמְכַרְעַת אֶת הַכֹּל לְכַף-חוֹבָה, וְכָל הַמִּתְדַבְּקִין בָּהֶם 'בְּעַלְיֵי-חוֹבוֹת'.

כְּמוֹ שְׁאֵנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ: שְׂזֵה הַמַּשָּׂא תְלוּי
בְּצוּאָר בְּנֵי־אָדָם, שְׂאִין מִסְתַּפְקִין
בְּמִמוֹנָם, וְלוֹוִין מִמוֹן מֵאַחֲרֵים, וְנִדְמָה לָהֶם
שְׂמֻשְׁתִּכְרִין הַרְבֵּה, וְאַחֲרֵיכֶן מֵתִים 'בְּעֵלֵי־
חֹבוֹת'.

וְאִם אֵינָם מֵתִים 'בְּעֵלֵי־חֹבוֹת', הֵם
בְּחֵייהֶם 'בְּעֵלֵי־חֹבוֹת', וּמִטְרִיחִים אֶת
עַצְמָם בְּטְרָחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְכָּנִים עַצְמָם
בְּסִכְנַת־דַּרְכֵים, בְּשִׁבִיל שְׂכָר מְעֻט, בְּשִׁבִיל
לְשֵׁלֶם חוֹב אֲבִיהֶם, חוֹב 'עֲבוּדָה־זָרָה' וְכוּ'.

"וַיֵּשֶׁב אֶת כָּל הָרֶכֶשׁ, וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו
וְרִכְשׁוֹ הִשִּׁיב, וְגַם אֶת הַנְּשִׁים וְאֶת הָעַם"
(בְּרֵאשִׁית י"ד, טז)

רַבֵּי יוֹדֵן אָמַר: אֲנָשִׁים וְנָשִׁים הִשִּׁיב, וְטוֹף לֹא
הִחְזִיר, עֲמִדוֹ וְנִתְגַּדְּרוּ וְנִגְדְּרוּ עֲרוֹת אֲבוֹתֵיהֶם.
(בְּרֵאשִׁית י"ד, טז)

סב.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אֲבֻדָה ח"ב א)

מִי שְׂמַחְזִיר אֲבֻדָה לְבָעֵלִים - בְּפֶחַ הַזֶּה
מְגִיר גְּרִים. [הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל, צִנּוֹן
לְבֵרֵאשִׁית־רַבָּה הַנִּלְכָּל].

"וּמִלְכֵי צָדֵק מְלָךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לְחֵם וַיִּין, וְהוּא
כֹּהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן, וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר: בְּרוּךְ אַבְרָם
לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם וְאַרְצָ" (בְּרֵאשִׁית י"ד, יח-יט)

סג.

(ח"א לד, ז)

בְּשִׁמְקֹשֶׁר ה' לֵב, הֵינּוּ בְּחֵינַת 'זָא"ו' -
לְהַי"ו"ד', הֵינּוּ 'נִקְדָּה', שֶׁהוּא
בְּחֵינַת 'צָדִיק', שֶׁשָּׁם ה' אֹזֶר הָאֱהָבָה
הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה. אָזִי נִתְבַטַּל ה' אֱהָבוֹת־
רְעוֹת, הֵינּוּ: ה' חֲרָפוֹת, הֵינּוּ: עֲרֻלַת לֵב.

כִּי ה' צָדִיק, שֶׁהוּא 'נִקְדָּה', שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה
ה' אֱהָבָה־הַקְּדוּשָׁה, יֹאִיר לְהַי"ו"ו, שֶׁהוּא
בְּחֵינַת 'לֵב'. וְנִתְבַטַּל ה' חֲרָפָה, הֵינּוּ: עֲרֻלַת
לֵב. כִּי "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה" (מִשְׁלֵי
י, יב) - כִּי שָׁם שׁוֹרָה אֱהָבָה הַקְּדוּשָׁה.

וְזֶהוּ שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (נִדְרִים לב:): "בְּקֹשׁ
הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא כֹהֵנָה
מִשָּׁם, וּבְשִׁבִיל שֶׁהַקְּדִים בְּרַפַּת אַבְרָהָם
לְבִרְפַת הַמָּקוֹם (בְּרֵאשִׁית י"ד, יח), נִטְלָה מִשָּׁם
וְנִתְּנָה לְאַבְרָהָם, שְׁנֹאֵמַר (תְּהִלִּים ק"י, ד): "אֲתָה
כֹּהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתֵי מִלְכֵי צָדֵק".

וְזֶהוּ כִּשְׁהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא נִתֵּן ה' כֹּהֵנָה'
לְפִינְחָס', אָמַר: "הֵנְנִי נִתֵּן לֹא אֶת
בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (בְּמִדְבָר כה, יב).

כִּי ה' כֹּהֵנָה' הִיא בְּחֵינַת 'אֱהָבָה', הוּא
'אַבְרָהָם' - שׁוֹרָה בְּמָקוֹם 'בְּרִית שְׁלוֹם',
הֵינּוּ: "צָדִיק יִסוּד עוֹלָם" (מִשְׁלֵי י, כה).

סד.

(ח"א לה, ה)

'מְלָכוֹת', הוּא בְּחֵינַת 'יְרוּשָׁלַיִם', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ד, יח): "וּמִלְכֵי
צָדֵק מְלָךְ שָׁלֵם", וְתִרְגּוּמוֹ: "מִלְכָּא
דִּירוּשָׁלַם". וְהִיא בְּחֵינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(יִשְׁעִיָּה א, כו): "עִיר הַצָּדֵק קִרְיָה נְאֻמָּנָה".

סה.

(ח"א עד)

ה' מְלָכוֹת' נִקְרָא 'צָדֵק', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (פֶּתַח־
אֲלִיָּהוּ, תְּקוּנֵי־זֶהַר י"ז): "צָדֵק
מְלָכוֹתָא קְדִישָׁא". בְּחֵינַת (בְּרֵאשִׁית י"ד, יח):
"וּמִלְכֵי צָדֵק מְלָךְ שָׁלֵם".

סו.

(ח"א פ)

'יְרוּשָׁלַיִם' הוּא בְּחֵינַת 'דְּבוּר', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ד, יח): "וּמִלְכֵי

"וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל" (בראשית יד, כ)

ענייני 'מעשור' – נמצאים בפרשת ראה, בפסוק (דברים יד, כב): "עשור תעשור את כל תבואת זרעך"

"ויאמר אברם אל מלך סדם וגו'. אם מחוט ועד שרוך נעל, ואם אקח מפל אשר לך, ולא תאמר אני העשרתי את אברם" (בראשית יד, כב-כג)

ס.ט

(ח"א ל, ו)

'אברהם' היה 'שונא ממון', פי 'מאס ממון סדום', כמו שפיתוב (בראשית יד, כג): "אם מחוט ועד שרוך וכו', ולא תאמר אני העשרתי את אברם". פי 'אברהם תקן שחרית' (ברכות כו:), בחינת 'הכמה-תתאה', שהוא בחינת 'שחרות' (עין בפנים), שזוכין על-ידי "שונא בצע". (עין לעיל בפסוק (בראשית יד, טו): "ויבם וירדפם").

ע.

(ח"א לה, ט)

"בשכר שאמר אברהם (בראשית יד, כג): 'מחוט ועד שרוך נעל, זכו בניו לשני מצוות: לחוט של תכלת, ול'רצועות של תפלין'" (סוטה יז, ח'לין פט.). – "ועד שרוך נעל", תרגומו: "ערקתא דמסאני".

וזה (בבא-בתרא כא): "כד תמחי לינוקא, לא תמחי אלא בערקתא דמסאני".

הינו: כשאתה רוצה לשמר "המאור הקטן" (בראשית א, טז), בחינת 'ינוקא', הינו: 'משא-ומתן באמונה', שלא יינקו ממנה החיצונים.

לא תוכל אלא "בערקתא דמסאני", הינו: רצועות של תפלין' – הינו: שתמשיך

צדק מלך שלם", ותרגם אונקלוס: "מלפא דירושלים". ו'צדק' הוא בחינת ה'דבור', כמו שפיתוב (תהלים נח, ב): "צדק תדברון".

ס.ז.

(ח"ב ז, יא)

"ומלכי צדק מלך שלם הוציא להם וייו, והוא כהן לאל עליון" (בראשית יד, יח).

"מלכי צדק מלך שלם" – זה בחינת 'מלכות'.

"הוציא להם וייו" – הינו בחינת 'פרנסה' שנמשך על-ידי ה'מלכות'.

"והוא כהן" – זה בחינת 'כהנה', שהוא בחינת 'פלליות בן ותלמיד', שמשם נמשך ה'פרנסה' על-ידי ה'מלכות'.

"ויברכהו ויאמר: ברוך אברם לאל עליון,

קנה שמים וארץ" (בראשית יד, יט)

אמר רבי יצחק: היה מקבל את העוברים ואת השבים, ומשהיו אוכלים ושותין, היה אומר להם: "ברכו!" – והן אומרים לו: "מה נאמר"? – והוא אומר להם: "אמרו: ברוך אל עולם שאכלנו משלו!" – אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: "אני לא היה שמי נפר לבריותי, והפרת אותי בבריותי, מעלה אני עליך: כאלו אתה שתף עמי בבריתו של עולם". ה'דא הוא דכתיב (בראשית יד, יט): "קנה שמים וארץ". (בראשית-רבה מג, ז)

ס.ח.

(ספר-המדות, אכילה ח"ב ג; מריבה ח"ב ז)

על-ידי 'ברפת-המזון' – נתודע השם-יתברך בעולם. [הרב מטשעהרין ז"ל, צין לבראשית-רבה הנ"ל].

‘חֲשַׁמ״ל מ״בִּינָה לְבֵא” (תקוני־זהר יז. פתח אליהו),
לְהַלְבִּישׁ אֶת הָאִמּוֹנָה (עין בפנים).

עא.

(ח"א ס.ד)

בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה לֹא נִזְכָּר ‘עֲשִׂירוֹת, כִּי־
אִם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. דְּהִינּוּ: אֵצֶל
‘סְדוּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג): “וְלֹא
תֹאמַר אֲנִי הָעֲשֵׂרֶתִי אֶת אַבְרָם”. וְאֵצֶל
‘רְחֵל וְלֵאָה וְכוּ’, וְאֵצֶל ‘שְׁקֵלִים’ וְכוּ’.

כִּי “שְׁלִישׁ שְׁבַפְרָקִמְטִיא” (בְּבֵא־מִצְיָעָא מ.ב) –
הוּא כְּנֶגֶד הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֵצֶל
סְדוּם, כִּי בְּ‘סְדוּם’ כְּתִיב (אִיּוֹב כח, ד):
“הַנִּשְׁפָּחִים מִנִּי רָגַל”, כִּי הֵם רָצוּ לְבַטֵּל
הַ‘מִּשְׁאֵל־וּמְתָן’ שֶׁהוּא בְּחִינַת ‘רָגַל’ וְכוּ’ – עַל־
כֵּן צָרִיךְ דְּוָקָא ‘מִשְׁאֵל־וּמְתָן’.

עב.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פְּדִיּוֹן פְּטֵר־חֲמוּר ב, בִּי־יב –
עַל־פִּי לְקוּטִי־מֹהֵר”ן ח"א ס, ‘פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן’)
יֵשׁ ‘הַתְּבוּנָנוֹת בַּתּוֹרָה’ – שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לְבֹא
לָזֶה, כִּי־אִם עַל־יַדִּי ‘עֲשִׂירוֹת גְּדוּלִי’
וְכוּ’. וְהַתְּבוּנָנוֹת הַנֶּ”ל, הוּא בְּחִינַת ‘תְּפִלִּין
מַחֲזִין’ וְכוּ’.

וְעַל־כֵּן “תְּפִלִּין שְׁלִי־ד קוֹדְמִין לְתְּפִלִּין
שְׁלִי־רֵאשׁ” (מְנַחוֹת לו. שְׁלַח־עֲרוּךְ
אַרְחֻחִים כח, ז) – כִּי ‘תְּפִלִּין שְׁלִי־ד’ הֵם
בְּ‘שְׂמֹאל’ – זֶה בְּחִינַת ‘עֲשִׂירוֹת הַנֶּ”ל, בְּחִינַת
(מְשָׁלִי ג, טז): “בְּשְׂמֹאֲלָהּ עֵשֶׂר וְכְבוֹד”, שְׁעַל־
יַדֵּי זֶה הָעֲשִׂירוֹת, זוֹכִין לְהַתְּבוּנָנוֹת הַנֶּ”ל
שֶׁהֵם בְּחִינַת ‘תְּפִלִּין שְׁלִי־רֵאשׁ’, כְּנֶ”ל.

וְזֶה שֶׁאָמַר אַבְרָהָם לְמֶלֶךְ סְדוּם (בְּרֵאשִׁית יד,
כג): “אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נֵעַל, וְלֹא
תֹאמַר אֲנִי הָעֲשֵׂרֶתִי אֶת אַבְרָם”. כִּי רַז”ל
דָּרְשׁוּ (סוֹטָה יז): “שְׁבִזְכוֹת זֶה, זָכוּ בְּנֵי

לְרִצּוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין, בְּזְכוֹת שֶׁאָמַר: ‘וְעַד
שְׂרוּף נֵעַל”.

וְזֶהוּ: “וְעַד שְׂרוּף נֵעַל, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הָעֲשֵׂרֶתִי” וְכוּ’. וּפְרַשׁ רַשִׁ”י:
“שֶׁכָּבַד הַבְּטִיחַ לִי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְעֲשִׂרְנִי”
(תַּנְחוּמָא לְךָ־לְךָ יג).

הִינּוּ: שֶׁאֲבָרְהֵם אָמַר: שֶׁכָּבַד הַבְּטִיחְנִי
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲזָכֶה לְעֲשִׂירוֹת־
דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת ‘תְּפִלִּין’, בְּחִינַת:
“שְׂרוּף נֵעַל” – עַל־כֵּן אֵינִי רוֹצֵה ‘עֲשִׂירוֹת
שְׁלִי’.

וְזֶהוּ: “וְעַד שְׂרוּף נֵעַל, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הָעֲשֵׂרֶתִי” – כִּי כָּבַד הַבְּטִיחְנִי הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ ‘עֲשִׂירוֹת־דְּקִדְשָׁה’, שֶׁהוּא בְּחִינַת
“שְׂרוּף נֵעַל”, בְּחִינַת ‘רִצּוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין’,
שֶׁזוֹכִין עַל־יְדוֹ לְהַתְּבוּנָנוֹת גְּדוּלִי, כְּנֶ”ל.

עג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, רֵאשִׁית־הַגָּז ג, יז – עַל־פִּי
לְקוּטִי־מֹהֵר”ן ח"ב ז, ‘כִּי מִרְחֻמָּם יִנְהַגִּם’)

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז”ל (סוֹטָה יז): “בְּשֶׁכַר שֶׁאָמַר
אַבְרָהָם אֲבִינוּ (בְּרֵאשִׁית יד, כג): “אִם
מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נֵעַל” – זָכוּ בְּנֵי לְחוּט שֶׁל
תְּכֵלֶת וְלְרִצּוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין”.

כִּי ‘צִיצִית וְתְּפִלִּין’, הֵם ‘כְּלָלִיּוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה כְּלָה’, שֶׁהוּא ‘כְּלָלִיּוֹת בֵּין
וְתַלְמִיד’.

כִּי ‘צִיצִית’ – הוּא בְּחִינַת ‘לְבוּשֵׁינִי’, בְּחִינַת
‘מְקִיפִין’, שֶׁמְכַנְּסִין בְּהַתְּלַמִּיד שֶׁהוּא
בְּחִינַת ‘מְלָכוֹת’, בְּחִינַת (ישעיהו ג, א): “מִלֵּא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”.

כִּי ‘קִדְשַׁת הַצִּיצִית’, הֵם בְּאַתְגְּלִיא, וְהַכֵּל
רוֹאִין אוֹתָן – שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת ‘תְּלַמִּיד’,
שֶׁהִשְׁגָּתוּ בְּחִינַת: “מִלֵּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ”,
בְּחִינַת (ישעיהו ג, א): “וְאָרְאָה אֶת הַ”.

"הַרְמַתִי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן כִּנְהַ שְׁמִים וְאֶרֶץ"
"בְּרֵאשִׁית יָד, כב) - עֲנִין הַרְמַת יָדִים בַּתְּפִלָּה"

אַרְמִית יָדִי בַצֵּלוֹ קָדַם ה' אֵל עֲלָאָה. (תְּרַגּוּם אוֹנְקֵלוֹס)
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַרְמִית יָדִי בַצֵּלוֹ לְקַמֵּי מַלְכָּא
מְדִישָׁא. דְּהָא תַנְיִנָן: אָסוּר לִיה לְבַר נִשְׁ לְאַרְמָא
יְדוּי לְעֵילָא, בַּר בַּצֵּלוֹ, וּבְבִרְבָּאן וְתַחְנוּנִים לְמַרְיָה.
דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית יד, כב): "הַרְמַתִי יָדַי אֶל ה' אֵל
עֲלִיּוֹן", וּמִתְרַגְּמִין: "אַרְמִית יָדִי בַצֵּלוֹ" - דְּהָא
אֶצְבָּעָאן דְּיָדִין מְלִין עֲלָאִין אִיתַּ בְּהוּ. וְהַשְׁתָּא אָנָּא
הָכִי עֲבִידָנָא וְכוּ'. (זֵהַר בְּלֶס קֶצֶה: - עִין גַּם זֵהַר יִתְרוֹ סו.)

עַד.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן סט)

"זָמְרוּ לִמִּי שְׁמֹנְצָחִין אוֹתוֹ וְשָׂמַח" (פְּסָחִים
ק"ט). - כִּי צְרִיכִין לְנַצַּח אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּכִיכּוֹל.

כִּי אַף-עַל-פִּי שְׁנַדְמָה לְהָאָדָם, שֶׁהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ רוֹצֵה לְקַרְבוֹ מִחַמַּת
שְׁקִלְקֹל הַרְבֵּה, וְגַם עִכְשָׁו אֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּרֵאוּי
כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ - אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם
לְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר, וְלִהְיוֹת עֲצוּם לְפָנָיו,
וְלִפְרֹשׁ כַּפָּיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ: "שִׁירַחַם עָלָיו
וַיִּקְרַבְהוּ לְעִבּוּדוֹתוֹ, כִּי אַף-עַל-פִּי-כֵן אָנִי
רוֹצֵה לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵלִי!"

נִמְצָא: שְׂרוּצָה לְנַצַּח אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
בְּכִיכּוֹל, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לוֹ
שְׂמֻחָה מְזֵה שְׁמֹנְצָחִין אוֹתוֹ בְּכִיכּוֹל.

עַה.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, נְפִילָה ח"א יב)

כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן שֵׁישׁ שָׁם רְשָׁעִים,
לְפַעֲמִים הֵם מְשַׁלְּכִין אוֹתוֹ
לְמַטָּה. וְהַסְגָּלָה לָזֶה: שִׁיגְבִיָּה יְדִיו לְמַעְלָה
בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

עו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרַפְתֵּי-הַשַּׁחַר ה, ק)

עַל-כֵּן "אֵין מְבָרְכִין אֶלָּא בְּנִשְׂיַאת-כַּפַּיִם"
- כִּי נִשְׂיַאת-כַּפַּיִם מוֹרָה, עַל גְּדֹל

אָבֵל תְּפִלִּין' - עֵקֶר קִדְשָׁתֶם שֶׁהוּא
הַפְּרָשִׁיּוֹת, הֵם גְּנוּזִים וְתַפְּוּרִים בְּתוֹךְ
הַבְּתִים - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁגָת הַבֵּן, בְּחִינַת
(הַקְּדַמְתֵּי-זֵהַר א:): "מָה חֶמֶת" וְכוּ', בְּחִינַת
(קִדְשַׁת פְּתָר; זֵהַר וְתַקּוּנִים): "אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ".

כִּי קִדְשָׁתֶם גְּנוּז מְאֹד, כִּי תְּפִלִּין' הֵם
'מַחִין עֲלִיּוֹנִים מְאֹד', בְּחִינַת בֵּן, בְּחִינַת
"אִיָּה" וְכוּ' כַּנ"ל - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה'.

וְעַל-כֵּן מִשֵּׁם נִמְשָׁכִין בְּחִינַת מְנַעְעִלִים,
שְׂסוּגְרִין הָאוֹר שֶׁלֹּא יֵצֵא לְחוּץ,
שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'שְׂתִיקָה-הָעֲלִיּוֹנָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין'. וְעַל-כֵּן "בְּזָכוֹת
שְׂרוּךְ נֵעַל, זָכוֹ בָּנִיו לְתַפִּלִּין".

וְזֵהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שַׁבָּת סא):
"בְּתַפִּלִּין כָּךְ מְנַעְעִלִים" - כִּי
ה'מְנַעְעִלִים' נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'מְקִיפֵי-הָעֲלִיּוֹנִים', בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה',
כַּנ"ל. [עִין עוֹד בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, יְבוּם ג, ח].

וְזֵהוּ שֶׁאָמַר אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יד, כב):
"הַרְמַתִי יָדַי אֶל ה' וְכוּ' אִם מַחוּט
וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל וְכוּ', וְלֹא תֹאמַר אָנִי
הָעֹשֶׂרְתִי אֶת אַבְרָם" - "כִּי אֵינִי רוֹצֵה
עֲשִׂירוֹת שְׁלֶךְ, כִּי כָּבֵד הַבְּטִיחֵנִי הַקְּדוֹשִׁי-
בְּרוּךְ-הוּא לְעֲשִׂרְנִי" (רַש"י; תַּנְחוּמָא לֶךְ-לֶךְ יג).

הֵינּוּ: שֶׁאֵנִי זוֹכֵה לְעֲשִׂירוֹת וּפְרֻנְסָה-
דְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'פְּלִלִיּוֹת בֵּן
וְתַלְמִיד', שֶׁהֵם בְּחִינַת "חוּט וְשְׂרוּךְ נֵעַל",
שֶׁהֵם 'צִיצִית וְתַפִּלִּין', שֶׁמִּשֵּׁם ה'פְּלִלִיּוֹת'
מְקַבֵּלַת ה'פְּרֻנְסָה', מִה'יָדִים שֵׁישׁ בָּיִם-
הַחֲכֵמָה, שֶׁשֵּׁם ה'אַרְתֵּי-הַרְצוֹן' הַמְּפֹלֵג
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן אֵינִי רוֹצֵה עֲשִׂירוֹת שְׁלֶךְ' - כִּי
"הַקְּדוֹשִׁי-בְּרוּךְ-הוּא הַבְּטִיחֵנִי
לְעֲשִׂרְנִי" עֲשִׂירוֹת-דְּקִדְשָׁה הַנ"ל.

עֵצָם הֶרְצוֹן וְהַשְׁתַּוְקוּת' בְּכָל לֵב לְהִשָּׁם-
 יִתְפָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת (אֵיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל
 כַּפֵּיִם אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם", בַּחֲיִנַת (דְּבָרִים לב, מ):
 "כִּי אִשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יְדֵי", בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים קלד,
 ב): "שְׂאוּ יַדְכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה'".

וּכְמוֹ שֶׁרֹאִין בַּחוּשׁ: שָׁמַי שְׁמֵשׁתוּקָק
 מֵאֵד לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ - אֲזִי מִגְּבִיחָה
 יְדִיו, וּפּוֹרֵשׁ כַּפָּיו, בְּבַחֲיִנַת (שֵׁם פח, י):
 "שִׁטְחֹתַי אֶלְיָךְ כַּפָּי", בַּחֲיִנַת (שֵׁם קמג, ו):
 "פְּרֻשַׁתִּי יְדֵי אֶלְיָךְ".

וְעַל-כֵּן 'בְּרַפְת־פְּהַנִּים', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת
 'הַמְשַׁכַּת הָאֶרֶת-הֶרְצוֹן' בְּהֶאֱרָחָה
 נִפְלְאָה, עַל-כֵּן הוּא בְּנִשְׂיֵאת-כַּפֵּיִם' דִּיקָא.
 גַּם מְרַמֵּז: שְׂאֵנוּ מְסַלְקִין יְדֵינוּ מִלְעַסְק
 בְּשׁוּם עֶסֶק וּמְלֹאכָה שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי
 הַיְדִים', רַק לְהַרִים יְדֵינוּ אֶל הַשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ
 תָּמִיד - זֶהוּ בַּחֲיִנַת 'תַּקְוַת הֶרְצוֹן'.

עז

(לקוטי-הלכות, ראש-השנה ו, ט)

עֶקֶר ה'תְּשׁוּבָה', שֶׁהוּא עַל-יְדֵי 'הַבְּקִשָּׁה
 וְהַחֲפוּשׁ' - הוּא עַל יְדֵי בַּחֲיִנַת 'יְדִים',
 שֶׁצְּרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּכָל
 לֵב, עַד שֶׁיִּפְרֹשׁ כַּפָּיו אֶלְיוֹ יִתְפָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת
 (תְּהִלִּים פח, י): "שִׁטְחֹתַי אֶלְיָךְ כַּפָּי", וּכְתִיב
 (ישעיה כה, יא): "וּפְרֹשׂ יְדֵיו בְּקִרְבּוֹ", שֶׁזֶהוּ
 בַּחֲיִנַת (אֵיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפֵּיִם".

עח

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגזג, יז)

"הִרְמַתִּי יְדֵי אֵל ה' אֶל עֲלִיוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם
 וְאָרֶץ" (בְּרַאשִׁית יד, כב) - שְׂאֵנִי
 מֵרִים יְדֵי לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ. הִנְנוּ: שְׂאֵנִי רַק
 נִכְסָף וּמְשַׁתוּקָק לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ.
 כִּי 'הִרְמַת הַיְדִים' לְמַעְלָה - זֶה בַּחֲיִנַת
 'הַשְׁתַּוְקוּת נִמְרָץ' לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ,

בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים פח, י): "שִׁטְחֹתַי אֶלְיָךְ כַּפָּי",
 בַּחֲיִנַת (אֵיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפֵּיִם, אֶל
 אֵל בְּשָׁמַיִם".

עט

(לקוטי-הלכות, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת ד, ה)

וְזֶה בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים פח, י): "שִׁטְחֹתַי אֶלְיָךְ
 כַּפָּי", בַּחֲיִנַת (שֵׁם קמג, ו): "פְּרֻשַׁתִּי יְדֵי
 אֶלְיָךְ" וְכוּ', בַּחֲיִנַת (אֵיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ
 אֶל כַּפֵּיִם אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם".

שָׁמַי שֶׁהוּא בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, כְּשֶׁאֵינוּ יוֹדְעַ
 שׁוּם עֵצָה וְתַחֲבוּלָה, אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב
 לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ מִמָּקוֹם בְּזָה - אֲזִי צָרִיךְ
 לְהַרִים יְדֵיו לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת:
 "פְּרֻשַׁתִּי יְדֵי" וְכוּ' - שֶׁמֶרְאָה עַל 'עֵצָם
 הַשְׁתַּוְקוּת' אֶלְיוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּכָל־הַנֶּפֶשׁ.

כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִירַם 'יְדֵיו' לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ,
 שֵׁישׁ בָּהֶם 'יְמִין וְשְׂמֹאל' - עַל-יְדֵי-זֶה
 פּוֹלֵל הַכֹּל בְּיְמִין, עַל-יְדֵי עֵצָם הַשְׁתַּוְקוּתוֹ
 בְּכָל־זֶמַן-הַנֶּפֶשׁ, בְּהִרְמַת יְדֵיו לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ,
 וְכוּסֵף אֶל הַתְּכָלִית הָאֲמִתִּי, שֶׁשֵּׁם 'פְּלֹא
 יְמִינָא', שֶׁזֶהוּ עֶקֶר הַתְּכָלִית, בְּבַחֲיִנַת (דְּנִיאל יב,
 א): "וְתַעֲמֹד לְגִדְלָךְ לְקֶץ הַיְמִין".

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹל לְהַפְּלֵל בְּיְמִין,
 מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא - כִּי כָּל־כָּל
 מַעֲשֵׂי הָאָדָם, לְטוֹב וּלְחַפָּז, תְּלוּיִם בְּהַיְדִים,
 שֶׁהֵם 'כְּלֵי-הָעֲשִׂיָה'.

וּכְשֶׁמֵרִים אוֹתָם לְהִשָּׁם-יִתְפָּרֵךְ בְּתִשׁוּבָה
 גְּדוּלָה כַּנֶּ"ל - הוּא פּוֹלֵל כָּל
 'עוֹלָם-הָעֲשִׂיָה', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'יְדִים', לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה. כִּי הֶרְצוֹן וְהַשְׁתַּוְקָה בְּהִרְמַת וּנְשִׂאוֹת
 הַיְדִים, הוּא עַד אֵין-סוּף, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה
 יִזְכֶּה לְשׁוּב אֶל ה'תְּכָלִית, שֶׁהוּא 'פְּלֹא
 יְמִינָא', וְכַנֶּ"ל.

[עֵינַי עוֹד בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"א פ: על הפסוק (תהלים קלה, ב): "שֵׂאוּ יַדְכֶם קֹדֶשׁ"; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"א פא: בְּעֵינַי הַגְּבַהַת הַיָּדִים בְּנִטְיֹלַת-יָדַי, שְׁעַל-יַדַיִּיזָה מְקַבֵּל הַקִּדְשָׁה, עֵינֵי-שָׁם; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"א כד, ד-בְּסוּף, על הפסוק בְּפִרְשַׁת שְׁמִינִי (ויקרא ט, כב): "וַיֵּשֶׂא אֶהְרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם"; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"א נו, ט, על הפסוק בְּפִרְשַׁת הָאֲזִינוּ (דברים לב, מ): "כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי", וְעַל הַפְּסוּק בְּאִיכָה (ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפָּיִם, אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם". וְעֵינַי עוֹד בְּסִפְרֵנוּ בְּפִרְשַׁת בְּשַׁלַּח, בְּפְסוּק (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה" (תרגום: "וַהֲוָה יְדוּהֵי פְרִיסָן בְּצִלוֹ").]

[סִפְרֵ-חֻרְדִּים, פט"ז, עב-עג, בְּשֵׁם רַבְּנוּ אַבְרָהָם בֶּן הַרְמַב"ם ז"ל (הביאו ה'ש"ל-ה'הקדוש', שְׁעַר-הָאוֹתִיּוֹת אוֹת ק): מִה "שְׁצַרְיָה שִׁיחֵיו יָדָיו שֶׁל אָדָם בְּתַפְלָה, זוּ עַל זוּ עַל לְבוֹ, כְּעַבְד לִפְנֵי רַבּוֹ" (שְׁבַת י.) - הֵנִי מְלִי בְּשַׁלַּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשַׁלַּשׁ אַחֲרוֹנוֹת. אֲבָל בְּאַמְצָעִיּוֹת שֶׁהֵם שְׂאֵלָה, צְרִיף שִׁיחֵיו יָדָיו פְּרוּשׁוֹת בְּדָרְךְ הַשּׁוֹאֵל, כְּדֹאשְׁכֶּחַן בְּתַפְלַת אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יז, כב): "הֲרִימְתִי יָדַי אֶל ה'", וְתַרְגוּמוֹ: "אַרְיִמִית יָדַי בְּצִלוֹ"; וּבְתַפְלַת מִשָּׁה (שְׁמוֹת ט, כט): "אַפְרָשׁ כְּפִי אֶל ה'"; וּכְתִיב (שָׁם יז, יא): "וְכִפְאוּ יָרֵים מִשָּׁה יָדָיו"; וּבְתַפְלַת שְׁלֹמֹה (מְלָכִים א ה, כב): "וַיִּפְרֹשׁ כְּפָיו הַשָּׁמַיִם".]

"קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ" (בְּרֵאשִׁית יד, יט-כב)

פ.

(לִקוּטֵי-הַלְכוּת, מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׁכִיב־מִרְעֵב ב. - עַל-פִּי לִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"ב עח, בְּעֵינַי הַנְּהַגַת הַפְּטִיטוֹת)

עֵקֶר הַ'פַּח' שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר - הוּא בְּחִינַת "כ"ח אֶתְּנוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית" (תַּקוּוּיִיזָהָר יג), שֶׁבָּהֶם נִבְרָא זֶה הַדָּבָר, שֶׁהוּא עֵקֶר הַפַּח וְהַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם.

כִּי עֵקֶר הַזְּכוּת שִׁישׁ לְהָאָדָם בְּהַנְּכָסִים שֶׁלוֹ - הוּא רַק בְּהַ'חִיּוֹת' שִׁישׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַ'פַּח' שִׁישׁ בְּהַדָּבָר שֶׁמְקַבֵּל מ"כ"ח אֶתְּנוֹן הַנ"ל. וְכִשְׁמַקְנֵה הַדָּבָר לְחֻבְרוֹ, הָעֵקֶר הוּא שֶׁמְקַנֵּה לוֹ הַ'פַּח' וְהַ'חִיּוֹת' שִׁישׁ בְּהַדָּבָר.

וְעַל-כֵּן כָּל הַעֲשִׂיּוֹת שִׁישׁ לְהָאָדָם, נִקְרָא עַל-שְׁמוֹ, כְּאִלּוּ עָשָׂה בְּעֵצְמוֹ אוֹתָן הַנְּכָסִים וְכו'.

כִּי עַל-יָדַי שִׁזְזָה בְּהַ'כ"ח אֶתְּנוֹן' שִׁישׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהֵם הַ'חִיּוֹת' שֶׁל הַדָּבָר, שֶׁזֶה עֵקֶר הַזְּכוּת שִׁישׁ לוֹ בְּהַדָּבָר - עַל-כֵּן נִחְשָׁב כְּאִלּוּ הוּא עָשָׂה אֶת הַדָּבָר - כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיָּה עַל-יָדַי "כ"ח אֶתְּנוֹן' אִלּוּ.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית יד, יט-כב): "קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ" - כִּי הַ'קִּנְיָן' הוּא בְּחִינַת 'בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ'. כִּי עֵקֶר הַ'קִּנְיָן', עַל-יָדַי "כ"ח אֶתְּנוֹן שֶׁבָּהֶם נִבְרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ", וְכַנ"ל.

פא.

(לִקוּטֵי-הַלְכוּת, גְּזֵלָה ג. ה - עַל-פִּי לִקוּטֵי-מוֹהַרָן ח"ב עח, בְּעֵינַי הַנְּהַגַת הַפְּטִיטוֹת)

כָּל אָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו וּמְלַאכְתּוֹ, בֶּן מְעוֹרָר 'פַּח מַעֲשֵׂי-בְּרֵאשִׁית' שֶׁכִּנְגַד אוֹתָהּ הַמְּלַאכָה. וְעַל-יַדֵּי־זֶה הוּא 'קִיּוּם-הָעוֹלָם'.

וְעַל-כֵּן כָּל אָדָם קוֹנֵה אוֹתוֹ הַדָּבָר, עַל-יָדַי עֲשִׂיתוֹ מְלַאכְתּוֹ, שְׁעַל-יַדַיִּי-זֶה מְרוּיַח אוֹתוֹ הַדָּבָר - כִּי עַל-יָדַי עֲשִׂיתוֹ וְעֵסְקוֹ, קִנְאוֹ בְּאַמַּת - כִּי נִתְעוֹרַר עַל-יָדוֹ 'פַּח מַעֲשֵׂי-בְּרֵאשִׁית', שְׁעַל-יַדֵּי־זֶה נִבְרָא אוֹתוֹ הַדָּבָר.

שִׁזָּהוּ בְּחִינַת 'קִנְיָן', כְּמוֹ שֶׁפִּרֵּשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יד, יט): "קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ" - "עַל-יָדַי עֲשִׂיתוֹ, קִנְיָן לְהִיּוֹת שֶׁלוֹ".

כִּי גַם הָאָדָם נָתַן לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ זֶה הַפַּח, שְׁעַל-יָדַי עֲשִׂיתוֹ וְעֵסְקוֹ יִתְעוֹרַר 'פַּח מַעֲשֵׂי-בְּרֵאשִׁית' - עַד שִׁיחֵיָה נִחְשָׁב כְּאִלּוּ נִבְרָא הַדָּבָר עַל-יָדוֹ, אִם עוֹשֶׂה הָעֵסֶק וְהַמְּלַאכָה בְּקִדְשָׁה וּבְאַמוּנָה.

”אל תירא אברם, אנכי מגן לך” (בראשית טו, א)

פב.

(לקוטי-הלכות, הפקד ונכסי-הגר ד, כו - על-פי לקוטי-מוהר”ן ח”ב ה, ‘תקעו אמונה’)

ה’אבות’ הם בחינת ה”מגני ארץ” (תהלים מז, י), שהם ”זרעת עולם” (דברים לג, כז). פי ה’זרועות’ מגנים על ה’אדם’, כמו ‘פנפי-העוף’ ש’מגנים על ה’עוף’ - פי ה’זרועות’ במקום ה’כנפים’ בעוף, שהם בחינת ‘מגנים’.

ועל-כן מסימין (ברפת-אבות בתפלת שמונה-עשרה): **”מגן אברהם”,** ואומרים שתי פעמים **”מגן”**. א) **”מלך עוזר ומושיע ומגן”**. ב) **ואחר-כך ”ברוך אתה ה’ מגן אברהם”**. כנגד ה”מגני ארץ” - שהם ‘תקוץ-הגרים’ שנעשין על-ידי ‘עלית-האמונה’.

ועקר ה’מגנים’ - הוא בחינת ‘אברהם’, שהוא **’ראש האבות’,** והוא התחיל להמשיך ה’אמונה’ בעולם, פי היה **”ראש למאמינים”** (על-פי שירי-השירים רבה ד, כ).

ועל-כן היה ”ראש לגרים” (ספח מט: חגיגה ג) - פי ה’גרים’ נעשין על-ידי ‘אמונה’ כנ”ל. וכשעושין ‘גרים’, יכולין להזיק חסין-שלום, וצריכין פח ה”מגני ארץ”, שפעלין ומתקנים ה’גאווה’ וכו’.

וזוה שאמר השם-יתברך לאברהם (בראשית טו, א): **”אל תירא אברם, אנכי מגן לך”** - **”מגן”** דיקא, שהאיר עליו והמשיך בו פח ה”מגני ארץ”, פי הוא היה צריך לזה ביותר, מחמת שהיה **”ראש למאמינים”** ו”ראש לגרים” וכו’.

וזוהו (תהלים מז, י): **”נדיבי עמים נאספו, עם אלקי אברהם, פי לאלקים מגני**

ארץ” וכו’ - פי הכל אחד. פי **”נדיבי עמים נאספו”,** **”הם הגרים”,** כמו שאמרו רז”ל (ספח מט: חגיגה ג).

וזוהו: ”עם אלקי אברהם” - פי כלם הם עמו’, פי ‘אברהם’ הוא הראשון שהתחיל לעסק בהם.

וזוהו שנסמך לזה: ”פי לאלקים מגני ארץ” - פי לזה צריכים בחינת פח ה”מגני ארץ” כנ”ל.

”ויוצא אתו החוצה, ויאמר: הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אתם, ויאמר לו: פה יהיה זרעך” (בראשית טו, ה)

אמר לו: צא מאצטגנינות שלך שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן וכו’ (שבת קנו. נדרים לב). דבר אחר: הוציאו מחללו של עולם, והגביהו למעלה מן הכוכבים, וזהו לשון ‘הבטה’, מלמעלה למטה (בראשית-רבה מד, יב). (רש”י)

אמר לפניו: רבנו של עולם, נסתפקתי באצטגנינות שלי, ואיני ראוי להוליד בן. אמר לו: צא מאצטגנינות שלך - שאין מזל לישראל. (שבת קנו. נדרים לב).

פג.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד)

’זרע-ישראל’ נמשכים בשרשם מבחינת **’למעלה-מהטבע’ - בבחינת** (בראשית טו, ה): **”הבט נא השמימה וספור הכוכבים, ויאמר לו פה יהיה זרעך”** וכו’, ודרשו רז”ל (בראשית-רבה מד, יב): **”שהגביהו למעלה מן השמים”** וכו’.

נמצא: שזרע ישראל נמשכין למעלה-מהטבע’.

פי על-פי ה’טבע’ כפי מערכת-השמים - לא היה ‘אברהם’ אבינו ‘עליו-השלום’ ראוי להוליד.

רק על-ידי שאמר לו השם-יתברך (שבת קנו. גדרים לב.): "צא מאצטגנינות שלך", ו"הגביהו למעלה מן-השמים", הינו למעלה-מהטבע - על-ידי-זכה לזכה להוליד, בחינת: "פה יהיה זרעך".

פד.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, טז)

ישראל בשרשם, הם בבחינת למעלה-מהזמן, בבחינת (שבת קנו.): "אין מזל לישראל". כי כל סדר-הזמנים, הוא על-ידי ה'פוכבים-ומזלות'. ו'ישראל', הם למעלה מהפוכבים-ומזלות, למעלה-מהזמן.

בבחינת הנאמר לאברהם (בראשית טו, ה): "הבט נא השמימה וספר הפוכבים, ויאמר לו פה יהיה זרעך". ופרש רש"י: "אין הבטה אלא מלמעלה למטה וכו', הינו: שהגביהו למעלה מהפוכבים-ומזלות, ואמר לו: 'פה יהיה זרעך'" (בראשית-רבה מד, יב) - שישראל הבאים מזרעו, הם מלמעלה-מהזמן שמתנהג על-ידי הפוכבים-ומזלות.

"והאמן בה' ויחטבה לו צדקה" (בראשית טו, ו)

פה.

(ח"א נח, ב)

כשיש ליראי-השם חרפות ובושות מהפוכרים, המתנגדים המביזים והמתרפים אותם, העצה על-יזה: "ואנכי תולעת ולא איש, חרפת אדם" (תהלים כב, ז). ל'חרפות ובזיונות', הסגלה לזה: בחינת 'תולע', שעל-ידי-זכה מנצח אויביו.

כי 'תולע' הוא בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (איכה ד, ה): "האמנים עלי תולע". והוא בחינת 'אברהם', שהוא "ראש למאמינים" (על-פי שירי-השירים רבה ד, כ), כמו שכתוב (בראשית טו, ו): "והאמן בה".

ובבחינת 'אברהם' שהוא בחינת 'אמונה' - משבר ומבטל 'עבודת-אלילים' והכפירות והבזיונות, ומתגבר על הפוכרים, בבחינת (תהלים כ, ז): "בגברות ישע ימינו".

כי 'אברהם' שהוא בחינת 'חסד', בחינת 'אמונה', בחינת (שם פט, לד): "והסדי לא אפיר ולא אשקר באמונתי" - ב'ימין' הזאת הוא מתגבר על אויביו, כי נעשה בבחינת (נחום ב, ד): "אנשי היל מתלעים".

פו.

(ח"א לא, ב-בסוף)

'שלמות' כל הדברים היא ה'אמונה', ובלתי ה'אמונה' כל הדברים חסרים. כמו שאמרו רז"ל לענין 'צדקה' (בבא-בבא ט): "הנותן פרוטה לעני מתברך בשש, והמפיסו באחת עשרה".

ובין בנותן צדקה ובין במפיס העני, חסר אחת - כי ראוי להיזת שבע ושתים-עשרה, בנגד ה'גלגלים', שבעה פוכבי לכת ושנים-עשר מזלות, כי כל השפע והברכות, באים על-ידי ה'גלגלים', כי על-ידם מנהיג הקדוש-ברוך-הוא העולם.

כי 'צדקה' הוא בחינת 'גלגלים' וכו', וכמו שהגלגל יש לו שתי תנועות וכו', כן לענין 'צדקה' אמרו רז"ל (ויקרא-רבה לד, ח): "יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, העני עושה עם הבעל-הבית" - שזה בחינת 'שני תנועות' וכו'.

פ.ט.

(חיי-מוהר"ן תטז)

אֲנַחְנוּ מְאֻמִּינִים בְּנֵי מְאֻמִּינִים זָרַע
אֲבָרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְאֲנִי
מְאֻמִּינִים בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּבְתוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה
בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת, רַק בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה לְבַד,
וְזֶה יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה וְכוּ'.

"אני ה' אשר הוצאתיך מאור פְּשָׁדִים"

(בראשית טו, ז)

"אתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברהם,
והוצאתו מאור פְּשָׁדִים, ושמית שמו אברהם"
(נחמיה ט, ז; תפלת שחרית)

צ.

(ח"א לח, בסוף)

עַל-יְדֵי מָה תּוּכַל לְהַעֲלוֹת הַדְּבוּר'
לְשֵׁרֶשֶׁה, עַל-יְדֵי לְמוֹד
הַתּוֹרָה בְּלִילָה'.

וְזֶה (שמות טו, ד): "וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי טַבְּעוֹ
בַּיָּם".

ה'תורה' נקרא: "אורייתא תליתאי" (שבת
פח.).

"וּמִבְּחַר" - דא אברהם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(נחמיה ט, ז): "אשר בחרת
באברהם". פְּרוּשׁ: עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵיהָ
נִתְעוֹרֵר מֵדַת אֲבָרָהִם' - עַל-יְדֵיהָ נִתְתַקֵּן
הַדְּבוּר, וְ"קֶץ כָּל בְּשָׂר" (בראשית ו, יג - זֶה־נֶחַ
סג. מִקֵּץ קֶצֶג. זֶה־הַחֲדָשׁ נֶחַ כו.) יִטְבַּע בְּנִקְבֵּא
דְּתַהוּמֵי-רַבָּא.

וְזוֹ: "טַבְּעוֹ בַּיָּם סוּף" - 'סוף' הוּא בְּחִינַת
"קֶץ כָּל בְּשָׂר", שֶׁהוּא דְּבוּק בַּיָּם
הַדְּבוּר' - יִטְבַּע בְּנִקְבֵּא דְּתַהוּמֵי-רַבָּא, עַל-

אֶךְ בְּזֶה הוֹרוּ לָנוּ רַז"ל: שֶׁהַצְּדָקָה חֲסֵרָה
וְאִין לָהּ שְׁלֵמוֹת, וְעַדִּין חֲסֵר אַחַת'
הֵן בְּנוֹתָן וְהֵן בְּמִפְּיָם. הִינּוּ: שֶׁחֲסֵר הָאִמוּנָה,
שֶׁבְּלַעֲדֵיהָ הַצְּדָקָה חֲסֵרָה עַדִּין, וְעַל-יְדֵי
הָאִמוּנָה נִשְׁלַם וּמְאִירָה בְּחִינַת הַצְּדָקָה'.

וְזֶה שְׁכַתּוֹב (בראשית טו, ז): "וְהָאֵמִין בַּה'
וַיַּחֲשֹׁבָה לּוֹ צְדָקָה" - שְׁעַל-יְדֵי
הָאִמוּנָה נִחְשַׁבַת הַצְּדָקָה, כִּי עֵקֶר
הַחֲשִׁיבוֹת הַצְּדָקָה הִיא הָאִמוּנָה' - כִּי
בְּלִתי הָאִמוּנָה הִיא חֲסֵרָה.

וְעַל-יְדֵי 'שֶׁבַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת אִמוּנָה' -
נִשְׁלַם וּמְאִירָה הַצְּדָקָה, וְעַל-
יְדֵיהֶם נִתְמַלְאוּ הַבְּרֻכּוֹת שֶׁהֵיוּ חֲסֵרִים וְכוּ' (עין
בְּפָנִים).

פ.ז.

(שיחות-הר"ן לד; חיי-מוהר"ן תעז)

אֶחָד בְּקֶשׁ מֵרַבְּנֵי ז' לְעַל בְּנִים! - וְאָמַר
לוֹ: "שִׁיתָן צְדָקָה!" - וְהִשִּׁיב: "שִׂאִין
בִּיכְלָתוֹ!"

וְאָמַר לוֹ: "שִׂיְהִיָּה לּוֹ אִמוּנָה!" כִּי אִמוּנָה'
הַשּׁוֹב בְּצְדָקָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּאֲבָרָהִם
(בראשית טו, ז): "וְהָאֵמִין בַּה' וַיַּחֲשֹׁבָה לּוֹ צְדָקָה".

וְאָמַר: "שְׁעַל-יְדֵי אִמוּנָה זֹכָה לְבָנִים!"
- כִּי אִמוּנָה' בְּגִימְטְרִיא בְּנִים'!

וְכֵן הָיָה - שֶׁנִּפְקַד זֶה הָאִישׁ וְהָיוּ לוֹ בָּנִים!

[סְפַר-הַמִּדּוֹת, תְּפִלָּה ח"ב יד: יֵשׁ תְּפִלוֹת שְׂאִינָם
נִתְקַבְּלִים לְמַעַלָּה, אֲלָא עַד שְׁנוֹתָנִים כְּלִיפָךְ מַעוֹת
לְצְדָקָה, כְּפִי מִסְפַּר הָאוֹתִיוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה הַשֵּׁנִי לְזֶה
הַדְּבַר. לְמִשְׁל: כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל אֵלּוֹ הַתְּבוּת: "תָּן לִי בָּנִים"
- אֲרִיזָה לְתָן צְדָקָה, כְּמִסְפַּר אוֹתִיוֹת "תָּן לִי בָּנִים"].

פ.ח.

(חיי-מוהר"ן תח)

אִמוּנַתְנוּ הַקְּדוֹשָׁה, הַתְּחִילָה מֵאֲבָרָהִם
אֲבִינוֹ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלֹם.

יְדֵי "בְּקֶר דְּאַבְרָהָם" (זהר מקץ רגג: ועוד),
שְׁנַת־עוֹרֵר עַל־יְדֵי ה'תּוֹרָה'.

"בְּמָה אֲדַע כִּי אִירְשָׁנָה" (בראשית טו, ח)

מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו
למצרים מאתים ועשור שנים! - ושמאל אמר:
מפני שהפריז על מדותיו של הקדוש-ברוך-
הוא שנאמר: "במה אדע כי אירשנה". (גדרים לב.)

צ.א.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה-בסוף)

עֵקֶר הַגְּלוּת, אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַסְּרוּן
אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים ד, ח):
"תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה".

וְאֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ'. וְעֵקֶר
אֲמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת
נְפִים, אֵינוֹ אֶלָּא בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעַה
אֲמוּנָה".

וּבְשִׁבִיל־זֶה כְּשִׁפְגָם אַבְרָהָם בְּאַרְצ־
יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַה שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ, שֶׁהִיא
בְּחִינַת אֲמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה - שֶׁאָמַר:
"בְּמָה אֲדַע" (בראשית טו, ח; גדרים לב.) - הִיָּה
'גְּלוּת־מִצְרַיִם' - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ
לְמִצְרַיִם.

וְאֵלּוֹ בְּנֵי־אָדָם הַמְּכַחֲשִׁים כָּל הַנְּפִים,
וְאוֹמְרִים: "שֶׁהִכָּל דְּרָד־הַטֶּבַע!" -
(א) פּוֹגְמִים בְּתְפִלָּה! כִּי ה'תְּפִלָּה' הִיא
נְפִים, שֶׁמִּשְׁנָה אֶת הַטֶּבַע. (ב) וּפּוֹגְמִים
בְּאֲמוּנָה! שֶׁאֵין מְאִמִּינִים בְּהַשְׁגַּחַת הַבוֹרָא־
יְתָבָרְךָ. (ג) וּפּוֹגְמִים בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל! שֶׁהוּא
מְקוֹם הַנְּפִים'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה צָרִיךְ לִפְלֹ בְּגְלוּת־מִצְרַיִם'
כִּנְ"ל. "וְכָל הַגְּלוּת מְכַנֵּם

בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם'
לְיִשְׂרָאֵל" (בראשית־רַבָּה טז, ד).

צ.ב.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נְטִילַת־יְדַיִם שְׁחֵרִית ב, ה)

עַל־יְדֵי שִׁפְגָם אַבְרָהָם בְּמָה שֶׁאָמַר (בראשית
טו, ח; גדרים לב.): "בְּמָה אֲדַע כִּי
אִירְשָׁנָה" - נִגְזַר עַל־יְדֵי־זֶה ה'גְּלוּת'.

כִּי פָגַם בְּה'דַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה'.
כִּי עֵקֶר ה'דַּעַת' הוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה'.
וְהַשְּׁגָחָה' זֶה בְּחִינַת 'אַרְצ־יִשְׂרָאֵל', בְּבְחִינַת
(דְּבָרִים יא, יב): "תְּמִיד עֵינַי ה' אֶלְהִיךָ בַּה", כְּמוֹ
שְׁכָתוּב רַבְּנוֹ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רלד).

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שִׁפְגָם בְּה'דַּעַת' וּפְגָם
בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַשְּׁגָחָה' - עַל־יְדֵי־זֶה (בראשית טו, יב):
"וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם, וְהִנֵּה אֵימָה
הַשְׂכָּחָה גְּדֹלָה נִפְלָת עָלָיו", "שֶׁהָרָאוּ תִקְוָה
הַגְּלוּת" (רש"י; בְּרַאשִׁית־רַבָּה מד, יז) - שֶׁהֵם
בְּחִינַת תְּרִדְמָה, בְּחִינַת הַשְּׁדָה, שֶׁעֵקֶר
הַתְּגַבְרוּתָם עַל־יְדֵי הַכְּמַת־הַטֶּבַע, עַל־יְדֵי
'פְּגָם־הַשְּׁגָחָה'.

צ.ג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרִבְת־הַפְּרוֹת ד, יב - עַל־פִּי
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב עא, 'חֲבָלִים נִפְלְאוּ לִי בְּנַעֲמִים')

"גְּלוּת־מִצְרַיִם וְכָל הַגְּלוּת, הִכָּל בְּשִׁבִיל
פְּגָם־הַדַּעַת" (פְּרִיעֵץ־חַיִּים,
חג המצות פ"א) - דְּהֵינּוּ: בְּשִׁבִיל פְּגָם־הַדַּעַת'
שִׁפְגָם 'אָדָם־הָרָאוּן' שֶׁאֵכָל מ'עֵץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע" (בראשית ב, ט).

וְ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - זֶה בְּחִינַת
מְחַלְקַת, בְּחִינַת חוֹבְלִים, וְעַל־יְדֵי־
זֶה נִתְגַּרַשׁ מ'גֹּן־עֵדֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִדְשַׁת
אַרְצ־יִשְׂרָאֵל, 'קִדְשַׁת הַבַּיִת־הַמְּקֹדֶשׁ'.

וְעַל־כֵּן תַּחֲלַת גְּלוּת־מִצְרַיִם הַתְּחִיל, בְּשִׁבִיל מַה שֶּׁאָמַר אַבְרָהָם אֲבִינוּ (בְּרֵאשִׁית טו, ח): **"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה"**, **"וְהָיָה מִסָּפֵק עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל"** (נְדָרִים לב.).

וְזֶה בְּחִינַת הַחֹבְלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְלַקְת' וְסִפְקוֹת'.

הֵינּוּ: כִּי תִכַּף בְּשֵׁהשִׁם־יִתְבָּרַךְ הַבְּטִיחַ לוֹ עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, נִתְעוֹרַר וְנִמְשָׁךְ עָלָיו תִּכְוָה, הַשְּׁפַעַת הַנְּעִם־הֶעֱלִיזוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

אֵךְ מַחְמַת שֶׁתִּכְוָה בְּשִׁנְמֻשְׁךְ הַשְּׁפַעַת הַנְּעִם, בָּאִים בְּחִינַת הַחֹבְלִים לְהַתְתַּקֵּן. וּמַחְמַת שֶׁבְּחִינַת הַחֹבְלִים, דְּהֵינּוּ: הַמַּחֲזִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ, הָיָה אֵז עֵדִין פְּגוּמִין מְאֹד מַחְטָא שֶׁל אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן כַּנֵּ"ל - עַל־כֵּן גָּרְמוּ פָּגַם גַּם בְּמַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁהִשִּׁיג אַבְרָהָם אֲבִינוּ אֵז.

עַד שֶׁנִּפְּל מַחְלַקְת' וְסִפְקוֹת' בְּלָבוּ עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר: **"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה"** - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהַחֹבְלִים, בְּחִינַת מַחְלַקְת' וְסִפְקוֹת', פּוֹגְמִין אֶת הַמַּחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שְׂבָאִים לְתוֹכָן לְהַתְתַּקֵּן, כַּנֵּ"ל.

וְעַל־כֵּן בְּשִׁבִיל זֶה נִגְזַר גְּלוּת־מִצְרַיִם (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יג): **"יָדַע תִּדַּע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם"**. **"יָדוּעַ תִּדַּע"** דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: עַל פְּגָם־הַדַּעַת, כַּמּוּבָא. הֵינּוּ: פְּגָם־הַחֹבְלִים, שֶׁהֵם הַדַּעַת וְהַמַּחֲזִין פְּגוּמִים שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ.

צד

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פְּבוּד אַבְרָאָם ב, ד - עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב ע"א, חֻבְלִים נִפְּלוּ לִי בַנְּעִמִים) וְעַל־כֵּן אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּמַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי פְּגָם־הַבְּרִית'

וְכוּ, כִּי הַמְּשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ מַחֲזִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֹבְלִים, בְּחִינַת מַחְלַקְת', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): **"עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע"** - עַל־כֵּן נִתְגַּרַשׁ מִצְרַיִם־עַדוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

נִמְצָא: שֶׁגְּלוּת־מִצְרַיִם הָיָה: שֶׁנִּפְּלוּ לְמַחֲזִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ.

וּבְשִׁבִיל־זֶה נִתְגַּלְגַּל הַדְּבַר, עַל־יְדֵי שִׁפְגָם אַבְרָהָם וְאָמַר (בְּרֵאשִׁית טו, ח): **"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה"**. וּבְזֶה פָּגַם בְּהַדַּעַת וְהַמַּחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדֵי־זֶה יָרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲזִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַגְּזֵרָה הָיָה (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יג): **"יָדַע תִּדַּע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם"** - כִּי עֵקֶר הַגְּזֵרָה הָיָה, שֶׁצָּרִיכִין לְפַל לְמַחֲזִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת: **"אֶרֶץ לֹא לָהֶם"**.

וְזֶהוּ: **"יָדַע תִּדַּע"** - הֵינּוּ: דַּעַת וְמַחֲזִין. הֵינּוּ: שֶׁהַפָּגַם הוּא בְּדַעַת, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַגְּלוּת. **"בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם"** - הֵינּוּ: שֶׁנִּפְּלוּ לְמַחֲזִין וְדַעַת שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ.

וְעַל־כֵּן הָיְתָה הַגְּזֵרָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה, **"שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת עֶלְיוֹן"** (זִהַר פְּקוּדֵי רַכָּא), בְּחִינַת נְעִם־הֶעֱלִיזוֹ וְכוּ.

צה

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, שִׁתְּפִים־בְּקֻמְעָה, י"א) אַבְרָהָם אָמַר (בְּרֵאשִׁית טו, ח): **"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה"** - כִּי רָאָה שֶׁרַחֹק מְאֹד לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּהִיָּה בְּיַדֵּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד, וְצָרִיכִין לְהַמְתִּין עַל־זֶה הַרְבֵּה, עַל־כֵּן רָצָה לִידַע בְּשִׁלְמוֹת אֵיךְ תִּתְקַים אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אֲצִלָּנוּ, שֶׁשָּׁם כָּל הַמְּשַׁכְּת־הַדַּעַת.

"וְתַכֶּף גְּלָה לֹא תִשְׁמַח יִתְבַּרְךָ כָּל הַגְּלוּיֹת",
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית דְּבַר מַד, יז;
 שְׁמוֹת דְּבַר נֹא, ז), **"וְיִגְמַר הַגְּאֹלָה מְרַמֵּז שֵׁם בְּרַמְזוֹ**
וּבְהַעֲלֵם גְּדוּל", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית-
 דְּבַר מַד, יט) **עַל פְּסוּק (שָׁם טו, יד): "וְגַם אֶת**
הַגְּזוּי" וְכו'.

כִּי "אֲבָרְהָם שָׁגָה בָּזָה בְּמָה שֶׁשָּׂאֵל בְּמָה
אֲדַע", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (נְדָרִים ל.ב.) -
כִּי אֲסוּר לְרַדֵּף לְהַשִּׁיג הַדַּעַת הַזֶּה בַּפַּעַם
אֶחָד, כִּי צְרִיכִין לְשִׁתֵּק בְּכָל פַּעַם.

וְזֶה בַּחֲנִינַת מַה שֶׁנֶּאֱמַר לְעֵנִין הַקָּץ הָאֲחֵרוֹן
(אִיכָּה ג, כח): "יֵשֵׁב בְּדַד וַיִּדַּם" וְכו',
"דוֹם לֵה' וְהִתְחַזְּלַל לֹא" וְכו' (תְּהִלִּים לז, ז),
וּכְתִיב (שָׁם סב, ו): "אֵךְ לְאֱלֹקִים דְּזָמִי נַפְשִׁי"
וְכו', וּכְתִיב (עֲמוּס ה, יג): "לָכֵן הַמִּשְׁפִּיל בָּעֵת
הַהִיא יִדַּם".

כָּל-זֶה בַּחֲנִינַת 'שְׁתִּיקָה', שֶׁצְרִיכִין לָדַם
וּלְשִׁתֵּק, וּלְבַלֵּי לְחַקֵּר בְּמָה שֶׁאֵין
לֹא רְשׁוּת, וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת-הַשֵּׁם, בַּבְּחִינַת
(אִיכָּה ג, כו): "טוֹב וַיַּחֲלִי וְדוֹמָם לְתִשׁוּעַת ה'".

הַדָּבָר מִיָּד, וְלִידַע מִיָּד: "בְּאִיזָה דְרָךְ וְאִפֹּן
יִירָשׁוּ אוֹתָהּ"!

כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוּל: שֶׁכָּל אֲבוֹת-הָעוֹלָם
הִסְתַּכְּלוּ עַל הַקָּץ-הָאֲחֵרוֹן שֶׁיִּתְאַחֵר
מָאד, וְרָצוּ לְהַשִּׁיגוּ מִיָּד.

וְעַל-כֵּן שָׂאֵל אֲבָרְהָם: "בְּמָה אֲדַע כִּי
אִירָשְׁנָה" - כִּי רָאָה מִרְחוֹק
בְּרוּח־קִדְשׁוֹ: שֶׁאִף-עַל-פִּי שִׁישְׂרָאֵל יִכְבְּשׁוּ
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אַחֲרֵיכֶן יִגְלוּ מִשָּׁם,
וְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל לֹא יִהְיֶה בְיָדָם, וְתֵאָרֵךְ הַגְּלוּת
מָאד! - פָּגַם בָּזָה, כִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה
בְּנ"ל, וּבַפֶּרֶט בְּעֵנִין ה'קָץ-הָאֲחֵרוֹן' שֶׁהוּא
"קָץ הַפְּלָאוֹת" (דְּנִיאֵל יב, ו).

וְכֵן יַעֲקֹב אָמַר (ישַׁעְיָה מ, כז): "נִסְתַּרְהָ דְרָכֵי
מֵה'" וְכו'. [עֵין הַהֶמְשֵׁךְ לְהַלֵּךְ בַּתְּחִלַּת פְּסוּקֵי
הַהַפְטָרָה].

"וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֲבָרָם" (בְּרֵאשִׁית טו, יב)

צו.

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, גְּזֵלָה ה, ח)

וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מָאד
מָאד שָׁגוּ בָּזָה, כֹּל אֶחָד אִיזָה
שֶׁגִּיאָה דְקָה. וְאִם נִדְקַדַּק בָּזָה, נִמְצָא: שֶׁכָּל
הַפְּגָמִים שֶׁחָשְׁבוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל עַל גְּדוּלֵי
הַצְּדִיקִים אֲבוֹת הָעוֹלָם - כָּלָם הָיוּ בַּבְּחִינָה
זֹאת, שֶׁלְפִי בַּחֲנִינַת קִדְשָׁתָם דְּחִקּוּ אֶת הַשְּׁעָה.
כְּמוֹ עֵנִין אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית טו,
ח): "בְּמָה אֲדַע כִּי אִירָשְׁנָה" - שֶׁעַקֵּר
הַפְּגָם וְהַשְּׁגִיאָה, שֶׁהָיָה דוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה.

צז.

(שִׁיחֹת-הַר"ן יג)

יֵשׁ 'אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים' שֶׁאֵין לָהֶם 'פְּרִנְסָה',
וְיֵשׁ לָהֶם דַּחֵק וּבְלָבוּלִים גְּדוֹלִים מְזָה,
וְהוּא טוֹבָה לְהָעוֹלָם.
וְדַע: שֶׁיֵּשׁ דְּבוּרִים יְקָרִים, שִׁיּוּצָאִים עַל-
יְדֵי 'בְּלָבוּלִים' דִּיקָא.
אֵךְ יֵשׁ חֲלוּקִים בֵּין ה'בְּלָבוּלִים', וְכַמוּבָא
בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית דְּבַר מַד, יז): "שִׁישׁ
'תִּרְדְּמָה שֶׁל נְבוּאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו,
יב): 'וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֲבָרָם, וְיֵשׁ 'תִּרְדְּמָה
שֶׁל שְׁטוּת' וְכו'". (עֵין לְקוּטִי-מִוֶּהֱר"ן ח"א יט, ד"ה)
- 'תִּרְדְּמָה' הוּא 'בְּלָבוּל הַדַּעַת'.

כִּי תַכֶּף כְּשֶׁהִבְטִיחוּ הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ אֲזַע עַל
'יִרְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' - הִיָּה רוּצָה שֶׁיִּגְמַר

שָׂאָר עֲנִינִי "תְּרַדְמָה" - נִמְצְאִים בְּפְרִשְׁת בְּרֵאשִׁית עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, כא): "וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם"

"וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גְּדוּל" (בְּרֵאשִׁית טו, יד)

ק.

(לקוטי-הלכות, פורים ו, יד)

וְזֶה שְׁנִסְמָךְ בְּהַהֲגָדָה: "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גְּדוּל - וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ" וכו'.

כִּי עֵקֶר קִיּוּם שְׁלָנוּ בְּגִלּוֹת-הַפֶּה הַזֶּה, הוּא עַל-יְדֵי הַהֲבָטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית טו, יד): "וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי, וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גְּדוּל", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מ, יט): "וְגַם", "לְרַבּוֹת שְׁעֵבֹד מַלְכוּת" - שְׁעַקֵּר הַשְּׁעֵבֹד, עַל-יְדֵי שְׁנִטְלוֹ וְגִזְלוֹ הַשְּׁפַע שֶׁל הָעֲשִׂירוֹת אֲלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מוֹשְׁלִים עֲלֵינוּ.

אֲבָל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבָר הַקָּדִים וְהַבְּטִיחֵנוּ עַל-יְדֵי אָבוֹתֵינוּ: "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גְּדוּל", וּמֵאוֹתָהּ הַהֲבָטָחָה נִמְשָׁךְ לָנוּ גַם עֵתָהּ, קִצְתַּת הַשְּׁפַע שֶׁיֵּשׁ לָנוּ - כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לָנוּ קִיּוּם בְּגִלּוֹת-הַפֶּה הַזֶּה, עַד הַגְּאֻלָּה.

כִּי הַהֲבָטָחָה הִיְתָה: שִׁישְׂרָאֵל מְכַרְחִין לְהִיּוֹת בְּגִלּוֹת פְּגִרִים, כְּאִלוֹ כֹּל הַשְּׁפַע וְהָעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם.

אֲבָל הַכֹּל לְטוֹבָה - כְּדֵי שֶׁנִּפְיֵר עֲנִיּוֹתֵנוּ וְשִׁפְלוּתֵנוּ, וְנִשׁוּב אֲלֵינוּ. וְעַל-יְדֵי-זֶה, מֵעַט הַשְּׁפַע שְׁלָנוּ, עוֹלָה יוֹתֵר מִכֹּל הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים בְּמָה צְדִיקִים וּכְשָׁרִים, גַּם בְּגִלּוֹת, לְעֲשִׂירוֹת גְּדוּל. וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ קִיּוּם בְּגִלּוֹת, לְעֵמֶד בְּנֶגֶד הָעֶבְרִיִּים, וּכְנֶגֶד כֹּל הַחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת.

כִּי "לֹא אֶחָד בְּלִבָּד עֵמֵד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלָא שְׁבָכָל דּוֹר וָדוֹר, עוֹמְדִים עֲלֵינוּ"

"וְדוֹר רְבִיעִי יִשׁוּבוּ הִנֵּה" (בְּרֵאשִׁית טו, טז)

צח.

(שׁוּחַ שְׂרָפִי-קִדְשׁ ח"ג תְּקֵפָה)

רַבִּי אַבְרָהָם בֵּ"ר נַחֲמָן ז"ל הַזְּכִיר וְרַמְזוּ בְּפִסּוּק "וְדוֹר רְבִיעִי יִשׁוּבוּ הִנֵּה" (בְּרֵאשִׁית טו, טז), לְעֵנִין רַבֵּנוּ ז"ל - שְׁדוֹר הַרְבִּיעִי מֵרַבֵּנוּ, כְּבָר יִשְׁבוּ וְיִדּוּרוּ בְּאַרְץ-יִשְׂרָאֵל.

"כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאַרְץ לֹא לָהֶם, וְעַבְדוּם וְעַנּוּ אֹתָם" (בְּרֵאשִׁית טו, יג)

צט.

(ח"א כב, בְּסוּף - עַל-פִּי לְקוּטִי-עֵצוֹת' עֵזוֹת א)

'עֵזוֹת' הִיא מְדָה רְעָה מְאֹד, כִּי "עֵז פָּנִים לְגִיהֶנֶם" (אָבוֹת פ"ה מ"כ) - כִּי "הָעֲנָשִׁים שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, הַחֲלִיף אַבְרָהָם אָבִינוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם, עַל שְׁעֵבֹד מַלְכוּת" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מ, כא; שְׁמוֹת-רַבָּה נא, ז) - אֵךְ 'עֲנָשׁ הָעֵזוֹת', נִשְׂאָר רַק בְּגִיהֶנֶם.

אֵךְ צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ: כְּמוֹ שֶׁהָעֵזוֹת הִיא מְדָה רְעָה מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם דוֹקָא, שִׁיְהִיָּה לוֹ 'עֵזוֹת-דְּקִדְשָׁה' - כִּי אִי-אֶפְשֶׁר לָבוֹא לְצַדִּיקִי-אֱמֶת וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֵזוֹת' דוֹקָא, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת שָׁם): "הָיוּ עֵז בְּנִמְרוֹ" וכו'.

לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח) - עַל-יְדֵי הַבְּטַחַת זְקַנֵּינוּ הַקְדוּשִׁים שְׁמִקְיָמִים אוֹתֵנוּ גַם בְּגִלוֹת הַזֶּה, וּמְשִׁיכִים לָנוּ הַשְּׁפַע-דִּקְדוּשָׁה, בְּדֶרֶךְ נִפְלָא וְנוֹרָא, עַד שֶׁנִּזְכָּה לַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא-יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי הַגְּנִינִן עֲלֵאֵינוּ שֶׁבְּמִזְמוֹן יִשְׂרָאֵל הַכְּשִׁירִים'.

וְעַל-יְדֵי 'עֲשִׂירוֹת הַזֹּאת', עִקַּר הַכְּנַעַת הַקְּלָפוֹת וְהַתְּאוּזוֹת', שֶׁהֵם 'כַּח-הַמְדַמָּה' וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאֵינוּ מִהַמְדַמָּה' אֶל הַשְּׂכָל' וְכַ"ל.

אבל אין זוכין לעשירות בְּזֶה פִּי-אֵם עַל-יְדֵי רַבּוּי צְדָקָה לְעַנְיִים הַגּוֹנִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְתַּקֵּן כָּל מְמוֹנּוֹ וּמְאִירִין בָּהֶם הַגְּוִנִי-עֲלֵאֵינוּ' וְכוּ' כַּ"ל.

"וְשָׂרִי אֲשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ" (בְּרֵאשִׁית טז, א)

וְלָמָּה נִתְעַקְרוּ הָאִמָּהוֹת? - שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּאוּזָה לְתַפְלָתוֹ, וּמִתְּאוּזָה לְשִׁיחָתוֹ. (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מ"ה, ד)

קב.

(ח"א י, ד)

"הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִתְּאוּזָה לְתַפְלָתוֹ שֶׁל צְדִיקִים" (חֲלִין ס:), "וּמְשַׁגֵּר תַּפְלָה סְדוּרָה בְּפִיו" (עַל-פִּי בְּרֻכּוֹת פ"ה מ"ה) - כִּדֵּי שִׁיחָתָהּ מִתַּפְלָתוֹ.

קג.

(ח"א י, בְּסוּף)

"הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִתְּאוּזָה לְתַפְלָתוֹ שֶׁל צְדִיקִים" (חֲלִין ס:), וְצָרִיךְ לִילֵךְ אֶצְלָם שֶׁיִּתְּפַלְלוּ עֲלֵיהֶם.

קד.

(ח"א טו, ה)

"הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִתְּאוּזָה לְתַפְלָתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל" (חֲלִין ס:; שְׁמוֹת-רַבָּה כ"א, ה), וְכַשִּׁי-יִשְׂרָאֵל מִתְּפַלְלִין לְפָנָיו וּמְמַלְאֵינוּ תְּאוּזוֹתָו, אֲזִי נַעֲשֶׂה כַּבִּיכּוֹל בְּבַחֲנֵינָהּ 'אֲשֶׁה',

קא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, עֲבוֹדַת-אֱלִילִים ג, ד - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א כ"ה, 'אֲחֻוֵי לָן מְנָא')

אִי-אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מִמְּרִירוֹת הַשְּׁעִבּוּד' שֶׁל 'בְּלִבוֹל-הַמְדַמָּה', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'צְלוֹת-מִצְרַיִם' - פִּי-אֵם עַל-יְדֵי שְׁמֵרְבִין בְּצְדָקָה לְעַנְיִים-הַגּוֹנִים, וְאִז נִתְתַּקֵּן כָּל מְמוֹנּוֹ, וּמְאִירִין הַגְּוִנִין' שֶׁבְּכֶסֶף וְזָהָב, שֶׁהֵם 'גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַמְדַמָּה'.

וְזֶה בַּחֲנִינָה גְּדֻלַּת הַעֲשִׂירוֹת שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם וְכוּ' - כִּדֵּי לְהוֹצִיא 'הַמְמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת' מִהַמְדַמָּה', מִפְּרַעַה וּמִצְרַיִם', וְלְהַחֲזִירוֹ אֶל הַקְדוּשָׁה, דִּהְיֵנוּ לְיִשְׂרָאֵל' - שֶׁאֶצְלָם מְאִירִין הַגְּוִנִי-עֲלֵאֵינוּ' שֶׁבְּכֶסֶף וְזָהָב, כִּי אֵין הַגְּוִנִין' מְאִירִין אֶלָּא אֶצְל יִשְׂרָאֵל'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יֵצְאוּ, בְּבַחֲנֵינָה (בְּרֵאשִׁית טו, יד): "וְאַחֲרַי כֵּן יֵצְאוּ בְּרַכַּשׁ גְּדוֹל", "בְּרַכַּשׁ גְּדוֹל" דִּיקָא.

שֶׁעַל-יְדֵי הַ"רְכוּשׁ גְּדוֹל", עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ יֵצְאוּ - עַל-יְדֵי שֶׁזָּכוּ לַגְּלוּת הַגְּוִנִין שֶׁבְּכֶסֶף וְזָהָב שֶׁהֵם 'גְּדֻלַּת-הַבּוֹרָא', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַעוּ הַקְּלָפוֹת', שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה 'כַּח-הַמְדַמָּה', בַּחֲנִינָה 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', וְאִז יֵצְאוּ מִשָּׁם.

כִּי בּוֹדְאֵי 'עֲשִׂירוֹת-דִּקְדוּשָׁה' שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַכְּשִׁירִים, הוּא יָקָר מְאֹד, וְהוּא הַתְּגִלּוֹת

שֶׁהוּא מְקַבֵּל תְּעִנוּג מֵעַמּוּנו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כח): "אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ לָהּ" - עַל-יְדֵי הַרִיח־נִיחוּחַ שֶׁמְקַבֵּל, נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַּת 'אִשָּׁה', וְ"נִקְבָּה תְּסוּבֵב גָּבֵר" (יְרֻמְיָה לֵא, כא).

שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַּת 'מְלַבּוֹשׁ נִגְלָה', הֵינּוּ: מְבַחֲיַנַּת שֶׁהִיָּה מִתְחַלָּה בְּנִסְתָּר, עֹכָשׁוֹ נִתְּנָלָה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה.

קה

(ח"א עג)

"הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתְךָ שֶׁל צְדִיקִים" (חֲלִיךְ ס:), וְלָמָּה?

כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "חֶפֶץ חֶסֶד הוּא" (מִיכָה ג, יח), וְרוּצָה תָּמִיד לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת וּבְרָכוֹת. וְאִין הַשְּׁפָעָה יְכוּלָה לִירֹד, רַק עַל-יְדֵי כָּלִי הַנִּקְרָא 'אֲנִי', שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ו, כז): "וְאֲנִי אֲבָרְכֶם". וְהַכָּלִי הַזֶּה לֹא נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּאִפְּן שֶׁמְקַשֵּׁר הַמַּחְשְׁבָה לְהַדְּבֹר.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא 'צְדִיק', שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָה ס, כא): "וַיַּעֲמֵד כָּלִם צְדִיקִים".

וְהַצְדִּיק נִקְרָא 'אֶל־הוּ' - מְלֻשׁוֹן (תַּחֲלִים קמז, יד): "אֶל־וַיִּפְּנוּ מִסְּבָלִים".

וְהַנּוֹן - נִקְרָא 'דְּבוּר', כִּי הַדְּבוּר הוּא 'מְלַכּוֹת' וְכוּ', וּמְלַכּוֹת נִקְרָא 'נוֹן' וְכוּ'.

וְהַיּוֹד - נַעֲשֶׂה: עַל-יְדֵי הַמַּחְשְׁבָה שֶׁמְקַשֵּׁר לְהַדְּבוּר, כִּי כָּל כִּי הַמַּחְשְׁבָה נִקְרָא 'יוֹד' וְכוּ'.

וְנִגְמַר הַכָּלִי הַנִּקְרָא 'אֲנִי', וְהַשְּׁפָע יוֹרֵד, וְנִשְׁלַם חֶפֶץ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, "כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא", וְלִפְיֶכָּה "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתְךָ".

וַיְדוּעַ הוּא: כִּי מִי שֶׁמְקַבֵּל תְּעִנוּג מֵאַחַר, נִקְרָא 'נוֹקְבָא', רוּצָה-לֹא-מֵר: לְגַבְהָ. וְנִמְצָא: כְּשֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל תְּעִנוּג מִיִּשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּת, בְּכִיכּוֹל נַעֲשֶׂה 'נוֹקְבָא' לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כח): "אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ לָהּ" - כִּי עַל-יְדֵי 'רִיח־הַנִּיחוּחַ' שֶׁמְקַבֵּל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִתְפַּלֵּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה בְּסוּד 'אִשָּׁה'. וְ"נִקְבָּה תְּסוּבֵב גָּבֵר" (יְרֻמְיָה לֵא, כא). אִם-כֵּן מֵהַפְּנִימִיּוֹת נַעֲשֶׂה 'חִיצוֹנִיּוֹת'.

וְשָׂרֵי אִשָּׁת אֲבָרֶם" (בְּרֵאשִׁית טז, א)

קו

(שׁוֹחַ-שׁוֹרְפֵי-קֹדֶשׁ ח"ג תסה)

בְּעֵת שֶׁהָיָה רַבִּי אֲבָרְהָם בִּ"ר נַחֲמָן ז"ל בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - הָיָה נִסְתָּר מְאֹד מְעִינֵי בְּנֵי-אָדָם, וְהַחֲבִיא אֶת גְּדֻלּוֹתוֹ מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפְּרֹדוּ וַיִּרְאוּ אֶת גְּדֻלּוֹתוֹ. וּמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא הָיָה לוֹ בְּמָה לְפָרְנֵם אֶת בְּנֵי-בֵיתוֹ.

וְהַגִּיעוּ הַדְּבָרִים לִידֵי כֶּךָ: שֶׁפַּעַם בְּאִמְצַע הַשְּׁבָת, קִנְטְרָה אוֹתוֹ זוּגְתוֹ מְאֹד, עַד שֶׁשָּׁלַחָה אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ. וְהִלֵּךְ לְבֵית רַבִּי מְאִיר אֲנָשִׁין ז"ל. וּכְשֶׁסָּפַר לוֹ מִמָּה שֶׁעָבַר עָלָיו, הִתְפַּלֵּא רַבִּי מְאִיר מְאֹד.

נַעֲנָה לוֹ רַבִּי אֲבָרְהָם בִּ"ר נַחֲמָן ז"ל, בְּהַמְלִיצוֹ עַל מַעֲשֶׂה זוּגְתוֹ, וְאָמַר בְּצַחוֹת: "אֵלּוֹ לֹא הָיָה 'אֲבָרְהָם אֲבִינוּ' מְפָרְנֵם אֶת 'שָׂרָה אִמְנוּ' - גַּם הִיא הָיְתָה מְשַׁלַּחַת אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ!"

"מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בְּרַחַת" (בְּרֵאשִׁית טז, ח)

קט.

(ח"א לו, ג-ד)

תקון של הרהורי זנות שפא לאדם - שיאמר 'שמע' ו'ברוך שם'.

כי תאזת-נאוד' באה מ'עכירת-דמים', מ"טחול', 'לילית', 'שפחה-בישא', 'אמא דערברב', שהיא 'מלכות-הרשעה' (תקוני-זהר נב. קמ. תקוני-זהר-חדש; ועוד). ו'מלכות-אד-שמא' הוא בבחינת 'גבירתא', "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל).

וכש'אדם מקבל עליו 'על מלכות שמים' באלו הפסוקים, 'שמע' ו'ברוך שם' - כולל נשמתו ב'שנים-עשר שבטי יה', בבחינת "אשה יראת ה".

ומפריש נשמתו, מ'נשמת ערב-רב', הבאים מ"אשה זונה" (ויקרא כא, ז), 'שפחה בישא' - שהיא בבחינת (בראשית טז, ח): "מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בְּרַחַת" - שהתאוה בורחת ונפרדת ממנה.

ואם אינו משתדל לגרש ה"אשה זונה" - אזי הוא בבחינת (משלי ל, כג): "שפחה תירש גבירתה".

וכל-זה כשיש לו לאדם הרהור באקראי בעלמא - אזי די לו באמירת שני פסוקים הנ"ל. אבל אם הוא חסוֹשֵׁלֹם רגיל בהרהור של התאוה-הכלליות רחמנא-לצלן, ואינו יכול להפריד ממנה - אזי צריך גם-כן להוריד דמעות בשעת קבלת מלכות-שמים.

"וְתֹאמַר שְׂרֵי אֶל אַבְרָם: הִנֵּה נָא עֲצַרְנִי ה' מִלְּדַת, בָּא נָא אֶל שְׂפַחְתִּי, אוֹלֵי אִבְנֵה מִמֶּנָּה" (בְּרֵאשִׁית טז, ב)

תני: כל מי שאין לו בן וכו' - כאלו הוא 'הרוס', ש'נאמר (בראשית טז, ב): "אוֹלֵי אִבְנֵה מִמֶּנָּה", ואין בונין אלא את ה'הרוס'. (בראשית רבה מה, ב)

קז.

(ספר-המדות, בנים ח"ב ט; בית ח"ב ב)

לפעמים: 'בנין הבית' גורם לאשה שלא תלד, כשהעצים שבבנין אינם מנחים כסדר הנתן להם מ'ששת ימי בראשית', ואז ה'בית' נקרא 'הרוס' אפלו בבנינו, וה'הרוס' הזה בא ומזיק לאשה, ואינה מולדת. [הרב מטשעהרין ז"ל, צין לבראשית-רבה הנ"ל].

"וְתִקַּח שְׂרֵי אִשָּׁת אַבְרָם אֶת הַגֵּר הַמִּצְרִית שְׂפַחְתָּהּ, מִקִּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֵׁבַת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וְתַתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִשָּׁה לֹו לְאִשָּׁה" (בְּרֵאשִׁית טז, ג)

"מקץ עשר שנים" - מועד הקבוע לאשה ששהתה עשר שנים ולא ילדה לבעלה, חייב לשא אחרת. (רש"י)

תנו רבנן: נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה, יוציא ויתן כתובה - שמא לא זכה להבנות ממנה. אף-על-פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר (בראשית טז, ג): "מִקִּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֵׁבַת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן" - ללמדך: שאין ושיבת חוץ-לארץ עולה לו מן המנין. (יבמות סד)

קח.

(ספר-המדות, בנים ח"א יז)

הדר עשר שנים בארץ-ישראל ואין לו בנים, יוציא - שמא לא זכה להבנות ממנה. [הרב מטשעהרין ז"ל צין לגמרא הנ"ל].

"כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּהּ" (בראשית טז, יא)

קי.

(ח"א ז, בסוף)

"אמר לי ההוא טיעא" (בבא-בבא ע"ד),
 ופרש רש"י בכל מקום: "סוחר
 ישמעאל" - כי ישמעאל הוא בחינת
 התפלה, כמו שכתוב (בראשית טז, יא): "כי
 שמע ה' אל ענייך", ותרגומו: "ארי קביל ה'
 ית צלותיך", ו'תפלה' הוא בחינת אמונה.

וזהו "סוחר" - מלשון "סחור סחור" (לשון
 התרגום והגמרא - שבת יג. פסחים מ: ועוד),
 בחינת אמונה, "ואמונתך סביבותיך"
 (תהלים פט, ט).

קיא.

(ח"א ח, ח)

"ועיל טיעא תותה ברפה" (בבא-בבא ע"ג) -
 הינו ה'צדיק' שנקרא טיעא, כמו
 שפרש רש"י בכל מקום: "סוחר ישמעאל" -
 ו'סוחר' הוא בחינת ה'רוח', כמו שכתוב
 (קהלת א, ו): "סובב סבב הולך הרוח", והינו
 ה'צדיק' שמקבל ה'רוח' מהקדשה.

וזהו: "סוחר ישמעאל", על-שם (בראשית
 טז, יא): "כי שמע ה' אל ענייך" - כי
 הצדיק שומע כל האנחות של הדבקים בו,
 "כי מפניו תוצאות חיים" (משלי ד, כג) לכל
 אחד, כי הוא "איש אשר רוח בו" (במדבר כז,
 יח).

קיב.

(ח"א ט, ד)

"זמנא חדא אתלויין בהדן ההוא טיעא"
 (בבא-בבא ע"ג). "טיעא - סוחר
 ישמעאל" (רשב"ם).

"סוחר ישמעאל" - זה בחינת 'צדיק'
 הדור, שהוא כלול כל התפלות
 ב'משיח'. ו'תפלות' - זה בחינת "סוחר
 ישמעאל", כמו שכתוב (בראשית טז, יא): "כי
 שמע ה' אל ענייך", ותרגומו: "קביל ה'
 צלותיך".

וזהו: "סוחר" - כי "סביב" (בכל התורה),
 תרגומו: "סחור". וזה בחינת אמונה,
 כמו שכתוב (תהלים פט, ט): "ואמונתך
 סביבותיך".

"ואתלויין בהדן ההוא טיעא" - שקשרנו
 את עצמנו עם 'צדיק-הדור',
 שהוא בחינת 'משיח', 'כלליות התפלה'.

קיג.

(לקוטי-הלכות, נחלות ד, כג)

לפעמים נדמה להאדם: שכבר שמע
 השם-יתברך בודאי את תפלתו,
 בפרט כשרואה איזה צמיחת קרן ישועה,
 שאז נדמה לו שכבר נתקבלה תפלתו, והוא
 מתרשל להתפלל יותר.

וזה אינו טוב - כי אף-על-פי שצריכין
 להאמין באמונה שלמה: שאין שום
 תפלה לריק חסוֹשֶׁלֹום, אפלו כשאין רואין
 שום ישועה כלל וכנ"ל - אף-על-פי-כן
 אפלו כשרואין איזה ישועה, אסור לבטל
 תפלותיו בשביל-זה, כי עדין לא נגמרה
 הישועה, ועדין אנו צריכין ישועה ורחמים
 רבים, עד שניצא מגלותנו לגמרי.

ומי שטועה בעצמו חסוֹשֶׁלֹום, ומתרשל
 בתפלה, מחמת שנדמה לו שכבר
 שמע השם-יתברך את תפלתו - זה נמשך
 מ'קלפת ישמעאל', כי ישמעאל על-שם
 (בראשית טז, יא): "כי שמע ה' אל ענייך".
 ותרגומו: "ארי קביל ה' צלותיך".

וּמִשָּׁם מִשְׁתַּלְשֵׁל 'קִלְפַּת יִשְׁמְעָאֵל',
שְׁמִטְעָה לֵב הָאָדָם לְהַתְרַשֵּׁל
בְּתַפְּלָה, מַחֲמַת כִּי כָּבֵד שָׁמַע הַשֵּׁם אֶת
תְּפִלָּתוֹ, בְּנִ"ל.

כִּי צְרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין: שְׁבוּדָאֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמַע תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְאִפְלוּ
כְּשֶׁאִין רוֹאִין שׁוֹם יְשׁוּעָה, צְרִיכִין לְהֶאֱמִין
שֶׁאִין שׁוֹם תְּפִלָּה לְרִיק חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם,
וּלְהִתְחַזֵּק בְּתַפְּלָה יוֹתֵר.

אָבֵל גַּם כְּשֶׁרוֹאִין אֵיזָה יְשׁוּעָה, אָסוּר
לְבַטֵּל תְּפִלָּתוֹ בְּשִׁבְלִי-זָה, רַק צְרִיכִין
לְשַׁמַּח בִּישׁוּעָתוֹ, וּלְהִיזוֹת מוֹדָה עַל הַעֲבֵר,
וּלְבַקֵּשׁ לְהִבָּא, כִּי עֲדִין אָנּוּ צְרִיכִין הַרְבֵּה
יְשׁוּעוֹת מְאֹד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְמָה
שֶׁאָנּוּ צְרִיכִין לְבוֹא, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה בָּאָנוּ
לְעוֹלָם-הַזֶּה. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין עֲדִין לְהַרְבּוֹת
בְּתַפְּלָה, וּכְנִ"ל.

וּמַחֲמַת-זֶה לֹא הוֹלִיד אַבְרָהָם אֶת
יֶצְחָק, עַד שֶׁהוֹלִיד תְּחִלָּה
אֶת יִשְׁמְעָאֵל. וְכֵן יֶצְחָק הוֹלִיד אֶת עֵשָׂו,
וְאַחֲרֵיכֵן אֶת יַעֲקֹב - כְּדֵי לְהוֹצִיא הַזְּהָמָא
תְּחִלָּה, כְּמוֹבָא (תַּקּוּנֵי-זֶהַר קכח: - 'עֲרֵי-הַדְּעַת-טוֹב'
לְרַבֵּי חַיִּים ווִיטָאֵל, פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת).

"אָנִי אֵל שְׂדֵי" (בְּרֵאשִׁית יז, א)

אָנִי הוּא שְׂיֵשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתֵי לְכָל בְּרִיָּה.
(רש"י; בְּרֵאשִׁית-דְּרָבָה מו, ג)

קטו.

(ח"א יא, ג-ה)

עַל-כֵּן 'בְּרִית' מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'שְׂדֵי', כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): **"אָנִי אֵל
שְׂדֵי, פְּרָה וְרֵבָה"** - כִּי **"שְׂדֵי"** הוּא בְּחִינַת:
"שְׂיֵשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתֵי לְכָל בְּרִיָּה" (רש"י בְּרֵאשִׁית
יז, א; בְּרֵאשִׁית-דְּרָבָה מו, ג).

וּכְשֶׁאִינּוּ שׁוֹמֵר הַבְּרִית, הֵינּוּ עַל-יְדֵי
'צָאוֹת' - הוּא עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ
'עֲבוּדַת-אֱלִילִים' - הוּא מְרָאָה 'שְׂאִין דֵּי לוֹ'
בְּאֻלְקוֹתוֹ, עַד שֶׁצָּרִיךְ 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים',
וְעַל-כֵּן פּוֹגֵם בְּ'שְׂדֵי' **"שְׂיֵשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתוֹ
לְכָל בְּרִיָּה"**.

וּכְשֶׁשׁוֹמֵר הַבְּרִית - הוּא זוֹכֵה לְאוֹר
הַמַּאִיר לוֹ לְתַשׁוּבָה.

וְ'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' יֵשׁ בּוֹ שְׁנַי בְּחִינּוֹת. (א)
יֵשׁ מִי שֶׁזּוֹוֹגוּ בְּשִׁשֶׁת
יְמֵי הַחֹל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת
בְּרִיתוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁאִינּוּ יוֹצֵא מְדִינֵי
הַתּוֹרָה. (ב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית,
שֶׁזּוֹוֹגוּ מִשְׁבֶּת לְשִׁבְתָּהּ. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְחוּדָא
עֲלָאָה', וְ'יְחוּדָא תַתָּאָה'.

**"וַתֵּלֶךְ הָגֵר לְאַבְרָם בֵּן, וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם בְּנֵו
אֲשֶׁר יָלְדָהּ הָגֵר יִשְׁמְעָאֵל"** (בְּרֵאשִׁית טז, טו)

קיד.

(ח"ב קיז)

דַּע: שְׁלִפְעָמִים יֵשׁ בְּאָדָם 'טְמֵאָה טְמוּנָה',
שֶׁאִין יוֹדְעִין לָהּ שׁוֹם תְּקוּן, מַחֲמַת
שֶׁהִיא טְמוּנָה וְנִסְתָּרַת בּוֹ.

וְעַל-כֵּן זֶהוּ טוֹבָה מַה שֶׁאַרְע לוֹ
כְּשֶׁמִּתְקָרֵב אֶל הַקִּדְשָׁה, שֶׁאִזִּי
דִּיקָא יִקְרָה לוֹ "מְקָרָה בְּלַתִּי טְהוֹר" (שְׁמוּאֵל-א
כ, כו) חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם - כִּי יוֹצֵאת מִפְּנֵי ה'טְמֵאָה
הַטְּמוּנָה הַנִּ"ל - כִּי אִזִּי כְּשִׁיזְצֵאת, יְכוּלִין
לְמַצֵּא לָהּ תְּקוּן, מִהַשְׂאִינ־כֵּן מְקַדֵּם
כְּשֶׁהִיָּתָה טְמוּנָה.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל שַׁבַּת' - "שְׂאֵמֹר לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (חגיגה יב.), שְׂצַמְצַם אֶת-עֲצָמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא-עֲלָא'.

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל חַל' - שְׁגָם בְּחַל יֵשׁ צְמֻצוּמִים מִמְּלָאכָה לַחֲבֵרְתָּהּ. וְזֶה בְּחִינַת 'מִט"ט', "שְׂשֻׁלְטְנוּתָהּ שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחַל" (תְּקוּנֵי-זֶהַר ב: וְכו').

קטז.

(ח"א יז, ו)

"שְׂדֵי" - הוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', שֶׁשָׁב בְּתְשׁוּבָה עַל 'פְּגָם עֲבוּדָה-זָרָה'. כִּי "שְׂדֵי", הוּא בְּחִינַת (רש"י בְּרַאשִׁית יז, א; בְּרַאשִׁית-רַבָּה מו, ג): "שֵׁישׁ דֵּי בְּאֵלְקוּתֵי לְכָל בְּרִיָּה", וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוּם עֲבוּדָה אַחֶרֶת. [עֵינן לְקוּסְטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין ו, ח].

קיז.

(ח"א כג, ד-בְּסוּף)

"שְׂדֵי, הוּא בְּחִינַת בְּרִית" (זֶהַר פְּנִיחַס רנז.), כְּמוֹ שֶׁפֶתוּב (בְּרַאשִׁית לז, יא): "אֲנִי אֶל 'שְׂדֵי' פָּרָה וּרְבָה".

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׂדֵי, שְׂאֵמֹר לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (חגיגה יב.) - דְּהֵינּוּ: שֶׁשָּׂמַח בְּחֶלְקוֹ, וְאוֹמֵר 'דֵּי' לְמָה שֵׁישׁ לוֹ, וְאֵינוֹ מִתְאַוֶּה יוֹתֵר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁבִירַת תְּאוֹת-מְמוֹן' שֶׁזֹּכֵינן עַל-יַדֵּי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית'. [עֵינן לְקוּסְטֵי-הַלְכוּת, קְדוּשֵׁין ג, ג-ד].

קיח.

(ח"א כט, ד)

עַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'כָּלְלִיּוֹת הַגִּידִין' שֶׁהוּא הַבְּרִית-קִדְשׁ: "שְׂדֵי" (זֶהַר פְּנִיחַס רנז.) - עַל-שֵׁם 'שְׂשֻׁדֵי' וַיִּזְרַח בְּחַץ, לְבִנְיָוִית' וְתְקוּנִים, לְכָל פֶּרֶט וּפְרֵט כְּפִי צָרְכּוֹ, וְאֶפְלוֹ לְמִקּוּמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּקִים.

כִּי יֵשׁ מְקוּמוֹת צָרִים וְדְקִים שְׂאֵי-אֶפְשֵׁר לְבוֹא לְשֵׁם שׁוּם תְּקוּנָה, כִּי-אִם עַל-יַדֵּי 'תְּקוּנַת-הַכָּלְלִי', בְּבְחִינַת (אִיוּב כב, כח): "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצָרִיךְ" - 'שְׂשֻׁדֵי' וַיִּזְרַח 'תְּקוּנֵינן' לְכָל 'מְקוּמוֹת הַצָּרִים'.

קיט.

(ח"ב ה, ז)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְצַמְצַם מִחוּז וְשִׁכְלוֹ, שֶׁלֹּא לְהַנִּיחוֹ לְצֵאת חוּץ לְגִבּוֹל שֵׁישׁ לוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְשׁוּטֵט הַמִּזַּח בְּמָה שֶׁאֵין לוֹ רְשׁוּת לְפִי מַדְרַגְתּוֹ - בְּבְחִינַת (חגיגה יג.): "בְּמִפְּלֵא מִמָּדָה אֶל תְּדַרְשׁ, בְּמִכְסֵּה מִמָּדָה אֶל תְּחַקֵּר".

שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "שְׂדֵי", בְּחִינַת 'צְמֻצוּם', "שֵׁישׁ דֵּי בְּאֵלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה" (רש"י לֶךְ-לְךָ יז, א).

הֵינּוּ: שֶׁכָּל בְּרִיָּה יֵשׁ לוֹ דֵּי וְגִבּוֹל בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁאִסוּר לוֹ לִילֵךְ בְּשִׁכְלוֹ כִּי אִם עַד הַגִּבּוֹל, לֹא יוֹתֵר, שֶׁאֶפְלוֹ בְּקִדְשָׁה אִסוּר לוֹ לְצֵאת חוּץ לְגִבּוֹל שֵׁישׁ לוֹ, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת" וְכו'.

[פְּרוּשׁ (הַגְּהָת מוֹהֲרֵינ"ת ז"ל שֶׁם בְּפָנִים הַתּוֹרָה): כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ גִּבּוֹל וְצַמְצוּם בִּידֵיעַת אֵלְקוּתוֹ, לְפִי עֶרְכּוֹ וּמַדְרַגְתּוֹ.

כִּי מִה שֶׁנִּחְשָׁב לְהַקְטִין בְּמַעֲלָה בְּחִינַת (חגיגה יג.): "בְּמִפְּלֵא מִמְּנוֹ" - שֶׁהוּא לְמַעֲלָה מִמַּדְרַגְתּוֹ, וְצָרִיךְ לְצַמְצַם שִׁכְלוֹ שֵׁם - זֶה אֶצְלוֹ בְּחִינַת "בְּמִפְּלֵא מִמְּנוֹ".

וְהָאֵדָם הַגָּדוֹל מִמְּנוֹ בְּמַעֲלָה הַגְּבוּהָ - הוּא יָכוֹל לְהַשִּׁיג זֹאת, רַק שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ צְמֻצוּם וְגִבּוֹל אַחַר גְּבוּהַ מִמְּנוֹ, שֶׁשֵּׁם הוּא צָרִיךְ לְצַמְצַם שִׁכְלוֹ.

וְכֵן אֵדָם הַגְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר, גַּם זֶה אֵינוֹ נִחְשָׁב אֶצְלוֹ בְּחִינַת "בְּמִפְּלֵא מִמְּנוֹ", רַק שֵׁישׁ לוֹ צְמֻצוּם וְגִבּוֹל גְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל אֵדָם וְאֵדָם לְפִי מַדְרַגְתּוֹ.

נִמְצָא: שֶׁלְכָל אֵדָם וְכָל בְּרִיָּה, יֵשׁ לוֹ צְמֻצוּם וְגִבּוֹל מִיָּחָד בְּהַשְׁגַּת אֵלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְפִי מַדְרַגְתּוֹ, שֶׁעַד זֶה הַגִּבּוֹל מִתְּרַךְ לְדַדֵּף מִחֲשֻׁבְתּוֹ לְהַשִּׁיג מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לֹא יוֹתֵר.

קנב.

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת 'אברהם', הינו בחינות 'בעל-נפש' - אזי בודאי כל אכילותיו וסעודותיו בבחינת 'לחם הפנים', בבחינת (בראשית יז, א): "התהלך לפני".

"התהלך" - זה בחינת 'רגליו', בחינת 'פרנסתו', בחינת (דברים יא, ו): "ואת היקום אשר ברגליהם", "זה מזונו של אדם שמעמידו על רגליו" (פסחים קיט. סנהדרין קי.).

"התהלך לפני" - שנעשה מהם בחינת 'פנים'.

ואז: כל העבדים וכל הכובים-ומזלות שהם תחתיהם, טורחין בשביל זה האיש, בבחינת (תהלים קי, א): "שב לימיני", בחינת 'אברהם'. "עד אשית אויבך הדום לרגלך" (תהלים שם), שהם טורחים בשביל פרנסתך.

וזהו: "התהלך לפני והיה תמים" - בבחינת (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך" - שלא תצטרך לדרש אחר כוכבים-ומזלות, כי תהיה למעלה מהם.

עניני 'תמימות' - נמצאים בפרשת 'שופטים', בפסוק (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך"

"ולא יקרא עוד את שמך אברם, והיה שמך אברהם וגו'. שרי אשתך לא תקרא את שמך שרי, כי שרה שמך" (בראשית יז, ה-טו)

"לא תקרא את שמך שרי" - דמשמע 'שרי', לי ולא לאחרים. "כי שרה" סתם "שמה" - שתהא שרה על כל". (רש"י)

'שרי' היא 'שרה', בתחלה נעשית 'שרי' לאמתה, ולבסוף נעשית 'שרה' לכל העולם בלוי. (ברכות יג.)

נזה בחינת 'שרי', שדרשו רז"ל (רש"י בראשית יז, א): "שיש די באלקותו לכל בריה" - הינו: שכל בריה ובריה, יש לו 'די' ו'גבול' ו'צמצום' מיוחד בפני-עצמו, בידיעת אלקותו - כפי מדרגתו].

"התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א)

קב.

(ח"א טו, ח)

"הלך בדרך תמים הוא ישרתני" (תהלים קא, ו). "הלך בדרך תמים" - זה בחינות 'תפלה', בחינת 'אברהם' (פמבאר שם בהתורה), כמו שכתוב (בראשית יז, א): "התהלך לפני והיה תמים".

"הוא ישרתני" - זה בחינת 'סתרי-אורייתא', בחינת 'הוא', בחינות 'עולם-הבא' (זהר ויצא קנד: קנח:). כי על-ידי ה'תפלה', זוכין ל'סתרי-אורייתא'.

קנא.

(ח"א יח, ג)

כל-זמן שאין לאדם אמונה בשלמות שאין שלמות אחריו - בודאי אין לו לקבל ה'מלוכה' וה'הנהגה'. ואפלו מי שמאמין באיזה דבר שהוא מ"דרכי האמרי" (שבת סז.), אף-על-פי שהוא מאמין בהשם-יתברך, אפלו מי שיש לו אמונה גדולה.

כי ה'פנהיגות' עקרה בבחינת 'רחמים', ועקר ה'רחמים' בהסרת עפון"ם, אפלו שמץ עפון"ם. ואפלו כשהוא אומר: "צבי הפסיקו" (סנהדרין סה:), אין לו רחמנות בשלמות - עד שיפושפש עצמו שלא ישאר אצלו אמונות שאין צריך להאמין, ושיהיה "תמים עם ה' אלקיך" (דברים יח, יג).

קנג.

(ח"א מט, א-ה"ו)

בְּשִׁחוּשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת-טוֹבוֹת בְּלִבּוֹ: "אִיךְ לְעַבֵּד הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ!" - בְּזֶה

נִעֲשָׂה לִבּוֹ, בְּבַחֲיִנַת: "צוּר לְבָבִי" (תהלים עג, כו), וּבְבַחֲיִנַת: "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי" (שם קט, כב), שְׁבִתוֹךְ ה'חָלַל' יִתְגַּלּוּ מְעַלּוֹתָיו, וְעַל-יְדֵי מְעַלּוֹתָיו וּמִדּוֹתָיו הַטּוֹבִים, יִתְגַּלֶּה שֶׁהוּא מְקַבֵּל עַל מַלְכוּת-שָׁמַיִם שְׁלֵמָה.

וְזֶה פְרוּשׁ (תהלים פז, ז): "וְשָׂרִים פָּחֲלָלִים כָּל מְעִינֵי בָךְ" וְכוּ'. "וְשָׂרִים" - זֶה בַּחֲיִנַת ה'הִתְגַּלּוֹת מַלְכוּת', בַּחֲיִנַת (בְּרִכּוֹת יג): "שָׂרָה עַל הָעוֹלָם כְּלוּ", בַּחֲיִנַת: "וְהָיָה ה' לְמִלְכֵךְ" וְכוּ' (זְכַרְיָה יד, ט).

"פָּחֲלָלִים כָּל מְעִינֵי בָךְ" - הֵינּוּ: לִפְנֵי ה'חָלַל' שֶׁנִּעֲשָׂה עַל-יְדֵי מִחֲשָׁבוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, בֵּן ה'הִתְגַּלּוֹת מַלְכוּתוֹ'.

וְזֶה בַּחֲיִנַת ה'שִׁיר שִׁיתַּעַר לְעֵתִיד', וְהוּא "שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפוֹל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ" (תְּקוּוּיָה-זֶהר נא:), וְהֵם "עֲשָׂרָה מִיְּמֵי נְגוּנָא" (שם כז:). וְזֶה עַל-יְדֵי ה'הִתְגַּלּוֹת מַלְכוּתוֹ', בְּבַחֲיִנַת: "שָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם". וְשָׂרָה זֶה בַּחֲיִנַת 'שִׁיר', בַּחֲיִנַת: "וְשָׂרִים פָּחֲלָלִים".

וְזֶה בַּחֲיִנַת מַלְכוּת דָּוִד, בַּחֲיִנַת: "נָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוּאֵל-ב כג, א).

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּבֵא-מְצִיעָא נט): "אַתְתָּךְ גּוֹצָא, גָּחַן וְלַחֲיִשׁ", פֶּרֶשׁ רַשׁ"י: "שָׁמַע עֲצָתָה". כִּי בְּאֵמַת "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'" (מְשָׁלִי לֹא, ל), הִיא בַּחֲיִנַת 'עֲצָה'.

כְּשֶׁה'תְּפַלֶּה', הֵינּוּ בַּחֲיִנַת מַלְכוּת, בְּשִׁפְלוּת וּבְקִטְנוּת, בְּבַחֲיִנַת: "אַתְתָּךְ גּוֹצָא", בְּבַחֲיִנַת: "עֲצָתוֹ נוֹפֶלֶת" (סְנֵהֲדָרִין כב) - צְרִיךְ לְהַקִּים אוֹתָהּ, בְּבַחֲיִנַת (עֲמוּס ט, יא): "אַקִּים אֶת סִבַּת דָּוִד".

ו'סְכָה', "זו שָׂרָה שֶׁסָּכְתָה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ" (מְגִלָּה יד), וְשָׂרָה זֶה מַלְכוּת, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי יט, כא): "עֲצַת ה' הִיא תְּקוּם". וְזֶה: "וְלַחֲיִשׁ לָהּ" - "תְּקַבֵּל עֲצָתָה".

וְזֶה 'עֲלִיּוֹת הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, שֶׁהִיא "עֲבוּדָה שְׁפִלְב" (תְּעִינֵית ב).

וְזֶה לְשׁוֹן 'תְּשַׁרִּי' - לְשׁוֹן 'שִׁירָה'; וְלְשׁוֹן 'פֶּסַח', 'פ"ה ס"ח' (שְׁעַר-הַפְּנוּת פֶּסַח), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ל, כט): "הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם כְּלִיל הַתְּקֵדֶשׁ חָג", כִּי יִתַּעַר שִׁיר וְנִגּוּנָא בְּעֵלְמָא, בְּבַחֲיִנַת 'פ"ה ס"ח'.

בְּבַחֲיִנַת (תהלים ל, יג): "לִמְעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם". "וְלֹא יָדָם" דִּיקָא - הֵינּוּ: 'פ"ה ס"ח'.

"כְּבוֹד" - זֶה בַּחֲיִנַת: "מִלְכֵךְ הַכְּבוֹד" (תהלים כד, ז-ח-ט"ו), בַּחֲיִנַת: "שָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם", בַּחֲיִנַת 'שִׁיר שֶׁלְעֵתִיד'.

קנד.

(ח"א נג)

עֵקֶר ה'הוֹלְדָה' תְּלוּי ב'ה"א, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית מז, כג): "הֵא לָכֶם זֵרַע". וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא הוֹלִידוּ, עַד שֶׁהִגִּיעוּ ל'ה"א הַזֹּאת. כִּי עֵקֶר ה'הוֹלְדָה', עַל-יְדֵי ה'דַּעַת', בְּבַחֲיִנַת (שָׁם ד, כה): "וַיֵּדַע אָדָם" וְכוּ', ו"קִטָּן אֵינוֹ מוֹלִיד" (סְנֵהֲדָרִין סח:).

וְעֵקֶר ה'דַּעַת' - הֵינּוּ שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ, שִׁיוֹצִיא שְׁכָלוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל.

וְכִי שֶׁהוּא שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל, וְהַשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ מֵהַ שֶׁאִפְשָׁר לְדַעַת הָאָדָם לְהַשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ - אִזִּי הוּא קְרוֹב לְדַעַת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין חֲלוּק בֵּין דַּעַת הָאָדָם לְדַעַת הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ, אֶלֶּא ה' דְּבָרִים, כְּמוֹבָא.

וְאִזְ דַּעְתּוֹ יוֹנֵק מִדַּעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
שֶׁהִיא בְּחִינַת ה'ה"א', וְאִז מוֹלִיד.

וְלַהֲשִׁלִּים אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁהִיא שְׁלֹם בְּדַעַת -
אִי־אֶפְשָׁר אֲלֵא עַל־יְדֵי עֶסֶק
שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי־אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. וּבְשִׁבְלִי־זָה (סְפָרֵי פְּרַשְׁת וְאַתְחַנּוּ):
"תְּלַמִּידִים נִקְרְאִים בְּנִים" - פִּי עַל־יָדָם בָּא
ה'הוֹלִידָה'.

וּבְשִׁבְלִי־זָה אֲבָרְהָם וְשָׂרָה טָרְחוּ עֲצָמָן
לְגֵיזַר גָּרִים - פִּי עַל־יְדֵי־זָה
הַשְּׁלִימוּ דַּעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ ל'ה"א' הַזֹּאת,
הֵינּוּ: לְדַעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְזָכוּ לְבָנִים וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "אֲבָרָם אֵינוֹ מוֹלִיד, אֲבָרְהָם
מוֹלִיד" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מֵד, י) - פִּי
עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, בְּחִינַת ה', זָכָה
לְהוֹלִיד.

אָבֵל מִי שֶׁאֵין שְׁלֹם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רְחוֹק
מִדַּעַת הָאָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מִדַּעַת הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'ה"א' - אִזִּי הוּא 'קָטָן'
וְאֵין מוֹלִיד.

קנה.

(ח"א עבד)

'יִצְחָק' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דִּין', נוֹלָד מ'שָׂרָה'
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַלְכוּת', כְּמוֹ
שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית יז, טו; וְהוּא מְגַמְרָא בְּרִכּוֹת
יג): "שֶׁנִּקְרְאת שָׂרָה, עַל־שֵׁם: שֶׁשָׂרָה עַל
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ". ו'מַלְכוּת' הוּא בְּחִינַת
'דִּין', בְּחִינַת (גִּטִּין י): "דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא".

קנו.

(ח"א קסג)

ה'דְּבוּר' הוּא בְּחִינַת שָׂרָה, לְכָל־אֶחָד
לְפִי עֲרֻכּוֹ, יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת
"שָׂרָה לְאִמְתִּי" (בְּרִכּוֹת יג), שֶׁהוּא מוֹשֵׁל

בְּדְבוּר שְׁלוֹ עַל עִיר וּמְדִינָה, וְיֵשׁ שֶׁהוּא
בְּחִינַת: "שָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ" (שָׁם),
וְיֵשׁ שֶׁהוּא "שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב).

קנד.

(חֵי־מוֹהַר"ן תַּקְסָג; לְקוּטִי־הַלְכוּת, בְּשׁוּר־בְּחֻלְבּ ב, ו)

שִׁמְעֵתִי מִרְבֵּנוּ ז"ל: שְׁבִימִי אֲבָרְהָם
אֲבִינוּ, הִיְתָה ה'שְׁכִינָה' נִקְרְאת
בְּשֵׁם 'שָׂרָה'. וּבִימֵי 'יִצְחָק', בְּשֵׁם 'רַבְקָה'.
וּבִימֵי 'עֵקֵב', בְּשֵׁם 'רַחֵל וְלֵאָה'. וְכֵן מוֹבָא
ב'זֵה־רֵר־הַקְדוּשׁ' מֵעֵין זָה (וַיֵּרָא קִיב. בְּלֶק קפז. -
מוֹבָא בְּסֵפֶר 'שְׁעֵר־אוֹרָה', שְׁעַר ה).

קנת.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, בְּנִים ח"ב ח)

ה"א הַנֶּעֱשֶׂה מ'כְּסָד' - מְסַגֵּל ל'פְּרִיָה'
וּרְבִיָה'.

[הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל, צִין לְבְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, יא:
אָמַר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "בְּה"א בְּרֵאשִׁית אֶת הָעוֹלָם, הֲרִינִי
מוֹסִיף ה"א עַל שְׁמָךְ, וְאֶת פְּרָה וּרְבִיָה".]

"וְנָתַתִּי לָךְ וְגו' אֶת כָּל אֶרֶץ פְּנֵעַן" (בְּרֵאשִׁית יז, ח)

קנט.

(ח"א ט, ה)

עֶקֶר ה'נְּסִים', הֵינּוּ עֶקֶר ה'תְּפִלָּה' - אֵינוֹ
אֲלֵא ב'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים לז, ג): "שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה",
וְאֲמוֹנָה זֶה תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יב):
"וַיְהִי יְדִיו אֲמוֹנָה", כְּתַרְגוּמוֹ.

וּבְשִׁבְלִי־זָה נִקְרְאת (בְּרֵאשִׁית יז, ח): "אֶרֶץ
כְּנַעַן" - "כְּנַעַן לְשׁוֹן סוּחָר"

(פְּסָחִים ג. - עֵין לְעִיל בְּפָסוּק בְּרֵאשִׁית יג, ז: "וְהִכְנַעְנִי וְגו'
אִז יֵשֵׁב בְּאֶרֶץ" מִח"א יד, יב), בְּחִינַת אֲמוֹנָה, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאֲמוֹנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ".

קל.

(ח"א רעז)

'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל' - לַפְעָמַיִם נִקְרָאת: **"אַרְץ כְּנָעַן"** (בְּרַאשִׁית יז, ח), וּלְפָעַמַיִם נִקְרָאת **"אַרְץ" סַתָּם**.

הֵינּוּ: כְּשֵׁישׁ 'מַחְלֶקֶת' - אַזִּי נִקְרָאת:
"אַרְץ כְּנָעַן", בְּחִינַת **'פֶּאן עֲנִי'**, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים ג.) עַל פָּסוּק (זְכַרְיָה יד, כא): **"וְלֹא יִהְיֶה כְּנָעַנִי"**, **"אֵין פֶּאן עֲנִי"** - וְזֶה עַל־יְדֵי **'מַחְלֶקֶת'**, כִּי **"מַחְלֶקֶת אַחַת דּוֹחָה מֵאַחַת פְּרֻנְסוֹת"** [שְׁל"ה מִסְכַּת יוֹמָא, בְּשֵׁם חַז"ל].

אַבְל כְּשֵׁישׁ 'שְׁלוֹם', אַזִּי נִקְרָאת בְּחִינַת **"אַרְץ" סַתָּם, וְאַזִּי הִיא בְּחִינַת: **"אַרְץ נְתַנָּה יְבוּלָה"** (תְּהִלִּים סז, ז) - שְׁנוֹתָנֶת כַּחוֹתֶיהָ לְכָל יְבוּל הָאָרֶץ.**

[עֵינן עוֹד לְעֵיל בְּפָסוּק (בְּרַאשִׁית יג, ז): **"וְהַכְּנַעֲנִי וְגו' אִזְ יֵשֵׁב בְּאַרְצִי"**].

קלא.

(שׁוֹחֹת־הַר"ן רסא)

עַקֵּר הַכְּפִירוֹת' שְׁבָאִין לְהָאָדָם וּמִבְּלָבְלִין אֶת הָאֱמוּנָה, בְּאִים מַגְדְּלוֹת'. כִּי **'מִי שֵׁישׁ בּו גִּסּוֹת, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֹמֵר: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר" (סוֹטָה ה.).**

וְעַל־יְדֵי 'פְּגַם־אֱמוּנָה, דְּהֵינּוּ: 'כְּפִירוֹת' עֲבוּדָה־זָרָה' - דֵּינָא שְׂרִיא חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת **"אֱלֹקִים", 'פְּגִימַת־הַלְבָּנָה' וְכוּ'.**

וְזֶהוּ (בְּרַאשִׁית לז, א): **"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאַרְץ מִגְדַּי אָבִיו" - דְּהֵינּוּ: שְׁנַת־יֵשֵׁב וְנִתְיַחַד בְּחִינַת **'יעֲקֹב'**, בְּחִינַת **'שֶׁמֶשׁ'** (בְּרַאשִׁית־רַבָּה סח, י; פד, יא; זֶהרַ מִקָּץ רג; יתרו ע. זֶהרַ־חֲדָשׁ יתרו; זֶהרַ־חֲדָשׁ רוֹת), בְּחִינַת **'הוֹי"ה'** - בְּבְחִינַת **'אַחֲקוּ, בְּחִינַת אֱלֹקִים, בְּחִינַת לְבָנָה'.****

וְזֶהוּ (בְּרַאשִׁית שָׁם): **"בְּאַרְץ כְּנָעַן" - לְשׁוֹן **'הַכְּנַעַנִי וְשִׁפְלוֹת'**, כִּי זֶה זֹכִיךְ עַל־יְדֵי **'שִׁפְלוֹת'**, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִיךְ לְאֱמוּנָה' וְכוּ', כְּנ"ל.**

"וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְדַּי וְגו'. וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר" (בְּרַאשִׁית יז, ח"ט)

קלב.

(יְמִי־מוֹהֲרַנ"ת ח"ב כו)

'מִצּוֹת־מִילָה' יֵשׁ לָהּ אַחֲדוֹת וְשִׁיבוֹת וְקָשֶׁר נִפְלָא עִם 'קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

כִּי 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עָלִיז־הַשְׁלוֹם, בַּעַת שְׁנַצְטִיחָה עַל הַמִּילָה - אִזְ הַבְּטִיחוּ הַשָּׁמַיִם־בְּרַךְ עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל לֹו וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו.

כְּמוֹכָא שָׁם (בְּרַאשִׁית יז, ח"ט): **"וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר, וְנָתַתִּי לָךְ וּלְזַרְעֶךָ אֶת אֶרֶץ מִגְדַּי" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁכַתוּב (נְחֻמָּיָה ט, ח; תְּפִלַּת שְׁחִירִית): **"וְזָכְרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לְתַת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי"** וְכוּ'.**

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה "נוֹהֲגִין: לְזַמֵּר 'זָכְרוֹת' בַּעַת 'בְּרִית־מִילָה'" (עֵינן מְגַן־אַבְרָהָם נא, ט; דְּרָדֶךְ־חַיִּים לְבַעַל 'חַוּוֹת־דַּעַת').

"וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשַׂר עַרְלַתְכֶם וְגו'. וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם וְגו'. וְאַבְרָהָם בֶּן תְּשַׁעִים וַתִּשַׁע שָׁנָה בָּהֵמְלוֹ בְּשַׂר עַרְלַתּוֹ" (בְּרַאשִׁית יז, יא־יב־כד) - עֲנִינֵי 'בְּרִית מִילָה'

קלג.

(ח"א יט, בְּסוֹף)

זֶהוּ 'סוּד כְּוֹנֵת הַמִּילָה': כְּמוֹ שְׁמוּכָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית־רַבָּה יא, ו): **"אִיךָ יִבְרָא הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא דְּבַר הַמְּחַסֵּר תְּקוּן"!**

אך הוא על פונה זו: שֶׁה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ',
שֶׁהוא בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית' הַבָּא
מִלְמַעְלָה, הוא עֵדוּן חֶסֶד תְּקוּן.

וְעַקֵּר תְּקוּנוֹ לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם - עַל־יְדֵי
שָׂאנוּ מֵעַלְיוֹן ה'טוֹב־שְׁבַתְרַגּוּם',
וּמִשְׁלִימִין ה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - כִּי עַקֵּר תְּקוּן
כָּל הַדְּבָרִים, נְשָׁלֵם לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא.
שְׂאֵה־עַל־פִּי שֶׁה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' בָּא
מִלְמַעְלָה - אֶהֱ־עַל־פִּי־כֵן
אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־תְּרַגּוּם',
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" -
דְּהֵינּוּ: עַל־יְדֵי שְׁמִבְרִין ה'טוֹב' שְׁבַתְרַגּוּם,
ה'טוֹב שְׁבַע־הַדַּעַת', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא
נְשָׁלֵם ה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'.

וְזֶהוּ שְׁמִבְאָר שֵׁם בְּמִדְרַשׁ הַתְּרוּץ: "כָּל
דְּבַר צְרִיךְ תְּקוּן וְכוּ', אֵת הָאָדָם צְרִיךְ
תְּקוּן" וְכוּ'.

הֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בָּרָא כָּל הַבְּרִיאָה
בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבַּעַל־בְּחִירָה -
שֶׁהוא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים, עַל־יְדֵי בְרוּר
ה'טוֹב שְׁבַע־הַדַּעַת' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְשָׁלֵם
וּמִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַע־עוֹלָם.
וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְתַקַּן תְּקוּן־הַמִּילָה,
תְּקוּן־הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא -
בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' עַל־יְדֵי 'תְּרַגּוּם'
דִּיקָא.

וְזֶהוּ (יִחְזַקְאֵל א, כז): "חֲשֵׁם־ל". "חֲשֵׁם־מַל -
בְּחִינַת מִילָה" (זֶהר וַיִּקְהַל רג.). ו'מ"ל' -
גִּימַטְרִיא 'שְׁבַעִים', בְּחִינּוֹת (זֶהר שֵׁם): "מְדוּרָה
שֶׁל 'שְׁבַעִין פּוֹכְבִין" - שְׁנַתְמַלְל וְנַחֲתָךְ
וְנִתְבַטַּל עַל־יְדֵי 'מִצּוֹת מִילָה', שֶׁהוא בְּחִינַת
'תְּקוּן־הַבְּרִית'.

קלד.

(ח"א לא, ו)

כִּי שֶׁהוא בְּבְחִינַת 'בְּרִית', אֲזִי: "חֶסֶד
מִתְנַלָּה בְּפָמָא דְאַמָּה" (זֶהר אֲדָרָא־רַבָּא נְשֵׁא
קמב.), בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים פט, כט): "לְעוֹלָם אֲשַׁמֵּר
לוֹ חֶסְדֵי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ".

וּבְשִׁבִיל־זֶה נִתְּנָה מִדַּת 'חֶסֶד', לְאַבְרָהָם'
- כִּי הוּא הִיָּה "רֹאשׁ
לְמֵאֲמִינִים" (עַל־פִּי שִׁירֵה־שִׁירִים רַבָּה ז, כ),
וְ"רֹאשׁ לְנַמְזִלִים" (אֶסְתֵּר־רַבָּה פְּתִיחָתָא י).

וְזֶהוּ (מוֹעֵד־קָטָן יז. - עַל מְלָאכֵי ב, ז): "אִם הָרַב
דּוֹמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת" - אֲזִי
בְּוֹדָי 'חֶסֶד וְאַהֲבָה' מִתְנַלָּה, וְהַשְׁתַּוְקָוֹת'
נִתְנַלָּה, שֶׁהֵם ה'נְקֻדּוֹת'.

[עֵינָן בְּאַרְיִכוֹת לְעִיל בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחֶרֶן"].

קלה.

(ח"א לד, ז)

'חֶרְפָּה' הוּא בְּחִינַת 'עֲרֻלָּה', כְּמוֹ שְׁכָתוּב
(בְּרֵאשִׁית לד, יד): "לֹא נוֹכַל לָתֵת אֶת
אֲחוֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עֲרֻלָּה, כִּי חֶרְפָּה הוּא
לָנוּ". וְהוּא בְּחִינַת 'אַהֲבָה נְפֹלָה וְשְׁבוּרָה'
וְכוּ' - כִּי ה'חֶרְפָּה' הוּא מ'שְׁבִירַת כְּלֵי הַחֶסֶד'.

וּכְשֶׁה'לֵב' מְשַׁקַּע ב'חֶרְפָּה', ב'עֲרֻלַת לֵב"
(עַל־פִּי דְבָרִים י, טז): "וּמִלַּתְם אֶת עֲרֻלַת

לְבַבְכֶם", הֵינּוּ (תְּהִלִּים סט, כא): "חֶרְפָּה שְׁבָרָה
לְבַי", וּמְקַשֵּׁר ה'לֵב', בְּחִינַת 'זָא"ו' -
לְה'ינ"ד', הֵינּוּ: לְה'נְקֻדָּה', בְּחִינַת 'צְדִיק',
שֵׁשׁ ה'אֹר הָאַהֲבָה הַקְּדוּשָׁה' שׁוּרָה, כִּי
'אֹר הַחֶסֶד' נִשְׁאַר ב'יֶסוּד דְאַצִּילוֹת', שֶׁהוא
בְּחִינַת (מִשְׁלֵי י, כה): "צְדִיק יֶסוּד עוֹלָם".

אֲזִי נִתְבַטַּל ה'אַהֲבוֹת רְעוֹת' - הֵינּוּ:
ה'חֶרְפוֹת', הֵינּוּ: "עֲרֻלַת לֵב". כִּי
ה'צְדִיק', יֵאִיר לְה'זָא"ו', בְּחִינַת 'לֵב' -

וְנִתְבַטַּל ה' הַחֲרָפָה, הִינּוּ "עֲרֹלַת לֵב" - כִּי "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה" (משלי י, יב), כִּי שָׁם שׁוֹרָה 'אֱהָבָה הַקְדוּשָׁה'.

קלו.

(ח"א לט)

ה' עֲרֹלָה' הֵם 'שְׁלֹשׁ-קְלָפוֹת, הַמְסַבְּבִים ה' בְּרִית-שְׁלוֹם, וְכַשְׂמֵשְׁבְּרִין אֶת ה' עֲרֹלָה, אֲזִי נִתְגַּלָּה 'בְּרִית-שְׁלוֹם'. וְכַשִּׁישׁ שְׁלוֹם לְמַטָּה, יֵשׁ לוֹ שְׁלוֹם לְמַעְלָה בְּמְרוֹמוֹ. וְכַשִּׁישׁ שְׁלוֹם לְמַעְלָה, אֲזִי נִתְגַּלָּה וְנִתְרַבָּה שְׁבַע גְּדוּל בְּעוֹלָם.

קלוז.

(ח"א סג)

"סוּד כּוֹנֵן הַמִּילָה" - כִּי 'בְּרִית' נִקְרָא 'אִמָּה' (שְׁבַת קח:). וְהוּא בְּחִינַת (מְנַחֵחַ צח:): "אִמָּה בַת שִׁשָּׁה טְפָחִים", שֶׁה' בְּרִית' כָּלוּל מֵהֶם.

וְהוּא בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה ה, ב): "שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד". "שֵׁשׁ כְּנָפִים" - הֵם בְּחִינַת ה' שִׁשָּׁה טְפָחִים הַנִּלְכָּד.

וְהֵם נִחְלָקִים לְשִׁלְשׁוֹ - הִינּוּ בְּחִינַת (שם): "בְּשִׁתִּים יִכְסֶה פָּנָיו, וּבְשִׁתִּים יִכְסֶה רַגְלָיו, וּבְשִׁתִּים יַעֲוֹפֶה".

כִּי 'פָּנִים' - הוּא בְּחִינַת (בְּבֵא־קמא לב:): "וְטָפַח לוֹ עַל פָּנָיו".

"וּבְשִׁתִּים יִכְסֶה פָּנָיו" - הוּא בְּחִינַת שְׁנֵי טְפָחִים, בְּחִינַת "מְגַלָּה טָפַח וּמְכַסֶּה טָפַח" הַנֶּאֱמָר ב' בְּרִית' (יְדָרִים כ:).

"בְּשִׁתִּים יִכְסֶה רַגְלָיו" - הוּא בְּחִינַת "וְטָפַח לוֹ בְּסַנְדְּלוֹ" (בְּבֵא־קמא שם). וְהוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת שְׁנֵי טְפָחִים כַּנִּלְכָּד, "מְגַלָּה טָפַח וּמְכַסֶּה טָפַח".

"וּבְשִׁתִּים יַעֲוֹפֶה" - הוּא בְּחִינַת (חֲלִין כז:): "עוֹפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ מִן הַרְקָק", בְּחִינַת: "טוֹפַח עַל-מְנַת לְהַטְפִּיחַ" (בְּרֻכּוֹת כה: יוֹמָא עח. גְּטִין טז. עֲבוּדָה-זָרָה ס:).

וְכָל ה' שִׁשָּׁה-טְפָחִים, כָּלוּלִים וּמְנַחֵחִים ב' בְּרִית' - כִּי הֵם בְּחִינַת: "שִׁשַׁת יָמִים שָׁבָהָם עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לט, ו): "הִנֵּה טְפָחוֹת נִתְּתָ יָמִי, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת כ, י): "שִׁשַׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּ' וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הִינּוּ: שְׁכָל ה' שִׁשַׁת-יָמִים, בְּחִינַת ה' שִׁשָּׁה-טְפָחִים - הִנִּיחַ כָּלֵם "בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי", שֶׁהוּא 'שְׁבַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שָׁם לא, יז): "בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְזֶה בְּחִינַת (תְּקוּוּיָה-זָהר פג. עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית, בְּרֵאשִׁית אֲשֵׁר" - בְּחִינַת 'שִׁשַׁת יָמִים', 'שִׁשָּׁה טְפָחִים' הַנִּלְכָּד, שְׁכָלֵם מְנַחֵחִים וְכָלוּלִים ב' בְּרִית'.

וְזֶה (שָׁם יא. עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית, בְּרֵאשִׁית אֲשֵׁר" - הִינּוּ: 'בְּרִית' שְׁכָלוּל מ' שִׁשָּׁה יָמִים, 'שִׁשָּׁה טְפָחִים, 'שֵׁשׁ כְּנָפִים'. וְזֶה: "בְּרִית אֲשֵׁר" - בְּחִינַת 'שְׂרָפִים' ב' שֵׁשׁ כְּנָפִים, שֶׁהֵן בְּחִינַת 'שִׁשָּׁה-טְפָחִים' כַּנִּלְכָּד.

כִּי גַם 'אֲשֵׁר' יֵשׁ לָהּ שִׁשָּׁה כַּחוֹת - הִינּוּ: מִתִּיד וּמִקְפִּיא, מִבְּשָׁל וְשׁוֹרֶף, מִשְׁחִיר וּמִלְבִּין.

וְכֵן 'עוֹפֶה' יֵשׁ בּוֹ שִׁשָּׁה כַּחוֹת - כִּי עַל-יְדֵי ה' עֲפִיפָה, הוּא נֶעְלָם וּמִתְגַּלָּה, קְרוּב וְרַחוּק וְכוּ'.

וְה' צְדִיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית' - כָּלוּל מְבַחֲנֵי ה' שִׁשָּׁה-טְפָחִים הַנִּלְכָּד,

שְׁנַחֲלָקִים לְשֵׁלֶשׁ בְּחִינּוֹת שֶׁל שְׁתֵּים
שְׁתֵּים וְכוּ' וְכוּ'.

(ועי' בפנים, שני סוגי השתיקה על התרפות, בחינת
ה'שלש-קלפות' ו'בחינת נגה').

קלח.

(ח"א פב)

סוד המילה: לשתק על הבזיונות! - פי
(תקוני-זהר לו. על יחזקאל א, ד): יש שלש
קלפות הטמאות, וקלפת נגה' היא בין
ה'שלש-קלפות' ובין ה'קדשה', בחינת
ה'שמ"ל' (יחזקאל שם), פי לפעמים נכללת
ב'מ"ל אורות' (עץ-חיים לג, ג; מט, ג).

וזהו סוד מילה' - פי (תקוני-זהר עח. עץ-חיים
מט, ג): "יש שלש עורות שיהם
שלש-קלפות, ועור דק רביעי' הוא בחינת
נגה'". וכל ה'תרפות' הבאים לאדם, הם
מ'שלש-הקלפות', שהם בחינת 'ערלה'.

ומפני-זה אמרו אחי דינה לאנשי שכם
(בראשית לד, יד): "לא נוכל לתת
את אחתנו לאיש אשר לו ערלה, כי חרפה
היא לנו". וגם יהושע אחר מל את ישראל
שנית, אמר (יהושע ה, ט): "היום גלותי את
חרפת ישראל". פי עקר ה'תרפות' - באים
מבחינת 'ערלה', בחינת 'שלש-קלפות'
הנ"ל.

ועל-ידי ש"שומעין חרפתם ואינם
משיבים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:)
- דוחים ה'שלש-קלפות', בחינת 'ערלה',
בחינת 'חרפה', ונכללים בבחינת "חשמל"
(יחזקאל א, כז), על-ידי ה'שתיקה'.

"חש-מל" (תגינה יג: זהר ויקהל רג). "ח"ש"
- הינו: 'שתיקה'. ו"מ"ל" -
הוא בחינת מילה', בטול הערלה', 'חרפה',
שלש-הקלפות' - פי הוא דוחה ה'חרפה',
על-ידי שאינו רוצה לריב ולחרף את חברו.

קלט.

(ח"ב יט)

'מילה' היא מצוה ראשונה שנצטוה בה
אברהם אבינו, שהיה "ראש

למאמינים" (על-פי שיר-השירים רבה ד, כ).

ו'עמלק' שהוא בחינת הפילוסופים
והכופרים' - בופר בכל המצוות,
ומפרש הכל על 'שכליות' לבד.

וזהו (תנחומא תצא י'): "חותך מילות וזורק
כלפי מעלה" - שפופר ב'מצות
מילה', וזורקה כלפי מעלה אל ה'שכל'. פי
הם מפרשים הכל רק על 'שכליות' לבד,
וכופרים ב'עשיות המצוות'. אשרי מי שאינו
יודע מהם כלל.

קמ.

(ספר-המדות, עניני 'ברית-מילה')

[א] צריך לחזר אחר מזהל צדיק וירא-
שמים - פי כשהמזהל אינו טוב, יכול
להיות שלא יהיה מוליד חסוֹשֶׁלֶום הנמול
על-ידו. גם על-ידי שהמזהל אינו טוב -
על-ידי-זה בא התינוק חסוֹשֶׁלֶום, לידי
'חלי נופל' (מזהל א; בנים ח"ב י').

[ב] אשה שאינה יכולה להתעבר - תביט
על הספין של מילה אחר המילה
(מזהל ב; הריון ח"ב א).

[ג] המזהל - נותן הבנה לנמול, בלמוד-
התורה (מזהל ג).

[ד] 'מצות מילה' - יש לה פח שיש
ל'בגדי בהן-גדול' (מזהל ד).

[ה] מי שנוכד מהול - בידוע ש'פח'
המדמה' שכו טוב ויפה (מזהל ה; בנים
ח"ב ל).

[ו] מי שגומל חסד - שם אשר יקרא יתקיים. בשביל-זה: קדם שיקרא שם לתינוק, יגמל חסד, ועל-ידי-זה יתקיים השם (מזהל ו).

[ז] מי שהוא רגיל להיות מזהל, או לספק צרכי סעודת ברית-מילה של עני - על-ידי-זה נצול מבית-האסורים (פדיון-שבויים יב).

קמא.

(טיח-שרפי-קדש ח"ג רעא)

לרבי אליעזר מעיר לאדיזין, נולד בן שיום מילתו חל להיות בראש-השנה, ולא ידע לשית עצה לנפשו: "האם יפע לראש-השנה לאומאן, וימנה שליח למילת בנו, או שישאר בביתו בלאדיזין לקיים מצות הברית של בנו בעצמו?" - ושאל על-זה לרבי נחמן מטולטשין ז"ל.

ענה לו: "הפסוק אומר (דברים ל, ו): "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך" - הרי שמקדם עליך למול את לבבך, ואחר-כך למול את לבב בנך! - וכך עשה, ונסע לראש-השנה לאומאן.

"והיה לאות ברית ביני וביניכם" (בראשית יז, יא)

קמב.

(ח"א לא, ה)

'ברית-על'אה' - הוא 'שמירת הברית-קדש'. ו'ברית-תתאה' - הוא 'שמירת אסור והתר' וכו'.

וצריך לאדם להיות לו אלו שני בחינות 'ברית' - הינו: שיהא 'צדיק' ו'למדן', כי "לא עם הארץ חסיד" (אבות פ"ב

מ"ה). 'צדיק' נקרא - על-ידי 'שמירת הברית-קדש'. ו'למדן' - על-ידי 'אסור והתר'.

וזהו (מועד-קטן יז. - על מלאכי ב, ז): "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" וכו' - צריך שיהא 'צדיק' ו'למדן'.

"מלאך" - זה בחינות 'למדן', בחינות 'מט"ט', כמו שכתוב (תקוני-זהר עה. - על בראשית א, ו): "ויאמר אלקים יהי רקיע, ויהי מבדיל בין מים למים" - "דא מט"ט" - "שהוא בחינות משנה" (זהר משפטים קטו). "המבדיל ומפריש בין מיין-דכין ובין מיין-מסאבין, בין טמא לטהור, אסור ומתר" וכו' (תקוני-זהר שם).

"צבאות" - "אות הוא בצבא דילה" (תגינה טז. תקוני-זהר יב: פז: קיט:), בחינות: 'צדיק', "אות ברית" (בראשית יז, יא). ובכל-מקום שמזכר 'צדיק', גם 'ברית-תתאה' נכלל בו, כי ה'תחתון' נכלל ב'עליון'.

קמג.

(ח"א לו, ה - על-פי לקוטי-עצות, 'ברית' לח)

ב'שמיתקן' "אות ברית קדש" (בראשית יז, יא) - אזי ה'מחין' שלו בשלמות, ויוכל להבין דבורו של הצדיק, כפי התקון של כל אחד, כך הוא השגתו.

דזהו ככל גדול: שאי-אפשר לשום אדם, להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק, אם לא שתקן תחלה "אות ברית קדש" כראוי.

אבל על-ידי 'פגם-הברית' - נפגם דעתו ומחו, עד שאינו תופס ומשיג כלל דברי הצדיק, ויוכל להפשיל בהם - אם ילך אחרי עקמוניות שבלבו, ואחרי הקשיות של שטות שנזופלים בדעתו עליו.

[פּרָפְרָאוֹת-לְחֻכְמָה: לְכַאוֹרָה אֵינִי מוֹבָן, כִּי רוֹב הָעוֹלָם אֵינֶם זֹכִימִים לִיתְקוּן-הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, בְּפֶרֶט בִּימֵי הַנְּעוּרִים, וְאִם-כֵּן יִכּוֹל לִהְיוֹת אֲדָרְבָּא חֲסִי-וְשָׁלוֹם, שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק יִהְיֶה "נַעֲשֶׂה לוֹ סִם-מָוֹת" (יוֹמָא עב:)] חֲסִי-וְשָׁלוֹם?

אֲךָ כְּשֶׁמֵּאֲמִין בְּזֶה עֲצָמוּ בְּאֵמֶת, וְיודֵעַ חֲסִירוֹנוֹ, שֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לִיתְקוּן-הַבְּרִית וְלִיתְקוּן-הַמְּחִין בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן עֲדִין אֵין לוֹ שׁוּם תְּפִיסָה בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, רַק שֶׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא כְּרוּךְ אַחַר הַצַּדִּיק, וּמִשְׁתוֹקֵק לְשִׁמְעַ דְּבַרְיוֹ וְהַתְּגַלּוֹת תּוֹרָתוֹ, כִּי אוֹלֵי אֵף-עַל-פִּי-כֵן יִקְבַּל מִזֶּה אֵיזָה עֲצָה טוֹבָה וְתִקּוּן וְדָרֵךְ הַיָּשָׁר לְנַפְשׁוֹ, גַּם לְפִי תְּפִיסַת שֶׁכְּלוֹ הַפְּגוּם.

וּבָאם שְׁרוּאָה שֶׁשֶׁכְּלוֹ רוֹצֶה לְהַטּוֹתוֹ קֶצֶת מִדָּרֵךְ הַיָּשָׁר, עַל-יְדֵי שֶׁמוֹצֵא אֵיזָה דְּבָרִים תְּמוּהִים בְּתוֹךְ דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, אוֹ שֶׁשֶׁכְּלוֹ רוֹצֶה לְהַטּוֹתוֹ לְפָרֵשׁ אֵיזָה פְּנוּנָה שֶׁאֵינָה נְכוּנָה בְּדַבְּרֵי הַצַּדִּיק, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְהַטּוֹת מִדָּרֵךְ הַיָּשָׁר חֲסִי-וְשָׁלוֹם - אִזּוֹ תְּכַפִּי-וּמִיד עוֹמֵד עַל עֲמִדוֹ, וּמִתְבּוֹנֵן בְּדַעְתּוֹ: "הֲלֹא אֵין שֶׁכְּלִי שָׁלֵם, וְתְּפִיסַת הַמּוֹחִין שְׁלִי אֵינֶם בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵין לִי תְּפִיסָה כָּלֵל בְּדַבְּרֵי הַצַּדִּיק, וּבּוֹדָאֵי כָּל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק יִשְׁרִים וְנִכְחִים, רַק שֶׁאֵין לִי תְּפִיסָה בְּהֵם, מִחֻמַּת שֶׁלֹּא זְכִיתִי עֲדִין לִיתְקוּן-הַבְּרִית כְּרֵאוּי!"

אִזּוֹ עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא נִשְׁמַר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה "נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ סִם-מָוֹת" חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק אֲדָרְבָּא, בְּבַחֲיִנַת (פְּסָחִים נ: סוּטָה כב:): "מִתּוֹךְ שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה, בָּא לְשִׁמָּה". עַד שֶׁזָּכָה אַחֲרֵי-כֵן עַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוּת לְהַצַּדִּיק, לִיתְקוּן-הַבְּרִית וְלִיתְקוּן-הַמְּחִין בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת.

וְעֵין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע הַלְכָה ד - שְׁדִקְדִיק גַּם-כֵּן בְּזֶה וְכו' - (עִירֻשָׁם עֵינֵי הַנ"ל בְּאַרְיִכוֹת).

קמד.

(ח"א לו, בסוף)

מוֹבָא בְּזִהָר (תְּקוּנֵי-זִהָר נח. עז: צ. צט.):
"כְּשֶׁמִּפְסִיק ה'נְקֻדָּה', מֵהַדְּלָת שֶׁל 'אַחַד' (דְּבָרִים ו, ד), וְה'נְקֻדָּה' הִיא 'אוֹת בְּרִית' (בְּרֵאשִׁית יז, יא) - אִזּוֹ נַעֲשֶׂה 'אַחַר'."

הֵינֵנו: כְּשֶׁמִּכְנִים בְּרִיתוֹ בְּ"זוֹנָה" (וִיקְרָא כא, ז), הַנְּקֻרָאֵת 'מְלַכּוֹת-הַרְשָׁעָה', הַנְּקֻרָא (שְׁמוֹת לז, יד): "אֵל אַחַר".

אַבְל מִי שֶׁמִּקְדַּשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִזֹּאת הַתְּאֻוָּה - אִזּוֹ הוּא נִתְקַשֵּׁר בְּ'מְלַכּוֹת-שָׁמַיִם', הַנְּקֻרָא "אַנִּי".

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וִיקְרָא יט, ב): "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אָנִי", וְ"בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גֵדֵר עֲרוּה, תִּמְצָא קְדוּשָׁה" (וִיקְרָא-רַבָּה כד, ו; זִהָר מִקָּץ רד:).

"אַבְל מָאן דְּגָלִי עֲרִיין, הָכִי אִיהוּ אֲתַגְלִי בֵּין אֲנוּן עֲרִיין, דְּאֲנוּן (שְׁמוֹת כ, ב): 'אַלְקִים אַחֲרִים' (תְּקוּנֵי-זִהָר צ:).

קמה.

(ח"א קמ)

ה'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'חוֹתֵם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַכָּה לְבְרִית-מִלְּחָה): "וַיִּצְאָאֵינוּ חָתֵם בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ", "וַיִּצְדִּיק הוּא מָאן דְּנִטֵּר בְּרִית" (זִהָר נח גט:).

קמו.

(סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת, אֵמֶת כד)

עַל-יְדֵי 'אֵמֶת' - נִשְׁמַר "אוֹת בְּרִית" (בְּרֵאשִׁית יז, יא).

קמז.

(סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת, נְאוּף כט)

מִי שֶׁרוֹצֶה לְשַׁמֵּר "אוֹת בְּרִית" (בְּרֵאשִׁית יז, יא) - יֵאמֵר תְּמִיד 'אֵמֶת'. גַּם יַעֲשֶׂה 'חֶסֶד', עִם מִי שֶׁלֹּא יִצְפֶּה לְתִשְׁלוֹם גְּמוּלוֹ.

"וַיִּמַּל אֶת בָּשָׂר עֲרַלְתָּם בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְגו'.
בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית יז, כג-כו)

"בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם" - בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים נִמּוֹל, כְּתִיב בְּכַפּוּרִים (וִיקְרָא כג, כח): "כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה", וְכֵן הוּא אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית יז, כו): "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם" - הוּא יוֹדֵעַ "כִּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר" (וִיקְרָא טו, ל). הַכַּפּוּרִים נִמּוֹל אַבְרָהָם אֲבִינֵנו, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה דָם מִלְּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינֵנו, וּמִכְפֹּר עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם". (פְּרָסִי-דְרָבִי-אַלִּיעֶזֶר כח)

קמת.

(ח"א כב, ה)

"וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנֹו, בֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
בְּהַמְלֹו אֶת בְּשֵׁר עֵרְלָתוֹ" (בְּרֵאשִׁית יז, כה)

קנ.

(לקוטי־הלכות, מילה ג, ייא - על־פי לקוטי־
מוהר"ן ח"ב עח, 'בְּעֵינֵי הַנְּהַגַת הַפְּשִׁיטוֹת')

וְעַל־כֵּן בַּתְּחִלַּת מִצְוֹת מִיְלָה שְׁנֵתְנָה
לְאַבְרָהָם, נְמוּל מִיַּד יִשְׁמַעְאֵל
שֶׁהוּא "בֶּן הָאִמָּה" (בְּרֵאשִׁית כא, י), בְּחֵינַת
'עֶבֶד', וְהוּא נְמוּל קֹדֶם לְיִצְחָק שֶׁהִיָּה
הָרֵאשׁוֹן שֶׁנְמוּל לְשִׁמוּנָה.

כִּי כִּמּוֹ שֶׁהַקְּלֵפָה קוֹדֶמֶת לְפָרִי - בֶּן כְּשָׂאֲנוּ
רוֹצִים לְכַבֵּשׁ וְלִטֹּל הַפָּרִי, אָנוּ צְרִיכִים
בְּיִדְאֵי לְשִׁבֵר הַקְּלֵפָה קֹדֶם. וְכִשְׂאֲנוּ שׁוֹבְרֵי
הַקְּלֵפָה, בַּתְּחִלָּה אָנוּ כּוֹבְשֵׁי הַקֶּדְשָׁה
שֶׁהִיָּתָה נְעֻלְמַת בְּתוֹךְ הַקְּלֵפָה עֲצֻמָּה, כִּי גַם
שָׁם יֵשׁ קֶדְשָׁה נְעֻלְמַת.

וְזֶהוּ בְּחֵינַת מַה שִׁישְׂרָאֵל כָּבָשׁוּ תְּחִלָּה
אֶרֶץ סִיחֹון וְעוֹג בְּעֶבֶר הִירְדֵן שְׂאִינוּ
בְּכֹלל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - זֶהוּ בְּחֵינַת מַה שֶׁנְמוּל
יִשְׁמַעְאֵל קֹדֶם לְיִצְחָק.

זֶה בְּחֵינָה הַנ"ל - שֶׁכָּבָשׁוּ תְּחִלָּה הַקֶּדְשָׁה
הַנְּעֻלְמַת בְּתוֹךְ גּוֹף הַקְּלֵפָה עֲצֻמָּה, בְּעַת
שֶׁשִּׁבְרוּ הַקְּלֵפָה הַקוֹדֶמֶת לְפָרִי. וְאַחֲרֵי־כֵן
בְּקַל כָּבָשׁוּ הַקֶּדְשָׁה עֲצֻמָּה, שֶׁהוּא אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל - כִּי כָּבֵר נִכְנְעָה הַקְּלֵפָה לְגִמְרֵי,
וְהוֹצִיאוּ חֵינֹת הַקֶּדְשָׁה מִמֶּנָּה.

וְעַל־כֵּן הָיָה יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה
שָׁנָה בְּעַת שֶׁנְמוּל יִצְחָק - זֶה
בְּחֵינַת (זְבַחִים קיח:): "אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנִים
שָׁקֵדָם כְּבוֹשׁ עֶבְרֵ־הִירְדֵן לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם שִׁבְעַת שָׁבָשׁוּ וְשִׁבְעַת שָׁחֲלוּ". שֶׁהֵם
כְּנֻגַד 'שִׁבְעָה יָמֵי עֵרְלָה', 'שִׁבְעָה עֶמְמִין'
שֶׁחֹפִין עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְכִנְגָדָם הִכְרַחוּ

לְהַכְנִיעַ וְלִשְׁבֵר 'עֲזוֹת־הַגּוֹף' - הוּא עַל־יְדֵי
'קוֹלוֹת־דְּקֻדְשָׁה' (צְעָקָה, אֲנָחָה, קוֹל
שׁוֹפֵר, קוֹל זְמֵרָה, קוֹל הַחֲכָם הָאִמָּת, קוֹל קִשְׁקוּשׁ הַמְטַבְּעוֹת
שֶׁל צְדָקָה, וְשָׂאֵר קוֹלוֹת דְּקֻדְשָׁה).

וְאִז מִתְקַרְבַּת וּמִתְדַבְּקַת ה'עֲצָם'
לְה'בְּשֵׁר, הֵינּוּ ה'נִשְׁמָה' - לְה'גּוֹף'.
וְהִיא טוֹבָה לְהַנְּשָׁמָה - שֶׁלְּפַעֲמִים כְּשֶׁנּוֹפְלַת
מִמְדַּרְגָּתָהּ, תּוֹכַל לְחַזֵּר לְמַעְלָתָהּ, עַל־יְדֵי
תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף, וְעַל־יְדֵי הַהָאֲרוֹת שֶׁהֵאִירָה בּוֹ
הַנְּשָׁמָה מִקֶּדֶם.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז, כג-כו): "וַיִּמַּל אֶת בְּשֵׁר
עֵרְלָתָם בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה", "בְּעֵצָם
הַיּוֹם הַזֶּה נְמוּל אַבְרָהָם". "הַיּוֹם הַזֶּה" -
זֶה בְּחֵינַת 'קוֹל שׁוֹפֵר', "שִׁמְצוֹתוֹ בַּיּוֹם"
(רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה כח: מְגִלָּה כ:): - שֶׁעַל־יְדֵי נְמוּל
וְנִשְׁבֵר עֵרְלַת בְּשֵׁר, וּמִקַּבַּל 'אֹר הַעֲצָם'.

קמט.

(לקוטי־הלכות, יום־הַכַּפּוּרִים א, א)

יוֹם־כַּפּוּר נִקְבַּע לְמַחִילָה וְלִסְלִיחָה, עַל־
יְדֵי 'תְּקוּן־הַבְּרִית' שֶׁנַּעֲשָׂה בּוֹ,
כִּי "בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה נְמוּל אַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית
יז, כו).

וְהוּא הָיָה רֵאשׁוֹן לְתְּקוּן־הַבְּרִית, כִּי
לְאַבְרָהָם נִתְּנָה בְּרֵאשׁוּנָה בְּרִית־
מִיְלָה. "וּמַחֲמַת שֶׁנַּעֲשָׂה בַּיּוֹם זֶה - עַל־כֵּן
נִקְבַּע יוֹם הַזֶּה לְדוֹרוֹת לְיוֹם־כַּפּוּר וְסְלִיחָה"
(פְּרֻקִי־דְבִיר־אֲלִיעֶזֶר כח), כִּי "עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־
הַבְּרִית' נִתְּלַבְּנִין הָעוֹנוֹת" (לקוטי־מוהר"ן ח"א
כט).

וְזֶה שְׂאֲמְרוּ רַז"ל (יוֹמָא פה: שְׁבוּעוֹת יג):
'עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם מְכַפֵּר', בְּחֵינַת:
'בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה נְמוּל אַבְרָהָם', כַּנ"ל.

לְהַתְמַהֵמָה "אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים, שִׁבְעַת שָׁבָעוּ וְשִׁבְעַת שָׁחֲלוּ".

"זֶרַע אַבְרָהָם אֶהְיֶה" (ישעיהו מא, ח)

כָּל הַתּוֹרוֹת עַל פְּסוּק זֶה – נִמְצְאוּ לְהֵלֵן בְּסֹדֵר הַהִפְטָרָה [ח"א ה, ה / ח"א נד, ה / ח"א עו, ח / ח"ב עט]

"תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם" (מִיכָה ז, ב)

קנא

(ח"א פז)

אִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאִמּוּנָה, רַק עַל-יְדֵי 'יְרֵאת־הָעֲנָשׁ'. כִּי מִחֲמַת שֶׁהוּא יֵרָא מִהָעֲנָשׁ, מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא תַקִּיף וּבַעַל הַיְכָלָת וּבַעַל הַפְּחוֹת כָּלֵם, וּמִזֶּה בָּא לְאִמּוּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

נִמְצָא: תַּכְּף בְּשֵׁרוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְךְ-הַיֶּשֶׁר, צָרִיךְ לְהִיזֵת לוֹ 'יְרֵאָה', הַנִּקְרָא 'צֹדֵק'. וּבְ'צֹדֵק' כְּתִיב (תהלים ט, ט): 'וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבַּל בְּצֹדֵק' – לְפִיכָּךְ מִתְעוֹרְרִין עָלָיו הַדִּינִים'.

אֲךָ בְּשָׂבָא אֵל הָאֵמֶת, הֵינּוּ אֵל הַיְרֵאָה הַנִּקְרָא 'אִמּוּנָה' – אִזּוֹ כָּל הַדִּינִין נִמְתַּקִּין בְּשֵׁרֶשׁוֹן.

וְזֶהוּ (מִיכָה ז, ט): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

"תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב" – הֵינּוּ: לְהַיְרֵאָה, כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא 'יְרֵאָה', מִלְּשׁוֹן (מִשְׁלֵי כב, ד): "עֵקֶב עֲנֹה יְרֵאת ה'".

אִזּוֹ בּוֹדֵאִי: "חֶסֶד לְאַבְרָהָם" – כִּי 'אַבְרָהָם' נִקְרָא מִי שֶׁבָּא לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, מִלְּשׁוֹן "אֲבוֹא רָם".

קנב

(ח"ב ב, ד)

כְּשִׁזְזוּכִין לְבַחֲיֵנַת 'תּוֹדָה הִלְכָה' – עַל-יְדֵי־זֶה נִתְנַלְּחָה 'אֹר הָאֵמֶת' וּמֵאִיר בְּהַדְּבֹר'.

כִּי מִתְחַלָּה בְּשִׁהְדָּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב – הוּא בַחֲיֵנַת 'פְּנֵם הָאֵמֶת' וְכוּ'.

אֲבָל אַחֲר־כֵּךְ בְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה, שְׂזָה בַחֲיֵנַת 'תּוֹדָה הִלְכָה' – אִזִּי מֵאִיר הָאֵמֶת, בְּבַחֲיֵנַת (מִיכָה ז, ט): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

"חֶסֶד לְאַבְרָהָם" – הֵינּוּ: הַלְכוּת, שֶׁהֵם בַּחֲיֵנַת 'חֶסֶד', כְּמוֹ שֶׁאֲמְרוּ רַז"ל (כְּתוּבוֹת צו): "כָּל הַמוֹנֵעַ תִּלְמִידוֹ מִלְּשִׁמְשׁוֹ, כְּאִלּוּ מוֹנֵעַ מִמְּנוֹ חֶסֶד" וְכוּ' – וּמֵאִיר הָאֵמֶת וּמִשְׁלִים הַדְּבֹר', כִּי עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר' עַל-יְדֵי 'אֵמֶת'.

קנג

(ח"ב כו)

'מִשָּׁה' מְלַבֵּשׁ בְּכָל אִיבָר שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וּמְזַכֵּיר אוֹתוֹ שִׁיעֵשָׂה הַמְּצָוָה הַשִּׁיבָה לְאוֹתוֹ אִיבָר.

כִּי רַמ"ח מְצוּוֹת כְּנֻגַד רַמ"ח אִיבָרִים. וְעַל-כֵּן 'מִשָּׁה' נִקְרָא "מְחַקֵּק" (בַּמִּדְבָּר כא, יח; דְּבָרִים לג, כא; בְּבֵא-בְתָרָא טו), "שֶׁהוּא גִימְטְרִיא רַמ"ח" (בְּעַל־הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מַט, י; מְגִלַּת-עֲמֻקּוֹת פְּרֻשַׁת חֲקַת), שֶׁמְזַכֵּיר רַמ"ח מְצוּוֹת.

וְהַתְּלַבְּשׁוֹת מִשָּׁה בְּאִיבָרִים – זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בַּחֲיֵנַת הַתְּלַבְּשׁוֹת הַדְּעַת בְּחֻסְדִּים.

כִּי "מִשָּׁה הוּא הַדְּעַת" (זֹחֵר פְּקוּדֵי רַכָּא), וְהָאִיבָרִים הֵם רַמ"ח, בַּחֲיֵנַת "אַבְרָהָם" אִישׁ הַחֶסֶד, "שֶׁהוּא גִימְטְרִיא רַמ"ח'.

איברים” (רש"י ישן בפרשתו, בראשית יב, ב; תנחומא לך-לך טז; זהר יתרו, השמטות ח"ב רעו. זהר-חדש יתרו; תקוני-זהר קכז:).

”בהפראם - באברהם”
(בראשית-רבה יב, ט - על בראשית ב, ד)

קנד.

(ח"א סז, ז)

בשפא פבוד חדש אל האדם ומלכש בתוכו נפש-דקדשה - צריך לראות להוליד את הנפש בנקל, בלי קשוי-הולדה וכו'.

ואחר-כך כשנולד הנפש - צריך לגדל הנפש.

ונשתי בחינות אלו, ה'הולדה' וה'גדול' - נעשין על-ידי 'ראה' ו'אהבה' וכו'.

כי ה'הולדה' - נעשית על-ידי ה'ראה', בבחינת (תהלים מח, ז): "רעה אהזתם שם היל ביולדה".

ואחר שנולד - אזי מגדילין אותה על-ידי ה'אהבה', בבחינת (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהפראם".

הינו: "בהפראם" - שהוא לאחר הבריאה וההולדה - אזי מגדילין אותה על-ידי בחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה', בחינת 'ד ימין'.

וזהו (בראשית-רבה יב, ט): "בהפראם, באברהם".

קנה.

(ח"ב ב"ג)

ה'תודה' שבאה בפיוצאין מהצרה, מכנה בשם 'הלכה' - על-שם

'תהלוכות הדמים' שחוזרין 'לילך' בפסדר בפיוצאין מהצרה.

ומזה באה הולדה בנקל' - כי "בשעה שאשה פורעת לילד, ירכותיה מצטננות" (סוטה יא:), ועל-ידי-זה נעשה ה'הולדה' - כי ה'דמים' עולין למעלה, ואזי נדחק המקום שם, ודוחים הולד לחוץ, ואחר-כך חוזרים ה'דמים' למקומם, שזה בחינת 'תודה הלכה', בחינת 'תהלוכות הדמים' שחוזרים לילך בפסדר.

כי גם ה'הלכה' היא בחינת 'הולדה', כי יש 'תמכי-אורייתא' שנותנים ממוך ללומדי-תורה, ובתחלה מחסרים ממונם מעצמם, בחינת "ירכותיה מצטננות", כי "דמים תרתי משמע" (מגלה יד:).

אבל אחר-כך על-ידי ממונם שמתחזקין התלמיד-הכם, ונולד 'הלכות' שהם בחינת 'חסד', כמו שאמרו רז"ל (כתובות צו:): "כל המונע תלמידו מלשמשו, כאלו מונע ממנו חסד" וכו' - אזי על-ידי 'השפעת החסד', חוזר ונתמלא ה'חסרון'.

וזה בחינת 'שעשוע עולם-הבא' [בחינת 'הלכה', כפבאר בפנים], בבחינת (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה", הנאמר לעתיד - כי ה'לבנה' טבעה 'קר', בחינת 'חסרון וקרירות', ועתידה להתמלאת "כאור החמה", בחינת 'מלוי-החסרון', שזה בחינת 'הולדה', בחינת 'הלכות', שהם בחינת 'שעשוע עולם-הבא'. כנ"ל.

וזה בחינת (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהפראם" - "באברהם" (בראשית-רבה יב, ט). הינו: 'חסד' - כי ה'הולדה', על-ידי בחינת 'הלכות', שהם בחינת 'חסד'.

– ספר המדות, עניני 'אברהם אבינו' –

"אבל אנחנו עמך בני בריתך, בני
אברהם אהבך וכו'" (תפלת שחרית)

קנו.

(ספר המדות – עניני 'אברהם אבינו')

[א] פשאדם רוצה להשיג איזהו השגה בתורה – אזי נתעורר עליו קטרוג גדול, ואז הוא בסכנה גדולה. וצריך להתלבש את עצמו בקלסתר-פנים של 'אברהם', ואז נציל מהקטרוג (תדושיך-אורייתא ח"ב ו).

[ב] סגלה לביטל את ה'פחד', לזכר 'אברהם אבינו' (פחד ד).

קנוז.

(ח"ב קכה)

בבקר אנו אומרים בתחלה (בתפלת שחרית):
"מה אנו מה חיינו" וכו' – ואנו
מקטינים עצמנו מאד.

ואחר-כך אנו אומרים: "אבל אנחנו
עמך בני בריתך" וכו' –
שאחר-כך אנו מחזקים עצמנו ומרימים את-
עצמנו, ואנו מספרים את גדלתנו,
ומתפארים: "שאנחנו עמו בני בריתו זרע
אברהם יצחק ויעקב" וכו'. פי כך צריך
להתנהג בעבודת-השם.

הַפְּטָרַת פְּרַשַׁת לֶךְ לֶךְ

"לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וַיִּדְבֹר יִשְׂרָאֵל: נִסְתָּרָה דְרָפִי מֵה' וּמֵאֱלֹקֵי מִשְׁפָּטַי יַעֲבוֹר" (ישעיה מ, כז)

א.

(לקוטי-הלכות גזלה ה, ח)

וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, שָׁגוּ בְּזֶה כָּל אֶחָד אִיזָה שְׂגִיאַת דְּקָה. וְאִם נִדְקְדַק בְּזֶה נִמְצָא: שְׁכַל הַפְּגָמִים שֶׁחָשְׁבוּ רַז"ל עַל גְּדוֹלֵי הַצְּדִיקִים אֲבוֹת הָעוֹלָם, כֻּלָּם הָיוּ בְּבַחֲנֵה זֹאת, שְׁלֹפֵי בַחֲנֵת קִדְשָׁתָם דְּחָקוּ אֶת הַשְּׁעָה וְכוּ'.

וְכֵן יַעֲקֹב אָמַר (ישעיה מ, כז): "נִסְתָּרָה דְרָפִי מֵה'", כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עין בְּרֵאשִׁית-רַבָּה צ"א, י; צ"ד, א): שֶׁזֶהוּ הָיָה הַפְּגָם שְׁכַל, מִחֲמַת שְׂרָאָה צְרוּתָיו הַמְרַבִּים מַעֲשֵׂו וְלִבָּן וְכוּ'. בְּפֶרֶט צֶרֶת יוֹסֵף, וְהָיָה צְרִיף עַל-זֶה רַק לְהַתְּפִלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים לִפְנֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וּבּוֹדָאֵי עָשָׂה כֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוּ, וְהַתְּפִלֵּל בּוֹדָאֵי הִרְבֵּה - אֲבָל מַעֲצָם צְרוּתָיו בְּלִבָּלוּ דַעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁאָמַר: "נִסְתָּרָה דְרָפִי מֵה'" וְכוּ' - כִּי דָחַק אֶת הַשְּׁעָה לִפְנֵי בַחֲנֵת קִדְשָׁתוֹ, וְלֹא הִמָּתִין בְּרֵאוּי וְכוּ'.

"וְקוֹי ה' יַחֲלִיפוּ כַח" (ישעיה מ, לא)

ב.

(ח"א ס, ח)

עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרָר בְּנֵי-אָדָם מְשַׁנְּתָם עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' - נַעֲשֶׂה בַחֲנֵת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים" (סנהדרין ק).

כִּי מִקִּדָּם כְּשֶׁהָיוּ בְּבַחֲנֵת 'שְׁנָה', וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים 'הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֲכָם' - הָיוּ כְּחֹרְשִׁים וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים כְּלָל, וּמִחֲמַת זֶה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְדַבֵּר, כִּי "סִתָּם חֹרֵשׁ הוּא, שְׁאִינוּ שׁוֹמְעֵי וְאִינוּ מְדַבְּרִי" (תְּרוּמוֹת פ"א, חגיגה ב:).

וְעַכְשָׁיו שְׁמַעוֹרְרוּ הַחֲכָם, וְשׁוֹמְעֵי דְבָרָיו - אֲזִי יְכוּלִים לְדַבֵּר. וְזֶה בַחֲנֵת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים".

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בַחֲנֵת (סנהדרין שם): "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" - כִּי זֶה ה'דְּבוּר' שֶׁהָיָה מְצַמְצֵם אֶצְלָם כְּלִכְפֹּךְ זֶה זְמַן רַב, שֶׁהָיוּ חֹרְשִׁים וְאֱלֹמִים - עַכְשָׁיו כְּשִׁיּוּצָא ה'דְּבוּר', יוֹצֵא בְכַח גְּדוֹל וְכוּ'.

וְזֶה הַכַּח בָּא לְכַלֵּי-הוֹלָדָה, בַּחֲנֵת (בְּרֵאשִׁית מ"ט, א): "בַּחֲנֵי וְרֵאשִׁית אוֹנִי" - דְּהֵינּוּ: 'בְּטַחֲנֵי הַדּוֹר', שֶׁהֵם בַּחֲנֵת 'כְּלֵי הַהוֹלָדָה', הֵם מְקַבְּלִין זֶה הַכַּח, בְּבַחֲנֵת (ישעיה מ, לא): "וְקוֹי ה' יַחֲלִיפוּ כַח" וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין ה'כְּלִיּוֹת' (תְּהִלִּים נ"א, ח): "בְּטוֹחוֹת" - כִּי ה'כְּלִיּוֹת' הֵם 'כְּלֵי-הַהוֹלָדָה'.

וּכְשֶׁמְקַבְּלִין 'בְּטַחֲנֵי-הַדּוֹר', זֶה הַכַּח שֶׁל ה'דְּבוּר' - הֵם מְקַבְּלִין עַל-פִּי 'דִּין וּמִשְׁפָּט', כָּל אֶחָד לִפְנֵי בְטַחֲוֹנוֹ, כֵּן מְקַבֵּל הַכַּח.

וְזֶה בַחֲנֵת: "פֶּתַח פִּיךָ לְאֱלֹמִים, אֵל דִּין כָּל בְּנֵי הַלֹּוֹף", בַּחֲנֵת: "קוֹי ה' יַחֲלִיפוּ כַח" - שֶׁעַל-יְדֵי "פֶּתַח פִּיךָ" וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה

יוצא 'פח הדבור' אל 'בלי-ההולדה', שהם ה'בטחנים', שמקבלין אותו על-פי דין ומשפט, בנ"ל.

"מי העיר ממזרח, צדק יקראהו לרגלו"
(ישעיה מא, ב)

(הושע י, ב): "זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד".

ועל-ידי בחינת ה'חמשה חסדים, על-ידי-זה מוסיפין ה', ונעשית מ'צד'ק' 'צדק'ה'.

ובנגד-זה נזכר בתורה חמש פעמים 'צדקה' - בנגד ה'חמשה חסדים, שהוא בחינת 'צדקה', בנ"ל.

וזה בחינת (ישעיה מא, ב): "מי העיר ממזרח, צדק יקראהו לרגלו". "מי העיר ממזרח" - זה בחינת 'צדקה', בבחינת (שם מג, ה): "ממזרח אביא זרעך", בבחינת (הושע שם): "זרעו לכם לצדקה וכו'".

על-ידי-זה: "צדק יקראהו לרגלו" - הינו: שעל-ידי ה'צדקה', אזי ה'צדק' קורא את ה'רגליו' - שמעלין את ה'רגליו' מבחינת: 'רגליה יורדות' וכו', בנ"ל.

ה.

(ח"א פ)

"ומבלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו" (בראשית מא, מד). "רגלו" הוא בחינת 'גבורות', כמו שכתוב (ישעיה מא, ב): "צדק יקראהו לרגלו".

ו.

(ח"א קפ)

'מעוֹת' הם בחינת 'דינין', כמו שאמרו (פסחים קיט. סנהדרין קי. על דברים יא, ז): "ואת כל היקום אשר ברגליהם" - "זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו". נמצא: ה'מעוֹת' הם בחינת 'רגליו'.

וזה בחינת (ישעיה מא, ב): "צדק יקראהו לרגלו". ו"צדק מלכותא קדישא"

ג.

(ח"א לח, ד)

ה'דבור' נקרא 'רגל', כמו שכתוב (ישעיה מא, ב): "צדק יקראהו לרגלו", וכמו שכתוב (תהלים נח, ב): "צדק תדבריו".

ד.

(ח"א סז, ד-ה)

בשנופל ה'מלכות' וה'כבוד' להעזי-פנים - אזי היא בחינת 'צדק'. פי אות צדיק, הוא 'יו"ד נו"ן', וה'יו"ד' היא בהחזרת פנים מן ה'נו"ן', (כזה: צ), שהיא בחינת 'מלכות' וכו', הינו בחינת 'הסתרת-פנים', דהינו: שאין לה'כבוד' 'פנים' וכו'.

ואזי היא בחינת (משלי ה, ה): "רגליה יורדות מות" - דהינו: שקיום 'מלכות-דקדשה' צריכין לקבל מהם וכו'.

וצריך להעלות את ה'כבוד' וה'מלכות' מהם. וזה נעשה על-ידי 'צדקה', בבחינת (שם י, ב): "צדקה תציל ממות" - דהינו: שעל-ידי 'צדקה', מעלין ומצילין אותה מבחינת: "רגליה יורדות מות", ועושין מ'צדק' 'צדקה'.

כי 'צדקה' היא בחינת 'חמשה חסדים', כי ה'צדקה' היא בחינת 'חסד', כמו שאמרו רז"ל (סכה מט:): "אין הצדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה, שנאמר

גַּם כָּל הַמְּדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת הַמְּכַנִּים
בְּשֵׁם רַגְלִים - נִתְעַלִּים עַל-יְדֵי שְׂמֵחַת
תּוֹרָה וּמִצְוָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב: "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ
לְרַגְלוֹ" - שֶׁהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה קוֹרְאִים לְמַעַלָּה
אֵלּוֹ הַמְּדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת וְכוּ'.

"יִתֵּן כְּעֶפֶר חֲרִבּוֹ" (ישעיה מא, ב)

ת.

(ח"א ט, ד)

"אֶת־לְוִי בְּהָדָן הֵהוּא טִיעָא, וְשָׁקִיל
עֶפְרָא וּמִזְרַח" (בבא-בבא פתרא עג:).

"וְאֶת־לְוִי בְּהָדָן הֵהוּא טִיעָא" - שֶׁקְשַׁרְנוּ
עֲצָמֵנוּ עִם 'צִדִּיק-הַדּוֹר' שֶׁהוּא
בְּחִינַת מְשִׁיחַ, כְּלָלִיּוֹת הַתַּפְּלָה. (עגן בְּפָנִים
עגן 'ההוא טיעא' שְׁמַרְמֵז לְצִדִּיק-הַדּוֹר).

"עֶפְרָא" - זֶה בְּחִינַת תַּפְּלָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב
(ישעיה מא, ב): "יִתֵּן כְּעֶפֶר חֲרִבּוֹ".
וְ'חֲרִב' זֶה בְּחִינַת תַּפְּלָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב
(בְּרַאשִׁית מ, כב): "בְּחֲרִבִּי וּבְקִשְׁתִּי".

"וּמִזְרַח" - כִּי יֵשׁ לוֹ כַּח הַזֶּה לְהַרְיחַ, עַל-
יְדֵי שֶׁהוּא כְּלוּל כָּל הַתַּפְּלוֹת,
וּכְתִיב (ישעיה מ, ט): "וְתַהֲלִתִּי אַחֲטָם לָךְ".

"קָרָא הַדְּרוֹת מִרְאֵשׁ" (ישעיה מא, ד)

ט.

(ח"ב סז)

יֵשׁ 'צִדִּיק' שֶׁהוּא הִיפִי וְהַפָּאָר וְהַחַן שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּל, בְּבְחִינַת (בְּרַאשִׁית לט, ו):
"וַיְהִי יוֹסֵף יִפְהָ תֹאֵר וַיִּפְהָ מִרְאֵה", בְּחִינַת
(תַּהֲלִים מ, ג): "יִפְהָ נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ" (זֶהר

(תְּקוּנֵי-זֶהר יז: 'פְּתַח אֱלִיָּהוּ), וְ'מַלְכוּת' הוּא בְּחִינַת
'דִּינִין', כִּי "דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא" (גְּדָרִים כח.
גְּטִין י: בְּבֵא-קִמָּא קִיג: בְּבֵא-בְּתָרָא נד: נה.). וְעַל-כֵּן
'מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת 'דִּינִין'.

ז.

(ח"ב פא)

כְּשֶׁאָדָם מְשַׂמַּח עֲצָמוֹ בְּשְׂמֵחָה שֶׁל
מִצְוָה, וְהַשְׂמֵחָה גְּדוּלָּה כָּל-כָּף,
עַד שֶׁנוֹגַעַת עַד רַגְלָיו, הֵינּוּ: שְׂמֵרְקָד מַחְמַת
שְׂמֵחָה - זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא (תַּהֲלִים צ, יב):
"וַיִּנְבֵּא לְבַב הַכֶּמֶה".

"הַרְגְּלִים הֵם נִצָּח וְהוֹד" (תְּקוּנֵי-זֶהר יז. פְּתַח-
אֱלִיָּהוּ), "בְּחִינַת נְבִיאִים" (זֶהר צו
לח.). - נִתְעַלִּים לְבְּחִינַת 'לֵב', עַל-יְדֵי הַשְׂמֵחָה
שֶׁבִּלְבָב - כִּי הַשְׂמֵחָה מַעֲלָה אוֹתָם.

וְזֶהוּ הַרְקוּד, שֶׁמַּעֲלָה רַגְלָיו בְּכָל-פַּעַם.
וּכְשֶׁלּוּמַד תּוֹרָה אוֹ שְׂעוֹשֶׂה מִצְוָה
בְּכָל-כָּף 'שְׂמֵחָה', שֶׁהַשְׂמֵחָה נוֹגַעַת עַד
רַגְלָיו, וּמַעֲלָה אֶת רַגְלָיו לְמַעַלָּה - בְּזֶה
נִתְעַלִּים כָּל 'תּוֹמְכֵי-דְּאוּרִיתָא', "שֶׁהֵם נִקְרָאִים
סְמֵכֵי קִשׁוּט" (תְּקוּנֵי-זֶהר כג:).

וְזֶה פְּרוּשׁ (ישעיה מא, ב): "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ
לְרַגְלוֹ" - כִּי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה נִקְרָאִים
'צֶדֶק', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (חֲלִין פט. עַל תַּהֲלִים נה.
ב): "צֶדֶק תְּדַבְּרוּן" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׂכֵתוֹב (שָׁם קיט.
קעב): "כִּי כָּל מִצְוֹתֶיךָ צֶדֶק".

גַּם הַדְּבִוּר-הָרַע נִקְרָא רַגְלֵי, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב
(שָׁם טו, ג): "לֹא רַגַל עַל לְשׁוֹנוֹ" - גַּם הוּא
נִתְעַלָּה.

גַּם אָדָם נִתְעַלָּה, בְּמִמּוֹן הַנִּקְרָא רַגְלֵי,
כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים יא, ו): "וְאֵת הַיְקוּם
אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם". (זֶה מְמוֹנֵי שֶׁל אָדָם שֶׁמַּעֲמִידוֹ עַל
רַגְלָיו. פְּסָחִים קיט. סְנַחֲדְרִין קי.).

"זרע אברהם אהבי" (ישעיה מא, ח)

י.

(ח"א ה, ה)

וְתִדְעַ: שְׁצַרִיךְ לְשִׁתְּףָּ הַגְּבוּרֹת'
ב'חֲסָדִים', שְׁמַאֲלָא' ב'יִמִּינָא' וְכוּ',
כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת עַל-יַדֵּי הַחֲסָדִים' וְכוּ'. וְכֵן
צָרִיךְ לְשִׁתְּףָּ הָאֵהָבָה' עִם ה'יִרְאָה' - פְּדֵי
שִׁיתְּעֵבֵד רְעֵמִים'.

וְזָה (שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶרֶךְ
לְאִיתָנוּ". "וַיֵּשֶׁב הַיָּם" - הֵינּוּ יָם
הַחֲכָמָה'. "לַפְּנוֹת בְּקֶרֶךְ" - דָּא בְּקֶרֶךְ דְּאַבְרָהָם
(דָּהֵר תְּרוּמָה קע:), בְּחִינַת: "אַבְרָהָם אֵהָבִי" (ישעיה
מא, ח). "לְאִיתָנוּ" - דָּא גְּבוּרֹת' וְכוּ'.

יא.

(ח"א נד, ה)

כְּשֶׁה'דַּעַת' נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ - נוֹפֵל מ'אַהֲבַת
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' לְאַהֲבַת
הַבְּהֵמִיּוֹת', בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ ד, ו): "כִּי אֵתָה
הַדַּעַת מְאַסְתָּ, וְאַמְאָסְךָ מִכַּהֵן לִי".

"כַּהֵן" - הֵינּוּ בְּחִינַת (ישעיה מא, ח): "אַבְרָהָם
אֵהָבִי", בְּחִינַת (תְּהִלִּים קי, ד): "אֵתָה
כַּהֵן".

וְאִז מֵתְגַבֵּר עָלָיו כַּח הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא כַּח
הַבְּהֵמִיּוֹת', בְּחִינַת (הַמְשִׁיךְ הַפְּסוּק שֵׁם
בַּהוֹשֵׁעַ): "נִדְמָו עַמִּי מִבְּלֵי הַדַּעַת". "נִדְמָו" -
הֵינּוּ: 'כַּח-הַמְדָּמָה'.

יב.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם צָרִיךְ ה'הִתְחַדְּשׁוֹת-הַמּוֹחִין'.
וּלְנִסּוֹת וּלְהַרִים בְּחִינַת ה'מּוֹחִין-
דְּקִטְנוֹת', וְלִבָּא ל'הִתְחַדְּשׁוֹת-הַמּוֹחִין' - זָה
זוֹכִין עַל-יַדֵּי בְּחִינַת אַבְרָהָם', בְּחִינַת

וַיִּגַּשׁ ר.ו.), כִּי זֶה ה'צַדִּיק-הָאֱמֵת', הוּא הַהַדּוּר
וְהִיפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

וְזָהוּ (בְּרַאשִׁית א, א): "בְּרַאשִׁית - רֹאשׁ בֵּית"
(תְּקוּנֵי-זֶהָר יח: כד.), בְּחִינַת ה'בְּעַלְ-הַבֵּית'
שֶׁל הָעוֹלָם.

הֵינּוּ: ה'צַדִּיק-הָאֱמֵת', שֶׁהוּא הִיפִי וְהַפָּאָר
שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יוֹסֵף',
בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית מב, ו): "וַיּוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט
הוּא הַמְּשִׁבִיר" וְכוּ', בְּחִינַת "רֹאשׁ בֵּית",
בְּחִינַת 'בְּעַלְ-הַבֵּית' שֶׁל הָעוֹלָם וְכוּ'.

כִּי דַע: שְׁכָל הַדְּרוֹת בְּלָם, נִמְשָׁכִין מִן
ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא ה'רֹאשׁ', בְּחִינַת: "רֹאשׁ
בֵּית", בְּחִינַת ה'בְּעַלְ-הַבֵּית' שֶׁל הָעוֹלָם כִּנ"ל
- בְּבְחִינַת (ישעיה מא, ד): "קוֹרָא הַדְּרוֹת מִרֹאשׁ"
- שְׁכָל "הַדְּרוֹת" נִמְשָׁכִין מִן ה'רֹאשׁ', דְּהֵינּוּ:
ה'צַדִּיק הַנ"ל.

וְאִזִּי: כְּשִׁישׁ זֶה ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא ה'רֹאשׁ
בֵּית" - אִזִּי יֵשׁ בְּחִינַת 'רֹאשׁ', וַיֵּשׁ
בְּחִינַת 'בֵּית'. וְאִזִּי: בְּלָנוּ, דְּהֵינּוּ כָּל 'בְּנֵי-
הַדּוּר', כָּלָם בְּחִינַת 'בְּנֵי-בֵית' וְכוּ'.

וְהֵנָּה: כָּל "הַדְּרוֹת" כָּלָם, נִמְשָׁכִין מִן
הַצַּדִּיק שֶׁהוּא ה'רֹאשׁ', בְּחִינַת:
"קוֹרָא הַדְּרוֹת מִרֹאשׁ", כִּנ"ל.

וְזָה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ה, ט): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ"
- שְׁכָל ה'תּוֹלְדוֹת', דְּהֵינּוּ "הַדְּרוֹת",
כָּלָם נִמְשָׁכִין מִן 'נֹחַ', שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'צַדִּיק',
בְּחִינַת ה'רֹאשׁ', בְּחִינַת: "קוֹרָא הַדְּרוֹת
מִרֹאשׁ", כִּנ"ל.

וְדַע: שְׁגָם הַדּוּר הָאֲתָרוּג', נִמְשָׁךְ גַּם-כֵּן
מִן ה'רֹאשׁ' הַנ"ל. וְזָה בְּחִינַת: "קוֹרָא
הַדְּרוֹת מִרֹאשׁ" - בְּחִינַת הַדּוּר הָאֲתָרוּג',
שֶׁנִּמְשָׁךְ גַּם-כֵּן מִה'רֹאשׁ' הַנ"ל, דְּהֵינּוּ:
ה'צַדִּיק הַנ"ל, שֶׁהוּא ה'רֹאשׁ וְהַפָּאָר וְהַהַדּוּר
שֶׁל הָעוֹלָם.

‘אֶהְבֶּה’ – בִּי עַל-יְדֵי ‘תְּשׁוּבָה-מֵאֵהְבָה’, זֹכִין לְמַחִיר-דְּגֻלּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת ‘חֲסָדִים וְרַחֲמִים’.

וְזֶה פֶּרוּשׁ (תַּקּוּנֵי-זֶהר קכט.): “מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִחָא חוּרָא בְּכַסְפָּא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה מא, ח): ‘זֶרַע אֲבָרָהֶם אֹהֲבֵי’”.

פֶּרוּשׁ: מְמֹדֵת ‘אֶהְבֶּה’, נַעֲשֶׂה שֶׁכָּלוּ צַח בְּפֶסֶד, בִּי ה’מַח’ נִקְרָא: “זֶרַע אֲבָרָהֶם אֹהֲבֵי”, שֶׁהִיא מְדַת ‘אֶהְבֶּה’, שֶׁמְמַדָּה זֹאת בָּא לְשִׁכַּל צַח’.

יג.

(ח"ב עט)

‘אֲבָרָהֶם’ הוּא בְּחִינַת ‘לְמַעַלְה מִן הַזְּמַן’ – בִּי מְדַתוֹ שֶׁל ‘אֲבָרָהֶם’ הִיא ‘אֶהְבֶּה’, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מא, ח): “אֲבָרָהֶם אֹהֲבֵי”, וְ‘אֶהְבֶּה’ הוּא בְּחִינַת ‘הִתְאַחְדוּת הַזְּמַן’, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית כט, כ): “בְּעֵינָיו כִּימִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ”.

וְזֶהוּ בְּחִינַת ‘תְּשׁוּבָה’ וְכוּ’. בִּי ‘תְּשׁוּבָה’ הִיא לְמַעַלְה-מֵהַזְּמַן וְכוּ’.

וְכֵן מְבָאָר בְּהַ‘אֲלֹף-בֵּית הַחֲדָשׁ’ (ספֶר-הַמִּדּוֹת – תְּשׁוּבָה ח"ב א): “יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הוּא לְמַעַלְה-מֵהַזְּמַן, וּמַעַלְה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלְה-מֵהַזְּמַן”.

“אֲנִשִּׁי מִצְתָךְ יִהְיוּ כְּאִין” (ישעיה מא, יב)

יד.

(ח"א נו, ח)

“עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בְּה טָעַם מִן” (קדוּשִׁין לח). “עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ

מִמִּצְרַיִם”, הֵינּוּ: ה’מִצּוֹת’ – “טָעְמוֹ בְּה טָעַם מִן”.

כִּי ה’שְׁלוֹם’ תְּלוּי בְּדַעַת, וְ‘מַחֲלֶקֶת’ הוּא ‘הַפֶּךְ הַדַּעַת’. אֲדָּ יֵשׁ “מַחֲלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם” (אבות פ"ה מ"ז), שֶׁהוּא בְּאֵמַת ‘דַּעַת גְּדוּל מְאֹד’, יוֹתֵר מֵהַדַּעַת שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי הִיא ‘אֶהְבֶּה וְשְׁלוֹם גְּדוּל’.

וְזֶה: “עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם” – כִּי ‘מִצָּה’ הִיא בְּחִינַת ‘מַחֲלֶקֶת’, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מא, יב): “אֲנִשִּׁי מִצְתָךְ יִהְיוּ כְּאִין”.

“שֶׁהוֹצִיאוּ” דִּיקָא – הֵינּוּ: שֶׁהַ‘מִצָּה’ שֶׁהִיא בְּחִינַת ‘מַחֲלֶקֶת’, “שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם” – “טָעְמוֹ בְּהֵם טָעַם מִן”!

כִּי בְּמִצְרַיִם שֶׁהִיָּה הַדַּעַת בְּגֻלּוֹת – בּוֹדָאֵי לֹא הָיָה ‘מַחֲלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם’. וְלֹאֲחֵר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת הַמַּחֲלֶקֶת מִן הַגֻּלּוֹת-מִצְרַיִם – הָיָה בְּהֵם טָעַם מִן, בְּחִינַת ‘דַּעַת גְּדוּל’, בְּחִינַת ‘מַחֲלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם’.

“אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב” (ישעיה מא, יד)

טו.

(ח"א כח, כל התורה)

הַמִּתְנַגְּדִים וְהַמְבָזִים וְהַמְחַרְפִּים יִרְאִי-הַשֵּׁם – זֶה מַחֲמַת שֶׁמְקַבְּלִים תוֹרָה מִתְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים שְׂדִין יִהוּדָאִין’.

כִּי ‘תְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים שְׂדִין יִהוּדָאִין’, מְקַבְּלִים תוֹרָתָם מִהַ‘שְׂדִין’ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם תוֹרָה נְפוּלָה מֵאֲלָפִין נְפוּלִין. וּבְ‘אֲלָפִין’ אֵלּוּ כְּתִיב בְּשִׁלְמוֹה: “וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאֲלָף” (מְלָכִים-א ה, יב).

כִּי 'שְׁלֹמֹה' זָכָה לָהֶם בְּקִדְשָׁהּ. אֲבָל הֵם
מְקַבְּלִין מֵהֶם דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת וְכוּ'. וְצָרִיכִין
לְהִתְרַחֵק מְאֹד מִלְשִׁמְעֵי מֵהֶם תּוֹרָה וְכוּ'.

וְעֵצָה וְתַקּוּן לָזֶה: הִיא בְּחִינַת 'תּוֹלַע', בְּחִינַת
'אֲמוּנָה' וְכוּ', וְהוּא בְּחִינַת 'אֲבָרָהם',
בְּחִינַת 'חֶסֶד', בְּחִינַת 'אֲמוּנָה'. כִּי עַל-יְדֵי
'אֲמוּנָה' בְּחִינַת 'יְמִין' - מִתְגַּבֵּר עַל אוֹיְבָיו וְכוּ'.
וּבְזֶה ה'חֶסֶד' מִתְקַן אִלּוּ ה'אֲלָפִין הַנְּפוּלִים'.

וְאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא לְחֶסֶד, אֶלָּא עַל-יְדֵי
שְׂיֻכְנִים 'תְּלַמִּידֵי-חֻכְמִים
צַדִּיקִים' לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

כִּי "הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמִּידֵי-חֻכְמִים
אֲמֵתִיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאִלּוּ הַקָּרִיב
תְּמִידִין", כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (בְּרֻכּוֹת י: עַל מְלָכִים-ב ד,
ט): "אִישׁ קָדוֹשׁ עוֹזֵר עַלְיָנו 'תְּמִיד' וְכוּ'.

וּבְזֶה הַשְּׂמוּשׁ שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וּמְשַׁמֵּשׁ
אוֹתָם, זֹכָה לְחֶסֶד הַנִּלְכָּל, כְּמֵאֲמַר
(פְּתוּחוֹת צו): "כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלַמִּידוֹ מִלְשִׁמְשׁוֹ,
כְּאִלּוּ מוֹנֵעַ מִפְּנֵי חֶסֶד".

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה הָיָה הַתְּמִיד: "כְּבֶשֶׁת" (שְׁמוֹת
כט, לט; בַּמִּדְבָּר כח, ד) - כִּי מִפְּנֵי
נִתְתַקְּנוּ ה'אֲלָפִין, בְּבְחִינַת (יְרֻמָּה יא, ט): "וְאֲנִי
כְּכֶבֶשׂ אֲלוֹף".

וְזֶה בְּחִינַת "כְּבֶשֶׁת" - "שְׁכַבְיוֹשׁ תַּחַת יַד רַבּוֹ
וּמְשַׁמֵּשׁ אוֹתָם".

וְזֶה 'תְּמִיד' - גִּימְטְרִיא ד' אֲלָפִין [ד' פְּעָמִים:
אָלֶף - 444] - שֶׁהוּא 'תַּקּוּן הָאֲלָפִי'.

וְשִׁמְעָנוּ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ: "שִׁזְאֵת הַתּוֹרָה,
מִרְמָז בַּה כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל פְּרַשְׁת
הַתְּמִיד שְׂאוֹמְרִים בְּבִקְרָא! - וּבְאֵר לָנוּ קֶצֶת.

וְעַיִן בְּפִנוּנוֹת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר עוֹלָם-הָעִשְׂיָה
פ"ג), וְתִרְאָה וְתִבִּין: שְׁכַל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל
'פְּרַשְׁת הַתְּמִיד', מְבַאֲרִים בַּתּוֹרָה הַזֹּאת.

כִּי מְבַאֵר שָׁם: שְׁתְּמִיד' מְכַנִּיעַ 'קְלָפוֹת-
דְּעִשְׂיָה' וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲבוּדָה-זָרָה'
וְכוּ'. וְ"עוֹלָת" [506] - גִּימְטְרִיא שֵׁם 'אב"ג
י"ץ' [506] וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחֶסֶד' וְכוּ', בְּסוּד:
"וַיִּשְׁכַּם אֲבָרָהם בְּבִקְרָא" (בְּרֵאשִׁית יט, כז; כא, יד;
כב, ג).

וְהוּא סוּד (יִשְׁעִיָּה מֵא, יד): "אֵל תִּירָאִי
תּוֹלַעַת" וְכוּ'. וַיֵּשׁ כְּנֶגְדּוֹ בְּקְלָפָה
'תּוֹלַע' ע', אֲשֶׁר מְכַלָּה וְאוֹכֵל הַכֹּל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן צִוָּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו:
לְהַקְרִיב 'עוֹלַת תְּמִיד' - לְהִתְגַּבֵּר
'עוֹלַת תְּמִיד' שֶׁבְּקִדְשָׁהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
"תּוֹלַעַת יַעֲקֹב", עַל ה'תּוֹלַע' שֶׁבְּקְלָפָה וְכוּ'.

וְדַע: כִּי כָּל 'קָרְבַן עוֹלָה', הִיא בְּבְחִינַת
'לֶאֱה' וְכוּ', וְלָכֵן בָּא 'עוֹלַת תְּמִיד'
כְּנֶגְדָּהּ - כְּדִי לְמַתֵּק דִּינָהּ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט
וַיִּמְשַׁל ה'תּוֹלַעַת הַטָּמֵא, וְ"תּוֹלַע' יַחֲזוֹר
לְ"עוֹלַת".

וְזֶה שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר כח, ו): "עוֹלַת תְּמִיד" - כִּי
'תְּמִיד' בְּגִימְטְרִיא ד' אֲלָפִין שְׁלֹקַחַת
'לֶאֱה' וְכוּ'.

כָּל-זֶה מְבַאֵר בְּפְרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר
הַקְּרִבָּנוֹת פָּרַק ד' [שְׁעַר עוֹלָם-הָעִשְׂיָה
פ"ג] - עַיִן-שָׁם הֵיטֵב, וְתִדְקַדֵּק וְתִרְאָה: שְׁכַל-
זֶה מְבַאֵר בַּתּוֹרָה הַנִּלְכָּל.

כִּי מְבַאֵר שָׁם: שֶׁהַמְתַּנַּגְּדִים הַמְּחַרְפִּין
יְרֵאֵי-הַשֵּׁם, זֶה נִמְשָׁךְ מִה'אֲלָפִין
הַנְּפוּלִים, שֶׁאִלּוּ ה'אֲלָפִין בְּקִדְשָׁהּ הֵם
בְּחִינַת 'לֶאֱה', וְאֶצְלָם נַעֲשֶׂה מְזֵה בְּחִינַת
(יִשְׁעִיָּה ז, יג): "הַמְעַט מִכֶּם הַלְּאוֹת אֲנָשִׁים, כִּי
תִלְאוּ גַם אֲלֻקִּים", כְּאִלּוּ לוֹאֵה הַקָּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְלַעֵזר וְכוּ'.

כִּי מ'לֶאֱה' נַעֲשֶׂה אֶצְלָם בְּחִינַת 'לוֹאֵה',
כִּי הֵם יוֹנְקִים מִהַדִּינִים הַקָּשִׁים

שְׁבִלְאָה, שְׁמִשָּׁם אַחֲזִית הַקְּלָפוֹת הַקְּשׁוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבוֹדַת הַזָּרָה הַנִּלְוֵה.

וְזֶה מֵה שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵה: שְׁנוּפְלִים
בְּכַפִּירוֹת, בְּחִינַת 'עֲבוֹדַת הַזָּרָה'.
וְהַתְּקוּן: "אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ" וְכו' (תְּהִלִּים
כב, ז), הֵינּוּ בְּחִינַת: 'תּוֹלַעַת דְּקִדְשָׁה', שְׁמִכְנִיעַ
'תּוֹלַעַת דְּקַלְפָּה'.

וְזֶה שְׁמוּבָא לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵה: שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'אַבְרָהָם'. כִּי כֵן מְבֹאָר שֶׁם
בְּפָנּוֹת: שְׁ'תּוֹלַעַת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת 'עוֹלָם תִּתְּמַד',
הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד', בְּחִינַת 'אַבְרָהָם',
בְּחִינַת 'חֶסֶד שְׁבַגְבוּרָה'.

וְזֶה שְׁמוּבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵה שֶׁהוּא בְּחִינַת:
'בְּגַבְרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ' (שִׁם כ, ז), הֵינּוּ
בְּחִינַת 'חֶסֶד שְׁבַגְבוּרָה'.

וְזֶה שְׁמוּבָא שָׁם: "שֶׁעָקַר הַתְּקוּן, עַל־יְדֵי
שְׁיִכְנִים אֲוִרְחִים תִּלְמִידֵי־חֲכָמִים
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁנֶּחֱשַׁב כְּאִלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִין,
כִּי 'תִּמְ"ד' בְּגִימְטְרִיא ד' אֶלְפִין".

כִּי עָקַר הַתְּקוּן: עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'קָרְבַּן תְּמִיד',
שֶׁעוֹלָה ד' אֶלְפִין, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּתַקְּנִין
הָאֶלְפִין הַנִּלְוֵה, וְזוֹכִין לְבְּחִינַת 'תּוֹלַעַת
דְּקִדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עוֹלָם תִּתְּמַד',
בְּחִינַת (מִיכָה ז, ט): "חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

עֵינַי בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵה וּבְפָנּוֹת הַיֵּטֵב - וְתִבִּין
אֵיךְ נִכְלָלוּ כָּל הַפָּנּוֹת שֶׁל 'פְּרַשְׁת
הַתְּמִיד' בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵה. עֵינַי הַיֵּטֵב וְתִבִּין פְּלֹאוֹת.

"וְגִאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל" (יְשַׁעְיָה מֵא, יד)

טז.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת צְדִיק קִנָּא)

'בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, תְּלוּי בְּקִרְבַת הַצְּדִיק'.
[הֵרֵב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְפָסוּק הַזֶּה (יְשַׁעְיָה
מֵא, יד): "וְגִאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל".]

לקוטי תפלות

פרשת לך לך

מפתח התפלות

[א] "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א); "לזרעך אתן את הארץ הזאת" (בראשית יב, ז) - שנוזפה מהרה לבא ל'ארץ-ישראל', אשר טרח ויגע 'אברהם אבינו' עליו-השלוש ימים ושנים הרבה מאד, עד שגלה לו השם-יתברך את הארץ הקדושה הזאת. [ח"א פר]

[ב] "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך, ואעשך לגוי גדול" (בראשית יב, א-ב), "ושם תזכה לבנים" (רש"י) - ארץ-ישראל מסגל לבנים - שנוזפה לבא לארץ-ישראל; ונזכה לבנים חיים וקיימים. [ח"א מח]

[ג] "הביטו אל צור חצבתם וגו'. הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם, כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו" (ישעיה נא, א-ב), "צור חצבתם, זה אברהם" (רש"י) - שנוזפה לכסף ולהשתוקק להשם-יתברך ברצון וחשק חזק, כמו אברהם אבינו; ועל-ידי-זה נזכה ללמד מתוך הספר-העליון הנכתב על הלב-העליון על-ידי הצדיקים-האמתים. [ח"א ק]

[ד] "אחד היה אברהם" (יחזקאל לד, כג) - שלא יהיה פח לשום אדם שבעולם למנע אותי מדרך-האמת; ושאהיה דומה בעיני 'כאלו אני יחיד בעולם' כמו 'אברהם אבינו', ולא אשמע ולא אסתכל על שום מונע ומעבב ומלעיג ומתלוצץ ומבלבל בעולם. [ח"א קמט]

[ה] "ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב), "ששמך מתגדל בעולם" (תנחומא לך-לך ד) - שיתגלה ויתפאר ויתגדל ויתפרסם בכל העולם, שם הצדיק, ושם הצדיקים האמתים, ופארים והדרם וחנום הקדוש והנורא. ונזפה להכלל בשמם ובפאר הדרת קדשותם; ויתבטל מן העולם, שם הטמאה, שמות החיצונים. ויתגדל ויתקדש שמך הגדול על-ידינו תמיד. [ח"ב לג]

[ו] "ואברכה" (בראשית יב, ב), "בממון" (רש"י); בראשית-רבה לט, יא); "ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב), "ששמך מתגדל בעולם" (תנחומא לך-לך ד); "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה), "אברהם מגיר האנשים, ושרה מגירת הנשים" (רש"י); תרגום-יונתן; בראשית-רבה לט,

(יד) - שְׁנֹזֶפֶה לְקָרֵב רְחוּקִים, וּלְרוּמָם עַל-יַד־יָזָה כְּבוֹד הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ; וְנֹזֶפֶה לְהַעֲמִיד הַרְבֵּה תַלְמִידִים; וְנֹזֶפֶה לְשֵׁם-טוֹב; וְשֹׁנֵזֶפֶה לְהַנְצִיל מ'עוֹן הַפְּעַם', וְעַל-יַד־יָזָה נֹזֶפֶה ל'עֲשִׂירוֹת-דְּקַדְשָׁה', וְלִהְגִּדִיל שְׁמִנּוֹ וְנִפְשָׁנּוּ. [ח"א נט]

[ז] **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן"** (בְּרַאשִׁית יב, ה), **"אֲבָרְהֶם מְגִיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִירַת הַנְּשִׁים"** (רש"י; תַּרְגוּם-יוֹנָתָן; בְּרַאשִׁית-דָּבָר לט, יד) - שְׁנֹזֶפֶה לְעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת רַבּוֹת דְּקַדְשָׁה, עַל-יַד־יָזָה הַפְּסוּפִין הַקְּדוּשִׁים. [ח"א לא]

[ח] **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן"** (בְּרַאשִׁית יב, ה), **"אֲבָרְהֶם מְגִיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִירַת הַנְּשִׁים"** (רש"י; תַּרְגוּם-יוֹנָתָן; בְּרַאשִׁית-דָּבָר לט, יד) - שְׁנֹזֶפֶה לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים-הַגּוֹנִים הַרְבֵּה, וְלִהְיֵאֵר בָּהֶם דַּעַת קְדוּשׁ וְאַמְתִּי, וּלְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעַבּוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַד־יָזָה נֹזֶפֶה לְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים וְקִיָּמִים. [ח"א נג]

[ט] **"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן"** (בְּרַאשִׁית יב, ה), **"אֲבָרְהֶם מְגִיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִירַת הַנְּשִׁים"** (רש"י; תַּרְגוּם-יוֹנָתָן; בְּרַאשִׁית-דָּבָר לט, יד) - שְׁנֹזֶפֶה לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל-מְנַת לְלַמְדָּה, וְלִהְכָנִים דַּעַת-דְּקַדְשָׁה בַחֲבָרִים וְתַלְמִידִים, וְלִקְנוֹת נִפְשׁוֹת רַבּוֹת לְהַכְנִיסָם תַּחַת פְּנֵי-הַשְּׁכִינָה, וּלְקָרְבָם בְּאַמְתִּי; וְשִׁיתְקַבְּלוּ דְבָרֵינוּ בְּעֵינֵי כָל, וְיִתְעוֹרְרוּ כָּלֶם לְעַבּוֹדַת-הַשָּׁם. [ח"א נד]

[י] **"וַיְהִי רִיב בֵּין רַעֲי מִקְנֵה אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה לוֹט, וַהֲפַנְעֵנִי וַהֲפָרְזֵי אֲזִ יֹשֵׁב בְּאַרְצָךְ"** (בְּרַאשִׁית יג, ז) - שְׁנֹזֶפֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל־יָדֵינוּ קַדְשׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל; וְשִׁיבְטַל הַמַּחְלָקַת מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל; וְעַל-יַד־יָזָה יִהְיֶה נִקְרָא בְּשֵׁם "אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל", וְלֹא בְּשֵׁם "אֶרֶץ כְּנַעַן"; וְשִׁימְשִׁךְ שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. [ח"א קז]

[יא] **"וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעֵבְרִי"** (בְּרַאשִׁית יד, יג) - שְׁנֹזֶפֶה עַל-יַד־יָזָה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְעֵבֵר' עַל כָּל

הַחֲכָמוֹת וְחֻקֵּי-שִׁבְעוּלָם, וּלְבַטְלָם מֵעַל־יָדֵינוּ; כִּי "עֵבְרִי אֲנִכִּי", וְאֲנִי מֵאֲמִין ב"ה' אֱלֹהֵי הָעֵבְרִיִּים". [ח"א סד]

[יב] **"הֲרַמְתִּי יָדִי אֶל ה' אֵל עַלְיֹון, קִנְיָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ"** (בְּרַאשִׁית יד, כב) - שְׁנֹזֶפֶה לְהָרִים יָדֵינוּ וְרַגְלֵינוּ, ל"ה' אֵל עַלְיֹון, קִנְיָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ". [ח"א מא]

[יג] **"הֲרַמְתִּי יָדִי אֶל ה' אֵל עַלְיֹון, קִנְיָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ"** (בְּרַאשִׁית יד, כב) - שְׁנֹזֶפֶה לְאַנְחָה אֲמַתִּית, וְלִהְחַיֹּוֹת עַל-יַד־יָזָה ה'רוֹחַ-הַדְּפָק', שִׁינָשֵׁב בְּכָל הָאֲבָרִים, וּבִפְרֹט בְּה'יָדִים; וְנֹזֶפֶה שִׁיטְהֵרוּ יָדֵינוּ עַל-יַד־יָזָה, וּלְתַקֵּן פְּגָם-הַיָּדִים; עַד שְׁנֹזֶפֶה לְהָרִים יָדֵינוּ, ל"יְהוָה אֵל עַלְיֹון, קִנְיָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ". [ח"א נו]

[יד] **"וְהָאֲמֵן בַּה' וַיַּחֲשֹׁבָה לּוֹ צְדָקָה"** (בְּרַאשִׁית טו, ו) - שְׁנֹזֶפֶה לְתַן הַרְבֵּה צְדָקָה; וְנֹזֶפֶה ל'צְדָקָה שֶׁל שְׂפָתַי, לְתַן לְעַנְיִים ל'צָרְכֵי-שְׂפָתַי; וְשִׁה'צְדָקָה' שְׁלָנוּ יִהְיֶה חֲשׁוּבָה מְאֹד, עַל-יַד־יָזָה ה'אֲמוּנָה', שִׁהִיא ה'שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַצְּדָקָה'; וַיֵּאִיר אֹור הַצְּדָקָה שְׁלָנוּ בְּאֹור גְּדוֹל, עַל-יַד־יָזָה קַדְשׁת שְׂפַת-קַדְשִׁי. [ח"א נז]

[טו] **"בְּמָה אֲדַע כִּי אִירְשָׁנָה"** (בְּרַאשִׁית טו, ח), **"מִפְּנֵי מָה נַעֲנֵשׁ אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ וְנִשְׁתַּעֲבָדוּ בָנָיו לְמַצְרַיִם וְכוּ', מִפְּנֵי שֶׁהַפְּרִיז עַל מַדּוּתָיו שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁנֶּאֱמַר: בְּמָה אֲדַע כִּי אִירְשָׁנָה"** (נְדָרִים לב.) - שְׁנֹזֶפֶה לְתַקֵּן פְּגָם הָאֲמוּנָה, וְשִׁלָּא יַעֲלֶה בְּלַבְנוּ שׁוֹם קוּשִׁיָּא עַל הַנְּהַגוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ; וְנֹזֶפֶה לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה; וְעַל-יַד־יָזָה נֹזֶפֶה לְשׁוּב לְאֶרְצֵנוּ בְּקָרוֹב. [ח"א טז]

[טז] **"מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֻרָתִי אֲנִכִּי בְרַחַת"** (בְּרַאשִׁית טז, ח) - שְׁנֹזֶפֶה לְהַנְצִיל מֵהַרְהוּרִים רַעִים, עַל-יַד־יָזָה אֲמִירַת שְׁנֵי הַפְּסוּקִים: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", ו"בְּרוּךְ שָׁם"; וְנֹזֶפֶה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּאֲמִירַת שְׁנֵי פְסוּקִים הָאֵלּוּ; וְנֹזֶפֶה עַל-יַד־יָזָה לְהַמְשִׁיךְ עַל־יָדֵינוּ

'מלכות דקדושה', ולהכניע ולבטל 'מלכות-
הרשעה', 'תאוות-נאוף', ותברח ה'שפחה' מפני
גברתה'. [ח"א לו]

[יז] "זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם
וגו'. ונמלתם את בשר ערלתכם, והיה לאות
ברית ביני וביניכם. וכן שמנת ימים ימול לכם
כל זכר לדרתיכם" (בראשית יז, י"א-יב) -
שנזכה לקדשת הברית, למען בריתך אשר
חתמת בבשרנו. [ח"א כג]

[יח] "ונמלתם את בשר ערלתכם, והיה לאות
ברית ביני וביניכם. וכן שמנת ימים ימול לכם
כל זכר לדרתיכם וגו'. ואברהם בן תשעים
ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו" (בראשית יז,
יא-יב-כד) - שנזכה לשמירת-הברית, ולבטל
קלפת הערלה; ושנזכה לקים מצות מילה
ופריעה בתכלית השלמות. [ח"א צו]

[יט] "ונמלתם את בשר ערלתכם, והיה לאות
ברית ביני וביניכם" (בראשית יז, יא) - שנזכה

לשמור ה'חותם הקדוש', 'חותם אות ברית-קדש';
ולהנצל מ'חותם דסטר-אחרא'; ונזכה להעלות
מ'חותם-דקלפה' ל'חותם-דקדושה'; ולשבר
ולבטל ה'חותם-דקלפה' 'תאוות-נאוף', ולתקן
ה'חותם-דקדושה' בכל מיני תקונים. [ח"ב ה]

[כ] "התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א)
- שנזכה להתנהג בתמימות ופשיטות,
בזכותו של 'אברהם אבינו', ובזכות כל
הצדיקים האמתיים. [ח"א קיג]

[כא] "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם" (מיכה
ז, ב) - שנזכה למדת החסד, ולעשות חסד עם כל
אדם, כמו 'אברהם אבינו' עליו-השלוש. [ח"א ל]

[כב] כל מי שיט בידו שלשה דברים הללו,
עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, [הרי
הוא] מתלמידיו של אברהם אבינו (אבות פ"ה
מי"ט) - שנזכה להיות מתלמידיו של 'אברהם
אבינו', שיט בהם ה'שלשה מדות טובות',
ובפרט להיות 'טוב-עין'. [ח"א נד]

הטיבה ברצונה עמי, ותן לי ברחמים
וחסד ובמתנת-חנם, שאזכה
מהרה לבא לארץ-ישראל, לארץ
הקדושה, הארץ אשר ירשו אבותינו,
הארץ אשר כל הצדיקים-אמתיים
"נכספה וגם כלתה" נפשם להיות שם.
ורבם באו לשם, ותקנו שם מה שפעלו,
וזכו שם למה שזכו.

הכל על-ידי קדשת ארץ-ישראל,
שהיא נקדה הקדושה של כל
העולם.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א פד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנה,
'אריכות-אפים על-ידי ארץ-ישראל')

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך,
אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א)

"לזרעך אתן את הארץ הזאת" (בראשית יב, ז)

שנזכה מהרה לבא לארץ-ישראל, אשר טרח ויגע
'אברהם אבינו' עליו-השלוש ימים ושנים הרבה מאד,
עד שגלה לו השם-יתברך את הארץ הקדושה הזאת

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, חסדן
מלא חסדים, טוב מלא טובות,
צדיק מלא צדקות, מושיע מלא ישועות.

אֲשֶׁר טָרַח וַיַּנַּע 'אֲבֵרָהֶם אֲבִינוּ' עָלֵינוּ -
הַשְּׁלוֹם - יָמִים וְשָׁנִים תְּרַבֶּה מְאֹד.

וְהַבֵּיט - וְרָאָה - וְהַבִּין -

וְחָקַר - וְחָקַק - וְחָצַב -

וּמָדַד - וְשָׁקַל - וּמָנָה.

עַד שֶׁגָּלָה לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֶת הָאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, שֶׁהִיא יְסוּד נִקְדַּת
הַקְּדוּשָׁה, יְסוּד הָאֱמוּנָה, וְהַבְטִיחוּ
לְהַנְחִיל אוֹתָהּ לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו לְדוֹרוֹתֵם.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְזַכְּנִי
בְּזַכּוֹתַי וְכַחוֹ, וּבְזַכּוֹת כָּל
הַצְּדִיקִים שֶׁזָּכּוּ לְבֵא לְשֵׁם.

שְׂאֵזְבָה גַם אֲנֹכִי הַנְּבֻזָה וְהַפְּחוּת
בְּתַכְלִית שְׂאִין פְּחִיתוֹת אַחֲרָיו
- לְדַלֵּג וּלְקַפֵּץ מִהֲרָה, עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת,
וְהַעֲפוּבִים, וְהַסְּכּוּכִים, הַמוֹנְעִים מִלְּנַסֵּעַ
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. לְשֵׁבֵר הַכּל מִהֲרָה, וּלְבֵא
בְּזַרְיָנוֹת גְּדוֹל לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה.

חֹם וְרַחֵם עָלַי, וְהַבִּיאֵנִי לְשָׁלוֹם מִהֲרָה
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְחַזֵּק וְאַמֵּץ דַּעְתִּי
וּלְבָבִי, שְׂאֵזְבָה לְעֵבֵר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת
וְהַעֲפוּבִים וְהַבְּלוּבִלִים, וְעַל כָּל מְנִיעוֹת
הַמַּח. וְתִשְׁפִיעַ לִי מָמוֹן בְּשִׁפְעַ עַל
הוֹצָאוֹת וְכָל הַצְּטָרְכוֹת הַדֶּרֶךְ.

וְאֵזְבָה לְנַסֵּעַ בְּשָׁלוֹם, וּלְבֵא בְּשָׁלוֹם
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שָׁלוֹם בְּגוּפִי
וּבַתּוֹרַתִי וּבְמַמּוֹנִי, שָׁלוֹם בְּלִי פָּגַע.
וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיַּי הַרְהוּרִים רָעִים, וּמִכָּל
מִיַּי פְּגָמִים.

וְלֹא יִגִיעַ לִי הַזֵּק חֵס־וְשָׁלוֹם עַל-יַדִּי
הַדֶּרֶךְ הַרְחוֹק הַזֶּה, בְּשׁוֹם דְּבַר
שְׂבָעוּלָם, בְּגוּף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת
וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת. וְאַצֵּא בְּשָׁלוֹם, וְאַבּוֹא
בְּשָׁלוֹם.

וְאֵזְבָה לְפַעַל שָׁם בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כָּל
צָרָפִי. לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ
בְּאֵמַת עַל-יַדִּי קְדוּשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְלִילֶךְ
וּלְעֵלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה
גְּדוֹלָה פְּרָצוֹנָה טוֹב.

☉ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מ"ח ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מ"ח, 'על אשר מעלתם')

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך,
אל הארץ אשר אראך - ואעשה לך גוי גדול"
(בראשית יב, א-ב)

"ושים תזכרה לבנים" (רש"י)

- אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל מְסַגֵּל לְבָנִים -
שְׂנֵזְבָה לְבֵא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל -
וְנֵזְבָה לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים

וְתַזְכְּנֵנִי מִהֲרָה, לְבֵא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
לְאֶרֶץ-הַקְּדוּשָׁה, חַיֵּשׁ קַל מִהֲרָה.

וְזַכְּנֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְבָנִים חַיִּים
וְקַיָּמִים, לְעַבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאַתֶךָ
וּלְתוֹרַתֶךָ. חוֹס וְחַמֵּל וְרַחֵם, וְתֵן לְבָנֵינוּ
וּלְבָנוֹתֵינוּ, וּלְכָל יוֹצְאֵי-חַלְצֵינוּ, חַיִּים
טוֹבִים וְאַרְפִּים, (וּבִפְרֹט לְהִילָד פְּלוּנֵי בֶן פְּלוּנֵי
וְכוּ'. וְלְהִילָדָה פְּלוּנֵי בַת פְּלוּנֵי וְכוּ').

רַחֵם עָלֵיהֶם וְעָלֵינוּ בְּזַכּוֹת אַבּוֹתֵם, וְתֵן
לָהֶם חַיִּים טוֹבִים וְאַרְפִּים,
וְתַאֲרִיךְ יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֵם, יִהְיוּ נָא וַיִּכְמְרוּ

נא רחמיך עליהם ועלינו, ותאמר די לצרותם.

"היטיבה יהוה לטובים ולישירים בלבבותם". יהי שלום בחילם שלוה בארמנותם, אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותם, לעד ולדורות ולדורות דורות דורות, ראשיתם מצער, ישגה מאד אחריהם, "פאשר השמים החדשים והארץ החדשה, פן יעמד זרעם ושמותם".

ותציל אותם וכל ילדי עמך ישראל, מעיני הרע, ומפגע רע, ומכל מיני נגע ומחלה, ותשלח להם רפואה-שלמה מן השמים, לכל רמ"ח אבריהם ושס"ה גידיהם, ויזכו להיות חיים בריאים וקיימים, יבלו ימיהם בטוב ושניהם בנעימים. ונזכה שיצאו מהם דורות הרבה ודורי דורות עד סוף כל הדורות.

רחם עליהם ועלינו למען שמך, ותגדלם לתורה ולחפה ולמעשים טובים, לארך ימים ושנים, "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

⊙ [ג] לקוטי תפלות ח"א ק ⊙

(על פי לקוטי מוה"ר ח"א קמב, מי שאי-אפשר לו ללמוד)

"הביטו אל צור חצבתם וגו'. הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם, כי אחד קראתיו ואברהם וארבהו" (ישעיה נא, א-ב)

"הביטו אל צור חצבתם" - "זה אברהם" (רש"י שם)

שנזכה לכסף ולהשתוקק להשם-יתברך ברצון וחשק חזק, כמו אברהם אבינו - ועל-ידי-זה נזכה ללמד מתוך הספר-העליון הנכתב על הלב-העליון על-ידי הצדיקים-האמתיים

"נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות יהוה, לבי ובשרי ירננו אל אל חי. צמאה לך נפשי, כמה לך בשירי, בארץ ציה ועיף בלי מים. צמאה נפשי לאלהים לאל חי, מתי אבוא ואראה פני אלהים".

מלא רחמים, רחם עלי, והיה בעזרי, וזפני, שאתחיל להרגיל את-עצמי, לכסף ולהשתוקק ולחשק תמיד, ברצון וחשק חזק ואמת, לתורתך ולעבודתך, ולהתקרב אליך באמת.

עד שאזכה על-ידי החשק והרצון האמת שבלב, ללמד מתוך הספר-העליון, הנכתב על הלב-העליון, על-ידי הצדיקים-האמתיים, אשר אתה מקשיב ושומע דבריהם שמדבר כל אחד במקומו, ואתה מחברם יחד וכותב מהם ספר-זכרון, בשביל החושבים בלבם וחושקים באמת ללמד תורתך ולעשות רצונך.

כמו שכתוב: "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו, ויקשב יהוה וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו, ליראי יהוה ולחשבי שמו".

זכני גם-כן, לקבל ולהמשיך עלי הארה גדולה מה'לב' הזה, וללמד מתוך ה'ספר' הזה. כי אני רחוק מאד מהכל, רק אני מצפה לרחמיך וחסדיך, שתזכני לרצון וחשק אמת, אליך ולעבודתך ולתורתך, באפן שאזכה לשוב אליך מהרה באמת פרצונך הטוב.

חום וחמל עלי, ברחמיך הרבים, ברחמיך הגדולים, עזרני כי עליך

נשענתי, "כי תפארת עזנו אתה, וברצונך תרום קרננו. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי". אמן ואמן.

❁ [ד] לקוטי-תפלות ח"א קמט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב השמטה בתחלת הספר, 'אחד היה אברהם')

"אחד היה אברהם" (יחזקאל לד. כג)

שלא יהיה פח לשום אדם שבעולם למנע אותי מדרך-האמת - ושאיהו דומה בעיני כאלו אני יחיד בעולם כמו 'אברהם אבינו', ולא אשמע ולא אסתכל על שום מונע ומעכב ומלעיג ומתלוצץ ומבלבל בעולם

"פנה אלי וחנוני כי יחיד ועני אני. שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג". רבנו של עולם, מה אומר מה אדבר, "הבט ימין וראה ואין לי מפיר, אבד מנוס ממני, אין דורש לנפשי. זעקתי אליך יהוה, אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים. הקשיבה אל רנתי כי דלותי מאד, הצילני מרודפי כי אמצו ממני".

רבנו של עולם, יודע תעלומות, עצם האמת וחפץ באמת, קרוב לקוראיו באמת, אתה לבד יודע את כל המעשה אשר נעשה עמי בכל יום ויום, מי ומי העומדים עלי בכל יום בגשמיות וברוחניות, למנע ולעכב אותי חסו-שלום מדרך-החיים.

"יהוה" מה רבו צרי, רבים קמים עלי". אתה יודע בכמה מיני מניעות,

ועכובים, והסתות, ופתויים, ובלבולים, שמתגברים עלי בכל עת למנע אותי חסו-ושלום מדרך-האמת, מלהתקרב אליך וליראיך ולצדיקים-האמתיים.

ובעצם שפלותי, ורבוני עונותי, ועצם פזור נפשי, ובלבול דעתי, שיש לי ממני בעצמי, עוד הם מתגברים ומתגרים בי בכל-עת, המניעות והעכובים מכל בני-העולם, הן המניעות מבני-הבית והקרובים, הן המניעות משאר בני-העולם, מרבוני השנוי דעות והמחלקת שבעולם על נקדת האמת לאמתו.

ועתה "יהוה אלהים אמת", עזרני והושיעני וחקוני ואמצני בעבודתך באמת, וזכני להתקרב ליראיך ותמימיך ההולכים בדרךך באמת, ולא יהיה כח לשום אדם שבעולם למנע אותי מדרך-האמת בשום אופן בעולם, יהיה מי שיהיה, הן קרוב, הן רחוק.

ותחזק את דעתי באמונתך תמיד, ואהיה דומה בעיני: כאלו אני יחיד בעולם, כמו שנאמר: "אחד היה אברהם".

ולא אשמע כלל, ולא אסתכל, על שום מונע ומעכב ומלעיג ומתלוצץ ומבלבל בעולם. ולא יוכל שום אדם לבלבל אותי, מדרך האמת והישר, אפלו גדולים ממני וצדיקים כנגדי.

רק אזכה להתנהג בדרך-האמת, כפי מה שלמדתי מנעורי, על-ידי רבותינו הקדושים האמתיים.

וְאֵתִיָּה רְגִיל לומר בְּנַפְשִׁי: "שְׂאִינִי יודע כָּל־מָה נַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד!"

רק "אני בתמי אלך" בדרך-האמת כפי מדרגתי - כאשר למדתני על-ידי בחירי צדיקיך האמתיים, שהם נקודת-האמת שֶׁבְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל שׁוֹם דְּעָה וְרִצּוֹן שֶׁהוּא נֶגֶד רִצּוֹנִים, שֶׁהוּא רִצּוֹנְךָ בְּאֵמֶת.

וְאִפְלוּ כְּשִׂיחִיָּה הַהִכְרַח לְהִתְוַעֵד עִם בְּנֵי-הָאָדָם וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, הֵן בְּמִלֵּי דְשִׁמְיָא וְהֵן בְּמִלֵּי דְעֵלְמָא, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִבְלַבֵּל דַּעֲתִי מִן הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ כָּל־ל, וְאִזְכָּה לְקִיָּים בְּאֵמֶת מִקְרָא שְׁכַתּוּב: "מִי לִי בְּשָׂמִים, וְעַמְּךָ לֹא חִפְצָתִי בְּאַרְצִי". יְהִי וְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיּוֹן לְבִי, לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי.

☉ [ה] לקוטי-תפלות ח"ב כג ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית' לעיני כל ישראל')

"וְאִגְדְּלָה שְׂמֶךָ" (בראשית יב, ב)

"שְׂשִׁמְךָ מִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם" (תנחומא לך-לך ד)

שִׂיִּתְגַּלְה וְיִתְפָּאֵר וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרַס בְּכֹל הָעוֹלָם - שִׁם הַצְּדִיק, וְשִׁם הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, וּפְאָרֶם וְהִדְרָם וְחֵנֶם הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה לְהַכְּלִיל בְּשִׁמְם וּבְפָאֵר הַדְּרַת קְדוּשָׁתָם. וְיִתְבַטַּל מִן הָעוֹלָם - שִׁם הַטְּמֵאָה, שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים. וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׂמֶךָ הַגָּדוֹל עַל-יְדֵינוּ תָּמִיד

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ, וְקַדַּשׁ אֶת שְׂמֶךָ בְּעִבּוֹר כְּבוֹד שְׂמֶךָ, וְזַכְּנוּ שִׂיִּתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׂמֶךָ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם עַל יְדֵינוּ.

מִלֵּא רַחֲמִים, אֲדוֹן כֹּל, יוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת, אֵתֶּךָ יוֹדֵעַ "אֵת כֹּל הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ" עִתָּה בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, וְאִיךְ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, נִתְעַרְבֵב וְנִתְבַּלְבַּל הָעוֹלָם עִתָּה מְאֹד מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָךְ.

כִּי כָל הַצְּדִיקִים-הָאֱמֶתִיִּים פְּאִירֵי-הַדּוֹרוֹת, נִסְתַּלְקוּ בְּיָמֵינוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, אֲשֶׁר אֵתֶּךָ לְבַד יוֹדַעְתָּ גְּדוֹל עֲצָם מְעַלְתָּם וְתַקְפָּם וְקִדְשָׁתָם, אֲשֶׁר שְׂמֶךָ מְשַׁתֵּף בְּשָׂמִים. וְכֹל מָה שֶׁנִּגְדַּל שְׂמָם בְּיוֹתֵר, נִגְדַּל שְׂמֶךָ בְּיוֹתֵר, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים נִסְתַּלְקוּ קִדְם הַזְּמַן, אוֹי מָה הָיָה לָנוּ בְּדוֹרוֹת הָאֵלֶּה.

וּמִגְדֵּל עֲכִירַת דַּעֲתָנוּ אֵינִן מִי שִׂידַע כָּאֵב צָרָה וְצוּקָה הַזֹּאת, עַד הֵיכָן הַדְּבָר מַגִּיעַ, עַד הֵיכָן שְׁלֹטָה הַמְּכָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, מְכוֹת מְפִלְאוֹת פְּאֵלוֹ, הַפִּלָּא וּפְלָא, "מְכָה אֲשֶׁר לֹא פְתוּבָה בַּתּוֹרָה" - זֶה מֵיִתַּת הַצְּדִיקִים-הָאֱמֶתִיִּים אֲשֶׁר נִסְתַּלְקוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ וּבַחֲטָאֵינוּ וּבַפְּשָׁעֵינוּ.

אוֹי, אוֹי וְאָבוֹי, אוֹי לָנוּ מָה שֶׁאַבְדָּנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ, חָבַל עַל דְּאֲבָדִין וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין. "הַצְּדִיק אָבָד וְאֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב, וְאִנְשֵׁי חֶסֶד נֶאֱסָפִים, בְּאֵין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הָרַעָה נֶאֱסַף הַצְּדִיק".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְּעֵלְמָא כְּלָא. אֵתֶּךָ לְבַד יוֹדַעְתָּ עֲצָם יִקְרַת תְּפָאֶרֶת קְדוּשַׁת הַנְּפִשׁוֹת הַיְקָרִים הָאֵלֶּה, הָאֲבִי קְדוּשׁ הָאֵלֶּה, הַנְּשַׁפְּכִים עִתָּה

"בראש כל חוצות", "ואין איש מאסף אותם הביתה". כי נסתלקו בעונותינו, הצדיקים-האמתיים הנקראים ראש-בית, שהם הבעלי-בית של העולם.

אשר אז בהיותם בעולם ושםם נתגדל בעולם, אז היה להעולם בעל-הבית, ואז היינו אנחנו כלנו נקראים בני-בית.

ומיום שנסתלקו בחטאינו, ונתעלם פארם והדרם וחסם הקדוש והנורא, אנחנו נעים ונדים ומטלטלים, ונפשות יקרות מעמך בית-ישראל מתגוללים "בראש כל חוצות". כי נסתלקו מן העולם הבעלי-בית של העולם, שהם הצדיקים הגדולים הנקראים ראש-בית.

ואפלו מעט הרשימו שנשאר משמם על-ידי ספריהם הקדושים ותלמידיהם היקרים, מעלימים גם-כן מאד מאד בכמה מיני העלמות והסתרות בלי שעור.

כי בכל פעם נתגדלים בעולם, בעלי שם ופרסום שאין שמם נמשך כלל משם-יהוה, אדרבא על-ידם נתעלם שם-יהוה ומתגברים שמות החיצונים חס-ושלום.

ובעונותינו-הרבים, נתערבב העולם מאד, עד אשר אין אפנו יודע עד מה, מי ומי ההולכים בתורת יהוה באמת, אשר שמם נמשך משם-יהוה, ומי להפך, ומי מערב

משניהם, מטוב ורע, "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו".

וכנו ברחמיך לקום בכל לילה בחצות ממש, ולהתאבל על חרבן בית-המקדש שנחרב בעונותינו. ועל-ידי-זה נזכה לעורר רחמיך שתנחם ותשמח אותנו מהרה, ותשים לאבלי ציון פאר' תחת אפר'. ונזכה להכניע המאורי-אש כנגד המאורי-אור.

ויתגבר שם הקדש, שם-יהוה, שם הצדיקים-האמתיים, על שם הטמאה, שמות-החיצונים, ויתבטל השקר לגבי האמת.

ויתגלה ויתגדל ויתפרסם בכל העולם, שם הצדיקים-האמתיים, ופארם והדרם וחסם הקדוש והנורא. ונזכה להכלל בשמם, ובפאר הדרת קדשתם.

עד אשר יפתחו עינינו באמת, ונסתפל על עצמנו היטב באמת, בכל הארבע יסודות, לזככם ולטהרם ולקדשם מכל התאות-רעות ומדות-רעות הנמשכים מהם, ולבררם מרע לטוב, ולזכות לכל המדות-טובות ומעשים-טובים.

ויהיה הכל נכלל בשמך המיוחד הגדול והקדוש והנורא, ותמהר ותחיש לגאלנו, ותבנה בית קדשנו ותפארתנו. ויתגדל ויתקדש ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא שמך מלפנו בפי כל חי תמיד לעולם ועד.

☪ [ו] לקוטי תפלות ח"א נט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נט, 'היכל-הקדש')

"ואברכה" (בראשית יב, ב)

"בממון" (רש"י; בראשית יד, לט, יא)

"ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב)

"שישמך מהנגדל בעולם" (תנחומא לך-לך ד)

"ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה)

"אברהם מגיר האנשים, ושרה מגירת הנשים"

(רש"י; תרגום-יונתן; בראשית יד, לט, יד)

שנזכה לקרב רחוקים, ולרומם על-ידי-זוה כבוד השם-י-תברך; ונזכה להעמיד הרבה תלמידים; ונזכה ל'שם-טוב'; ושנזכה להנצל מ'עון הפעם', ועל-ידי-זוה נזכה ל'עשירות-דקדשה', ולהגדיל שמונו ונפשנו

רבנו של עולם, באתי לפניך להפיל תחנתי מול קדשתך, שתרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותחמל עלינו בחמלתך הגדולה, ותשפיע עלינו חכמה ובינה ודעת דקדשה, וימשך עלינו "מעין החכמה היוצא מבית יהוה".

ותזכנו ל'משפט-דקדשה', ולכלכל דברינו במשפט, עד שיתעורר

'אש-המשפט', וישרף כל הרע של כל הרחוקים המתקרבים לעבודתך על-ידינו.

ויהיה לנו כח להחזיר אנשים רבים בתשובה שלמה לפניך, ולקרב נפשות רבות לעבודתך באמת, ולבנות מהם 'היכל-הקדש', לגדל ולרומם ולנשא ולהעלות כבודך הגדול על-ידם.

כי זה עקר כבודך, פשה רחוקים מתקרבים לעבודתך, כמו שכתוב: "רם על כל גוים יהוה, על השמים כבודו".

ותזכנו להעמיד תלמידים הרבה, ותתן לנו חכמה ושכל דקדשה,

ויתפיל שם הטמאה, שמות-החיצונים, מן העולם. ויתגדל שם הקדש בעולם. ותגלה פאר הדרת קדשת עמך ישראל בעולם, ובפרט פאר הדרת יפי קדשת הצדיקים והכשרים האמתיים.

עד אשר ישתקו ויכספו כל באי עולם לכלל בהם, להכליל בשמם ותפארתם, וישונו כל באי עולם לילך בדרכיהם, לעשות רצונה באמת כל ימיהם לעולם.

רבנו של עולם, מלכנו ואלהינו, מלא משאלותינו ברחמים, וזכנו לבא לכל מה שבקשנו מלפניך, באפן שנזכה להכליל באמת בתוך שמך הגדול והקדוש, לעולמי עד ולנצח נצחים. ויתגדל ויתקדש שמך הגדול על-ידינו תמיד.

ויקיים מקרא שכתוב: "ויראו גוים את שם יהוה, וכל מלכי הארץ את כבודך. יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם".

"עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל, עשה נפלאות לבדו. וברוך שם כבודו לעולם, וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן".

שְׁנוּזָה לִידַע אֵיךְ לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וּלְכַלְכֵּל דְּבָרָנוּ בְּמִשְׁפָּט.

בְּאִפֶּן שֶׁלֹּא יִזְיְקוּ לָהֶם דְּבָרֵינוּ, רַק
יַעֲזְרוּ אוֹתָם לְשִׂמְחָה וְלַעֲבוּדָתָךְ
בְּאֵמֶת, וַיִּטּוּ לְבָבָם אֵלֶיךָ, וַיָּשׁוּבוּ כָּלָם
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתִזְכְּנוּ לְשֵׁם-טוֹב, וְתִגְדִּיל שְׁמִנּוּ עַד
עוֹלָם.

וְתִרְחַם עֲלֵינוּ, וְתִשְׁמַר אוֹתָנוּ תָּמִיד
מִעֲזוֹן הַכַּעַס, וְלֹא אֶכְעַס עַל
שׁוֹם דְּבָר, וְלֹא עַל שׁוֹם אָדָם לְעוֹלָם, וְלֹא
אֶטְרֵף נַפְשִׁי בְּאִפִּי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

וְ"לֹא יִהְיֶה בְיָדֵי אֵל זָר, וְלֹא אֲשַׁתַּחֲוֶה
לְאֵל נֹכַר" - שְׁזֵה נֹאמַר עַל
"הַכּוֹעֵס שֶׁהוּא כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה-זָרָה".
וְתִשְׁמְרֵנִי מִן הַכַּעַס, וּמִן הַרְגָז, וּמִן
הַקְּפָדָנוֹת, בְּתַכְלִית הַשְּׁמִירָה.

וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי וְתִכַּפֵּר לִי, עַל כָּל
מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי נִגְדְּךָ עַל-יָדֵי עוֹן
הַכַּעַס, מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי אַתָּה
יּוֹדֵעַ: שְׁמֵדָה רָעָה זֹאת נִתְאַחֲזָה בְּנוֹ
מִנְעוּרֵינוּ, עַד אֲשֶׁר אֲבָדְנוּ עַל-יְדֵהּ מַה
שֶׁאֲבָדְנוּ.

חוֹם וְחֹמַל עָלַי, וְהִטִּיבָה עִמָּדִי בְּטוֹבְךָ
הַגָּדוֹל, וְזַכְּנִי לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל,
וְלֹאֲחֹז בְּמִדּוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר אַתָּה
"חֲנוּן וְרַחוּם, אֶרֶךְ-אֲפַיִם, וְרַב חֶסֶד",
וְטוֹב וּמְטִיב לְכָל.

וְאַהֲיָה נִשְׁמַר מִכָּל מִינֵי כַּעַס וּקְפָדוֹת,
שֶׁלֹּא יַעֲלוּ וְלֹא יִבּוֹאוּ וְלֹא יִגִּיעוּ
לְלִבִּי כָּלָל.

וְתִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ שְׁפַע הַעֲשִׂירוֹת
דְּקִדְשָׁה, וַיִּתְגַּדֵּל שְׁמִנּוּ
וְנַפְשָׁנוּ עַל-יְדֵי-זֶה, עַד שִׁיתְּאוּוּ נַפְשׁוֹת
רַבִּים לְהַכְּלִיל בְּנַפְשָׁנוּ, וַיִּתְקַרְבוּ אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת עַל-יְדֵי-זֶה.

וְתִגְדִּיל הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ דְּקִדְשָׁה עַד
עוֹלָם, וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב:
"לְשִׂמְחָה וְלִזְכָּרְךָ תֵּאוֹת נִפְשׁ".

וְתַעֲזָרְנִי לְקָרֵב נַפְשׁוֹת רַבִּים אֵלֶיךָ,
וּלְגַדֵּל כְּבוֹדְךָ תָּמִיד, וַיִּגְדֵּל
שְׁמֵךָ עַד עוֹלָם.

וְאַזְכָּה, שְׁיִהְיֶה לִי חֵלֶק טוֹב, בְּהַיִּכָּל-
הַקִּדְשׁ, הַנִּבְנָה עַל-יְדֵי עוֹשֵׂי
רִצּוֹנְךָ, הַמְקַרְבִּים רְחוּקִים לְעֲבוּדָתְךָ בְּאֵמֶת.

⊗ [ז] ⊗ לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לא ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לך בירא')
"וְאַתָּה הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְוֶן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)
"אֲבָרְהָם מִגִּיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מִגִּירַת הַנָּשִׁים"
(רש"י: תְּרַגְמוֹס יוֹנָתָן; בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לט, יד)
שְׁנוּזָה לְעִשׂוֹת נַפְשׁוֹת רַבּוֹת דְּקִדְשָׁה,
עַל-יְדֵי הַפְּסוּפִין הַקְּדוֹשִׁים

וּבְכֵן תַּחֲנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתַעֲזָרְנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי תָּמִיד, וְתִזְכְּנִי לְכַסּוּפִין
דְּקִדְשָׁה, שְׂאֵהֶיָה נִכְסָף וּמִשְׁתוֹקֵק תָּמִיד
אֵלֶיךָ, וּמִתְגַּעְגַּע לְעֲבוּדָתְךָ בְּאֵמֶת,
לִירְאָתְךָ וְאַהֲבָתְךָ.

וְכָל הַיּוֹם כָּלוּ, תִּהְיֶה תְּשׁוּקָתִי, וְתִקְוֹתִי,
וְכַסּוּפִי, וְגַעְגּוּעֵי - רַק אֵלֶיךָ
וְלַעֲבוּדָתְךָ בְּאֵמֶת. וְעֵינַי יִהְיוּ פְּלוֹת כָּל
הַיּוֹם, לְהַשִּׁיג עֲבוּדָתְךָ הָאֵמֶתִית.

כִּמּוֹ שִׁכְתוֹב: "כִּלְתָּהּ לְתַשׁוּעָתָךְ נַפְשִׁי, לְדַבְרֶךָ יִחְלָתִי. כָּלוּ עֵינַי לְאַמְרֶתְךָ, לֵאמֹר מְתִי תִנְחַמְנִי. נִכְסְפָה וְגַם כִּלְתָּהּ נַפְשִׁי לְחֻצְרוֹת יְהוָה, לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חַי. כָּלָה שְׂאֵרֵי וּלְבָבִי, צוּר לְבָבִי וְחִלְקֵי אֱלֹהִים לְעוֹלָם. צִמְאָה לָךְ נַפְשִׁי, כָּמָה לָךְ בִּשְׂרֵי, בְּאַרְץ צִיָּה וְעֵינְךָ כְּלֵי מַיִם. צִמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מְתִי אָבוּא וְאַרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים".

וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂאֲזָכָה לְדַבֵּר וּלְהוֹצִיא בְּפִי, אֶת הַכְּסוּפִין וְהַגְּעוּגוּעִים טוֹבִים שְׁלִי.

וְתַעֲזָרְנִי תְּמִיד, לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתִי לְפָנֶיךָ, בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ. וְאַזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּהַתְּבוּדָדוֹת וּבְשִׂיחָה בֵּינִי לְבִין קוֹנֵי תְּמִיד, וְאַזְכָּה לְשַׁפֵּךְ כָּל שִׂיחֵי לְפָנֶיךָ תְּמִיד, וְכָל אֲשֶׁר "עַם לְבָבִי אֲשִׁיחָה" לְפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים, בְּאַמֶּת וּבִתְמִימוּת, בְּכְסוּפִין גְּדוּלִים וְהַשְׁתַּוְּקָקוֹת נִמְרָץ אֵלֶיךָ.

עַד שְׂאֲזָכָה לַעֲשׂוֹת נַפְשׁוֹת רַבּוֹת דְּקַדְשָׁה, עַל-יְדֵי הַכְּסוּפִין הַקְּדוּשִׁים שְׁלִי, שְׂאֲזָכָה לְהוֹצִיאָם וּלְפֹרְטָם בְּפִי בְּפֶרוֹשׁ, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר.

וְאַזְכָּה לַעֲשׂוֹת עַל-יְדֵי-זֶה נְקֻדּוֹת קְדוּשׁוֹת לְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּלְצִיּוּר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב.

וַיְהִי נַעֲשִׂים אֶצְלִי כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, "סֵם חַיִּים". וְאַזְכָּה לְהַתְּדַבֵּק בָּךְ וּבַעֲבוּדָתְךָ תְּמִיד לְעוֹלָם וָעַד.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי תְּמִיד, שְׁלֹא יִתְגַּלְגַּל וְלֹא יִתְדַבֵּק בִּי וּבְזַרְעִי, שׁוֹם

נַפְשׁ רְעָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, הַיּוֹצֵאת וְנַעֲשִׂית מ'כְּסוּפִין רְעִים' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

וְתַעֲזָרְנִי, שִׁיֶּצְאוּ מִמֶּנִּי תְּמִיד, נַפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת וְטוֹבוֹת הַרְבֵּה, עַל-יְדֵי כְּסוּפִין הַטּוֹבִים שְׁלָנוּ שְׁנוּצִיאָם בְּפִינוּ. וַיִּתְּנַבְּרוּ אֵלָיו הַנַּפְשׁוֹת, וַיַּעֲזָרוּ כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, עַד שִׁיָּשׁוּבוּ כָּלֵם אֵלֶיךָ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת.

⊙ [ח] לקוטי תפלות ח"א נג ⊙

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נג, ה"א הדעת)

"וְאֵת הַנַּפֶּשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲדָן" (בראשית יב, ה)

"אֲבָרְהָם מִגֵּיַר הָאֲנָשִׁים, וְשׂוּרָה מִגֵּיַר הַנְּשִׁיִּים" (רש"י; פירגום יונתן; בראשית י"ב, לט, יד)

שְׂאֲזָכָה לְהַעֲמִיד תְּלַמִּידִים-הַגּוֹנִים הַרְבֵּה, וּלְהַאִיר בָּהֶם דַּעַת קְדוּשָׁה וְאַמֶּתִי, וּלְקַרֵּב בְּנֵי-אָדָם לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים

וְתַזְכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּחֲסִדֶיךָ הַעֲצוּמִים, לְהַעֲמִיד תְּלַמִּידִים-הַגּוֹנִים הַרְבֵּה, לְהַאִיר בָּהֶם דַּעַת קְדוּשָׁה וְאַמֶּתִי, לְהַדְרִיכֶם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, לְהוֹדִיעַם "אֵת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָּהּ, וְאֵת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ", כְּפִי מַה שֶּׁקִּבְּלָנוּ מִרְבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים זְכוּרָנִים-לְבָרְכָהּ, בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר דָּרְכּוּ בוֹ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם.

לְהַאִיר בָּהֶם עֲצוֹת נְכוֹנוֹת וַיִּשְׁרוֹת, וּלְעוֹרָרָם וּלְהַקְיִצָּם מִשְׁנָתָם, לְהַכְנִיֵס בָּהֶם דַּעַת וַיִּרְאֵת-שָׁמַיִם, בְּאַפֵּן שִׁיזְכּוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, בְּכָל לְבָבָם וּבְכָל נַפְשָׁם וּבְכָל מְאֹדָם. "אֲלַמְּדָה פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ יִשׁוּבוּ".

וְתַצִּילֵנִי וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
שְׁלֹא יַעֲלֶה בְּדַעְתִּי שׁוֹם פְּנִיָּה
וּמַחֲשַׁב־תְּחוּץ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּעֵינַי הַתְּקַרְבוֹת
בְּנֵי-אָדָם, בְּשִׁבִיל לְהַרְבוֹת כְּבוֹדֵי חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, רַק כָּל כּוֹנְנֵי תִהְיֶה בְּאֵמַת בְּשִׁבִיל
כְּבוֹדֶךָ, כְּדֵי לְמַלְאֵת רְצוֹנְךָ.

וְתִתֵּן כַּח לִיעָף כְּמוֹנִי, לְסִבֵּל וּלְקַבֵּל
בְּאַהֲבָה, כָּל הַטְּרָחוֹת וְהִיגִיעוֹת
שְׁצָרִיכִין בְּשִׁבִיל עֶסֶק זֶה, לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם
לְעִבּוֹד־תְּהִשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְאִזְכָּה לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם בְּכָל כַּחֵי
לְקָרְבָם לְעִבּוֹדֶתְךָ, וְכָל כּוֹנְנֵי
יְהִי לְשִׁמְךָ לְבַד בְּאֵמַת, כְּדֵי לְהַשְׁלִים
דַּעְתִּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכְּנֵי לְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים
וְקִיָּמִים בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה
לְשִׁמְךָ וּלְעִבּוֹדֶתְךָ, וְתִרְבֶּה זְרַעֲנוּ כְּחוֹל-
הַיָּם וּכְכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרוֹב.

☉ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נח ☉

(על-פי לקוטי-מוז"ה ר"ן ח"א נח, 'תִּלְתַּת נְפָקִין מַחֲדָר')

"וְזֹאת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרוֹן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

"אֲבָרְהֶם מִגִּיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מִגִּירַת הַנְּשִׁים"

(רש"י; תַּרְגוּמֵי-יוֹנָתָן; בְּרֵאשִׁית י"ד, לט, יד)

שְׁנוּזָפָה לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל-מְנַת לְלַמְדָּה, וּלְהַכְנִים
דַּעַת-דְּקִדְשָׁה בְּחֻבְרִים וְתַלְמִידִים, וּלְקַנּוֹת
נְפִשׁוֹת רַבּוֹת לְהַכְנִיסֵם תַּחַת פְּנֵי-הַשְּׂכִינָה,
וּלְקָרְבָם בְּאֵמַת; וְשִׁיתְּקַבְּלוּ דְבָרֵינוּ בְּעֵינֵי כָל,
וְיִתְעוֹרְרוּ כָּלֵם לְעִבּוֹד־תְּהִשֵּׁם

וְתַעֲזָרֵנִי וְתִזְכְּנֵי, שִׁיְהִיָּה דַעְתִּי נִכְלָל
בְּהַשְׁלָשָׁה אָבוֹת, אֲבָרְהֶם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב.

וְאִזְכָּה לְתוֹרַת חֶסֶד, לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל-
מְנַת לְלַמְדָּה, וּלְהַכְנִיס דַּעַת-
דְּקִדְשָׁה בְּחֻבְרִים וְתַלְמִידִים, וּלְקַנּוֹת
נְפִשׁוֹת רַבּוֹת לְהַכְנִיסֵם תַּחַת פְּנֵי-
הַשְּׂכִינָה, וּלְקָרְבָם בְּאֵמַת לְעִבּוֹדֶתְךָ.

וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי יְרֵאת-שָׁמַיִם, יְרֵאת-
חֹטָא, וְאִזְכָּה שִׁתְּהִיָּה יְרֵאתִי
קוֹדֶמֶת לְחֻכְמָתִי.

וְתִמְשִׁיךְ עָלַי שְׁפַע הַחַן וְהַחֶסֶד,
וְתִהְיֶה עִם פִּי בַעַת הַטִּיפִי
וְדַבּוּרֵי עִם בְּנֵי-אָדָם לְקָרְבָם אֵלֶיךָ.

וְתַעֲזָרֵנִי, שְׁאִזְכָּה לִידַע וּלְדַקְדֵּק, אֵיךְ
לְהוֹצִיא חֻכְמָתִי, שִׁיְהִיו
דַּבּוּרֵי דְבָרֵי חֵן וְתַפְאֶרֶת, וְלֹא יְהִיו נְבִזִים.

וְיְהִיו דְבָרֵי עֲרָבִים לְשׁוֹמְעֵיהֶן, בְּאִפְן
שִׁיתְּקַבְּלוּ דְבָרֵי בְּעֵינֵי כָל,
וְיִתְעוֹרְרוּ כָּלֵם לְעִבּוֹדֶתְךָ בְּאֵמַת, עַל-יְדֵי
דַּבּוּרֵי שְׁתִּזְכְּנֵי לְדַבֵּר בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה,
דַּבּוּרִים יְפִים וְנְאִים בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ, "דְּבַר
דְּבַר עַל אִפְנֵי" כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

☉ [י] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קז ☉

(על-פי לקוטי-מוז"ה ר"ן ח"א רעז, 'צְדִיק כְּתָמָר יִפְרָח')

"וְיְהִי רִיב בֵּין רַעֲיֵי מַקְנֵה אֲבָרָם וּבֵין רַעֲיֵי מַקְנֵה
לוֹט, וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי אֲזִי יֹשֵׁב בְּאַרְץ" (בְּרֵאשִׁית יג, ז)
שְׁנוּזָפָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל;
וְשִׁיבְטַל הַמַּחְלָקַת מֵאַרְץ-יִשְׂרָאֵל; וְעַל-יְדֵי-זֶה
יְהִי נִקְרָא בְּשֵׁם "אַרְץ-יִשְׂרָאֵל", וְלֹא בְּשֵׁם "אַרְץ
כְּנַעַן"; וְשִׁימְשִׁךְ שְׁפַע טוֹבָה וּבִרְכָה מֵאַרְץ-יִשְׂרָאֵל

וְתִזְכְּנֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
'קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'. וְתַבְטֵל

אחיזת המחלקת מארץ ישראל. ולא תהיה נקראת בשם "ארץ פנען", רק בשם "ארץ הקדושה", "ארץ ישראל".

ותמשיך שפע טובה וברכה גדולה מארץ ישראל לכל הארצות, ותברך את יכול הארץ, ואת כל פרי האדמה. ויקים מקרא שפתוב: "ארץ נתנה יכולה, יברכנו אלהים אלהינו".

❁ [יא] לקוטי תפלות ח"א סד ❁

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א סד, בא אל פרעה)

"ויגד לאברם העברי" (בראשית יד, יג)

שנזכה על ידי האמונה הקדושה, לעבר על כל החכמות וחקירות שבעולם, ולבטלם מעלינו; פי "עברי אנכי", ואני מאמין ב"ה' אלהי העבריים"

חזקני באמונתך הקדושה תמיד, עד שאזכה על ידי האמונה הקדושה, לעבר על כל החכמות ועל כל החקירות שבעולם, לבטלם ולעקרם ולגרשם ולכלותם, ממני ומכל העולם כלו, על ידי האמונה הקדושה בהשם יתברך, ובצדיקים אמתיים ובתורתך הקדושה.

כי "עברי אנכי, ואת יהוה אלהי השמים אני ירא". ואני מאמין באמונה שלמה, ביהוה אלהי ישראל, "אלהי העבריים".

❁ [יב] לקוטי תפלות ח"א מא ❁

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א מא, 'רקודין')

"הרמתי ידי אל ה' אל עליון, קנה שמים וארץ"

(בראשית יד, כב)

שנזכה להרים ידינו ורגלינו, ל"ה' אל עליון, קנה שמים וארץ"

ואזכה להרים ידי ורגלי ל"יהוה אל עליון, קנה שמים וארץ", באמת ובאמונה שלמה, ובהתלהבות הלב דקדושה, בשמחה גדולה, כרצונך הטוב.

❁ [יג] לקוטי תפלות ח"א נו ❁

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'זכיום הבפורים')

"הרמתי ידי אל ה' אל עליון, קנה שמים וארץ"

(בראשית יד, כב)

שנזכה לאנחה אמתית, ולהחיות על ידי ה'רוח הדפק', שינשב בכל האברים, ובפרט בה'ידים'; ונזכה שיטהרו 'ידינו' על ידי זה, ולתקן 'פגם הידים'; עד שנזכה להרים ידינו, ל"ה' אל עליון, קנה שמים וארץ"

ובני ברחמיך הרבים, לאנחה אמתית, מעמך לבבי באמת. באפן שאזכה על ידי אנחתי, לשוב להחיות ולהברות את ה'רוח הדפק' דקדושה שבלבבי, וישוב ה'רוח הדפק', וילך וינשב בכל האברים כסדר, ובפרט בה'ידים'.

עד אשר יתקנו ויטהרו ידי על ידי זה, ואזכה מהרה לתקן פגם הידים, את כל מה שפגמתי בידי, מנעורי עד היום הזה.

עד אשר אזכה להרים ולשא ידי, ל"יהוה אל עליון, קנה שמים

וְאָרֶץ". וְאִזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכָתוֹב:
"נִשָּׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפֵּימָּה, אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם".

☉ [יד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לא ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא')

"וְהָאֵמֶן בַּה' וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה" (בראשית טו.ו.)

שְׂנִיזָפָה לַתֵּן הַרְבֵּה צְדָקָה; וְנִזְכָּה ל'צְדָקָה שֶׁל שַׁבָּת',
לַתֵּן לַעֲנִיִּים ל'צָרְכֵי-שַׁבָּת'; וְשֶׁה'צְדָקָה' שֶׁלֵּנוּ
יְהֵא חֲשׁוּבָה מְאֹד, עַל-יַדֵּי ה'אֵמוּנָה', שֶׁהִיא
ה'שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַצְּדָקָה'; וַיֵּאִיר אֹר הַצְּדָקָה שֶׁלֵּנוּ
בְּאֹר גְּדוֹל, עַל-יַדֵּי 'קִדְשַׁת שַׁבָּת-קִדְשׁ'

וְזַכָּנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לַתֵּן צְדָקָה
הַרְבֵּה, לַעֲנִיִּים הַגּוֹנִים הַרְבֵּה.
וְאִזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּצְדָקָה מְאֹד, בְּפִזּוֹר גְּדוֹל
מְאֹד. וְתַעֲזְרֵנִי לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "פִּזּוֹר
נָתַן לְאֲבִיוֹנִים, צְדָקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד".

וְתַזְכֵּנִי ל'צְדָקָה שֶׁל שַׁבָּת', שְׂאִזְכָּה
לַתֵּן לַעֲנִיִּים הַגּוֹנִים עַל צָרְכֵי
שַׁבָּת-קִדְשׁ, וְלְהַכְנִיס אוֹרְחִים הַגּוֹנִים עַל
שְׁלַחְנִי בְּכָל שַׁבָּת-קִדְשׁ.

וְאִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי, 'קִדְשַׁת שַׁבָּת'
תָּמִיד. וְעַל-יַדֵּי-זֶה אִזְכָּה לְאֵמוּנָה
שְׁלֵמָה, לְהֵאֱמִין וּלְבָטַח בְּךָ תָּמִיד, וּלְפִזּוֹר
מִמוֹן הַרְבֵּה לְצְדָקָה, בְּלֵב טוֹב וּבְשִׁמְחָה
גְּדוֹלָה.

עַד שֶׁתֵּהֵא חֲשׁוּבָה לְפָנֶיךָ מְאֹד 'מִצּוֹת
הַצְּדָקָה' שֶׁלִּי, עַל-יַדֵּי ה'אֵמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁתִּזְכָּנִי, שֶׁהִיא עֶקֶר הַחֲשִׁיבוֹת
וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַצְּדָקָה, וְשֶׁל כָּל הַתּוֹרָה
כְּלָה.

וַיִּקְרָם בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְהֵאֱמִין
בִּיהוָה, וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה",

וְאִזְכָּה שֶׁתֵּאִיר אֹר הַצְּדָקָה שֶׁלִּי בְּאֹר
גְּדוֹל, עַל-יַדֵּי 'קִדְשַׁת שַׁבָּת-קִדְשׁ'. וַיִּקְרָם
מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַיִּזְרַח לָכֶם יְרֵאֵי שָׁמַי
שְׁמֵשׁ צְדָקָה, וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ".

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרָכָה מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת,
וְתַהִיָּה נִמְשַׁכַת הַבְּרָכָה,
מִהָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְשַׁכַת בְּשַׁבָּת-
קִדְשׁ, עַל כָּל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, כִּי הִיא
מְקוֹר הַבְּרָכָה.

☉ [טו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ט ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ט, 'תהמת יכסימו')

"בַּמָּה אֲדַע כִּי אֵיךְ שָׁנָה" (בראשית טו.ח)

מִפְּנֵי מַה נֶעֱנַשׁ אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְנִשְׁתַּעֲבָדוּ בְּנָיו לְמִצְרַיִם מֵאֲתָיִם
וְעַשׂוֹר שָׁנִים! - וְשִׁמוּאֵל אָמַר: מִפְּנֵי שֶׁהִפְרִיז עַל מְדוּתָיו שֶׁל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁנֶּאֱמַר: "בַּמָּה אֲדַע כִּי אֵיךְ שָׁנָה". (נְדָרִים ל.ב.)
שְׂנִיזָפָה לַתֵּן לְתַקֵּן 'פְּגָם ה'אֵמוּנָה', וְשֶׁלֵּא יַעֲלֶה בְּלַבְנוּ שׁוּם
קוּשִׁיָּא עַל הַנְּהַגוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ; וְנִזְכָּה לְאֵמוּנָה-
שְׁלֵמָה; וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה לְשׁוּב לְאֲרָצְנוּ בְּקִרּוּב

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יָדַעְתָּ, אֲשֶׁר כָּל
אֲרִיכוֹת גְּלוּתְנוּ זֶה, הוּא רַק
מַחֲמַת 'פְּגָם חֲלִישׁוֹת ה'אֵמוּנָה', אֲשֶׁר
בְּשִׁבִיל זֶה גָּלִינוּ מֵאֲרָצְנוּ.

וְעַדִּין לֹא זָכִינוּ לְתַקֵּן 'פְּגָם ה'אֵמוּנָה',
וּמַחֲמַת זֶה אָרַךְ עָלֵינוּ הַגְּלוּת
הַמֵּר הַזֶּה עַד הַנָּה.

עַל-כֵּן חָמַל עַל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין
מִי יַעֲמִד בְּעַדִּינוּ, כִּי אִם שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל יַעֲמוּד לָנוּ, שֶׁתַּטֵּע וְתַקַּבֵּע אֵמוּנָתְךָ
הַקְּדוּשָׁה בְּלַבְנוּ בְּאֵמַת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.
וְתַסִּיר עַקְמִימִיּוֹת שֶׁבְּלַבְנוּ, שֶׁלֵּא יַעֲלֶה
בְּלַבְנוּ, שׁוּם עַקְמִימִיּוֹת, וְשׁוּם
קוּשִׁיָּא חֲסִי-וְשִׁלּוּם, עַל הַנְּהַגוֹתֶיךָ.

וּנְזָכָה לְהֵאֱמִין תָּמִיד, כִּי "צִדִּיק וְיֵשֶׁר"
 אֶתָּה. "כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְהוָה, וְכָל
 מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה. כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה,
 שֶׁקָּר רַדְפוּנִי עֲזָרְנִי".

חַנּוּנוּ וְעֲנּוּנוּ, וְזַכּוּנוּ לְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה
 בְּאֵמַת תָּמִיד, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה
 לָשׁוּב לְאַרְצֵנוּ בְּקָרוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר:
 "תְּבוֹאֵי תְשׁוּרֵי מֵרֵאשִׁי אֱמָנָה". בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

☪ [טז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לוּ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לו', בקרב עלי מרעים)

"מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִרְחַת" (בראשית טז, ח)

שֶׁנִּזְכָּה לְהֵנַצֵּל מֵהַרְהוּרִים רָעִים, עַל-יַדֵּי אֲמִירַת
 שְׁנֵי הַפְּסוּקִים: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל", ו"בְּרוּךְ שֵׁם";
 וְנִזְכָּה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּאֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים
 הָאֵלֹהִי; וְנִזְכָּה עַל-יַדֵּי-זֶה לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ 'מַלְכוּת-
 דְּקַדְשָׁה', וְלַהֲכַנִּיעַ וְלִבְטֹל 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה',
 'תַּאֲוַת-נְאוּף', וְתִבְרַח ה' שְׁפָחָה' מִפְּנֵי 'גְבֻרָתָה'

וְעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַבֵּל עָלַי
 תָּמִיד עַל מַלְכוּת-שָׁמַיִם בְּאַהֲבָה.

וְאַזְכָּה לְהַצִּיל אֶת נַפְשִׁי מֵהַרְהוּרִים
 רָעִים, עַל-יַדֵּי אֲמִירַת שְׁנֵי
 פְּסוּקִים אֵלֹהִי שֶׁל 'קַבְּלַת עַל מַלְכוּת-
 שָׁמַיִם', שֶׁהֵם: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד"; "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד".

וְתִזְכְּנִי, לְהִיּוֹת רְגִיל תָּמִיד לוֹמַר בְּכָל-
 פַּעַם, אֵלֹהֵי הַפְּסוּקִים, בְּכוֹנֵה
 גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה, וּבְשִׁמְחָה גְּדוּלָה,
 וּבְמִסִּירַת-נַפְשׁ.

וְתִעֲזָרְךָ אֶת לִבִּי, בְּאַהֲבָה וְתִשׁוּקָה
 וְחַפְצָה גְּדוּלָה אֲלֵיךָ, עַד
 שְׁאֲזָכָה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת, בְּשַׁעַת 'קַבְּלַת עַל
 מַלְכוּת-שָׁמַיִם' בְּשָׁנֵי פְּסוּקִים הָאֵלֹהִי.

וְאַזְכָּה עַל-יַדֵּי-זֶה, לְקַבֵּל וְלַהֲמַשִּׁיךְ
 עָלַי 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה', וְלַהֲכַנִּיעַ
 וְלִשְׁבֹּר וְלַעֲקֹר וְלִבְטֹל 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה'
 מִן הָעוֹלָם שֶׁהִיא 'תַּאֲוַת-נְאוּף', שֶׁהִיא
 'שְׁפָחָה בִּישָׂא', "אִשָּׁה זוֹנָה". וְתִבְרַח
 ה' שְׁפָחָה' מִפְּנֵי 'גְבֻרָתָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
 "מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִרְחַת".

וְאַזְכָּה בְּכַחֲךָ, לְהַגְבִּיר וְלַהֲמַלִּיךְ
 "אִשָּׁה יֵרֵאת יְהוָה", עַל
 ה' אִשָּׁה זוֹנָה", וְתִכְנַע וְתִפְּל הַשְׁפָּחָה
 לְפָנָי גְבֻרָתָה, וְתִבְרַח מִפְּנֵיהָ.

בְּאַפְּךָ שְׁאֲזָכָה לִבְטֹל מִמֶּנִּי 'תַּאֲוַת-
 נְאוּף', וְלַהֲתַגְבֵּר עַל כָּל הַהַרְהוּרִים
 רָעִים, לְגַרְשָׁם וְלִשְׁבֹּרָם וְלִבְטֹלָם מֵעָלַי
 בְּבִטּוֹל גָּמוֹר, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְאַזְכָּה עַל-יַדֵּי אֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים
 אֵלֹהִי, שֵׁישׁ בָּהֶם שְׁנַיִם-עָשָׂר
 תִּבּוֹת, שֶׁתְּהִיָּה נַפְשִׁי נִכְלָלַת עַל-יַדֵּי-זֶה,
 ב'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטֵי יְהוָה שֶׁהֵם 'כְּלָלִיּוֹת
 מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה'.

וְעַל-יַדֵּי הָאַרְבָּעִים-וְתִשַׁע אוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ
 בְּשָׁנֵי פְּסוּקִים אֵלֹהִי, אֲזָכָה
 לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּתוֹךְ אַרְבָּעִים-וְתִשַׁע אוֹתִיּוֹת
 שֵׁישׁ ב'שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם 'שְׁנַיִם
 עָשָׂר שְׁבָטֵי יְהוָה'.

בעזרתנו והושיענו למען חסדך, שנזכה
לקדש ולטהר עצמנו בקדשת הברית,
בתכלית השלמות באמת כרצונך הטוב.

ותגן עלינו ותעזרנו, שנהיה נשמרים
מכל דבר רע, שלא נהרהר ביום שום
הרהור בעולם, ולא נבא לידי טמאה בלילה.

ותצילנו ברחמיך הרבים, מכל מיני
פגם-הברית שבעולם, ועשה
למענך ולא למעננו. עשה למען כל
הצדיקים והחסידים האמתיים הקדושים
והטהורים, אשר התגברו על יצריהם
למען כבודך, ועמדו בנסיונות גדולות
ונוראות, וכפו את יצרם וקדשו את שמך,
עד שזכו לקדשת הברית בתכלית
השלמות כרצונך.

ולמענם, ולמען אבותינו אברהם
יצחק ויעקב, עשה, וחוסה
עלינו, ועזרנו והושיענו, וקדשנו וטהרנו
בקדשתך העליונה, באפן שנזכה גם-כן
לשמירת-הברית באמת כרצונך הטוב.

❁ [יא] לקוטי-תפלות ח"א צו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פב, 'הנעלבים ואינם עולבים')

"ונמלתם את בשר ערלתכם, והיה לאות ברית
ביני וביניכם. ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר
לדרתיכם וגו'. ואברהם בן תשעים ותשע שנה
בהמלו בשר ערלתו" (בראשית יז, יא-יב-כד)

שנזכה לשמירת-הברית, ולבטל קלפת הערלה -
ושנזכה לקיים מצות מילה ופריעה בתכלית השלמות

ובבן תזכני ותעזרני ותושיעני, להתגבר
בכל עז, לשבר ולבטל את יצרי-

❁ [יז] לקוטי-תפלות ח"א כג ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם וגו'. ונמלתם
את בשר ערלתכם, והיה לאות ברית ביני וביניכם.
ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם"
(בראשית יז, יי-יא-יב)

שנזכה לקדשת הברית -

למען בריתך אשר חתמת בבשרנו

אלהינו ואלהי אבותינו, אלהים חיים
ומלך עולם, אל חי חלקנו
צורנו, צוה להציל ידידות שארינו
משחת, למען בריתך אשר שמת בבשרנו.
רבנו של עולם, מה רב טובך אשר
עשית עמנו, אשר חמלת על
נפשנו, וחשבת מרחוק להטיב אחריתנו.

ונתת בריתך בינה ובין אברהם אברהם,
והקמות בריתך את יצחק, ואת
זרעו ישראל, ואת זרע זרעו לדורותם,
וחסת על תקון נפשותינו ונפש זרענו, וצוית
אותנו: "לכנס בבריתו של אברהם אבינו,
למול את בשר ערלתנו ביום השמיני".

"מי ימלל גבורות יהוה ישמיע כל
תהלתו", מי יפאר, מי יהדר, מי
יהלל, מי ישבח, מי יוכל להודות לך,
ולברכה ולשבחה ולפארה, על כל החסד
והטובה הגדולה והנוראה הזאת אשר
עשית עמנו, אשר קדשת ידך מבטן,
וצאצאיו חתמת באות ברית-קדש.

על-כן באתי להפיל תחנתי לפניך יהוה
אלהי ואלקי אבותי, אב החסד,
אב הרחמן, הגואל ממות ופודה משחת.

עשה למען בריתך אשר חתמת בבשרנו,
וחמל על נפשותינו, וקומה

הָרַע, וְכָל תְּאוּתִי וּמַדּוּתִי הִרְעוּת, וְתַכְּף אֶת יִצְרִי לְהִשְׁתַּעֲבֹד לָךְ.

עַד שְׁאֲזַכֶּה לְגַרְשׁ וּלְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ מֵעָלַי, כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרִיךְ-אוֹחֲרֵינִי שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הֵן שְׁלֹשׁ הַקְּלָפוֹת הַטְּמָאוֹת לְגַמְרִי, שֶׁהֵם: "רוּחַ סְעָרָה, וְעָנָן גְּדוֹל, וְאִשׁ מִתְּלַקְחַת". הֵן ה'רַע שֶׁבִּנְגָה', הַכֹּל אֲזַכֶּה לְכָלוֹת וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל לְגַמְרִי.

עַד שְׁאֲזַכֶּה לְבָרֵךְ בְּחֵינַת 'נְגָה', לְבָרֵךְ הַטּוֹב שֶׁבָּהּ וּלְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הַקִּדְשָׁה, בְּאִפְּן שֶׁ'נְּגָה' יִכְלַל בְּקִדְשָׁה הָעֲלִיוֹנָה בְּאַמֶּת, וְכָל הַקְּלָפוֹת הַטְּמָאוֹת יִסְתַּלְקוּ וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גְּמוּר, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה בִּי חֲסִי-וְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנִי לְשִׁמִּירַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת, וְתִבְטַל וְתִסִּיר מִמֶּנִּי קְלַפַּת הָעֲרָלָה, עֲרַלְת־לֵב וְעֲרַלְת־בֶּשֶׁר, וְאַזְכֶּה לְהַכְּלִל בְּאַמֶּת בְּקִדְשְׁתָּךְ הָעֲלִיוֹנָה.

וְתַרְחֵם עַל כָּל יְלָדֵי עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל הַנִּכְנָסִין לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְתִזְמִין לְכֹלם תָּמִיד, מוֹהֲלִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים וְאַמְנִים וְזָרִיזִים בְּאַמֶּת, בְּאִפְּן שֶׁיִּקְיָמוּ מִצְוֹת מִלְּהָ וּפְרִיעָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

כִּי אַתָּה קִדְשָׁתָּ יְדִיד מִבְּטָן, וְצִאֲצָאִיו חֲתַמְתָּ בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ, וְצוּיַתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ: "לְמוֹל אֶת בְּנֵינוּ, בֵּן שְׁמוֹנֶת יָמִים, לְהַכְנִיסָם בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.

עַל-כֵּן זָכְנוּ וְעֲזָרְנוּ, וְתִזְמִין תָּמִיד מוֹהֲלִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים וְאַמְנִים וְרֵאוּיִים לְעֶסֶק בְּמִצְוֵה נוֹרָאָה הַזֹּאת.

וְתַעֲמֹד עַל יְמִינִם וְתִסְמְכֶם, שִׁיזְכּוּ לְקַיֵּם מִצְוֵה זֹאת בְּשְׁלֵמוֹת

הָרְאוּי, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִקְלַקְלוּ חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְהַתִּינוֹק הַנִּמּוּל עַל-יָדֶם, רַק יִתְקַנּוּ אוֹתוֹ בְּכָל הַתְּקוּנִים וְהַקְּדָשׁוֹת שֶׁצָּרִיכִין לְתַקֵּן וּלְקַדֵּשׁ אֶת הַתִּינוֹק עַל-יְדֵי 'מִצְוֹת מִלְּהָ'.

וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו 'צֶלֶם אֱלֹהִים', 'צֶלֶם דְּמוּת תְּבֻנֹתוֹ'. וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת 'שׁוֹמֵר הַבְּרִית בְּאַמֶּת', וְלֹא יִפְגַּם בְּבְרִיתוֹ לְעוֹלָם.

וְ"יִלְכּוּ יוֹנְקוֹתָיו", וְיִזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים לְעַבּוֹדְתְּךָ וּלְיִרְאַתְךָ.

וְיִצְאוּ מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דוֹרוֹת הַרְּבִה עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְכֹלֶם יִפְּירוּ וְיִדְעוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל, וְיַעֲשׂוּ רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם, לְמַעַן יִתְגַּלֶּה אֱלֹהוּתְךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אֲשֶׁר בְּחֵרְתָּ.

⊗ [יט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ה' ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב ה', 'תַּקְעוּ אֲמוּנָה')

"וְנִמְלַתֶם אֶת בֶּשֶׁר עֲרַלְתְּכֶם, וְהָיָה לְאוֹת

בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם" (בְּרֵאשִׁית יז, יא)

שֶׁנִּזְכֶּה לְשִׁמּוֹר ה'חֹתֶם הַקְּדוּשׁ', 'חֹתֶם אוֹת בְּרִית-קִדְשׁ'; וְלְהַנְצִל מ'חֹתֶם דְּסִטְרָא-אַחְרָא'; וְנִזְכֶּה לְהַעֲלוֹת מ'חֹתֶם-דְּקַלְפָּה' ל'חֹתֶם-דְּקִדְשָׁה'; וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל ה'חֹתֶם-דְּקַלְפָּה' 'תְּאוֹת-נְאוּף', וּלְתַקֵּן ה'חֹתֶם-דְּקִדְשָׁה' בְּכָל מִינֵי תְּקוּנִים

אָבִינוּ מְלַךְ אֵל חַי וְקַיִם, אֵל חַי חֲלָקְנוּ צוּרְנוּ, צִוָּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֵרֵינוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שִׁמְתָּ

בבשרנו. כי אתה ברחמיך, חתמת אותנו
ב'חותם אות ברית-קדש'.

רחם עלינו ברחמיך הגדולים והנוראים,
ועזרנו והושיענו ושמרנו מעתה,
שנזכה מעתה, לשמר את ה'חותם הקדוש
הזה'. הצילנו נא מ'חותם דסטר-אחרא'.

כי אתה "כל תוכל, ולא יבצר ממך
מזמה. כי גדול אתה, ועושה
נפלאות אתה, אלהים לבדך", ומי יאמר
לך מה תעשה.

חום ויחמל ורחם נא עלינו למען שמך,
ותן לנו כח ה"מגיני ארץ",
שנזכה לברר ולהעלות מ'חותם-דקלפה'
ל'חותם-דקדשה', כאמור: "גאווה אפיקי
מגנים סגור חותם צר".

ובזכותם וכחם של משה רבנו עליו-
השלום, ושל כל השבעה
רועים, ובזכות כל הצדיקים-האמתיים,
נזכה לשבר ולבטל 'תאות-נאוף' מאתנו,
ולשבר ה'חותם-דקלפה', ולתקן בכל
מיני תקונים ה'חותם-דקדשה'. חתמנו
לחיים אמתיים, מלך חפץ בחיים, למענה
אלהים חיים.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, אתה
לבד יודע, מי ומי עומדים עלינו
בכל עת, אשר רוצים להתגבר חס-
ושלום, לסגר ולחתם אותנו חס-ושלום,
ככמה וכמה 'חותמות דסטר-אחרא',
חותם על חותם, "גדר בעדי ולא אצא,
הכביד נחשתי".

אבל אתה יהוה אלהים אמת, וחותמך
אמת, בך לבד בטחנו ועל חסדך

הגדול באמת נשעננו. בידיך נפקיד רוחנו,
פדה אותנו יהוה אל אמת, "באמתך
הצמיתם".

שבר תשבר כל חותמיהם אשר חתמו
עלינו, הוציאנו נא מ'חותם-
דקלפה'. העלנו מהרה, וקדשנו וטהרנו
מכל הטמאות ומכל הזמהות. זכנו לשבר
'תאות-נאוף' לגמרי באמת.

חתמנו נא ב'חותם-דקדשה', חותם על
חותם, לבל יגעו בנו זרים,
מעתה ועד עולם.

וחתם לחיים טובים כל בני בריתך,
בזכות הצדיקים-האמתיים אשר
הם חותמך, אשר בהם בראת וחתמת
עולמך מראש ועד סוף. בזכותם וכחם
תמשיך עלינו כח ה"מגיני ארץ".

עד שנזכה על-ידם, להעלות ולברר,
מ'החתים בשרו', ל'חותם-הקדשה',
ויתנוצצו המחין שלנו, בקדשה ובטהרה
גדולה, בשכל זך וצח. ויהיה שכלנו
ומחנו, "הולך ואור עד נכון היום".

☉ [כ] לקוטי-תפלות ח"א קיג ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קכג, 'העקר לקשר עצמו להצדיק')

"התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א)

שנזכה להתנהג בתמימות ופשיטות, בזכותו של
'אברהם אבינו', ובזכות כל הצדיקים האמתיים

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת
יהוה. אשכילה בדרך תמים
מתי תבוא אלי, אתהלך בתם לכבי בקרב

וּשְׁמַת שְׁמוֹ אַבְרָהָם, וּמִצָּאתָ אֶת לְבָבוֹ
נֶאֱמַן לְפָנֶיךָ". כִּי הֵלֶךְ לְפָנֶיךָ בְּתַמִּימוֹת,
כִּי הָיָה רֹאשׁ לְכָל הַמְּאֻמִּינִים הָאֱמִתִּיִּים
הַתַּמִּימִים וְהַיִּשְׂרָיִם, הָעוֹבְדִים אוֹתְךָ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה-
שְׁלֵמָה.

בְּזִכְרוֹתוֹ, וּבְזִכּוֹת כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים
וְהַתַּמִּימִים, רַחֵם עָלַי, וְזַכֵּנִי
לְהִתְחִיל מַעֲתָה לֵילֶךְ בְּדַרְכְּךָ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת, בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה.

⊗ [כא] לקוטי תפלות ח"א ל' ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל', 'מישרא דספינא')

"תתן אמת ליעקב חסד לאברהם" (מיכה ז, ב)

שְׁנֵזֶכָה לְמַדַּת הַחֶסֶד, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם
כָּל אָדָם, כְּמוֹ אַבְרָהָם אַבִּינוּ עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם

וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו, שְׁנֵזֶכָה לְהַגִּיעַ לְמַדַּת
הַחֶסֶד בְּאֵמֶת, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
כְּמוֹ אַבְרָהָם אַבִּינוּ עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם, שְׁאַחַז
בְּמַדַּת הַחֶסֶד בְּשְׁלֵמוֹת.

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד וְאֵמֶת עִם כָּל בְּנֵי-
אָדָם. וְנִהְיֶה נְכֻלִּים תָּמִיד
בְּמַדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם
שֶׁהִיא מַדַּתוֹ חֶסֶד.

וְעַל-יְדֵי הַחֶסֶד הַזֶּה, נִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ
לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל וּלְהַעֲלוֹת אֶת
הַמְּלָכוֹת-דְּקִדְשָׁה, מִן הָאָרְבַּע מְלָכוֹת
דְּסִטְרָא-אַחְרָא. וְיִתְגַּלֶּה אֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה
בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְיִקְבְּלוּ כָלֵם אֶת עוֹל
מְלָכוֹתֶךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

בֵּיתִי. תָּם וַיִּשָּׂר יִצְרוּנִי כִּי קוֹיִתִּיךָ. וְאַנִּי
בְּתַמִּי אֶלֶךְ פְּדִנִי וְחַנּוּנִי".

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, הַתַּמִּים
בְּמַעֲשָׂיו, הִתָּם וּמִתָּמָם עִם
תַּמִּימִים. רַחֵם עָלַי וְזַכֵּנִי לְתַמִּימוֹת בְּאֵמֶת,
וְאַזְכָּה לְקַשֵּׁר אֶת-עֲצָמֵי בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים,
לְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים וְתַמִּימִים אֱמִתִּיִּים
שְׁבִדוֹר, אֲשֶׁר זָכוּ לְשִׁמְשׁ 'צַדִּיקִים
אֱמִתִּיִּים' וּלְקַבֵּל מֵהֶם 'דֶּרֶךְ הָאֵמֶת וְהַיִּשְׁרָיִם'.

וְאַזְכָּה לְסַלֵּק וּלְבַעַר וּלְבַטֵּל כָּל חֲכָמַתִּי
וְשִׁכְלִי וְדַעְתִּי נִגְדָם, כְּאֵלוֹ אֵין
לִי שׁוֹם שְׁכָל כָּלֵל, רַק לְקַיָּם כָּל הַיּוֹצֵא
מִפִּיהֶם, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה,
וְלֹא אֲסוּר יָמִין וּשְׂמָאל.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרַחֲמִים, וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל
מִינֵי בְּלָבוּלִים, וּמִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם שְׁאִינָם אֱמִתִּיִּים, רַחֵם עָלֵינוּ
וְהַצִּילֵנוּ מֵהֶם, אֵל יִשְׁעוּ אֵל דְּרַכִּיָּהֶם לְבִי.

וְלֹא אֲסוּר מֵאֲמַרֵי-פִיהֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
הַקְּדוּשִׁים אֱמִתִּיִּים, הַמְּנַהֲלִים
אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים בְּאֵמֶת וּבְתַמִּימוֹת עַל-פִּי
דְּרָכֵי הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם.

שְׁמַרְנוּ וְהַצִּילֵנוּ, מִכָּל מִינֵי כַפִּירוֹת
וּבְלָבוּלֵי אֱמוּנָה הַבָּאִים מִחֲכָמוֹת
הָאֵלֶּה. זַכֵּנוּ וְהַכְּנִיסֵנוּ לְתוֹךְ דְּרָכֵי
הַתַּמִּימוֹת בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, בְּאֶפֶן שְׁאֲזַכָּה
לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וּלְקַיָּם אֶת כָּל
תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה וּבְאֵמֶת וּבְתַמִּים כָּל יְמֵי חַיִּי.

"יְהִי לְבִי בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ". כִּי
"אֵתָה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בְּחֻרָתָ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים,

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְּלֵנוּ מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל
 'בְּלַעַם הַרְשָׁע', שֵׁישׁ לָהֶם
 שֶׁלֹּשׁ מִדּוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם: 'עֵין רָעָה',
 וְרוּחַ גְּבוּהָה', וְנֶפֶשׁ רַחֲבָה'.

אֲבִינוּ מְלַכְנוּ, אֲדִירָנוּ בּוֹרְאָנוּ גּוֹאֲלָנוּ,
 יוֹצְרָנוּ קְדוֹשָׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב,
 רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב
 לְכָל, טוֹב-עֵין בְּאֵמֶת. זַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים שְׂאֵזְכָּה לְהִתְדַבֵּק בְּמִדּוֹתֶיךָ
 הַטּוֹבִים, לְהִיּוֹת טוֹב-עֵין בְּאֵמֶת תָּמִיד.

וְתַבִּיט עָלַי בְּעֵינֶיךָ הַטּוֹב, בְּעִנְיַת חֲדָא
 דְּרַחֲמֵי, וְתַמְשִׁיךְ וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי
 טוֹב-עֵין, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְּלֵנִי, שְׂלֵא יִהְיֶה
 עֵינַי רָעָה כָּלֵל בְּגִדְלַת חֲבָרִי, וּבְגִדְלַת כָּל
 הָעוֹלָם כָּלוֹ.

☪ [כב] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ך ח"א נד, זינהי מקץ, זכרון)

כָּל מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הַלְלוּ,
 מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל אֲבָרְהָם אֲבִינוּ.

וְשֹׁלֶשָׁה דְּבָרִים אַחֲרֵיהֶם, מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל בְּלַעַם הַרְשָׁע.

עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנֶפֶשׁ שְׂפָלָה,
 מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל אֲבָרְהָם אֲבִינוּ.

עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְּבוּהָה, וְנֶפֶשׁ רַחֲבָה, מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל בְּלַעַם הַרְשָׁע.
 (אבות פ"ה מי"ט)

שְׂנֵזְכָּה לְהִיּוֹת מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל 'אֲבָרְהָם אֲבִינוּ', שֵׁישׁ
 בָּהֶם ה'שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת-טוֹבוֹת', וּבִפְרָט לְהִיּוֹת 'טוֹב-עֵין'

וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַטּוֹבִים, וְתִצְּלֵנוּ
 תָּמִיד מִרַע-עֵין, שְׂלֵא יִהְיֶה
 לָנוּ שׁוֹם עֵין-רָעָה, עַל שׁוֹם אָדָם
 שֶׁבְּעוֹלָם, רַק נִסְתַּכַּל תָּמִיד עַל כָּל אֶחָד
 בְּעֵין-טוֹבָה.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל 'אֲבָרְהָם
 אֲבִינוּ' עָלִיו-הַשָּׁלוֹם, שֵׁישׁ בָּהֶם
 שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהֵם: 'עֵין טוֹבָה',
 וְנֶפֶשׁ שְׂפָלָה', וְרוּחַ נְמוּכָה'.